

defamoghaddas.ir

defamoghaddas.ir

اطلس یگانی

اطلس لشکر ۴۱ ثارالله در ۸ سال دفاع مقدس

عباس میرزائی

مؤسسه حماسه ثارالله کرمان

تهران ۱۳۹۵

مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس

امام خمینی (ره)

آخرین سخنم در اینجا با شما این که به جمهوری اسلامی که ثمره خون
پدرانان است تا پای جان وفادار بمانید و با آمادگی خود و
صدور انقلاب و ابلاغ پیام خون شهیدان، زمینه را برای
قیام منجی عالم و خاتم الاولیاء و الاولیاء حضرت بقیة الله
روحی فداه فراهم سازید.

صحیفه امام، ج ۲۰، ص ۳۸

مقام معظم رهبری

دفاع هشت ساله ملت ایران، مجموعه درهم تنیده‌ای از عظمت‌ها و
جلوه‌های جلال و جلالی است که یک ملت می‌تواند در نمایشگاه
زندگی تاریخ خود به نمایش بگذارد.

پیام مقام معظم رهبری به مناسبت هفته دفاع مقدس

۳ مهر ۱۳۹۳

سرشناسه	: میرزائی، عباس، ۱۳۳۵ -
عنوان و نام پدیدآور	: اطلس لشکر ۴۱ ثارالله در ۸ سال دفاع مقدس / عباس میرزائی.
مشخصات نشر	: تهران: سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۱۷۴ ص.: مصور(رنگی)، جدول(رنگی)، نمودار(رنگی).؛ ۲۲ × ۲۹ س.م.
فروست	: اطلس یگانی.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۵۴۴۳-۶۹-۱
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۷۴.
موضوع	: سپاه پاسداران انقلاب اسلامی. لشکر ۴۱ ثار الله کرمان
موضوع	: جنگ ایران و عراق، ۱۳۶۷-۱۳۵۹ -- نبردها
موضوع	: Iran-Iraq War, 1980-1988 -- Campaigns
موضوع	: جنگ ایران و عراق، ۱۳۶۷-۱۳۵۹ -- شهیدان
موضوع	: Iran-Iraq War, 1980-1988 -- Martyrs
موضوع	: جنگ ایران و عراق، ۱۳۶۷-۱۳۵۹ -- میدان‌های جنگ
موضوع	: Iran-Iraq War, 1980-1988 -- Battlefields
موضوع	: میدان‌های جنگ -- ایران -- نقشه‌ها
موضوع	: Battlefields -- Iran -- Maps
شناسه افزوده	: سپاه پاسداران انقلاب اسلامی. مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس
شناسه افزوده	: Islamic Revolution Iranian Revolutionary Guards. Holly Defense Research and Documentation Center
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۵ ل ۵/م ۹/۱۶۰۶ DSR
رده بندی دیویی	: ۹۵۵/۰۸۴۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۳۴۱۸۱۹

مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس
مؤسسه حماسه ثارالله کرمان

اطلس یگانی

اطلس لشکر ۴۱ ثارالله در ۸ سال دفاع مقدس

عباس میرزائی

نظارت و بررسی نهایی: دکتر حسین اردستانی ■ ناظر محتوایی: محسن رشید

ویراستار: فائزه میرحجازی ■ طرح جلد: سیدهادی خاوشی

ناظر چاپ: سیدناصر کشاورز ■ گرافیک و صفحه‌آرایی: سیدحسین امجد

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مرکز چاپ سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

چاپ اول: ۱۳۹۵ ■ شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۳۵,۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۴۴۳-۶۹-۱ ■ ISBN: 978-600-5443-69-1

کلیه حقوق متعلق به مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس است.
نقل از کتاب با ذکر مأخذ مجاز و هرگونه بهره‌برداری دیگر منوط به اجازه کتبی از مرکز و مؤسسه مذکور می‌باشد.

دفتر مرکزی انتشارات:

تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، مجتمع ناشران، طبقه اول، واحد ۴، تلفن: ۶۶۴۸۱۵۳۱ - ۶۶۴۹۵۵۷۲
فروشگاه:

۱. تهران، خیابان انقلاب، خیابان فخرآری، مجتمع ناشران فخرآری، پلاک ۵۳، تلفن: ۶۶۴۸۱۵۳۲
۲. خرمشهر، جنب مسجد جامع، بازار شهید محمد جهان‌آرا، شماره ۲۷

فروشگاه اینترنتی: shop.hdrdc.ir

۹
۷
۳
۳

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۸
یادداشت سردار سرلشکر قاسم سلیمانی.....	۱۰
مقدمه.....	۱۲
عملیات والفجر ۱.....	۶۸
عملیات والفجر ۳.....	۷۲
عملیات والفجر ۴.....	۷۶

فصل اول؛

تجاوز ارتش عراق و تشکیل هسته‌های مقاومت

پیروزی انقلاب، زمینه ساز تشکیل سپاه پاسداران.....	۱۶
روزهای اول جنگ در جبهه‌های جنوب.....	۱۷
جبهه سوسنگرد و بستان.....	۱۸
جبهه آبادان.....	۲۰
جبهه غرب.....	۲۳
حضور سازمان یافته در جبهه‌ها.....	۲۴
تشکیل تیپ و لشکر ۴۱ ثارالله.....	۲۴
درباره سردار سرلشکر قاسم سلیمانی.....	۲۶
عملیات خیبر.....	۸۴
عملیات عاشورا.....	۹۰
عملیات بدر.....	۹۴
عملیات والفجر ۸.....	۱۰۲
عملیات کربلای ۱.....	۱۰۸
عملیات کربلای ۴.....	۱۱۲
عملیات کربلای ۵.....	۱۱۶
عملیات تکمیلی کربلای ۵.....	۱۲۴

فصل چهارم؛

نبردهای پیروز

فصل دوم؛

آزادسازی سرزمین‌های اشغالی

عملیات شهید چمران.....	۳۰
عملیات شهید رجایی و باهنر.....	۳۲
عملیات ثامن الائمه (ع).....	۳۴
عملیات طریق القدس.....	۳۸
عملیات ام الحسینین (س).....	۴۲
عملیات فتح المبین.....	۴۴
عملیات بیت المقدس.....	۵۰
عملیات کربلای ۱۰.....	۱۳۲
عملیات نصر ۴.....	۱۳۶
عملیات والفجر ۱۰.....	۱۴۰

فصل پنجم؛

نبردهای کوهستانی

فصل ششم؛

پایان جنگ

عملیات بیت المقدس ۷.....	۱۴۸
عملیات مرصاد.....	۱۵۴
موزه دفاع مقدس.....	۱۶۸
راهنمای نقشه‌ها.....	۱۶۹
سرداران شهید لشکر ۴۱ ثارالله.....	۱۷۰
منابع.....	۱۷۴

فصل سوم؛

تعقیب متجاوز

عملیات رمضان.....	۵۸
عملیات والفجرمقدماتی.....	۶۴

اطلس لشکر ۴۱ ثارالله، اولین اطلسی است که به منظور ارائه کارنامه یکی از یگان‌های مردم‌نهاد سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، در دوران هشت‌ساله دفاع مقدس منتشر می‌شود.

تصمیم به چنین اقدامی، مسبوق به برنامه چشم‌انداز گروه جغرافیای نظامی مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس سپاه پاسداران است. این گروه، با کمک تعدادی از راوین و زیر نظر ریاست مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس، سند چشم‌اندازی را ارائه کرده است که تاکنون بخش‌هایی از آن اجرا شده و پایان یافته است.

این گروه، اهتمام ویژه‌ای برای به‌نمایش گذاشتن دفاع مردمی ملت بزرگ ایران در دوران ۸ سال جنگ تحمیلی دارد و به همین منظور، در دستور کار برنامه‌های آینده این گروه، ارائه نقش استان‌ها و یگان‌های رزم سپاه پاسداران در دفاع مقدس گنجانده شده است.

به نظر می‌رسید بهترین ظرف ارائه نمایش دفاع مقدس مردم این مرزوبوم، جغرافیای استانی باشد. تدوین اطلس استانی، نیازمند تحقیقات میدانی گسترده‌ای است که باتوجه به گذشت بیش از ۲۵ سال از پایان جنگ هشت‌ساله، کاری بس دشوار و مستلزم زمانی فراوان است؛ لیکن تقسیمات کشوری سپاه پاسداران در ابتدای تشکیل و تأسیس سپاه‌های نه‌گانه، که هریک دربرگیرنده تعدادی از استان‌های همجوار بودند، موجب شد ابتدا مناطق نه‌گانه سپاه در اوایل انقلاب را بستر تلاش خویش قرار دهیم؛ به‌ویژه اینکه خاستگاه بومی و مردمی یگان‌های رزم سپاه پاسداران، همان مناطق نه‌گانه بود و یگان‌های مزبور، ظرف جذب نیروهای مردمی و کمک‌های مردمی و تبدیل‌کننده پتانسیل دفاعی مردم در قالب نهادهای دفاعی بودند.

ازسوی دیگر، از آنجاکه ساختار پژوهشی این مرکز در تحقیقات میدانی دوران جنگ هشت‌ساله، بر مبنای ساختار سازمان رزم قرارگاه‌ها و لشکرها و تیپ‌های رزمی هر عملیات شکل گرفته بود و به تبع آن، عملیات‌محور و سازمان‌محور بودن چیدمان اطلاعاتی این مرکز، ظرفیت دیگری فراهم آمد تا در قالب یگان‌های رزمی سپاه که عامل تبدیل انرژی‌های مردمی به سازمان‌های دفاع مردمی بودند، بتوان نقش مردم را به نمایش درآورد. با این گرایش، اطلس لشکر ۴۱ ثارالله در ۸ سال دفاع مقدس، اولین اطلسی است که ما را به هدف مردمی خویش نزدیک می‌کند.

خاستگاه جغرافیایی کارنامه مردمی‌ای که در این اطلس به نمایش گذاشته شده، منطقه ۶ سپاه پاسداران است و گوشه‌ای از دلاوری‌های شیرمردان پهنه سه استان کرمان، هرمزگان و سیستان و بلوچستان را عرضه می‌کند. شیرمردانی که با شروع تهاجم ارتش تجاوزگر عراق به مرزهای سرزمین مقدس ایران اسلامی، با دین‌باوری، اتخاذ سرمشق عاشورایی، مجهز به شعار "هیهات منا الذلة" حسین بن علی^(ع) که در وجودشان نهادینه شده بود، خودجوش و خودباور، بدون هیچ تبلیغ یا اجباری، تنها از سر اراده و ایمان، برای مقابله با دشمن تجاوزگر، خود را به جبهه‌های نبرد رسانده و براساس آموزه قرآنی قَوْمُوا لِلَّهِ مَثْنً و فُرَادً تک‌تک یا دسته‌دسته عازم منای عشق شده، اندک‌اندک سازمان یافته و گروهان، گردان، تیپ و لشکر تشکیل دادند و با متجلی ساختن مژده الهی "يُدَالِلُهُ مَعَ الْجَمَاعَةِ" و اِنْ تَصْرُ اللَّهُ يَنْصُرْكُمْ حماسه‌های به‌یادماندنی، در آن سوی اروند و در حومه بصره آفریدند که تا ابد، برگ زرینی به تاریخ ایران و ایرانی، شیعه و سنی، بلکه بشریت و انسانیت افزود.

تدوین اطلس در مرکز اسناد و تحقیقات جنگ، از فردای پایان جنگ هشت‌ساله؛ یعنی چند ماه پس از اجرای آتش‌بس در مرداد ۱۳۶۷، با ابتکار عمل مسئول وقت آن مرکز، کلید زده شد که سیر رو به رشدی داشت و مرکز پس از ارائه ۴ نمونه، در اواخر دهه ۱۳۷۰ به اولین خروجی دست یافت و آن را اطلس فشرده نبردهای زمینی جنگ ایران و عراق نامید.

اطلس فشرده نبردهای زمینی جنگ ایران و عراق که نام درون‌سازمانی‌اش "اطلس صفر" بود، نشان می‌داد که مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس، پس از تجربه چاپ ۴ نمونه آزمایشی، به اولین خروجی عمومی دست یافته است. با چاپ این اثر، این مرکز، در آستانه مسیری طولانی قرار گرفت که می‌توانست در طی آن، در حوزه تولید اطلس‌های دفاع مقدس، گام‌های بلندتری بردارد. مراحل که در اطلس فشرده نبردهای زمینی جنگ ایران و عراق طی شده، دشواری‌ها و تجربه‌های ویژه خود را در پی داشت؛ اما بی‌گمان یکی از دستاوردهای آن خروجی، نقشه‌هایی بود که در دو محیط جی. آی. اس* و گرافیکی به دست آمد.

*. Geographic information system (GIS)

نقشه‌های ساخته‌شده در کارگاه جغرافیای مرکز، زیرساختی را به وجود آوردند که در گام‌های بعدی با اتکا به نقشه‌های اطلس فشرده نبردهای زمینی جنگ ایران و عراق، سلسله اطلس‌های راهنمای جنگ، از شماره ۱ تا ۱۳ منتشر شدند که به جز ۳ شماره از اطلس‌های یادشده، بقیه همگی به اطلاعات گرافیکی نقشه‌های اطلس فشرده نبردهای زمینی جنگ ایران و عراق متکی بودند.

اطلس پیش رو، حاصل تلاشی چندین‌ساله و تجمیع فعالیت گروه‌ها و افراد متعددی است که برادرگرامی ما و رزمندگان دوران دفاع مقدس، جناب آقای عباس میرزایی، نقش گردآوری و تنظیم و نویسندگی آن را طی چند سال به دوش کشیده‌اند. ضمن اینکه از پشتیبانی ارزشمند مؤسسه «حماسه ثارالله کرمان» بهره جسته و از منابعی که در پایان کتاب اشاره شده، استفاده کرده‌اند.

درعین حال نباید نقش سردار سرلشکر قاسم سلیمانی را به عنوان اولین فرمانده لشکری که برای این کار کمر همت بست فراموش کرد. جنگ تمام شده بود و حال و هوای آن روزها و جوهر قلم‌های نگارندگان این حماسه بزرگ، کم‌کم رو به خشکی می‌رفت. در چنین وضعیتی، برادر قاسم، با شوق تمام، به مرکز تحقیقات جنگ روی آورد و از این مرکز خواستار نوارهای لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات کربلای ۵ شد، و مسئولیت تبدیل تمام نوارهای صوتی یگانش به نوشتار را متقبل شد. مسئول وقت مرکز، ضمن استقبال از اشتیاق برادر قاسم، مدام وضعیت نوارهای در دست اقدام را پیگیری می‌کرد تا پس از مدتی مدید، جزوه‌ای به دست مرکز تحقیقات رسید که برادر قاسم آن را تهیه کرده بود و به عبارتی، کارنامه لشکر ۴۱ ثارالله، همراه با نقشه‌های عملیاتی لشکر و با امضای فرمانده لشکر، سند ارزشمندی بود که با وجود اختصار، مستند به تأیید فرمانده لشکر، در اختیار مرکز قرار گرفته بود.

پس از دستیابی به جزوه یادشده، بارها مرکز برای آماده‌سازی آن، تا مرحله انتشار خیز برداشت. اما از سویی، برادر قاسم راضی نمی‌شد که به این مقدار اطلاعات بسنده کنیم و از سوی دیگر، مرکز به جهت تعدد پروژه‌های زیرساختی، نمی‌توانست فعالیت خود را تا سطح رده نشر کارنامه لشکرها کاهش دهد؛ تا اینکه در سال ۱۳۹۰ و بر اثر ارتباط مسئول گروه جغرافیای نظامی مرکز با لشکرهای دوران جنگ، دسترنج برادر گرامی عباس میرزایی، به این

گروه عرضه شد. این شورا که با رؤیت محصول جناب میرزایی، اثر ایشان را نسخه نسبتاً تکمیل‌یافته برادر قاسم می‌دید، از انتشار آن استقبال کرد و طی توافقنامه‌ای با مؤسسه حماسه ثارالله کرمان، مقرر شد که هزینه تحقیق، برعهده مؤسسه حماسه ثارالله کرمان و هزینه نشر، برعهده مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس باشد؛ اما برای تبدیل دسترنج جناب میرزایی به اطلس، راه دراز سه‌ساله‌ای طی شد. در این مدت، ارزیابی کیفی و کمی و نیز صفحه‌آرایی و گرافیک را مرکز عهده‌دار بود؛ لذا برای ارتقای کیفیت این پروژه، جناب میرزایی بارها مجبور به بازنویسی شد، چندبار به تهران آمد و منابع اختصاصی مرکز را بررسی کرد. در نهایت، کار بدینجا رسید که با انجام این رسالت، موجبات خرسندی دوستان و کارشناسان حوزه اطلس دفاع مقدس را فراهم آورد.

اگر حوزه تحقیقاتی این اطلس را به سه حوزه نقشه، آمار و متن دسته‌بندی کنیم، پایه اطلاعاتی نقشه‌ها و نیز اطلاعات عمومی آنها، براساس اطلس فشرده نبردهای زمینی جنگ ایران و عراق و اطلس نمونه ۳ مرکز تحقیقات است. اما کلیه اطلاعات ویژه لشکر ۴۱ ثارالله را محقق محترم، جناب میرزایی تهیه کرده و متکی به ترسیم نقشه‌هایی است که از جزوه تهیه‌شده به دست سردار قاسم سلیمانی اقتباس شده‌اند. در حوزه آمار نیز، با دو دسته آمار روبه‌رویم: آماری که اختصاصی لشکر ۴۱ ثارالله است، همه حاصل پژوهش جناب میرزایی‌اند؛ اما آمار کلی نبردها، همه مستند به آمار اطلس فشرده نبردهای زمینی جنگ ایران و عراق‌اند. متن‌های مندرج در این کتاب نیز، دارای دو سطح‌اند: سطح راهبردی مباحث، مستند به جزوه ۳۸ عملیات مرکز تحقیقات بوده که به دست ناظر پروژه اقتباس شده و اطلاعات تاکتیکی نبردها، بی‌استثنا محصول پژوهش جناب میرزایی است.

در پایان، ضمن تبریک به برادرگرامی جناب آقای عباس میرزایی - رزمندگان دفاع مقدس - که با قلم مجاهدانه خویش، اولین گام را برای عرضه نقش مردم محبوب و سخت‌کوش استان‌های سیستان و بلوچستان، هرمزگان و کرمان برداشت، امیدواریم به‌زودی شاهد ارائه اطلس کارنامه سایر لشکرهای سپاه در دفاع مقدس باشیم.

مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس
تابستان ۱۳۹۵

یادداشت سردار سرلشکر قاسم سلیمانی

در بستر تاریخ، همواره کره زمین از فعل و انفعالات پیوسته‌ای برخوردار بوده است. طوفان‌ها، سیلاب‌ها، زلزله‌های سهمگین، آتشفشان‌ها، یخبندان‌ها و گرماها و سرماهای شدید، این تلاطمات، موجب دگرگونی‌های فراوانی در این پوسته آبی و خاکی زمین شده‌اند. دانشمندان بر هر یک از اعصار آن، نامی گذارده‌اند. اما جان حقیقی زمین، یعنی "انسان" که خداوند سبحان آن را "اشرف مخلوقات" نامیده و دیگر مخلوقات خود را برای خدمت او پدید آورده و از روح خود در آن دمیده و او را خلیفه خود قرار داده است و ملائکه الله بر عظمت این خلقت، سجده کردند، فقط در چند مرحله کوتاه، اما بسیار اثرگذار، دچار تغییر و تحول بنیادی شد. محور این تحول انسانی و اساسی که مسیر بشریت را در هر مقطعی عوض کرده است، پیامبران الهی‌اند، به‌خصوص پنج برگزیده اولوالعزم که از جامعیت بیشتری نسبت به دیگر پیامبران الهی برخوردار بوده‌اند. امین خلقت، محمد مصطفی (ص)، آخرین اولوالعزم الهی، با کاملیت و جامعیت، برای احیای ابدی بشریت و هدایت آن در مسیر الی الله، با رساله‌ای کامل و جامع نزول یافته، نازل شده در فهم بشر مبعوث گردید.

پیامبر اسلام (ص) با کلمات الهام گرفته از وحی و سیره عملی به همراه اهل بیت معصوم خود، انسان‌ها را بی‌نیاز از هر نیازی، هدایت و تربیت کرد. اما پس از ارتحال جانشین پیامبر اعظم (ص)، اداره مسلمانان دستخوش آشوب و از مدار اصلی خود خارج شد. حوادث دردناک پس از پیامبر (ص) موجب فاصله گرفتن امت از سرچشمه زلال نبوت گردید. دنیاطلبی و کم‌توجهی به وصایای پیامبر (ص) موجب محروم شدن دردناک امت از هادیان و حامیان حقیقی قرآن و نبوت شد.

شهادت مظلومانه دختر پیامبر (ص)، صاحب فضایل نبوی و اعجازهای عجیب، که رسول خدا (ص) بوی بهشت را از او استشمام می‌کرد و او را "سیده النساء العالمین" نامیده بود و در ساعت‌های اندکی از رحلت پیامبر حرمت او شکسته شد، خانه‌ای که پیامبر در پشت درب آن می‌ایستاد و اهل آن را سلام می‌داد و اذن ورود می‌گرفت، درحالی که ثمره جان پیامبر و قلب عالم خلقت در آن خانه محقر بود، به آتش کشیده شد.

این بی‌ادبی‌ها سر آغاز انحرافی عظیم شد تاجایی که پس از چندی، بر فرق قرآن ناطق، تنها شنونده وحی و بیننده فرشتگان وحی، مدافعی که از کودکی جان مبارک خود را سپر جان خلقت قرار داد؛ علی بن ابی طالب (ع) که جان پیامبر در دامن او به آسمان‌ها برده شده و فرشتگان الهی او را در غسل و تدفین نبی معظم اسلام (ص) کمک می‌کردند، شمشیر زدند و بشریت را از سرچشمه زلال اسلام محروم کردند و پس از شهادت وصی پیامبر (ص)، فرزندان او را یکی پس از دیگری به شهادت رساندند.

شهادت غمبار و دردناک حسین بن علی (ع)، سرور جوانان بهشت به‌همراه برادران و برادرزاده‌ها و همه کسان او آن قدر سنگین بود که عالم خلقت تا ابد از آن شرمگین است. حادثه‌ای که عرب در تاریخ خود، مشابه آن را ندیده و نشنیده بود.

بر اثر این غفلت‌ها و قساوت‌ها، فرعون‌ها مجدداً سر بر آوردند و جهان پر از فراغنه شد و اسلام ناب، از نظر پنهان و اسلام اموی و عباسی جایگزین گردید؛ تا اینکه پس از قرن‌ها غربت و غیبت اسلام ناب، مردی از کوثر فاطمه بنت رسول الله (ص) قیام کرد و انقلابی بزرگ را پایه ریزی کرد و با حمایت ملتی برگزیده برای چنین پیشامدی عظیم موفق شد طی پانزده سال مبارزه، فرعون زمان خود را با همه قدرت و شوکت ظاهری و حامیان قدرتمند خارجی‌اش، در هم بشکند و اولین حکومت اسلامی علوی را بر مبنای سیره نبوی و اهل بیت مطهرش پایه‌گذاری کند و ملت ایران را بر سر نوشت خود حاکم و حاکمان را خادمان آن قرار دهد و خود، به جایگاه خادمی در خدمت به ملت افتخار کرد و به همه بخش‌های اجتماعی، سیاسی، امنیتی و نظامی نظام، هویت حقیقی

عزتمندانه بخشید. جامعه را از لجن‌زار فساد نجات داد و به قله علم و دانش، تربیت و تزکیه هدایت کرد. ایران را از هم‌پیمانی دشمنان اسلام خارج و به حامی مسلمانان و مستضعفان تبدیل کرد.

در شرایط شکوفایی امید و انتظار، طاغوتیان، این تحولات را که منجر به خیزش بزرگ در جهان اسلام شده بود و سیطره غاصبانه آنها را بر کشورهای اسلامی به چالش کشانده بود، تحمل نکردند و با استفاده از عوامل داخلی خود، برای ساقط کردن نظام نوپای اسلامی توطئه‌های مختلفی را سامان دادند، اما همه آن ددمنشی‌ها، با لطف خداوند سبحان، هوشیاری ملت و هدایت امام خمینی (ع) به شکست انجامید. پس از ناکام ماندن و شکست از توطئه‌های داخلی، با تحریک، تسلیح و پشتیبانی همه‌جانبه یکی از جنایتکاران منطقه، به نام "صدام حسین" جنگ تمام‌عیاری را برای ساقط کردن نظام اسلامی به راه انداختند.

در طی این جنگ طولانی و نابرابر که مستکبران جهان، به‌رهبری آمریکا، به‌صورت تمام‌عیار از آن حمایت می‌کردند، همه مبانی انسانی و اسلامی زیر پا گذارده شد؛ از بمباران و شلیک موشک به شهرها گرفته، تا استفاده از انواع بمب‌های شیمیایی و گازهای کشنده به‌راه‌انداختن کشتارهای دسته‌جمعی. حادثه بمباران شیمیایی حلبچه، سردشت و مریوان، خاطره جنایت هیروشیما را در ذهن جهان زنده کرد. صدام به‌عنوان فرمانده میدانی آمریکا و حامیانش در منطقه، کوشید به هر قیمتی، با زشت‌ترین اقدامات در صحنه جنگ، حتی علیه ملت خود در عراق، مأموریت نیابتی را با قساوت تمام به انجام برساند؛ تاجایی که بمباران شیمیایی مردم عراق در حلبچه، هزاران مرد، زن و کودک را به کام مرگ فرستاد. اما ملت به‌پاخاسته، غیرتمند، شجاع و مسلمان ایران حاضر نشد استقلال و عزت و شرفی را که بر اثر یک انقلاب ارزشمند به‌دست آورده بود، با سیطره مجدد دشمنان اسلام از دست بدهد و برای حفظ این دستاورد عظیم، کمر همت بست و با تمام توان به حمایت از نظام خود به پا خاست.

امام خمینی (ع)، خود شخصاً فرماندهی و اداره جنگ را بر عهده گرفت. مردان شجاع، سلحشور و پر افتخار کویر، کرمان، سیستان و بلوچستان و هرزگان _ حافظ همیشه‌نگهدار مرز خلیج فارس _ با فاصله‌ای بیش از هزار کیلومتر، سپاهی سترگ به نام ثارالله را بنیان گذارند. این سپاه قدرتمند، به‌عنوان اولین سازمان‌های مردم‌نهاد، در بحبوحه جنگ متولد شد و برای دفاع از کشور، از شرق تا غرب و از شمال غرب تا جنوب را برای دفاع و مقابله با دشمن متجاوز در نورید.

لشکر قدرتمند کویر، با شرکت مؤثر در بیش از ۲۴ عملیات سرنوشت‌ساز بزرگ و ده‌ها عملیات کوچک، زمینه‌ساز آزادسازی سرزمین‌های اشغالی و تعقیب و شکست قطعی دشمن شد. حضور قدرتمندانه و مؤثر ثاراللهیان در شکست حصر آبادان، آزادی بستان و ده‌ها روستای اطراف آن در طریق القدس، دور کردن دشمن از محیط سوسنگرد و حمیدیه در ام‌الحسنین و شهیدان رجایی و باهنر، آزادی دشت عباس و ارتفاعات مشرف بر آن تا تنگه ابوغریب در فتح‌المبین، از اعمال به‌یادگارمانده لشکر ثاراللهیان‌اند. پذیرفتن مسئولیت محوری عملیات در شمال خرمشهر، در عملیات بیت‌المقدس و آزادسازی بیش از دو هزار کیلومتر مربع از پنج هزار کیلومتر اراضی آزادشده در این عملیات، از جمله آزادی پادگان حمید، کوشک، جعفر و بیرون‌راندن دشمن تا خطوط مرزی، سند دیگری از افتخارات سلحشوران کویر است.

تعقیب و انهدام دشمن در عملیات رمضان و تصرف خطوط مرزی دشمن، حرکت سپاه ثارالله به سمت غرب، منجر به آزادی مهران و ارتفاعات مشرف بر آن در والفجر ۱ و ۳، بیرون‌راندن دشمن از اطراف مریوان و سردشت و تصرف ارتفاعات پنجوین در والفجر ۴، کربلای ۱۰، نصر ۴، عبور از باتلاق‌های هورالعظیم و کمک به تصرف جزایر استراتژیک مجنون و هجوم به عمق دشمن در اطراف رودخانه دجله و انهدام آن در

عملیات‌های بزرگی موسوم به خیبر و بدر نیز، برگ‌های زرینی از کارنامه پرافتخار فرزندان کویر در دفاع از عزت و شرف میهن اسلامی‌اند. لشکر ثارالله، از خالقان عملیات‌های پیروزمند راهبردی، پیچیده و فوق‌تصور دشمن در کربلای ۴ و ۵ و والفجر ۸ بود که با وجود آواکس‌ها و ماهواره‌های جاسوسی که از صدام و ارتش او حمایت اطلاعاتی می‌کردند، در غافلگیری کامل، به عمق دشمن نفوذ کرده و ارتش عراق را درهم شکستند.

فروپاشی تاروپود دشمن، عبور شهادت‌طلبانه از اروند و تصرف پایگاه موشکی دشمن، کارخانه نمک، رأس بیشه مشرف بر خلیج فارس، عبور از دریاچه ماهی در کربلای ۵ و دور زدن همه لشکرها و سازمان‌های نظامی دشمن در شلمچه و ضربات قاطعی که تأثیر به‌سزایی در تعیین سرنوشت جنگ داشتند و منجر به قطعنامه ۵۹۸ - این سند پیروزی و حقانیت کشورمان در جنگ - شدند، از شاهکارهای نظامی تاریخ جنگ‌های دنیا هستند. همه اینها گوشه‌ای از نتایج نبرد مقدس ثاراللهیان است و ثارالله، محور اصلی این تحول عظیم در صحنه نبرد با دشمن بود.

هنوز صدای آرامش‌دهنده و آسمانی «حبیب - حبیب» حاج احمد امینی در عبور از اروند و نفوذ به پشت خطوط دشمن و فریاد فرمانده شهید و شجاع ثارالله، طیاری عزیز، در عبور از دریاچه ماهی که پشت دشمن را به لرزه درآورد، در جان‌های یک ملت جای گرفته و از یاد نرفته است. فرماندهان فداکاری همچون میرحسینی، حاج‌یونس و کازرونی که در صحنه نبرد با دشمن، خود به‌تنهایی یک لشکر بودند، بخشی از سند افتخارات ثارالله است.

ثاراللهیان در والفجر ۱۰، از کوه‌های یخ‌زده پر از برف عبور و راه را بر دشمن به‌سمت حلبچه سد کردند و دشمن را در حلبچه و اطراف آن فرو پاشاندند و صدها اقدام ارزشمند دیگر ثارالله که این دایرة‌المعارف، نمادی فشرده، از اقدامات ارزنده و سهم مبارک و عظیم کویریان و خلیج فارسین، در دفاع از اسلام و امت مسلمان آن است.

دانشگاه ثارالله افتخار می‌کند استادان عارف و سرداران سربداری همچون شهسواری دارد که فریاد در اسارتش، نماد همیشگی آزادگی تاریخ ایران شد که با تأسی به فرزندان اهل‌بیت سیدالشهداء^(ع) در محاصره دشمن، با صدای رسا و با دستان بسته و ده‌ها اسلحه به‌سوی او نشانه‌رفته، فریاد زد: «مرگ بر صدام، ضد اسلام»؛ کلمات کوتاهی که لرزه بر اندام دشمن انداخت؛ فریادی که تا‌بدا با همان رسایی باقی ماند. مکتب ثارالله، مفتخر است آن ۲۳ نوجوانی که در اسارت، صدام را درون کاخش تحقیر کردند، اغلب، استادان صاحب‌کرسی این دانشگاه بودند.

فرماندهان شهید، شجاع و عارفی همانند میرحسینی، حاج‌یونس، کازرونی، نصراللهی، یوسف الهی، تاجیک، مشایخی، پایدار، زندی، نادری، عرب‌نژاد، ماهانی، کاظمی، سلطانی، قربان‌زاده، دریجانی، عالی، جعفرزاده، محمدی، زینلی، میثم، حمید چریک، امینی، عابدینی، بینا، طیاری، احسانی، فرخی، حاجبی، بختیاری، توکلی، سیدعلی ابراهیمی، میرافضلی، اسماعیل کاخ، شریف، شریفی، مغفوری، علوی، شیخ‌شعاعی، مرادی، اتحادی، ژاله، سلیمانی، علیم‌رادی، هندوزاده، ایرانمنش‌ها، خیامی‌ها، کرمی‌ها، عرب‌نژادها، اسدی‌ها و هزاران شهید عارف برجسته‌ای که در این نوشتار کوتاه، فرصت پرداختن به آن چهره‌های نورانی‌تر از نور نیست، مدرسه‌ای از دین، عرفان، معنویت و ایثار از خود به‌جا گذاشتند. مکتبی که هر روز روشن‌تر از روز دیگر است و بر رهروان آن، هر لحظه افزوده می‌شود و میلیون‌ها انسان عاشق و دل‌باخته را مجذوب خود کرده است.

ثارالله، صرفاً پادگانی نظامی نبود، بلکه معسکری بود جامع‌تر از

جامعه و وسیع‌تر از حوزه‌های علمیه، مدرسه‌ای فکری که موجب تحول عظیمی در جوانان و مردمان منطقه شد.

ثارالله، میعادگاه عاشقانی بود که با طواف عملی عشق نه بر گرد خانه، بلکه در پیشگاه خود خدا، سر تسلیم فرود آورده و تکلیف الهی خود را به بهترین وجه ادا کردند. میعادگاهی که مملو از اسماعیل‌های نه‌تنها راضی به رضایت ذبح، بلکه ملتمس جان‌باختن در راه معبود بود. بیت‌الله ثارالله از آنچنان جاذبه‌ای برخوردار بود که کمتر کسی با دیدن آن می‌توانست خود را از آن جدا کند. مدیران این مدرسه عشق و ایثارگری، جوانانی بودند که در دامن‌های پاک پرورش یافته و از صُلبی به صُلبی، برای چنین روزی ذخیره الهی شده بودند؛ عاشقانی که نه‌تنها عشق را تجربه کرده، بلکه خود، اساس بنای عاشقی بودند. استادانی نوجوان که پیران عارفی آنان را شاگردی می‌کردند و چه‌بسیار پدرانی که از فرزند و معلمانی که از دانش‌آموز خود تلمذ عشق می‌کردند.

جوانانی که کرسی مرجعیت را در سطوح وسیع‌تری از فقه تصاحب کرده بودند و میلیون‌ها نفر، دیروز و امروز، در راه، روش، اخلاق، مسلک، عشق، وفا، ایثار، حب ولایت، دین‌محوری و عاشورایی از آنها تقلید می‌کنند.

امیران سربدار ثارالله از آنچنان جذابیتی برخوردار بودند که رزمندگان، همچون بچه‌کبوترها، دهان دل را می‌گشوند و جان خود را از شهد شیرین سیره عملی آنان سیراب می‌کردند و اینگونه این عطر در سراسر کشور ما افشانه شد و ایران اسلامی را برای همیشه معطر کرد. حقیقتاً عاجز از بیان و وصف آنها و آن قیامت عظمایی که حقیقت عبودیت را به نمایش حقیقی کشاند. بهتر است تأسی کنم به امام عارفان و مجاهدان، "خمینی شهیدپرور" و با خضوع و خشوع بگویم بهتر است دم فرو بندم و خاضعانه و خاشعانه عرض کنم: "السلام علیکم یا خاصة‌اولیاءالله".

پدران، مادران، خواهران و برادران و فرزندان، دوستان و هم‌سنگرانم، آنچه در این مقدمه آوردم، جزء بسیار ناچیزی است از آنچه در آن محشر کبرای معنوی قبل قیامت دیدم و آنچه در این اطلس ارائه شده است، اگرچه دست گردآوردگان پر همت آن را می‌بوسم، مختصری است از صحنه عظمای قریب به سه هزار شب و روزی که در تمام ساعات آن، آتش، خون، نبرد و حماسه حاکم بود، صحنه‌ای که در آن، قریب بیش از پنج هزار ستاره از آسمان کویر، به ملکوت اعلی پرواز کردند و ده‌ها هزار مجروح را به‌عنوان سینه‌ای قیمتی از خود بر جای گذاردند و صدها مفقود که هنوز در راه بازگشت به خانه‌اند؛ درحالی‌که پدران و مادران چشم به‌راه، در انتظار، دیده از جهان فرو بستند. درعین حال، همین جزوه کوتاه، سند گویا و ارزشمندی است که از مجاهدت مردم شجاع، غیور و فداکار شرق ایران اسلامی حکایت می‌کند.

رحمت خداوند بر پدران و مادرانی که ایثارگرانه از ثمره وجود خود گذشتند و آن را خالصانه تقدیم دفاع بی‌مزدومنت از کشور، ملت و اسلام کردند.

سلام و رحمت خداوند بر شیرزنانی که در عنفوان جوانی خود، روشنایی و خورشید زندگانی خود را لباس رزم پوشاندند و با چشمان گریان اطفال خود، آنان را بدرقه کردند و خود، با کودک و کودکان خردسال خویش در غربت دنیا، با افتخار، تنها ماندند.

رحمت خدا بر خمینی بزرگ، احیاگر و بازگرداننده مسلمانان به سیره حقیقی نبوت و اسلام ناب؛ و فضل و لطف خداوند سبحان شامل حکیم بزرگ انقلاب اسلامی، خامنه‌ای عزیز که امروز جان‌ها و چشم‌ها را متوجه خود کرده است.

قاسم سلیمانی

سابقه تهیه و تدوین اطلس نبردهای لشکر ثارالله، به مدت‌ها قبل برمی‌گردد. نخستین بار، ارادتمند نسخه اولیه اطلس را در اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس استان کرمان تهیه کردم. گسترده‌گی کار، ضرورت بررسی‌های دقیق و تحقیقات وسیع و همه‌جانبه، جمع‌آوری اسناد و مدارک، ارزیابی متون و تبادل نظر با کارشناسان و متخصصان، تکمیل پروژه را طولانی و درنهایت متوقف کرد.

سال ۱۳۹۲، هم‌زمان با تأسیس مؤسسه فرهنگی و هنری "حماسه ثارالله" فرصت دیگری فراهم شد. این مؤسسه، طرح‌های تحقیقاتی متعددی در دستور کار خود داشت که از آن جمله می‌توان به طرح بزرگ "تدوین تاریخ جنگ استان کرمان" اشاره کرد. مراحل مقدماتی اجرای این طرح، با همکاری محققان و پژوهشگران و اساتید دانشگاه‌های استان کرمان و کارشناسان نظامی استان آغاز شده است. به‌منظور تلاش برای پیشبرد طرح فوق، تعداد زیادی سند، مدرک، نوار، فیلم و ... جمع‌آوری شد. وجود سندهای مزبور این امکان را به‌وجود آورد که نسخه کامل و نهایی اطلس نبردهای لشکر ۴۱ ثارالله، برای نسلی که خود آن حماسه‌ها را آفریدند و نسل‌های آینده که به این دوره از افتخارات خویش خواهند بالید و نیز عموم مردم و خیل عظیم بازدیدکنندگان از جبهه‌های جنگ و سرزمین‌های شاهد دفاع و مقاومت، بدون تحریف و افسانه‌سازی تهیه شود و قبل از "تدوین تاریخ جنگ استان" پاسخی باشد به نیاز علاقه‌مندان؛ و منبع و مرجع روایانی باشد که برای راهیان جبهه‌های نور، شرح حدیث می‌کنند.

امید است که این تلاش ناچیز، مقبول حضرت حق، اهل نظر و دوستداران تاریخ دفاع مقدس و هم‌وطنان عزیز به‌خصوص در استان‌های کرمان، سیستان و بلوچستان و هرمزگان واقع شود. یادآوری این نکته ضروری است که سعی وافری شده تا آمار و اطلاعات مندرج در این اطلس، هرچه نزدیک‌تر به واقعیت و دقیق و مستند باشد؛ ولیکن با توجه به عظمت جنگ ایران و عراق و عملکرد لشکر ۴۱ ثارالله در ابعاد مختلف و همچنین وجود منابع متعدد که هریک به‌نوعی در این واقعه درگیر بوده‌اند، در برخی موارد، نمی‌توان آماری قطعی ارائه داد؛ هرچند تلاش فراوانی در این زمینه صورت گرفته و می‌گیرد.

اطلس حاضر، فصل اول را با عنوان "تجاوز ارتش عراق و تشکیل هسته‌های مقاومت" با نگاهی بر تشکیل کمیته انقلاب اسلامی و سپاه پاسداران در کرمان آغاز کرده و با اشاره به آغاز جنگ تحمیلی و تشکیل تیپ و لشکر ۴۱ ثارالله و اولین اعزام‌ها به پایان می‌برد. اعزام اولین گردان سازمان‌یافته استان به جبهه جنوب و عملیات‌های کرخه نور و ثامن الائمه و طریق‌القدس، نبردهای فتح‌المبین و بیت‌المقدس موضوعاتی هستند که در فصل دوم، با عنوان "آزادی سرزمین‌های اشغال‌شده" آورده شده‌اند.

در فصل سوم، با عنوان "تعقیب متجاوز"، عملیات رمضان، نبردهای والفجر مقدماتی، والفجر ۱، والفجر ۳ و والفجر ۴ بررسی شده‌اند. عملیات‌های خیبر، بدر، والفجر ۸ همچنین نبردهای کربلای ۱ و ۴ و ۵ و تکمیلی کربلای ۵، در فصل چهارم با عنوان "نبردهای پیروز" مرور می‌شوند.

جنگ هشت‌ساله‌ای که عراق به جمهوری اسلامی ایران تحمیل کرد، در وضعیتی آغاز شد که افراد سپاه استان کرمان، در دو جبهه کردستان و سیستان و بلوچستان که پیش‌ازاین به‌دست ضدانقلاب داخلی جهت مقابله با نظام نوپای جمهوری اسلامی گشوده شده بود، مشغول مبارزه بودند. شاید اگر تلاش دشمنان انقلاب اسلامی در به‌بحران‌کشاندن مناطقی از کشور، به نتیجه دلخواه می‌رسید، هرگز حکومت حاکم بر عراق، برای مقابله با جمهوری اسلامی وارد عمل نمی‌شد.

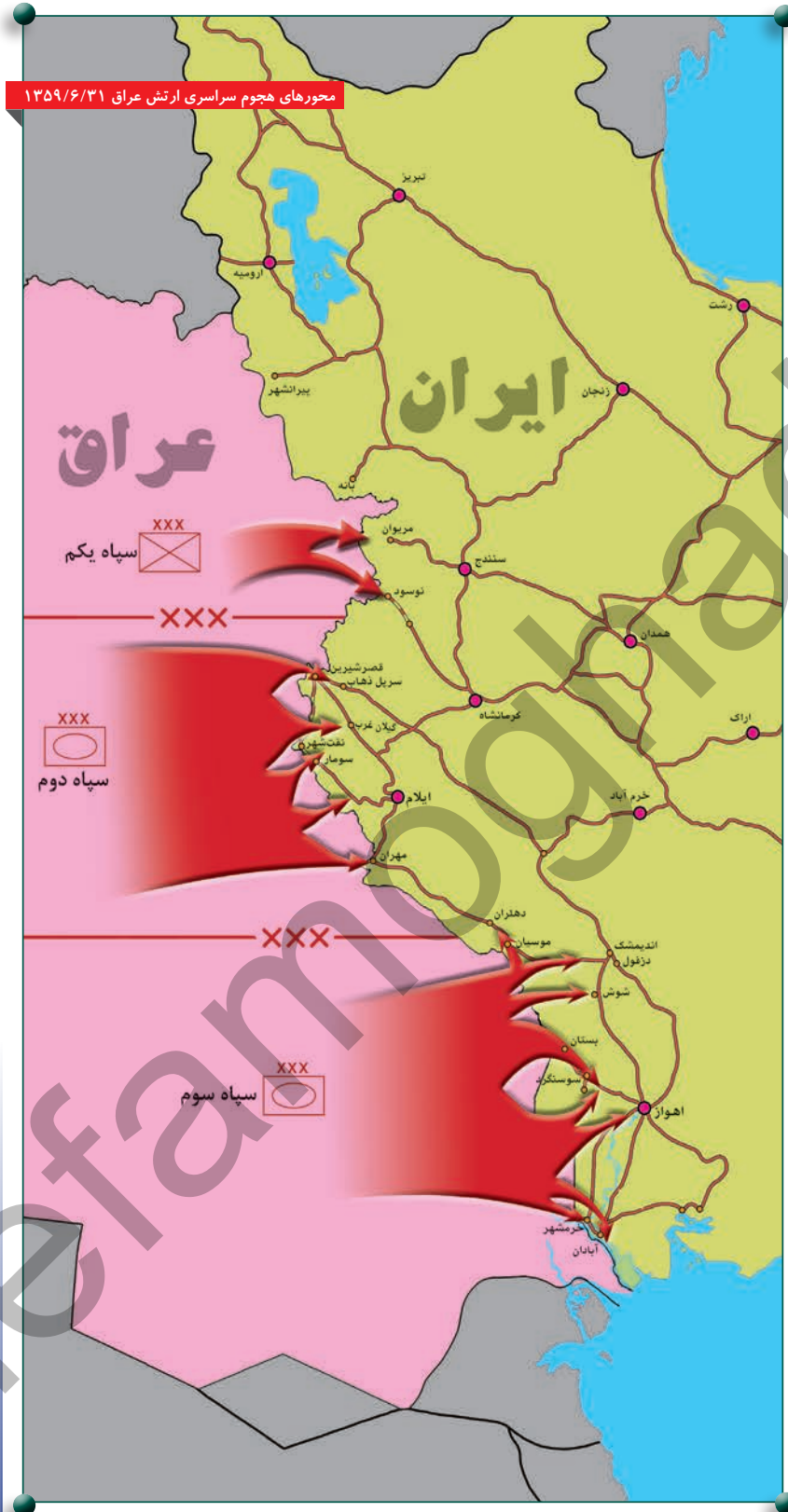
با هجوم همه‌جانبه ارتش عراق به مرزهای جنوبی و غربی کشور، رزمندگان پاسدار و بسیجی از سراسر استان‌های جنوب شرق کشور، به‌خصوص استان پهن‌آور کرمان، به‌سوی مناطق درگیر عزیمت کردند. این حرکت که ابتدا به‌صورت انفرادی و سپس در قالب گروه‌های کوچک شروع شده بود، رفته‌رفته سازمان یافت، تاجایی که اندکی بعد، اولین گروهان منسجم و آموزش‌دیده، با کادر تشکیلاتی ثابت و منظم عازم جبهه نبرد شد. هسته اولیه لشکر ۴۱ ثارالله را همان افراد و گروه‌های اولیه تشکیل دادند و آن را به یکی از مقتدرترین سازمان‌های رزم سپاه تبدیل کردند. بدون شک لشکر ۴۱ ثارالله افتخار جنوب شرق کشور، در دوران هشت سال دفاع مقدس بود؛ لشکری که فعالیتش را از ساختمانی محقر در دوکوهه آغاز کرد و در گذر زمان، رزمندگان چنان با تجربه شدند که در عملیات‌های مهم و پیچیده، نظیر والفجر ۸ و کربلای ۵ نقش تعیین‌کننده و محوری به عهده گرفتند؛ به‌طوری‌که حاج قاسم سلیمانی فرمانده وقت لشکر، بعد از پایان دفاع جانانه ملت ایران، در وصف صف‌شکنان لشکر گفت:

«در سراسر جنگ، اگر قرار بود که بیش از ۳ یا ۴ سازمان رزم، در عملیاتی به‌کارگیری شوند، حتماً یکی از آن سازمان‌ها، لشکر (۴۱ ثارالله) بود. در تمام عملیات‌ها، لشکر به‌عنوان لشکر خط‌شکن عمل کرد.»

در این اطلس که به نام اطلس نبردهای لشکر ۴۱ ثارالله انتشار یافته، سعی شده است گوشه‌ای از تاریخ رزم رزمندگان لشکر ۴۱ ثارالله، در اختیار عموم قرار گیرد.

۶. و در پایان، از دکتر حسین اردستانی و همکارانشان در مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس که زمینه چاپ این اطلس را فراهم کردند و از نادر زارعزاده، مدیریت گروه جغرافیای نظامی مرکز تشکر می‌کنم. اگر جناب زارعزاده کاملاً اتفاقی، نسخه اولیه اطلس را ندیده بودند، شاید این کار به سرانجام نمی‌رسید.

عباس میرزائی - تابستان ۱۳۹۵

در فصل پنجم، با عنوان "نبردهای کوهستانی"، عملیات‌های کربلای ۱۰، نصر ۴ و والفجر ۱۰ بررسی شده‌اند. سرانجام، فصل ششم کتاب، با عنوان "پایان جنگ"، به نبردهای پایانی جنگ پرداخته است.

بدون شک، آنچه پیش روی شماست در مقایسه با آنچه مردم استان‌های کرمان، سیستان و بلوچستان و هرمزگان در دفاع از میهن اسلامی خویش انجام دادند، بسیار ناچیز و اندک است؛ درست مانند قطره‌ای در مقابل دریا؛ ولی تلاشی است که امیدواریم موردقبول ذات اقدس حضرت باری تعالی و شهدای گرانقدر استان باشد. لازم است از همه کسانی که همتشان موجب تهیه و انتشار این اطلس شد و عزیزی که منابع ارزشمندی را گردآوردند و نیز افرادی که این منابع را سامان‌دهی کرده و به بهره‌برداری رساندند، سپاسگزار می‌کنم، به‌ویژه از:

۱. سردار سرلشکر قاسم سلیمانی که بی‌تردید اگر پا در رکاب نمی‌گذاشت و به میدان نمی‌آمد، این اطلس به انجام نمی‌رسید و طرح تدوین تاریخ جنگ استان شروع نمی‌شد.

۲. مدیرکل اداره حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس استان کرمان، مدیرعامل مؤسسه "حماسه ثارالله" که با حمایت‌های بی‌دریغ، شرایط تهیه این اطلس را فراهم کرد.

۳. جمعی از فرماندهان دوران دفاع مقدس لشکر ۴۱ ثارالله، از جمله سردار حمید عسکری، سردار عبدالحسین رحیمی، سردار علی اکبر خوشی، سردار سیدمحمد تهامی، و سردار مرتضی حاج‌باقری که با نظرهای خود محتوای اطلس را بهبود بخشیدند و بر کلیه مراحل انجام پروژه، نظارت و آن را تأیید کردند.

۴. کارکنان مرکز اسناد اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس استان و مؤسسه "حماسه ثارالله"، که با دقت و وسواس کم‌نظیر، صدها هزار سند با ارزش نوشتاری و دیداری را جمع‌آوری کردند و درهای آرشو غنی خود را به روی ارادتمندان گشودند.

۵. ابوالفضل کارآمد و حمیدرضا معین‌الدینی، که عکس‌های دوران دفاع مقدس را جهت استفاده در کتاب، در اختیارم گذارند.

تجاوز ارتش عراق و تشکیل هسته‌های مقاومت

فصل

XXX

xxx

xx

xxx

XXX

- پیروزی انقلاب، زمینه ساز تشکیل سپاه پاسداران

- روزهای اول جنگ، در جبهه جنوب

- جبهه سوسنگرد

- جبهه آبادان

- جبهه غرب، عملیات سومار

- تشکیل تیپ ۴۱ ثارالله

- درباره قاسم سلیمانی

پیروزی انقلاب،

زمینه‌ساز تشکیل سپاه پاسداران

در اوضاع حساس بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، حضور ارگان‌هایی که بتوانند پاسخ‌گوی نیازهای امنیتی و نظامی این مرحله از انقلاب باشند، احساس می‌شد. انقلاب به نهادهایی متشکل از نیروهای انقلابی و برآمده از متن مردم نیاز مبرم داشت و این چنین بود که "کمیته‌ها" به‌طور خودجوش، با شرکت مردم در مساجد، تکیه‌ها و حسینیه‌ها به فرمان امام به‌وجود آمدند تا مسئولیت حفظ امنیت کشور و مبارزه با "ضدانقلاب" را به‌دست بگیرند. این نیروی "مسلح مردمی" و "خودکفا"، بدون اینکه بار اقتصادی‌ای بر دوش دولت داشته باشد، گسترده‌ترین فعالیت‌ها را در مبارزه با ضدانقلاب انجام می‌داد. کمیته‌های انقلاب، با همه محاسنی که داشتند، به‌عللی، از ایفای نقش خود در "حفاظت از انقلاب" و مبارزه با ضدانقلاب داخلی و خارجی که با برنامه‌های بسیار گسترده قصد نابودی انقلاب را داشتند، بازماندند.

در چنین اوضاعی، وجود یک سازمان منسجم، با برنامه و هدفی مشخص، برای حفظ و تداوم انقلاب اسلامی ضروری به نظر می‌رسید تا از طرفی، با ضدانقلابی که هر روز برای "انقلاب اسلامی" مشکلی ایجاد می‌کرد، مبارزه کند و از طرف دیگر، با تکیه بر "مکتب انقلاب" به دفاع از موجودیت انقلاب و کشور، در مقابل توطئه‌ها، تحریک‌ها و خطرهای احتمالی آینده بپردازد. این درحالی بود که بعد از پیروزی انقلاب، افراد متعهد و انقلابی علاقه داشتند در یک رابطه جدید، برای حفظ انقلاب کار کنند.

بدین ترتیب، چند تشکل خودجوش به‌وجود آمد؛ تا اینکه امام خمینی در ۲ اردیبهشت ۱۳۵۸، رسماً دستور تجمیع آن مراکز متعدد را زیر نظر شورای انقلاب صادر و فردی را به‌عنوان رابط خود در آنجا معین کردند.

روزهای آغازین تشکیل سپاه پاسداران کرمان - اردیبهشت ۱۳۵۸

درباره "اسم" این سازمان، بحث‌ها و صحبت‌های فراوانی شد. در هر انقلابی، وفادارترین نیروها، در سازمانی به نام "گارد ملی" جمع می‌شوند و آموزش‌های نظامی لازم را برای درهم‌کوبیدن هرگونه توطئه ضدانقلابی فرا می‌گیرند. عنوان گارد ملی با روح فرهنگ‌های غیراسلامی می‌تواند تطبیق کند، اما این عنوان، با فرهنگ اسلامی و تئوری‌های مکتب اسلامی درباره "ارتش اسلامی" هماهنگی نداشت و به همین جهت موافقان انتخاب نام "گارد ملی" در اقلیت بودند و به جای "گارد ملی"، عنوان "سپاه پاسداران انقلاب اسلامی" برای این نهاد جوشیده از انقلاب، انتخاب شد تا گویای هدف، وظایف و مسئولیت آن باشد.

تشکیل سپاه کرمان

هم‌زمان با پیروزی انقلاب اسلامی، کمیته انقلاب در کتابخانه هرندی، واقع در مسجد جامع کرمان، با حضور افراد مؤمن به انقلاب، روحانیان و زندانیان سیاسی قبل از انقلاب تشکیل شد و بعد از چند روز به‌دلیل محدودیت فضا، به ساختمان کاخ جوانان سابق انتقال یافت.

اندکی پس از تشکیل کمیته، سپاه پاسداران کرمان نیز با در اختیار گرفتن ساختمان ساواک، تأسیس شد و ضمن تأمین امنیت استان، با همکاری کمیته انقلاب اسلامی، مسئولیت برقراری امنیت در مناطق بحرانی کشور، از جمله کردستان و بلوچستان را نیز بر عهده گرفت. یک ماه پس از آغاز جنگ، هم‌زمان با فرماندهی مختار کلانتری در رأس سپاه منطقه، مسئولیت برقراری امنیت شهر مهاباد نیز به سپاه کرمان واگذار شد. سیستان و بلوچستان استان دیگری بود که رزمندگان کرمانی، پیش از شروع جنگ تحمیلی، در برقراری امنیت در آن استان نقش داشتند.

با آغاز جنگ، بعضی رزمندگان برای عزیمت به جبهه‌های جنگ، از مناطق بحرانی به کرمان برگشتند ولی همچنان بخش عمده‌ای از نیروهای سپاه کرمان، به مأموریت حفظ امنیت مناطق بحرانی ادامه دادند.

سپاه منطقه ۶

سپاه پاسداران با هدایت ستاد مرکزی، استان به‌استان تشکیل شد و سپس با توجه به موقعیت جغرافیایی و اولویت‌های امنیتی - نظامی، ۹ سپاه منطقه کشوری شکل گرفت. در مهرماه سال ۱۳۶۰، سپاه منطقه ۶، شامل استان‌های کرمان، سیستان و بلوچستان و هرمزگان، با مرکزیت کرمان تأسیس شد.

جدول فرماندهان سپاه کرمان تا پایان جنگ

❖	نام و نام خانوادگی	تاریخ مسئولیت
۱	قاسم اسدی	تا فروردین ۱۳۵۸
۲	حمید بهرامی	تا خرداد ۱۳۵۸
۳	محمدرضا مهدوی	تا خرداد ۱۳۵۸
۴	غلامحسین فلاح	تا آذر ۱۳۵۸
۵	محمد مهدی کزائی	تا دی ۱۳۵۸
۶	علیرضا یارمحمدی	تا اردیبهشت ۱۳۵۹
۷	محمود اشجع	تا تیر ۱۳۵۹
۸	مختار کلانتری	تا آذر ۱۳۵۹
۹	اکبر محلولی (اخوی)	تا بهمن ۱۳۵۹
۱۰	مرتضی بانک	تا اردیبهشت ۱۳۶۱
۱۱	غلامرضا کرمی	تا ۲۶ اسفند ۱۳۶۵
۱۲	مصطفی موذنزاده	تا اردیبهشت ۱۳۶۷
۱۳	غلامرضا کرمی	تا مرداد ۱۳۶۷

روزهای اول جنگ در جبهه‌های جنوب

ساعت ۱۴ آخرین روز شهریور ۱۳۵۹، وقتی هواپیماهای عراقی با هجوم به ۱۹ شهر ایران، جنگ را آغاز کردند، پرسنل سپاه و بسیج استان کرمان، در جبهه‌ای که قبل از این، به‌دست ضدانقلاب داخلی و دشمنان خارجی نظام نوپای اسلامی، در کردستان و سیستان و بلوچستان گشوده شده بود، مشغول مبارزه بودند. با آغاز جنگ، اعضای سپاه منطقه، به‌صورت انفرادی یا در گروه‌های کوچک، به مناطق درگیر عزیمت کردند. در نخستین روزهای فروردین ۱۳۶۰، گروهی از رزمندگان استان که اغلب آنها از رفسنجان اعزام شده بودند، وارد اهواز شدند و در اختیار ستاد عملیات جنوب قرار گرفتند. بعد از آن، به‌تدریج تعداد دیگری از رزمندگان استان کرمان به آبادان اعزام شدند که یا در عملیات‌های محدود و ایزدایی دوره محاصره شرکت کردند، یا در خطوط پدافندی مستقر شدند.

دهلاویه

گروه کوچکی از رزمندگان استان کرمان که اغلب آنها از سیرجان اعزام شده بودند، به همراه تعدادی از رزمندگان استان هرمزگان، به فرماندهی حسن ذاکری اهل بندرعباس، روز ۳ آبان ماه وارد دهلاویه شدند و در خطوط پدافندی استقرار یافتند. در نیمه آبان، در جریان پیشروی دشمن به سوی سوسنگرد، رزمندگان گروه با تانک‌های عراقی درگیر شدند و با شلیک سلاح‌های سبک خود به سوی تانک‌ها و نفرات پیاده‌ای که در پناه آنها جلو می‌آمدند، پیشروی دشمن را کند کردند. علیرضا نادری، محمد جهانگیری، مهدی سریزدی، سیدنظام الدین احسانی و محمدعلی برهان از اعضای این گروه بودند.

مالکیه

بعد از شکستن محاصره سوسنگرد در ۲۶ آبان ۱۳۵۹، گروهی به استعداد ۲۲ نفر، از استان کرمان عازم اهواز و سپس سوسنگرد شدند و در خطوط پدافندی روستای مالکیه سفلی مستقر شدند.

اکبر علوی فرمانده گروه بود و عباس حسن‌خانی، عبدالرضا ایرانی، حجت‌الله کرمانی، مهدی عرب‌نژاد و شهیدان مهدی محمدی، اکبر مهدی‌زاده، مهدی بهمن‌زاده، اکبر شجره، حمید نصری از اعضای این گروه بودند.

گروه دیگری از رزمندگان کرمان، در ۱۲ دی ۱۳۵۹، این استان را به قصد جبهه‌های جنوب ترک کردند. احمد محتشم، مسئولیت این گروه را به عهده داشت. رمضان راجی امیر حسینی، حسین آتش‌افروز، بهرام سعیدی، حمید مشهدی، احمد محتشم، علی زادخوش، آیت‌الله (محمد) جعفری، محمود حسن‌زاده، علی کریمی، محمدرضا زین‌العابدین‌زاده، اسماعیل و حسن سالمی و... عضو این گروه بودند.

این گروه، پس از چند روز اقامت در اهواز، در ۱۶ دی ۱۳۵۹ عازم منطقه عملیاتی شدند و ساعت ۱۳ به سوسنگرد رسیدند. درحالی‌که مرحله دوم عملیات هویره (نصر)،

اولین گروه‌های اعزامی به جبهه‌های جنوب

گروه	تاریخ	فرمانده	منطقه
۱ گروه اول	نیمه اول مهر ۱۳۵۹	محمد فلاح	بستان
۲ گروه دوم	۱۸ مهر ۱۳۵۹	رضا بنی‌اسدی	بستان
۳ گروه سوم	۳ آبان ۱۳۵۹	حسن ذاکری	دهلاویه
۴ گروه چهارم	۲۶ آبان ۱۳۵۹	اکبر علوی	مالکیه
۵ گروه پنجم	۱۲ دی ۱۳۵۹	احمد محتشم	سوسنگرد
۶ گروه ششم	۱۲ اسفند ۱۳۵۹	مجید زاهدی	آبادان

جبهه سوسنگرد و بستان

نیمه اول مهر ۱۳۵۹، یک گروه ۱۴ نفری از سپاه رفسنجان، به فرماندهی محمد فلاح، عازم اهواز شدند. اکبر باقری، محمود باقریان، جواد فلاح، اصغر عباسی، محمد محمدی جرجافکی، حسن عبداللهی، خداداد جمالی، حسین کرمانی، محمدعلی احمدیان، علی احمدیان و علی حسین‌زاده* از اعضای این گروه بودند. آنها به منظور کمک به نیروهای درگیر در بستان، تا پل سابله پیشروی کردند و بعد از نبردی نابرابر با تانک‌های دشمن، ساعاتی قبل از سقوط بستان به اهواز برگشتند.

چند روز قبل از اینکه عراقی‌ها مجدداً بستان را اشغال کنند، یک گروه ۱۲ نفری از رزمندگان استان کرمان، در ۱۸ مهر ۱۳۵۹، عازم جبهه‌های جنوب شدند. محمدرضا بنی‌اسدی فرمانده این گروه بود. یکی از مسئولان سپاه اهواز، این گروه ۱۲ نفری را در پیوستن به رزمندگانی که در خرمشهر یا در بستان درحال نبرد با دشمن بودند، آزاد گذاشت. فرمانده گروه، بستان را برگزید. به این ترتیب، افراد گروه عازم بستان شدند. بعد از ظهر روز ۲۱ مهر ۱۳۵۹، بنی‌اسدی و همراهانش که کنار پل سابله سنگر گرفته بودند، با قوای دشمن درگیر شدند. آتش عراقی‌ها چنان شدید بود که رزمندگان گروه، برای کسب موضع مناسب‌تر، از پل عقب‌نشینی کردند؛ سپس با حملات شبانه، به دشمن شلیک زدند. حسین مختارآبادی یکی از اعضای گروه، که عنوان اولین شهید سپاه استان کرمان را نیز دارد، در یکی از عملیات‌های شبانه پل سابله به شهادت رسید. علاوه بر مختارآبادی، محمد مشایخی، محمد سلیمی کیا و مسعود کرباسی نیز از اعضای این گروه ۱۲ نفری بودند.

هم‌زمان با حضور این افراد در جبهه‌های جنوب، علی‌رضا رزم حسینی هم به تنهایی عازم اهواز شد. وی پس از مدتی، از قرارگاه گلف به سوسنگرد رفت و تا قبل از پیوستن به سایر رزمندگان کرمانی، در مخابرات سوسنگرد مشغول به کار بود.

* همگی از اعضای وقت سپاه رفسنجان

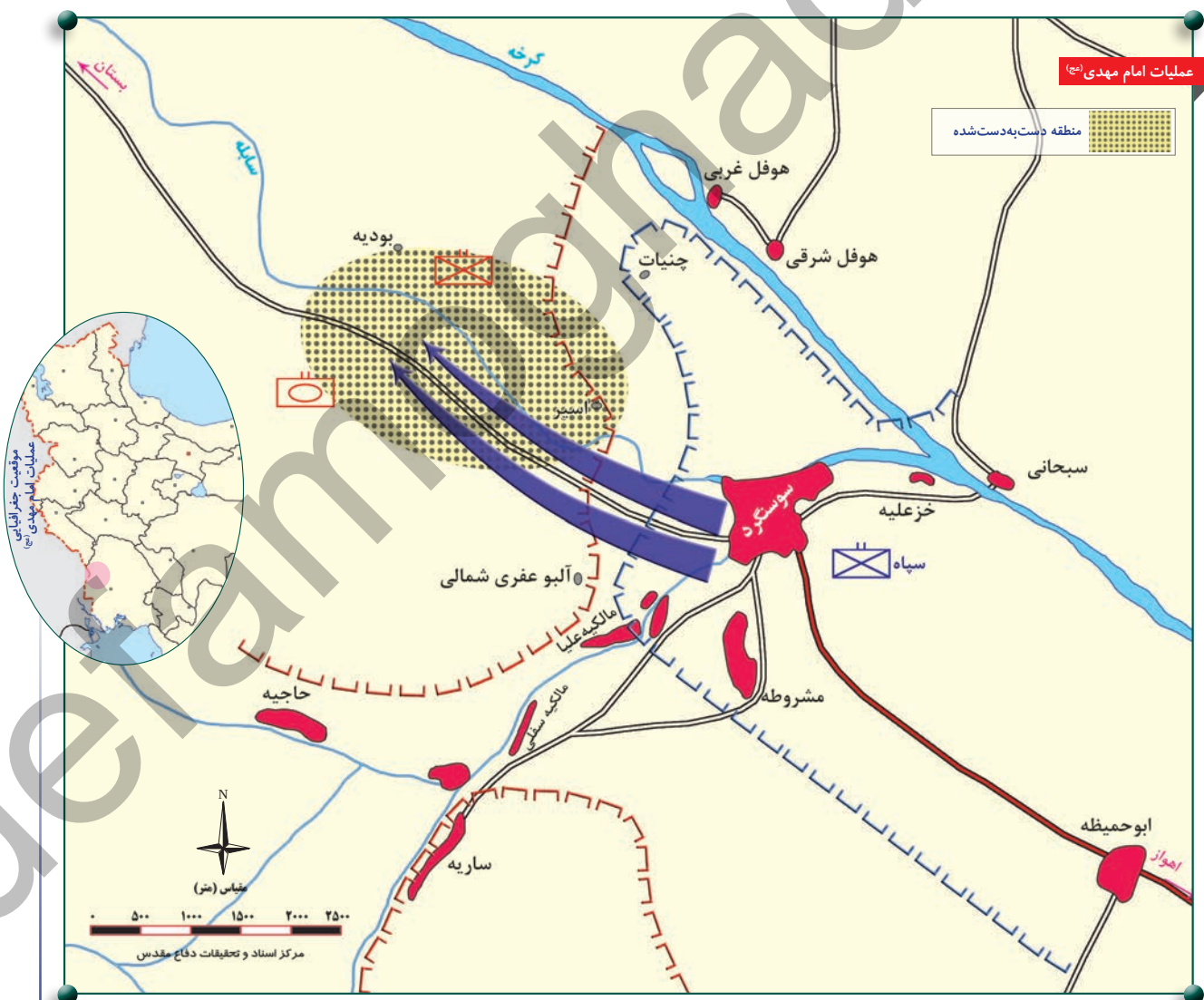
شهید حسین مختارآبادی

خیمه‌پاره دشمن مجروح شدند و نتوانستند در عملیات شرکت کنند. فتحعلی‌شاهی نیز در لحظات نخست عملیات به شهادت رسید.

ساعت ۸ صبح آن روز آغاز شده بود. لذا به دستور عزیز جعفری، فرمانده عملیات سپاه سوسنگرد، این گروه، سوار بر ۲ دستگاه سیم‌رغ به سوی هویزه رفتند، اما در پی ناکامی مرحله دوم عملیات هویزه - که به شهادت ۱۴۰ تن از دانشجویان پیرو خط امام^(ع) از جمله علی حاتمی، دانشجوی کرمانی انجامید، رزمندگان کرمانی از هویزه عقب‌نشینی تاکتیکی کردند و به گروه اکبر علوی، مستقر در مواضع پدافندی روستای مالکیه پیوستند. این گروه، تا پایان سال ۱۳۵۹ و حتی پس از بازگشت گروه علوی به کرمان، در سوسنگرد مستقر بودند و در حملات ایزدایی علیه دشمن و شبیخون شرکت می‌کردند.

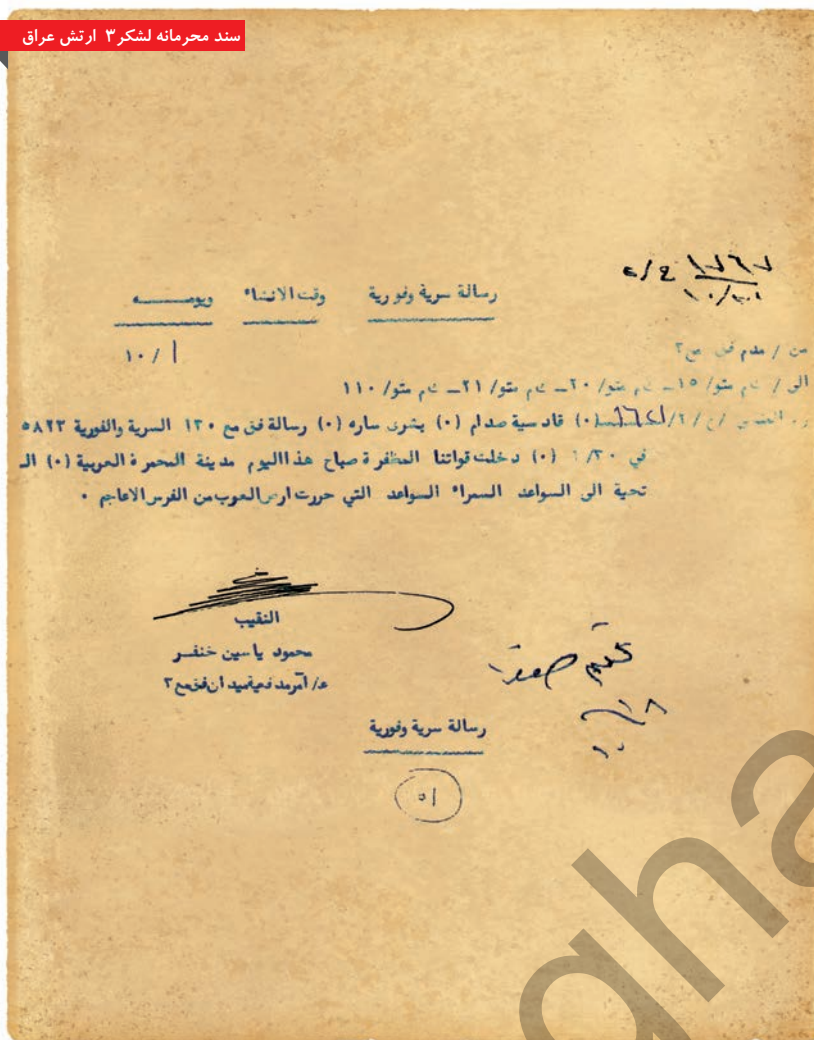
عملیات امام مهدی (عج)

روزهای پایانی سال ۱۳۵۹، رزمندگان کرمانی مستقر در مالکیه، به همراه سایر رزمندگان، در عملیات امام مهدی (عج) شرکت کردند. محمدعلی فتحعلی‌شاهی، علی ارجمندی و ناصر فولادی که یک روز قبل از عملیات به گروه اضافه شده بودند، به اتفاق علی زادخوش، در این عملیات حضور داشتند. علی حسینی رزمنده عضو گروه، اولین فردی بود که خودرو حامل تفنگ ۱۰۶ را از روی پل معلق لرزانی که در این عملیات به طور موقت بر رودخانه کرخه نصب شده بود، عبور داد. حمید مشهدی و حسین آتش‌افروز، قبل از عملیات امام مهدی (عج) بر اثر شلیک

جبهه آبادان

در ۱۹ مهر ۱۳۵۹، هم‌زمان با عبور ارتش عراق از کارون، رزمندگان کرمانی به نام بهرام سعیدی با فرض اینکه سازمان‌های مربوط او را مسلح خواهند کرد، بدون تجهیزات به اهواز رفت اما چون مسلح نبود اجازه حضور در مناطق عملیاتی را پیدا نکرد و به‌ناچار به کرمان بازگشت. وی پس از تهیه یک قبضه سلاح ژ۳، با هدف حضور در جبهه آبادان، مجدداً عازم اهواز شد و در ۲۳ مهر ۱۳۵۹، هم‌زمان با تصرف جاده ماهشهر-آبادان به‌دست یگان‌های لشکر ۳ زرهی ارتش عراق، به اهواز رسید و فردای آن روز به بندر امام خمینی رفت. آبادان در محاصره کامل بود و نیروهای عراقی راه‌های زمینی اهواز-آبادان و ماهشهر-آبادان را مسدود کرده بودند. بهرام سعیدی به‌اتفاق گروهی از رزمندگان استان فارس، به‌وسیله یک دستگاه شناور مخصوص حمل بار، از مسیر بندر امام خمینی، پس از عبور از خلیج فارس، وارد رودخانه بهمن‌شیر و در جزیره آبادان پیاپی شدند و خود را به منطقه عملیاتی رساندند.

عملیات جاده ماهشهر

بهرام سعیدی پس از ورود به آبادان، در عملیات ۳ آبان ۱۳۵۹ - که با هدف گشودن جاده ماهشهر-آبادان اجرا شد- شرکت کرد. وی در این عملیات، در یکی از گردان‌های سپاه که از محور جاده ماهشهر و از غرب به طرف شرق حمله می‌کرد، سازمان‌دهی شد. در این محور، ۶۰۰ تن از نیروهای سپاهی و مردمی، با سلاح سبک و ۲ قبضه خمپاره‌انداز به دشمن حمله کردند و عراقی‌ها را که در ۲ کیلومتری شهر مستقر بودند، حدود ۱۰ کیلومتر عقب راندند.

بهرام سعیدی پس از این عملیات، چند روز دیگر در آبادان ماند و در عملیات شبیخون دیگری شرکت کرد.

نامه سری و فوری

شماره : ت ۶۲۱/۲/

بتاریخ : ۱۹۸۰/۱۰/۱

برابر با : ۵۹/۸/۹

ترجمه سند فوق

از : توپخانه صحرایی زرهی

به : گردانها ۱۵ - ۲۰ - ۲۱ - ۱۱ توپخانه متوسط

نبردهای صدام : **مژده دلگشا**

بر اساس نامه لشکر ۳ زرهی سری و فوری ۵۸۲۳ در مورخه

۱۹۸۰/۹/۳۰ (۱۳۵۹/۷/۸) **نیروهای پیرومند ما صبح امروز وارد شهر**

عربی خرمشهر شدند.

زنده باد آن بازوهای سبزه رنگی که **خاک عرب** را از زیر دست

فارس بدر آورد.

سروان

محمود یاسین حنفر

از طرف فرماندهی توپخانه صحرایی لشکر ۳ زرهی

شهید محمدعلی ایرانمنش

متولد سال ۱۳۳۵ -
کرمان بعد از
پیروزی انقلاب
اسلامی به عضویت
کمیته کرمان
در آمد. به اتفاق

جمعی دیگر از مردم کرمان، ساختمان
ساواک کرمان را اشغال و تابلوی سپاه
پاسداران را بر سردر ساختمان نصب
کردند. وی در عملیات‌های فتح‌المبین
و بیت‌المقدس نیز حضور داشت و
برای راه‌اندازی واحد مخابرات تیپ
ثارالله تلاش بسیار کرد. سرانجام در
سمت مسئول مخابرات قرارگاه کربلا،
تیرماه سال ۱۳۶۱، در عملیات رمضان
در منطقه دارخوین بر اثر تصادف
خودرو به شهادت رسید و در گلزار
شهدای کرمان به خاک سپرده شد.

عملیات ذوالفقاریه

عملیات کوی ذوالفقاریه که از نظر وسعت، محدود ولی از نظر نظامی، بسیار با اهمیت بود و آبادان را از خطر سقوط حتمی نجات داد نیز ردپای کرمانی‌ها را ثبت کرده است: رستم اسدی از جمله نیروهای اولیه سپاه کرمان، افتخار حضور در عملیات کوی ذوالفقاریه را - که در ۹ آبان ۱۳۵۹ اجرا شد - داشته است.

وی در اوایل آبان ماه، از بندر امام خمینی، به وسیله لنج و از مسیر دریا خود را به آبادان رسانده بود تا در دفاع از آبادان شرکت کند. ابوالفضل کارآمد، دیگر رزمنده کرمانی که هم‌زمان با سقوط خرمشهر در ۴ آبان ۱۳۵۹ به ماهشهر رسیده بود، یک روز بعد از عملیات کوی ذوالفقاریه، به اتفاق گروهی از رزمندگان اصفهانی، سوار بر یک دستگاه لنج، وارد آبادان شد اما در مدت کوتاهی که در جبهه آبادان حضور داشت، عملیات مهمی اجرا نشد.

ایستگاه ۷

یک گروه ۲۳ نفری به فرماندهی مجید زاهدی، در ۱۲ اسفند ۱۳۵۹ وارد آبادان شدند. افراد این گروه به تشخیص مرتضی قربانی به ایستگاه ۷ رفتند و خطوط پدافندی آنجا را تقویت کردند.

حضور انفرادی

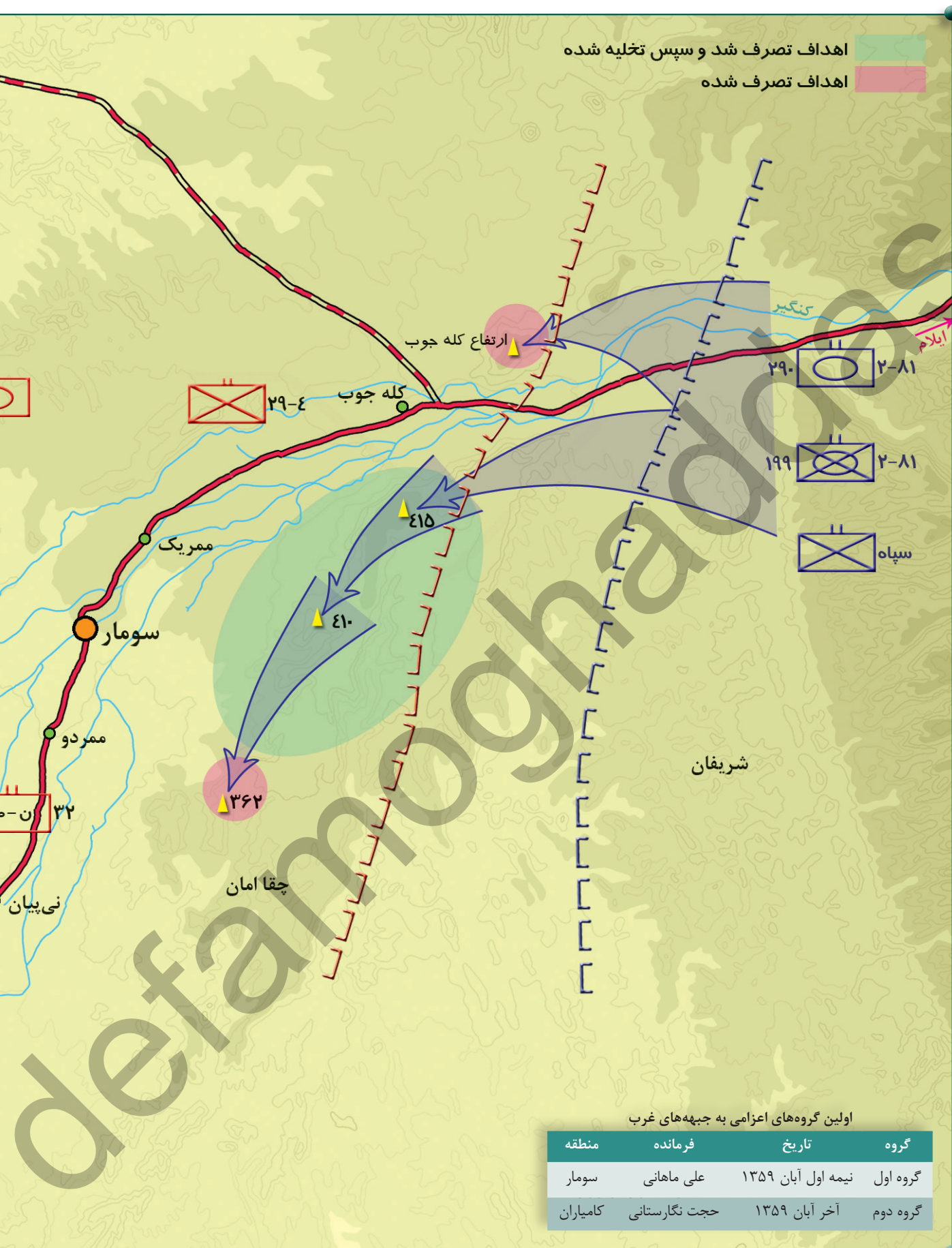
از اولین روزهای شروع جنگ، افرادی به صورت انفرادی به مناطق درگیری رفتند که از جمله آنها می‌توان به برادران مجید بهرامی، محمدعلی ایرانمنش، مهدی زندی‌نیا، ابوالفضل کارآمد و ... اشاره کرد.

عملیات کوی ذوالفقاریه

اهداف تصرف شد و سپس تخلیه شده

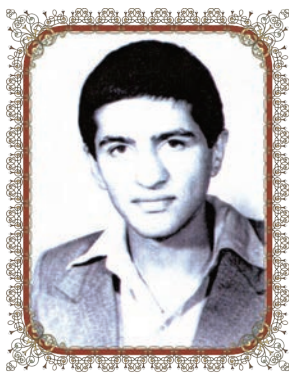
اهداف تصرف شده

اولین گروه‌های اعزامی به جبهه‌های غرب

گروه	تاریخ	فرمانده	منطقه
گروه اول	نیمه اول آبان ۱۳۵۹	علی ماهانی	سومار
گروه دوم	آخر آبان ۱۳۵۹	حجت نگارستانی	کامیاران

جبهه غرب

شهید محمود اخلاقی

هم‌زمان با شروع جنگ تحمیلی، جمعی از نیروهای سپاه و بسیج، سراسر استان کرمان، عازم کردستان شدند و به فرماندهی طلبه بسیجی، شیخ حسن جعفری، ابتدا در کامیاران و سپس در تپه‌های ناامن گازرخانه، در مقابل ضدانقلاب صف‌آرایی کردند.

بعد از پایان این مأموریت، افراد گروه به کامیاران و از آنجا به کرمانشاه

رفتند و پس از اطلاع از نیاز جبهه غرب

به نیروی انسانی، ۱۰ نفر از اعضای گروه، داوطلبانه عازم سومار شدند و پس از رسیدن به سومار، چادرشان را بر فراز تپه‌ای مشرف به جاده اصلی کنار رودخانه برافراشتند. محمود اخلاقی، محمد نگارستانی، علی اکبر محمد حسینی، ناصر فولادی، علی ماهانی، محمود یوسفیان، سیدرسول هاشمی، علی اسماعیل‌زاده، حسین اکبری و حسین اسماعیلی از اعضای این گروه بودند. علی ماهانی را به‌عنوان فرمانده انتخاب کردند. گروه ۱۰ نفری حاضر در سومار، اولین گروهی بود که در ۲۸ آبان ۱۳۵۹، در عملیاتی مستقل و از پیش برنامه‌ریزی‌شده شرکت کرد.

اواخر آبان ۱۳۵۹، دسته‌ای دیگر از رزمندگان استان کرمان، به استعداد ۳۳ نفر، به فرماندهی حجت نگارستانی عازم جبهه‌های غرب شدند. اعضای گروه، نخست به کرمانشاه و از آنجا به سنقر علیا، نزدیک کامیاران رفتند و در چندین عملیات ایذایی مشترک با نیروهای ژاندارمری شرکت کردند. علی اکبر توفیق، یکی از رزمندگان عضو گروه بود.

عملیات در سومار

گروه ۱۰ نفری کرمانی مستقر در جبهه سومار، اولین گروهی بودند که در یک عملیات مستقل و از پیش برنامه‌ریزی‌شده شرکت کردند. این عملیات که در ۲۸ آبان ۱۳۵۹ (روز عاشورا) اجرا شد، عاشورا نام گرفت. در این عملیات، اعضای گروه کرمانی دستور داشتند همراه یگان‌های ارتشی و سایر پاسداران در یک تک محدود شرکت کنند. آنها باید دشمن را در تپه‌های شرق سومار منهدم می‌کردند.

صبح روز عملیات، رزمندگان عضو گروه، درحالی که در دید عراقی‌ها بودند، حرکتشان را از کنار رودخانه آغاز کردند. تیراندازی قوای دشمن، انفجار پی‌درپی گلوله‌های خمپاره، آتش شدید توپخانه، شلیک بی‌امان تانک‌ها و پرواز بالگردها و میگ‌های عراقی که منطقه را پیوسته بمباران می‌کردند، حرکت افراد گروه را دچار مشکل کرده بود، به‌طوری‌که بعد از ساعت‌ها، فقط ۱۰۰ متر به‌سوی خط دشمن پیشروی کردند.

در همان حال وقت نماز ظهر رسید. اعضای گروه، به پیشنهاد محمود اخلاقی با آب رودخانه وضو گرفتند و باوجود شلیک‌های بی‌امان دشمن، نماز ظهر و عصر را زیر رگبار گلوله‌ها، به‌جماعت برگزار کردند. آنها بعد از اقامه نماز، از رودخانه عبور کرده، سنگرهای عراقی را دور زدند و به دشمن حمله کردند.

در این عملیات، بخشی از هدف‌ها تأمین شد اما بخش دیگر آن محقق نشد و رزمندگان کرمانی، تا مدت‌ها در مقابل پاتک‌های سنگین دشمن مقاومت کردند و با تقدیم ۲ شهید به نام‌های محمود اخلاقی و محمود یوسفیان، تپه‌ای را که تصرف کرده بودند، حفظ کردند.

شهید علی ماهانی

علی ماهانی در سال ۱۳۳۶ در شهر کرمان به دنیا آمد. تحصیلات ابتدایی و متوسطه را با موفقیت در این شهر به پایان برد. باوجود قبولی در دانشگاه، به خدمت سربازی رفت تا مبارزه علیه حکومت پهلوی را

از درون ارتش آغاز کند. اقدامات انقلابی و ضد رژیم او در پیادگان محل خدمت (کازرون) باعث شد تا به دست ساواک دستگیر و زندانی شود. او ماه‌ها تحت شکنجه‌های دژخیمان شاه قرار داشت تا جایی که از طرف دادگاه نظامی محکوم به اعدام شده بود.

شروع جنگ عراق با ایران، برگ دیگری از جان‌فشانی‌های او برای نگهداری انقلاب بود. او بارها در عملیات‌های گوناگون، مجروح و نقص عضو شد. عملیات والفجر ۳ در سال ۱۳۶۲، آخرین حضور این دل‌آور در میدان‌های نبرد بود. علی‌آقا در این عملیات، با شگفت‌انگیزترین مفهوم ایثار و از خودگذشتگی به شهادت می‌رسد و بقایای پیکر این سردار عارف، بعد از گذشت ۱۵ سال به کرمان بازگردانده می‌شود.

اردوبان

مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس

حضور سازمان یافته در جبهه‌ها

حضور پراکنده رزمندگان استان کرمان در جبهه‌های جنوب و غرب همچنان ادامه داشت تا اینکه در تیرماه ۱۳۶۰، تعداد ۳۶۰ نفر از سراسر استان کرمان به فرماندهی غلامعباس گلزار، در قالب گروهان رزمی صف عازم جبهه شده و در عملیات شهید چمران در تاریخ ۱۳۶۰/۵/۵ شرکت کردند؛ سپس در ۹ شهریور ۱۳۶۰، یک گردان از نیروهای سپاه و بسیج به فرماندهی محمدمهدی کازرونی وارد آبادان شد.

سومین گردان رزمندگان سپاه و بسیج استان نیز در ۲۸ شهریور ۱۳۶۰ به آبادان رسید. فرماندهی این گردان را که نسبت به گردان قبلی کامل‌تر بود، منصور همایون‌فر به عهده داشت. حضور گردان‌های کرمانی در آبادان، مشارکت آنها در عملیات ثامن‌الائمه^(ع) را در پی داشت. همچنین حضور گروه‌هایی از رزمندگان استان کرمان، در خطوط پدافندی دشت آزادگان، مقدمه مشارکت آنان در عملیات طریق‌القدس شد.

تشکیل تیپ و لشکر ۴۱ ثارالله

بعد از پیروزی در عملیات طریق‌القدس و قطع ارتباط زمینی یگان‌های تحت امر سپاه سوم عراق، در مناطق غرب دزفول و غرب رود کارون، زمینه مناسبی برای عملیات در هریک از این مناطق، فراهم آمد و از میان این دو منطقه، منطقه غرب دزفول به دلایلی همچون دور کردن دشمن از شهرهای اندیمشک، دزفول، شوش و تناسب استعداد یگان‌های خودی، با وسعت منطقه و تناسب وضعیت طبیعی زمین آن، با رزم نیروهای پیاده، برای اجرای عملیات برگزیده شد و بدین ترتیب، طرح عملیاتی کربلای ۲ در دستورکار قرار گرفت. برای اجرای عملیاتی با آن وسعت که چهار مرحله داشت، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به تیپ‌های رزمی جدیدی نیاز داشت.

حسن باقری علاوه بر نبوغ خارق‌العاده‌ای که در حل مسائل کلان اطلاعات و عملیات جنگ داشت، در کشف و معرفی استعدادهای جدید که از صلاحیت و شایستگی‌های لازم برخوردار باشند و در پذیرش مسئولیت یگان‌های رزمی تازه تأسیس سپاه توانمند باشند نیز تبحر خاصی داشت.

وی که قبل از عملیات طریق‌القدس با قاسم سلیمانی که در آن مقطع، فرماندهی دو گردان از رزمندگان کرمانی حاضر در عملیات را به عهده داشت آشنا شده بود، ایشان را برای تشکیل یگان رزم استان کرمان مناسب دید و در اواخر دی ماه ۱۳۶۰، وی را از جبهه شوش به پادگان گلف دعوت کرد.

حمید عسکری از رزمندگان عملیات طریق‌القدس:

وقتی ما اعزام شدیم جبهه، درواقع کرمان در سه نقطه نیرو داشت. یک نقطه در آبادان، یک نقطه در کرخه نور [که] عملیات شده بود. یک بخشی [هم] در جبهه شهدای دزفول [بودند] که بعد از عملیات ثامن‌الائمه اعزام شدند. گروه آخر تقریباً ۴۰۰ نفر بودند که فرمانده ما از اینجا که اعزام شدیم حاج‌آقا [حاتم] نارویی بود.

حاتم نارویی:

گردانی که من به منطقه جنوب بردم، درحقیقت به‌صورت گروهانی، در سه نقطه از جبهه مستقر شد. یک گروهان از آن، در جبهه کرخه نور مأموریت پدافندی گرفت. گروهان دوم به جبهه مشط مأمور شد و گروهان سوم در اهواز ماند و حفاظت از سیلوهای اهواز را که در آن تاریخ محل نگهداری سلاح و مهمات بود، برعهده گرفت. وقتی سیلوی اهواز بر اثر یک اتفاق منفجر شد، حفاظت از آن دست ما بود.

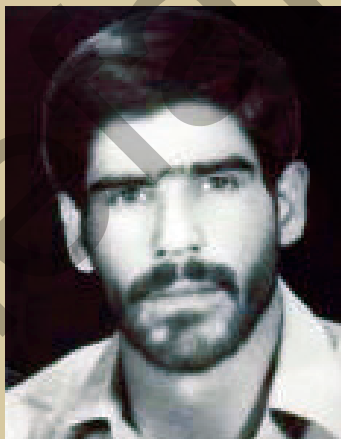
روزشنبه ۲۶ دی‌ماه، سلیمانی به اتفاق حسن باقری، غلامعلی رشید و محمدجعفراسدی، نخست به دزفول و سپس به چاه نفت رفت تا با محور عملیاتی رزمندگان کرمانی، در جبهه دشت عباس آشنا شود.

باقری در پایان، محور عملیاتی چاه نفت را به سلیمانی واگذار کرد. وی مأموریت یافت همراه با رزمندگان کرمانی، در جبهه دشت عباس با دشمن نبرد کند.

پس از مشخص شدن محور عملیاتی رزمندگان استان، سلیمانی به کرمان رفت؛ زیرا وی تنها فرماندهی بود که هیچ نیروی تحت امری در منطقه نداشت. ازطرفی، گردان‌هایی که فرماندهی آنها را در عملیات طریق‌القدس به عهده داشت، بعد از عملیات، به کرمان عزیمت کرده بودند و ازطرف دیگر، رزمندگان کرمانی‌ای که در آن تاریخ در مناطق مختلف جبهه‌ها پراکنده بودند، در یگان‌های رزمی موجود، ادغام شده و فرماندهی یگان‌های تابعه را پذیرفته بودند. بنابراین سلیمانی تصمیم گرفت

طلبه شهید مجید ایران‌منش

درنخستین حضور سازمان‌یافته رزمندگان کرمانی در جبهه‌ها، مجموعاً ۱۲ نفر از نیروهای جمعی گروهان صف که در عملیات شهید چمران و سپس عملیات شهید رجایی و باهنر شرکت کرده بودند، شهید شدند. ازجمله آنها می‌توان به سعدالله زمزم، مجید ایران‌منش، اصغر افاضاتی و مهدی نامجو اشاره کرد.

حداکثر استفاده را از زمان ببرد و به منظور جمع آوری کادر، نیروی رزمی و امکانات مورد نیاز، به کرمان برگردد.

حسن باقری به طور مستقیم درباره تشکیل تیپ مستقل کرمان با سلیمانی حرفی نزده بود ولی امید داشت با سامان دادن رزمندگان استان، بتواند آرزوی تشکیل تیپ کرمان را که از ماه ها قبل در سر داشت، عملی کند؛ تا از آن پس، نیروهای کرمانی در نقاط مختلف جبهه پراکنده نشوند.

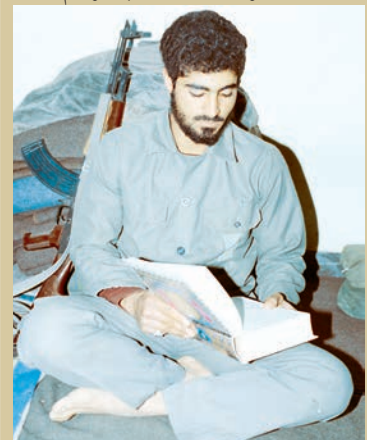
با دعوت سلیمانی، روز دوشنبه ۵ بهمن ماه، جلسه ای در پادگان قدس کرمان تشکیل شد. شرکت کنندگان در جلسه، تقریباً همان افرادی بودند که پیش از این، به طور خصوصی در جریان تشکیل تیپ قرار گرفته بودند.

وقتی جلسه به پایان رسید، رزمندگان کرمان، هرمزگان و سیستان و بلوچستان به طور غیررسمی، یگان رزمی مستقلی داشتند که اگرچه هنوز نامی برای آن انتخاب نشده بود، مطمئن بودند از این پس، بعد از عزیمت به اهواز، گروه گروه نمی شوند و در مناطق مختلف جبهه پراکنده نخواهند شد.

قاسم سلیمانی درباره انتخاب نام

ثارالله برای تیپ کرمان می گوید:

کلمه ثارالله را از نام خط ثارالله در شوش گرفتم، بسیار کلمه مبارک و ارزشمندی بود. طبیعتاً تمام دوستانی که جبهه های مختلف را تحویل گرفته بودند و سازمان رزم را برای جبهه سازمان دادند، هر کدام نامی انتخاب کردند. ما هم برای بچه های کرمان، کلمه مبارک و مطهر ثارالله را انتخاب کردیم.

به این ترتیب، نخستین تیپ رزمی سپاه در منطقه جنوب شرق کشور که با پیشنهاد شفاهی حسن باقری به قاسم سلیمانی، جهت تحویل گرفتن جبهه چاه نفت آغاز شده بود، در پایان روز دوشنبه ۵ بهمن ۱۳۶۰ و با حضور جمع محدودی، در یکی از اتاق های پادگان قدس کرمان شکل گرفت. تیپی که فرمانده، جانشین و تنی چند از مسئولان آن، انتخاب و معرفی شده بودند. اما هنوز نام، امکانات و نیرویی نداشت. حتی تا یک هفته بعد هم این تیپ تازه تأسیس غیر از ۶۰۰ نفر رزمنده آماده نبرد و دو دستگاه خودروی فرسوده چیزی نداشت. ساعت ۲۰ روز ۲۰ بهمن ماه، سلیمانی به اتفاق عبدالحسین رحیمی و حمید عسکری عازم اهواز شد تا بعد از هماهنگی با ستاد عملیات جنوب، محل مناسبی برای اقامت نیروهایی که به زودی به منطقه می رسیدند و نیز برای عقبه تیپ تازه تأسیس، بیابد.

سرانجام، ظهر روز پنجشنبه ۲۲ بهمن، وقتی اطمینان یافت که قرارگاه کربلا، تیپ تازه تأسیس را از هر نظر پشتیبانی خواهد کرد، طی تماس تلفنی با کرمان، دستور حرکت بیش از ۶۰۰ نفر رزمنده تازه نفس را که در پادگان اعزام نیروی امام حسین (ع) کرمان، برای عزیمت به جبهه لحظه شماری می کردند، صادر کرد و به اتفاق رحیمی و عسکری عازم دزفول شد تا از آنجا به اندیمشک و سپس به دوکوهه بروند. عقبه تیپ تازه تأسیس در پادگان دوکوهه بود.

خاستگاه تیپ ۴۱ ثارالله، سپاه منطقه ۶ کشوری بود که با مرکزیت کرمان، سپاه پاسداران استان های هرمزگان و سیستان و بلوچستان را هم تحت پوشش داشت.

سپاه منطقه ۶، با این تیپ رزمی، در سه عملیات فتح المبین، بیت المقدس و رمضان مأموریت های عملیاتی خود را اجرا کرد. عملیات رمضان، آخرین حلقه نبردهای سپاه منطقه ۶ با حضور تیپ ۴۱ بود. این عملیات نشان داد باتوجه به تغییر زمین نبرد - از سرزمین های ایران به خاک عراق - و تصمیم به پیشروی در مواضع پیچیده ارتش عراق و موانع غیرقابل عبوری که این ارتش تعبیه کرده بود، ادامه جنگ نیازمند شرایط جدیدی است که بدون ایجاد آن شرایط، نتیجه دلخواه حاصل نخواهد شد. ازسوی دیگر، اشباع گنجایش و ظرفیت سازمانی تیپ های سپاه پاسداران برای جذب نیروهای مردمی، گسترش سازمان رزم را امری اجتناب ناپذیر می کرد. به همین منظور، بعد از عملیات رمضان، تیپ های رزمی سپاه، از تیپ به لشکر ارتقا یافتند و تیپ ۴۱ ثارالله هم که از عملیات بیت المقدس تعداد گردان های رزمی اش بیش از ظرفیت سازمانی یک تیپ بود، به لشکر ۴۱ ثارالله ارتقا یافت و در مرحله جدید، با تشکیل سه تیپ جندالله، حزب الله و روح الله، مأموریت های محوله اش را در میدان جنگ آغاز کرد.

اولین شهدای سپاه استان کرمان در جنگ

نام و نام خانوادگی	تاریخ شهادت	محل شهادت
۱ حسین مختارآبادی	۱۳۵۹/۷/۲۱	بستان - اشغال بستان
۲ حسن عبداللهی	۱۳۵۹/۸/۲	مقاومت خرمشهر
۳ اکبر باقری	۱۳۵۹/۸/۲	مقاومت خرمشهر
۴ محمود اخلاقی	۱۳۵۹/۸/۲۸	سومار - عملیات عاشورا
۵ محمود یوسفیان	۱۳۵۹/۸/۲۸	سومار - عملیات عاشورا

درباره سردار سرلشکر قاسم سلیمانی

اولین بار هنگام آموزش، بر اثر تیراندازی سهوی یکی از نیروهای آموزشی مجروح شد، سپس در عملیات کرخه کور از ناحیه دست جراحت دید. در عملیات طریق القدس نیز که فرمانده دو گردان از رزمندگان کرمانی بود، شب اول عملیات، بر اثر شلیک خمپاره دشمن، به شدت صدمه دید. ابتدا به بیمارستان نادری اهواز و سپس به بیمارستان قائم مشهد منتقل شد. هنوز کاملاً بهبود نیافته بود که به جبهه و نزد حسن باقری - که در عملیات طریق القدس با وی آشنا شده بود - برگشت. باقری او را به جبهه شوش فرستاد.

قاسم سلیمانی از عشایر طایفه سلیمانی، متولد سال ۱۳۳۷ (براساس شناسنامه اول فروردین سال ۱۳۳۵) قنات ملک از توابع رابر است. به روایت تاریخ، جد سلیمانی‌ها، امیر محبت فرزند امیر کمال، از عشایر خمسه فارس و از سرداران سپاه نادرشاه افشار است. وی ابتدا در سازمان آب کار می‌کرد. تابستان سال ۱۳۵۸ عضو سپاه کرمان شد و به دلیل آمادگی جسمانی که بر اثر ورزش پرورش اندام به دست آورده بود، عضو واحد آموزش و مربی پادگان آموزشی قدس کرمان شد.

سیر تشکیل لشکر ۴۱ ثارالله	
سال ۱۳۵۹	تشکیل هسته‌های مقاومت
سال ۱۳۶۰	تشکیل گردان‌های رزمی
بهمن ۱۳۶۰	تشکیل تیپ ۴۱ ثارالله
مهر ۱۳۶۱	تشکیل لشکر ۴۱ ثارالله

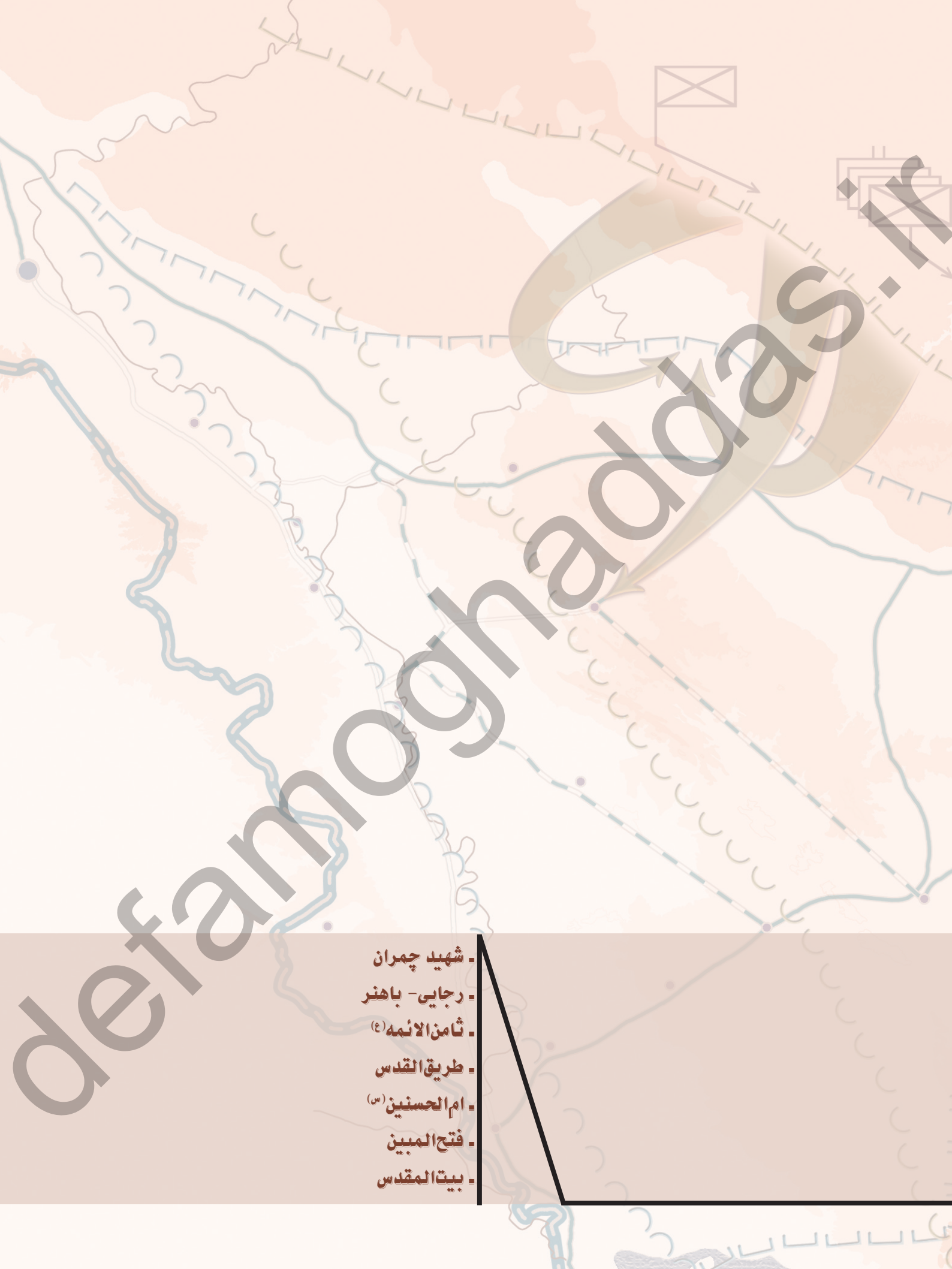
بعد از عملیات رمضان، تیپ ثارالله به نفت‌شهر رفت؛ اما در آنجا عملیاتی انجام نشد. مهر ماه ۶۱، در گیلان غرب، بنابه تدبیر اداره‌کنندگان جنگ، تیپ ثارالله به لشکر تبدیل شد. قاسم سلیمانی تا پایان جنگ فرمانده لشکر بود و توانست عملیات‌های موفق و بزرگی همچون والفجر ۸ و کربلای ۵ را به سرانجام برساند. بعد از جنگ، سلیمانی فرمانده سپاه هفتم صاحب‌الزمان^(عج) و سپس مجدداً فرمانده لشکر ۴۱ مکانیزه ثارالله شد. وی هم‌اکنون فرمانده نیروی قدس سپاه است.

مدتی با عنوان معاون مسئول خط، در جبهه شوش ماند. هم‌زمان با تشکیل تیپ‌های جدید سپاه، باقری وی را به مقر گلف فراخواند و خطی در ارتفاعات چاه نفت تحویل سلیمانی داد تا به اتفاق دیگر رزمندگان کرمانی، عملیات فتح‌المبین را در جبهه دشت عباس اجرا کند. سلیمانی نخست دو گردان از نیروهای کرمانی و بعد دو گردان دیگر را به دوکوهه آورد و تیپ ثارالله را تشکیل داد. تیپ ثارالله، در عملیات‌های فتح‌المبین، بیت‌المقدس و رمضان حضور موفق داشت.

آزادسازی سرزمین‌های اشغالی

فصل

- شهید چمران
- رجایی - باهنر
- ثامن الائمه (ع)
- طریق القدس
- ام الحسنین (س)
- فتح المبین
- بیت المقدس

سپاه کرمان در عملیات شهید چمران

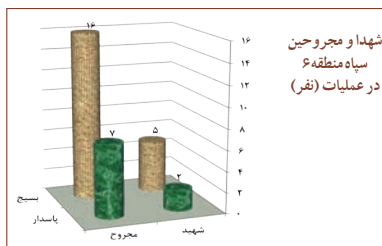
منطقه: جبهه جنوبی، حمیدیه - کرخه کور

تاریخ: ۵ مرداد ۱۳۶۰ - ۷ مرداد ۱۳۶۰

هدف عملیات: آزادسازی ساحل شمالی کرخه کور

استعداد نیروهای خودی: ۴ گردان

استعداد سپاه کرمان: گردان صف

شرح عملیات

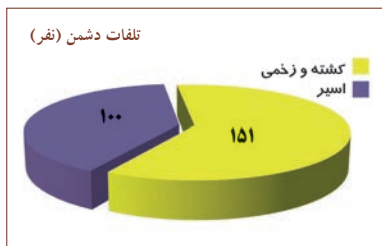
نیروهای گردان صف که در همان مرحله اول، بدون درگیری تا پشت خاکریزهای احداث شده پیشروی کرده بودند، با سایر یگان‌ها، آماده اجرای مرحله دوم عملیات شدند تا با عبور از کانال‌های تعبیه شده، خود را به خط اول دشمن نزدیک سازند. رزمندگان گردان کرمان، به فرماندهی غلامعباس گلزار، ساعت ۲۳ از کانالی که قبل از عملیات حفر شده بود، به طرف دشمن حرکت کردند و در اولین ساعات بامداد روز دوشنبه ۵ مرداد ۱۳۶۰، آماده بودند تا از محور ساجت در شمال حمودی سعدون، به دشمن حمله کنند. عملیات پس از اجرای آتش تهیه سنگین، به وسیله توپخانه ارتش، ساعت ۴:۱۵ صبح آغاز و تا ساعت ۵ صبح، خط اول دشمن تصرف شد. سپس رزمندگان با رخنه به جنوب کرخه کور، ۴ دستگاه تانک دشمن را منهدم و به ۳ کیلومتری شمال کرخه کور عقب‌نشینی کردند و پشت خاکریز قبلی دشمن مستقر شدند تا با پاتک‌های آنان مقابله کنند. دو روز بعد، یعنی در ۷ مرداد، پاتک‌های سنگین دشمن که از ساعت ۴ صبح آغاز شده بود، با مقاومت رزمندگان خودی دفع و منطقه آزادشده تثبیت شد. در این عملیات، مجید ایرانمنش و اصغر افاضاتی شهید شدند. علی مهاجری و مهدی نامجو نیز به شدت مجروح شدند؛ نهایتاً نامجو بر اثر جراحات وارده، در ۱۷ شهریور ۱۳۶۲ به شهادت رسید.

پیشینه

گروهی متشکل از ۲۲۵ نفر نیروی مردمی (از دوره یازدهم آموزش بسیج کرمان) همراه ۲۵ نفر پاسدار داوطلب که از سراسر استان کرمان در پادگان آموزش قدس تجمع کرده بودند، در ۵ تیرماه به فرماندهی غلامعباس گلزار، عازم اهواز شدند و پس از فراگرفتن آموزش‌های تکمیلی در پادگان گلستان، به حمیدیه رفتند. کمی بعد، در ۱۵ تیرماه، علی مهاجری به اتفاق ۱۰ نفر پاسدار مرکز آموزش و گروهی متشکل از ۱۰۰ نفر نیروی مردمی آموزش دیده (از دوره دوازدهم آموزش بسیج کرمان)، در اردوگاه پیشاهنگی حمیدیه به آنها پیوستند و سازمانی به نام "گردان صف" را به فرماندهی غلامعباس گلزار تشکیل دادند. بدین ترتیب، حضور سازمان یافته سپاه کرمان در جبهه‌های جنگ آغاز شد.

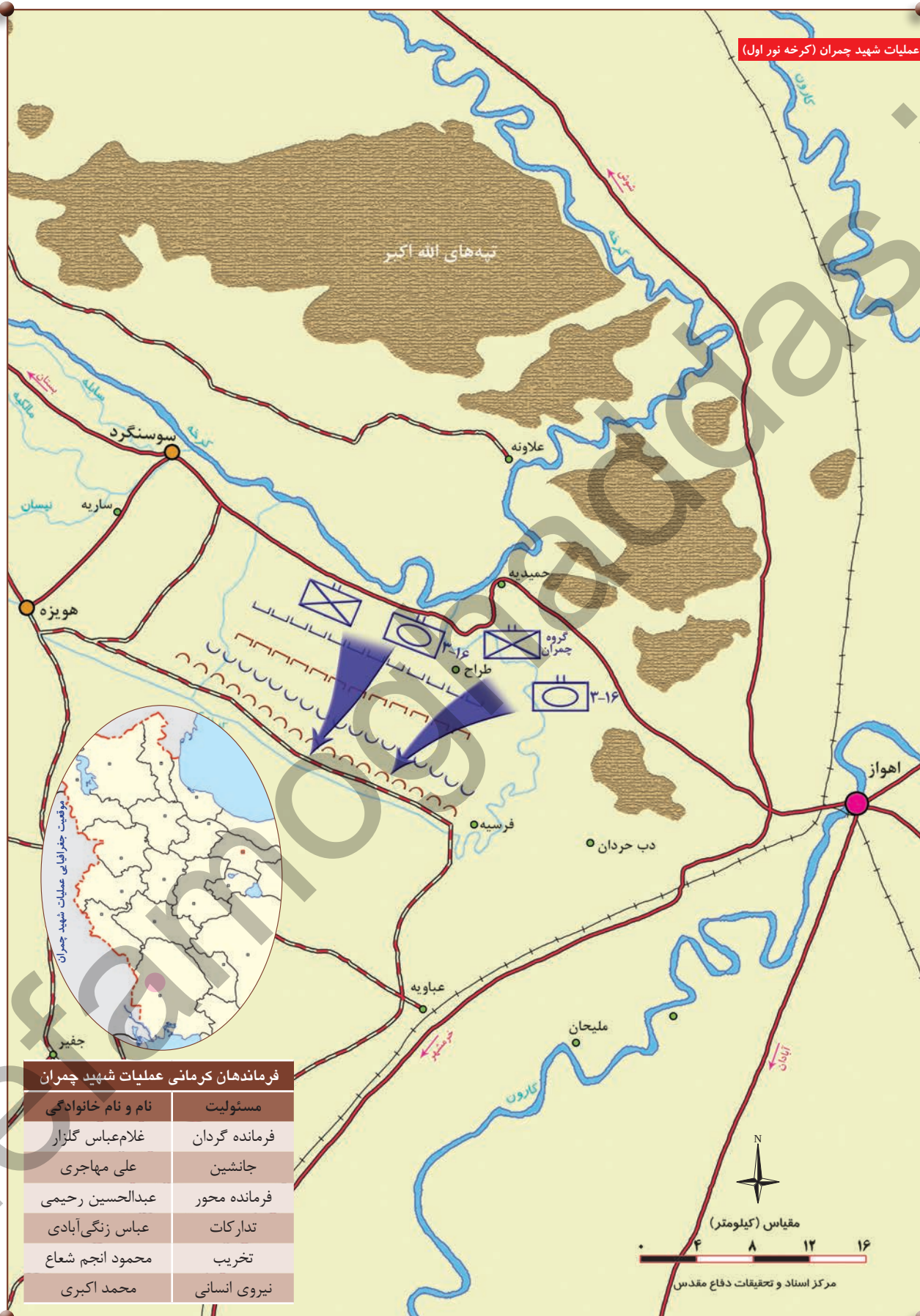
مأموریت

نیروهای مردمی و پاسداران داوطلب کرمانی، در قالب یک گردان رزمی سپاه، همراه یک گردان از تیپ ۳ لشکر ۱۶ ارتش، مأموریت داشتند تا از محور ساجت (در منطقه گلبهار واقع در جنوب جاده حمیدیه - سوسنگرد) طی دو مرحله عملیات به دشمن تک کرده، منطقه تحت اشغال نیروهای دشمن در شمال کرخه کور (کرخه نور) را آزاد کنند.

خسارات دشمن (دستگاه، فروند، قبضه)		
تجهیزات	انهدام	غنیمت
تانک و نفربر و خودرو	۳۴	۲۰
دستگاه مهندسی	-	۷
ادوات	-	تعدادی

سخنرانی غلامعباس گلزار در جمع رزمندگان گردان صف

فرماندهان کرمانی عملیات شهید چمران

نام و نام خانوادگی	مسئولیت
غلام‌عباس گلزار	فرمانده گردان
علی مهاجری	جانشین
عبدالحسین رحیمی	فرمانده محور
عباس زنگی آبادی	تدارکات
محمود انجم شعاع	تخریب
محمد اکبری	نیروی انسانی

منطقه عملیات: جبهه جنوبی، حمیدیه - کرخه کور
 تاریخ: ۱۰ شهریور ۱۳۶۰ - ۱۲ شهریور ۱۳۶۰
 هدف عملیات: تکمیل آزادسازی ساحل شمالی کرخه کور
 استعداد نیروهای خودی: ۱ گردان
 استعداد سپاه کرمان: ۱ گروهان

سپاه کرمان در عملیات شهید رجایی و باهنر

پیشینه

پس از عملیات شهید چمران در کرخه کور (کرخه نور)، عملیات دیگری به منظور تکمیل اهداف آن عملیات و آزادسازی کامل ساحل شمالی کرخه کور، طراحی شد که به دلیل شهادت رئیس جمهور (رجایی) و نخست وزیر (باهنر) در ۸ شهریور ۱۳۶۰، نام شهیدان رجایی و باهنر را برای این عملیات برگزیدند.

مأموریت

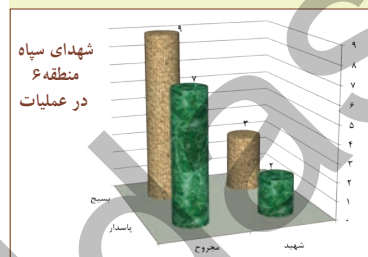
یک گروهان از گردان رزمی صف سپاه کرمان که در عملیات شهید چمران شرکت کرده بود، مأموریت یافتند با فرماندهی عبدالحسین رحیمی و همراهی رزمندگانی از سپاه و بسیج بوشهر و سپاه حمیدیه در جناح راست عملیات، مناطق تحت تصرف دشمن در شمال کرخه کور را آزاد سازند.

شرح عملیات

عملیات در بامداد ۱۰ شهریور ۱۳۶۰ از سه محور آغاز شد. در محور راست، نیروهای سپاه و در محورهای میانی و چپ به ترتیب نیروهای ارتش و ستاد جنگ‌های نامنظم وارد عمل شدند.

رزمندگان کرمانی که در تاریکی و با استفاده از غفلت دشمن، تا ۵۰ متری خاکریزهای عراقی‌ها جلو رفته بودند، با شروع حمله در ساعت ۴:۴۰ بامداد، با یک پیشروی هماهنگ، موفق شدند خاکریزهای دشمن در شمال کرخه کور را تصرف کنند. همچنین، در حالی که در برخی نقاط، کار به جنگ تن‌به‌تن با عراقی‌ها کشیده شده بود، عده‌ای از رزمندگان به مواضع دشمن در جنوب کرخه کور رخنه و چند دستگاه تانک عراقی را منهدم کردند.

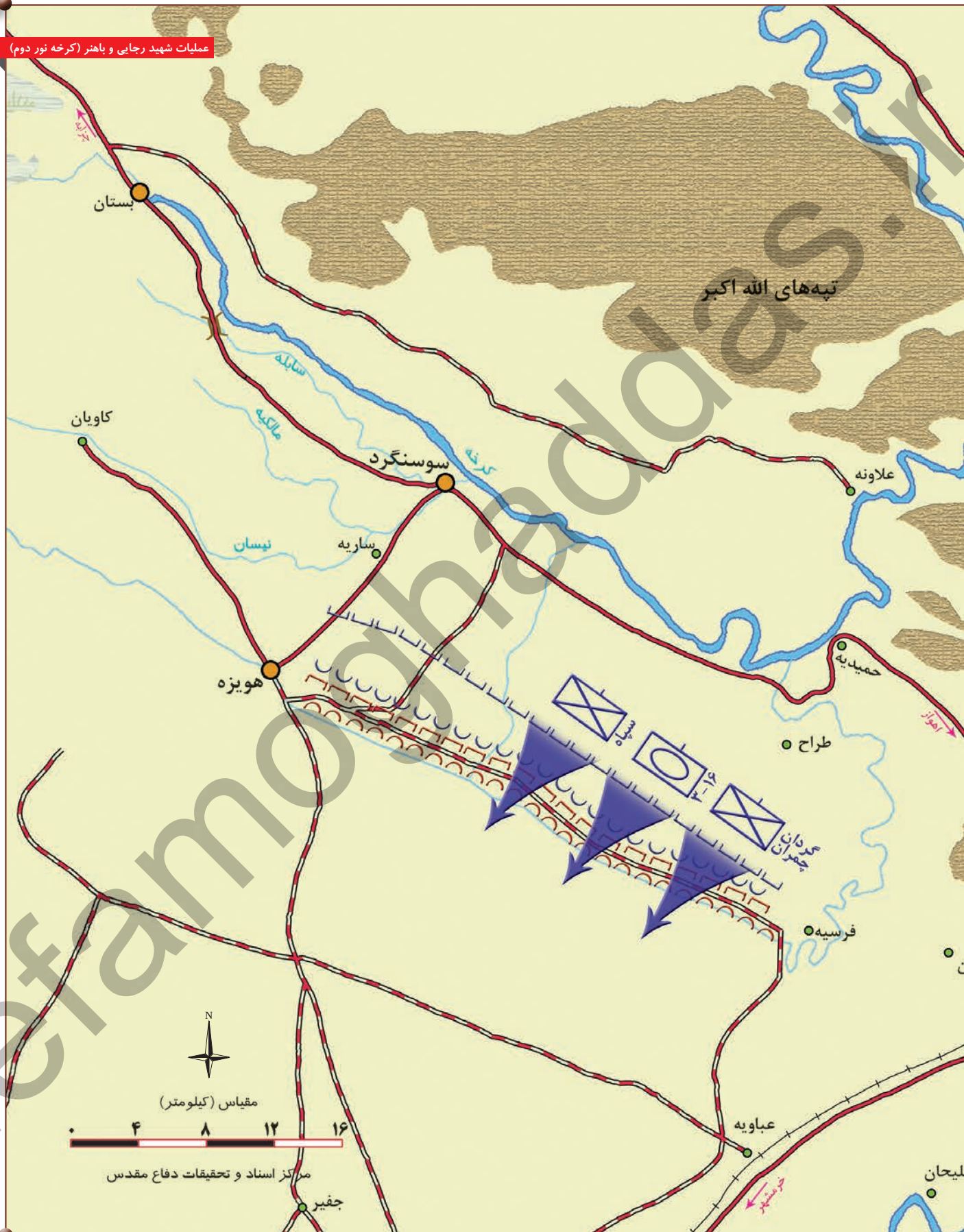
در نتیجه این عملیات، نیروهای کرمانی تا کنار رودخانه پیشروی و در ساحل شمالی کرخه کور، خاکریز دفاعی احداث کردند. در این عملیات، از جمع پاسداران کرمانی، سعدالله زمزم به شهادت رسید.

خسارات دشمن (دستگاه، فروند، قبیضه)		
تجهیزات	انهدام	غنیمت
موشک‌انداز کاتیوشا	۱	-
بالگرد	۱	-
تانک و نفربر	۳۵	۵ نفربر
خودرو	۱	-
خمپاره‌انداز و سلاح سبک	-	تعدادی

عملیات شهید رجایی و باهنر (کرخه نور دوم)

منطقه عملیات: جبهه جنوبی، شمال آبادان - شرق کارون

تاریخ: ۵ مهر ۱۳۶۰ - ۶ مهر ۱۳۶۰

رمز: نصر من الله و فتح قریب

هدف عملیات: شکستن محاصره آبادان

استعداد نیروهای خودی: ۳۰ گردان

استعداد سپاه منطقه ۶: ۲ گردان

سپاه گرهان در عملیات ثامن الائمه (ع)

نگاه راهبردی

محاصره آبادان به دست دشمن و کسب موضع برتر نظامی که یک برگ برنده برای عراق محسوب می شد، نگران کننده بود و باید با درهم شکستن این محاصره، غرور کاذب دشمن نیز شکسته می شد. در این زمینه، اگرچه چندین بار تلاش های بی نتیجه ای صورت گرفت، در نهایت، در پی دستور حضرت امام خمینی (ع) در آبان ۱۳۵۹، مبنی بر شکستن حصر آبادان، فرماندهان سپاه پاسداران پس از دو ماه شناسایی و کسب اطلاع از وضعیت دشمن، طرح عملیاتی خود را در بهمن این سال به مسئولان لشکری و کشوری ارائه دادند. این طرح پس از بررسی، به تصویب رسید ولی اجرای آن به دلایلی به تعویق افتاد. تغییر در فرماندهی کل جنگ که با برکناری ابوالحسن بنی صدر رخ داد، ملاک های طرح ریزی را عوض کرد؛ لذا یکبار دیگر، پس از شناسایی های مجدد و کسب آخرین اطلاعات از مواضع دشمن، طرح شکستن محاصره آبادان ارائه شد و به تصویب شورای عالی دفاع رسید.

موقعیت منطقه

با تصرف منطقه شرق کارون در شمال آبادان، آبادان محاصره شد. همچنین راه های زمینی آبادان که متکی به دو جاده اهواز - آبادان و ماهشهر - آبادان بود، قطع شد و تنها راه های هوایی و دریایی برای رفت و آمد به شهر باقی ماند.

منطقه تحت اشغال دشمن، به طول تقریبی ۱۳ کیلومتر، در امتداد رود کارون قرار داشت که به همین میزان، به سمت شرق و جنوب گسترش یافته بود و وسعتی بالغ بر ۱۳۰ کیلومتر مربع را شامل می شد.

وضعیت رزمندگان سپاه منطقه ۶

گردان شهید بهشتی، با استعداد ۱۸۸ نفر بسیجی و ۱۲ نفر پاسدار، به فرماندهی محمدمهدی کازرونی، در ۲ شهریور ۱۳۶۰ وارد اهواز شد. رزمندگان گردان، پس از گذراندن آموزش های تکمیلی در خوابگاه دانشجویان دانشگاه شهید چمران اهواز، به آبادان عزیمت کردند و در خطوط پدافندی جزیره مینو و خط اروند مستقر شدند. گردان شهید باهنر و شهید رجایی نیز که ۴۰۰ نفر بسیجی و ۲۶ نفر پاسدار را سازمان دهی کرده بود، در ۲۰ شهریور ۱۳۶۰، به فرماندهی منصور همایون فر، نخست به اهواز و سپس به آبادان رفت و در هتل آبادان مستقر شد. رزمندگان این گردان، سپس به نخلستان های شمالی بهمن شیر انتقال یافتند تا با یک گروه ۲۲ نفره از رزمندگان گردان شهید بهشتی، در عملیات ثامن الائمه (ع) شرکت کنند.

دستور العمل یگان های ارتش عراق علیه پاسداران

شماره: ق-ص/۶۳؛

تاریخ: ۱۳/۱۰/۸۱ (۶۰/۷/۲۱)

از: تی زرهی ابن الولید (تفویض شده)

به: واحدهای تابعه

نامه سپاه سوم سرتی و فوری به شماره ۲۲۷۹ مورخ ۸۱/۱۰/۸۱ به شرح زیر

می باشد:

آغاز،

با پاسداران خمینی به عنوان جنایتکاران جنگی رفتار شود. لازم به تذکر است

قبل از اجرای اقدامات لازم در مورد آنان، نیازمندی های اطلاعاتی زیر را کسب

نمایید:

۱. حجم و استعداد نیرو؛

۲. نوع نیرو و نوع سلاح؛

۳. محل استقرار نیروها؛

۴. وسایل نقلیه؛

۵. محل قرارگاه های مهم آنان؛

۶. مقدار جیره غذایی و مهمات انبار شده و مدتی که می توانند از اینها

استفاده نمایند؛

۷. راه های تدارکاتی در منطقه؛

۸. روحیه یگان های دشمن ایرانی و پاسداران خمینی در منطقه.

تمام.

دریافت و اجرای دستور فوق را اعلام نمایید.

سرهنگ دوم ستاد

خطاب عمر نجم

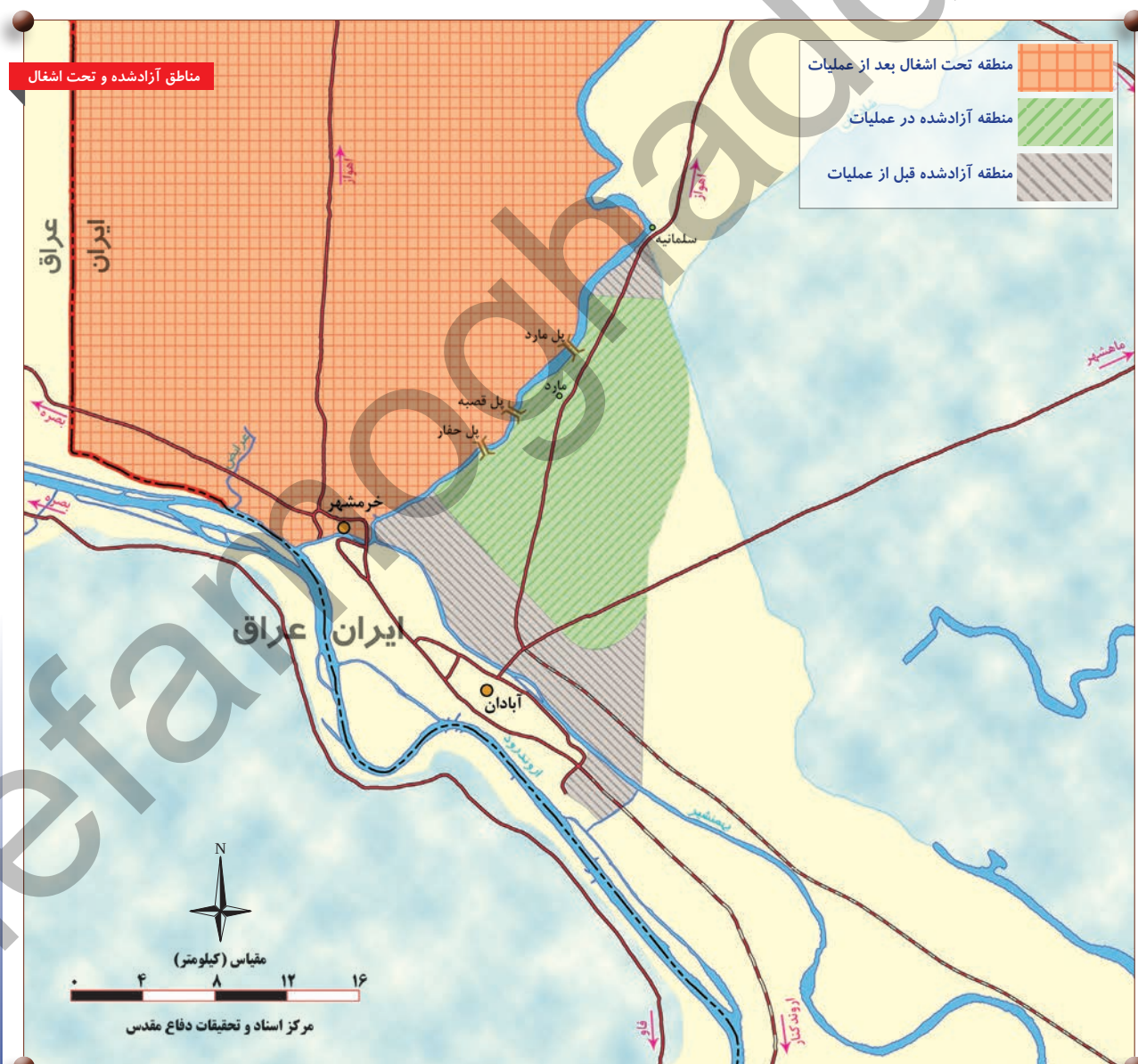
طرح کلی عملیات

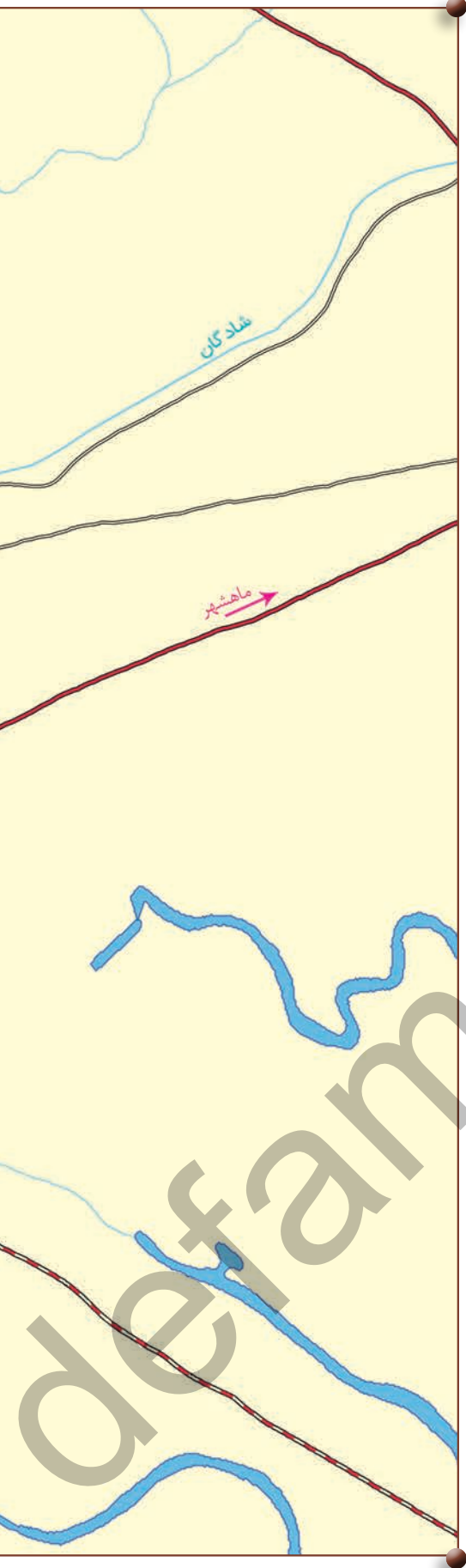
قرارگاه مشترک سپاه و ارتش، فرماندهی عملیات را به عهده داشت و عملیات را در چهار محور دارخوین، جاده ماهشهر، ذوالفقاری و فیاضیه طراحی کرده بود. محور ذوالفقاری که گردان‌های کرمانی هم آنجا عملیات می‌کردند، محور فرعی ساحل کارون، ایستگاه ۷ و ایستگاه ۱۲ را شامل می‌شد.

در این طرح، پیش‌بینی شده بود که نیروهای محور دارخوین و فیاضیه، به پل‌های حفار و قصبه دست یابند، سپس نیروهای عراقی در شرق کارون را به‌طور کامل محاصره کنند.

مأموریت گردان‌های کرمانی

مأموریت شکستن خط دشمن در ایستگاه ۷ و ۱۲ آبادان و پیشروی به سمت شمال، به موازات جاده آبادان - اهواز، به رزمندگان اصفهانی به فرماندهی مرتضی قربانی واگذار شده بود. گردان شهیدان رجایی و باهنر نیز در اولویت اول، پشتیبانی از عملیات در این محور را به عهده داشت و در اولویت دوم، موظف بود باتوجه به وضعیت وارد عملیات شود.

شرح عملیات

رزمندگان کرمانی، در محور ذوالفقاریه، از ایستگاه ۷ و ایستگاه ۱۲ وارد عمل شدند. هم‌زمان با آنها، یک گردان از رزمندگان استان لرستان نیز به فرماندهی سید محمد تهامی، از ایستگاه ۱۲ عملیات را آغاز کردند. نفرات گردان شهیدان رجایی و باهنر، پشتیبان نیروهای اصفهانی بودند ولی از نخستین دقایق عملیات، هر سه گروهان این گردان وارد عمل شدند و ضمن پاک‌سازی سنگرهای خاکریز نخست دشمن، به‌سوی خاکریز دوم پیش رفتند. همچنین آر.پی. جی‌زن‌های گردان، با انهدام چند دستگاه تانک دشمن، آرایش آنان را به هم ریختند و با تعقیب آنها، به حوالی پل حفار رسیدند و عناصر باقی‌مانده دشمن در شرق کارون را مجبور به فرار یا تسلیم کردند.

بعد از تثبیت منطقه آزادشده، رزمندگان کرمانی پشت خاکریزی در شرق رودخانه کارون مستقر شدند تا با پاتک‌های احتمالی نیروهای عراق مقابله کنند.

در این عملیات، محمد سلیمی کیا جانشین فرمانده گردان شهید بهشتی به شهادت رسید و محمدمهدی کازرونی فرمانده این گردان، از ناحیه پا مجروح شد.

نتایج راهبردی

این عملیات نشان داد که راه خروج از بن‌بست در جنگ، تنها با اجرای اندیشه‌های انقلابی میسر است. علاوه بر این، با اجرای این عملیات، ضرورت بهره‌گیری از توان انقلابی به اثبات رسید؛ همبستگی و اتحاد بین سپاه و ارتش تبلور یافت و مقدمات گسترش سازمان رزم سپاه پاسداران و رفع کمبودهایی همچون تشکیل گردان‌های زرهی فراهم شد.

شهید محمد سلیمی کیا

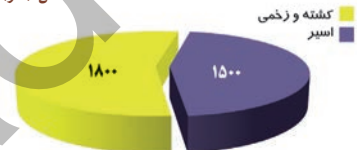

رزمندگان کرمان
خرداد ماه ۱۳۶۰ سال

سازمان رده صف سپاه منطقه ۶ در عملیات

نام و نام خانوادگی	مسئولیت
محمدمهدی کازرونی	فرمانده گردان شهید بهشتی
محمد سلیمی کیا	معاون گردان شهید بهشتی
منصور همایون فر	فرمانده گردان شهیدان رجایی و باهنر
علی اکبر محمدحسینی	معاون گردان شهیدان رجایی و باهنر

تلفات دشمن (نفر)

استعداد قوای طرفین (گردان)

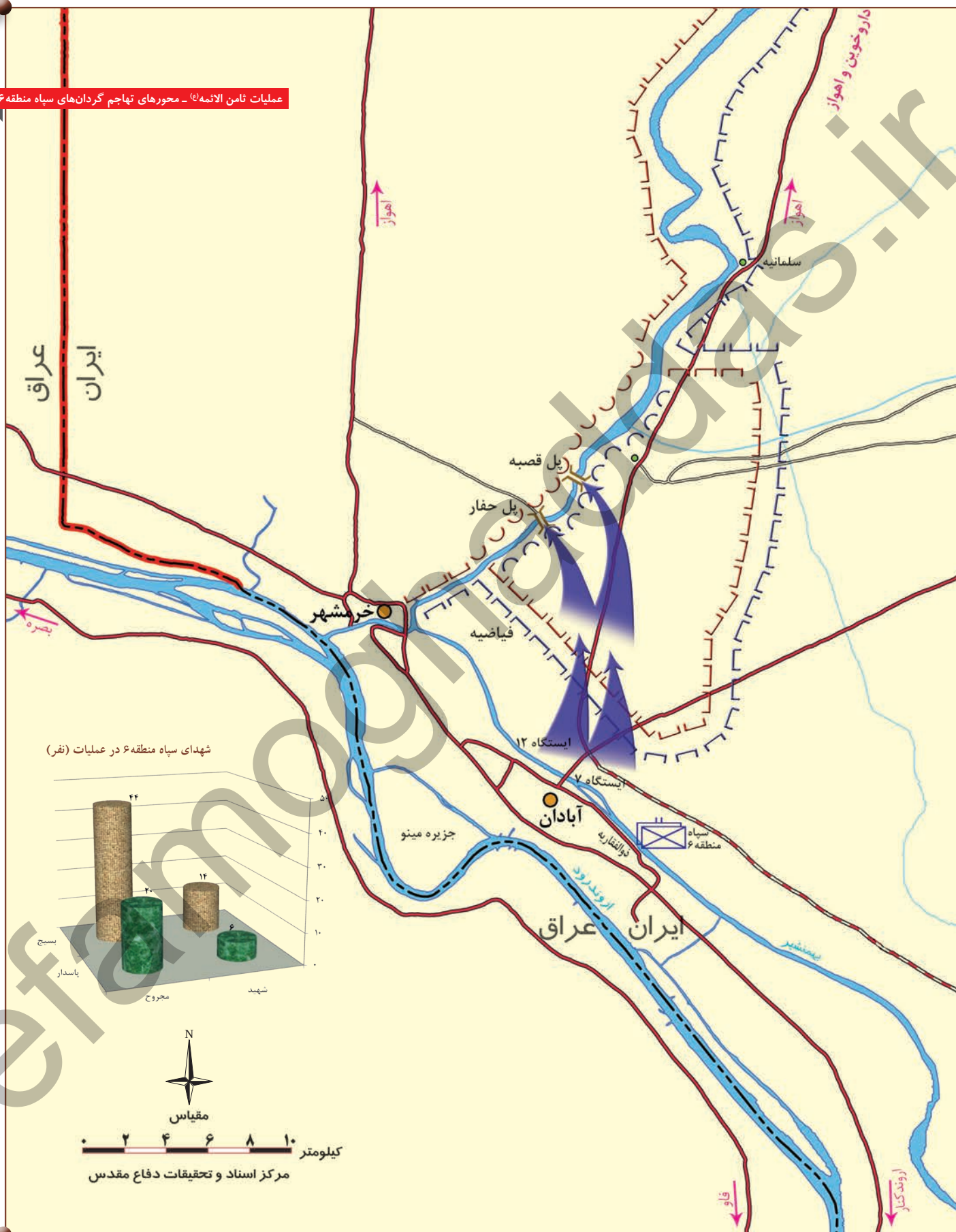

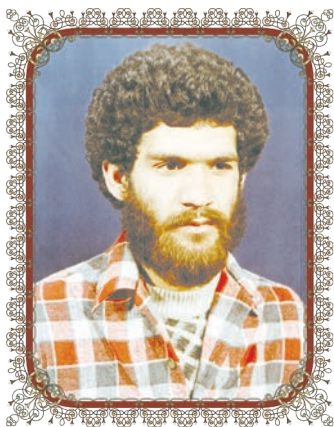
نفرات سپاه منطقه ۶ در عملیات

خسارات دشمن (دستگاه، فروند، قیضه)

تجهیزات	انهدام	غنیمت
توپ	-	۶
پل پی.ام.پی	۲	-
تانک و نفربر	۹۰	۷۴
خودرو	۱۰۰	۴۰
دستگاه مهندسی	۲	۳۰
ادوات	-	۱۰

شهید علی اکبر محمدحسینی

طرح کلی عملیات

قرارگاه مشترک سپاه و ارتش، برای اجرای این عملیات، دو تلاش اصلی و فرعی را طراحی کرد. تلاش اصلی، با هدف دور زدن دشمن، متکی بر عبور از منطقه رملی بود و تلاش فرعی، اجرای تک جبهه‌ای و به موازات جاده سوسنگرد - بستان طراحی شد. مأموریت گردان‌های کرمانی در این عملیات، مشارکت در تک جبهه‌ای بود. هدف قرارگاه فرماندهی، آزادسازی بستان و در اختیار گرفتن تنگه چزابه بود.

رده صف سپاه منطقه ۶ در عملیات طریق القدس	
نام و نام خانوادگی	مستوبلیت
قاسم سلیمانی	فرمانده یگان
جواد رزم حسینی	اطلاعات و عملیات
محمود انجم شعاع	تخریب
علی اکبر محمدحسینی	گردان
عبدالحسین رحیمی	حضرت ابوالفضل (ع)
سیدجواد حسینی	گردان شهیدان
	رجایی و باهنر
	گردان احتیاط

شهید منصور بهمن زاده و شهید مهدی بهمن زاده که در عملیات طریق القدس به شهادت رسیدند.

منطقه عملیات: جبهه جنوبی، سوسنگرد - بستان
تاریخ: ۸ آذر ۱۳۶۰ - ۱۳ آذر ۱۳۶۰
رمز: یا حسین (ع) فرماندهی
هدف عملیات: آزادسازی بستان و رسیدن به مرز در چزابه
استعداد نیروهای خودی: ۴۰ گردان
استعداد سپاه منطقه ۶: ۳ گردان

سپاه منطقه ۶
در عملیات
طریق القدس

نگاه راهبردی

اجرای موفقیت آمیز عملیات ثامن الائمه (ع) سر حلقه پیروزی‌های بزرگ شد. پس از شکسته شدن محاصره آبادان، سه منطقه بزرگ عملیاتی در شمال، جنوب و منطقه میانی خوزستان در دستور کار قرار گرفت و اولویت به منطقه میانی رسید. تسلط عراقی‌ها بر منطقه میانی که دربرگیرنده دشت آزادگان بود، سبب پیوستگی جبهه دشمن در شمال و جنوب استان خوزستان می‌شد. بنابراین، آزادسازی آن منطقه از دست اشغالگران عراقی، بسیار با اهمیت بود. با کوتاه شدن دست دشمن از این منطقه، او ناچار بود برای ایجاد ارتباط بین دو جبهه خود در شمال و جنوب خوزستان، محیط هورالعظیم را که مسافتی طولانی بود، طی کند. افزون بر این، محور بستان - سوسنگرد، بهترین معبر برای تهدید مرکز خوزستان (اهواز) از سمت مرزهای غربی کشور تلقی می‌شد.

موقعیت منطقه

منطقه عمومی دشت آزادگان، از نظر نظامی دارای مناطق حساسی همچون تنگه چزابه، ارتفاعات الله اکبر و محور عماره ← حلفائیه ← بستان ← سوسنگرد ← حمیدیه ← اهواز است. این منطقه، از نظر تاکتیکی نیز مهم است، به طوری که هر نیروی نظامی، با در اختیار داشتن تنگه چزابه می‌تواند با کمترین تعداد نیرو، بهترین شکل پدافندی را ایجاد کند و کنترل منطقه را به دست بگیرد. وجود هورالعظیم و رودهای کرخه، سابله و میسان و نیز زمین‌های رملی و از جنس ماسه‌بادی بودن بخش وسیعی از منطقه، از ویژگی‌های نظامی زمین عملیات بود.

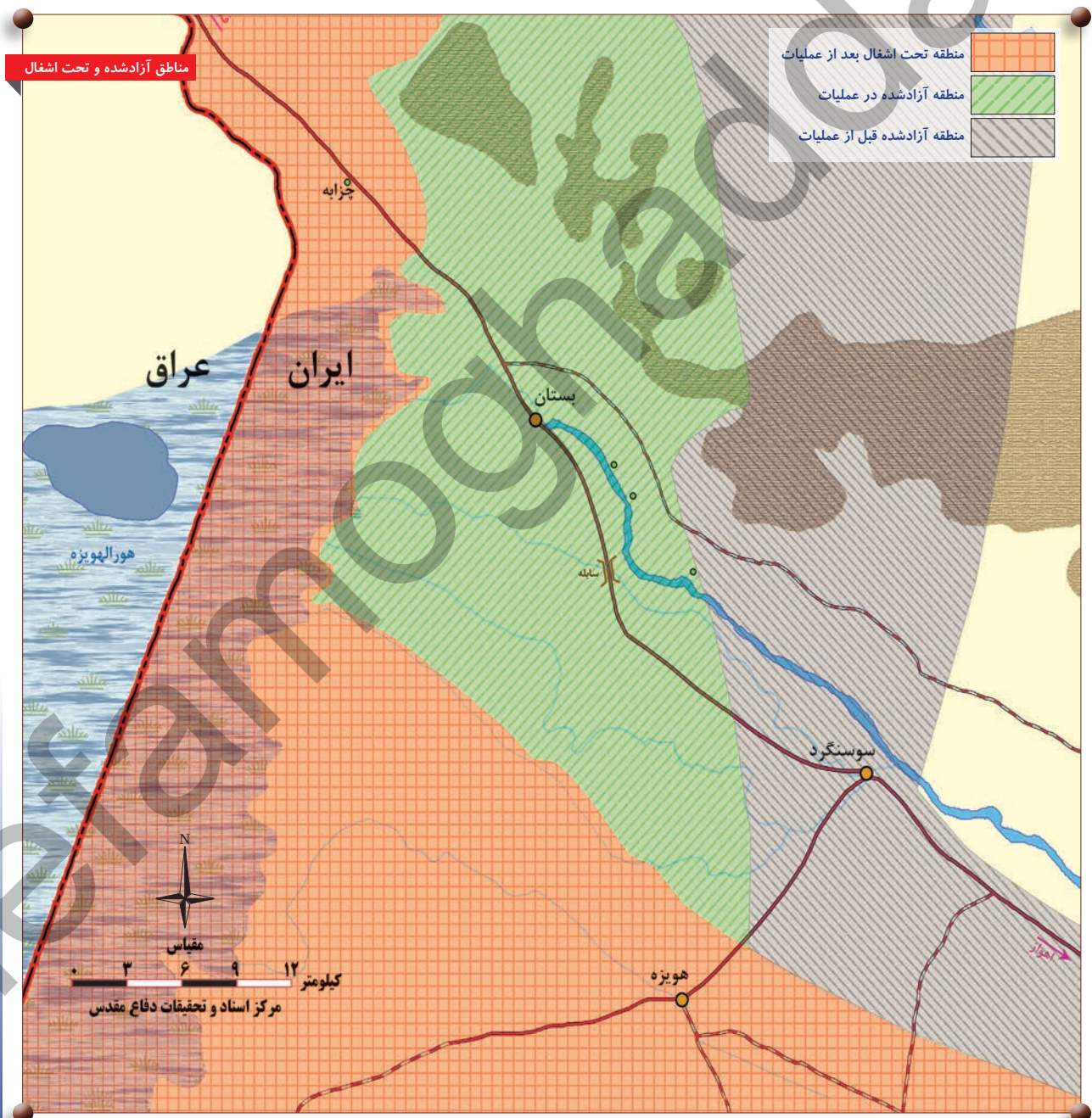

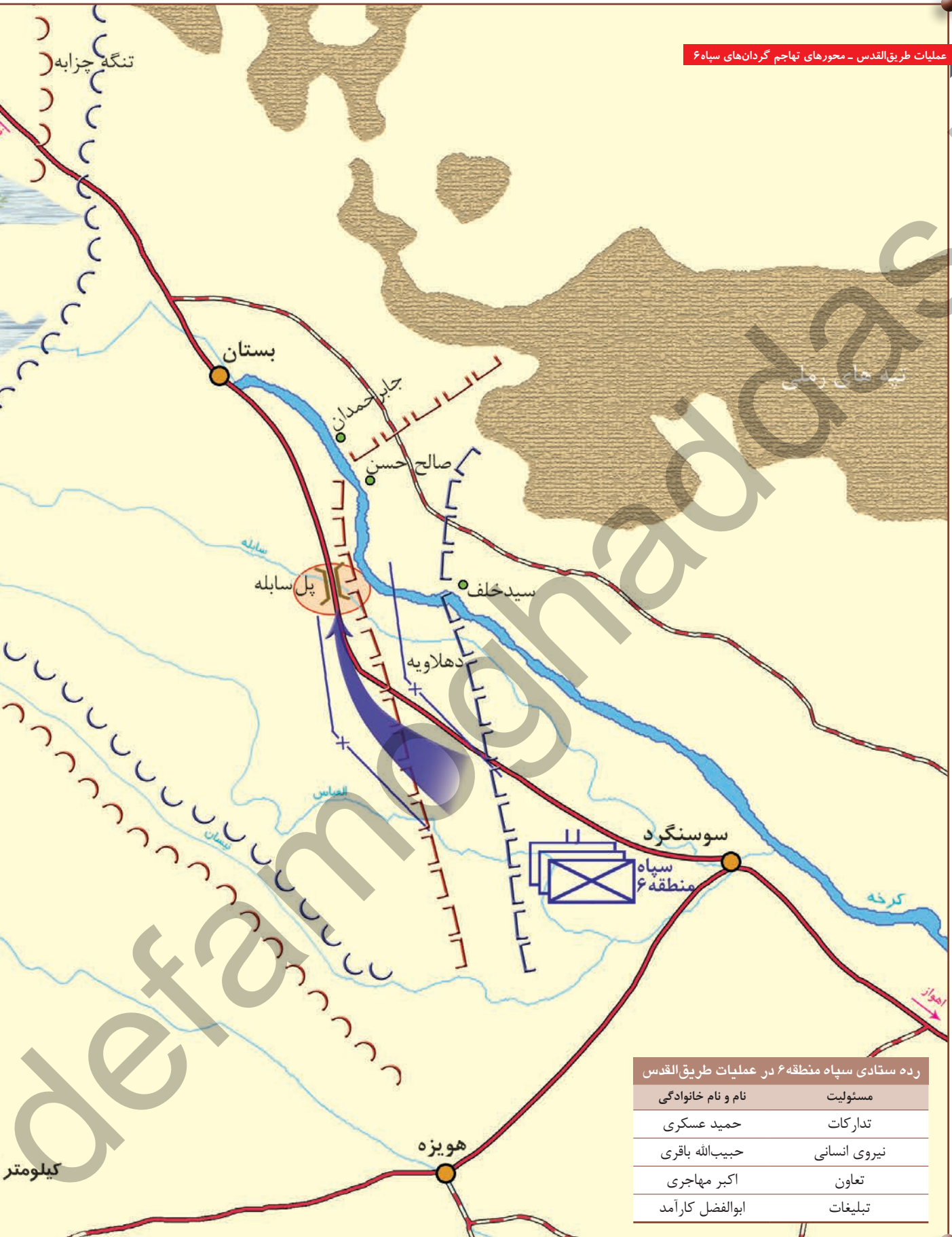
وضعیت گردان‌های کرمانی

دو گردان ابوالفضل^(ع) و شهیدان رجایی و باهنر، که به ترتیب علی اکبر محمدحسینی و عبدالحسین رحیمی فرماندهی آنها را عهده‌دار بودند، تحت فرمان قاسم سلیمانی، آبان ۱۳۶۰ به اهواز رسیدند و در پادگان پرکان دیلم (غیور اصلی) مستقر شدند. سپس به مدرسه‌ای در سوسنگرد انتقال یافتند تا آماده عملیات طریق القدس شوند.

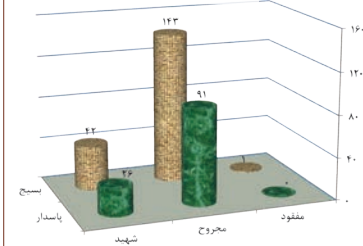
مأموریت گردان‌های کرمانی

گردان‌های کرمانی تحت فرماندهی تیپ کربلا، با اجرای تک جبهه‌ای، از تلاش اصلی عملیات پشتیبانی می‌کردند و به این منظور، مأموریت داشتند با آرایش در منطقه‌ای به عرض ۱۵۰۰ متر در سمت راست جاده سوسنگرد - بستان در شرق پل سابله، این پل را تصرف و به سوی هدف‌های تعیین شده پیشروی کنند.

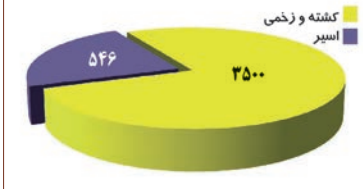

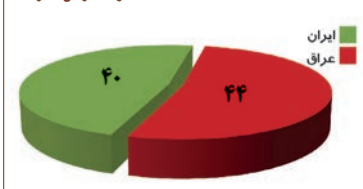
شهدای سپاه منطقه ۶ در عملیات (نفر)

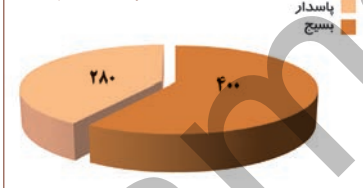
تلفات دشمن (نفر)

استعداد قوای طرفین (گردان)

نفرات منطقه ۶ در عملیات

خسارات دشمن
(دستگاه، فروند، قبضه)

تجهیزات	انهدام	غنیمت
هواپیما	۱۳	-
بالگرد	۴	-
تانک و نفربر	۱۷۰	۱۵۰
خودرو	۲۰۰	۲۵۰
دستگاه مهندسی	-	۱۲۰
توپ	-	۱۹

شرح عملیات

عملیات درحالی شروع شد که گردان سوم کرمانی ها شب قبل از آغاز نبرد، به منطقه عملیاتی رسید، در مدرسه‌ای که قبل از آن گردان‌های ابوالفضل^(۴) و شهیدان رجایی و باهنر حضور داشتند، استقرار یافت و در احتیاط عملیاتی قرار گرفت.

ابتدا تیپ کربلا، با بهره‌گیری از گردان‌های اهوازی عملیات را آغاز کرد؛ اما به دلیل شکسته نشدن مواضع نفوذناپذیر دشمن، یکی از گردان‌های کرمانی را نیز به کار گرفت. قاسم سلیمانی مأمور شکستن خط شد. با هجوم گردان ابوالفضل^(۴)، خط تأمین دشمن شکست و نیروهای خودی به‌سوی پل پیشروی کردند. با مقاومت سرسختانه نیروهای عراقی در اطراف پل و پس از اینکه قاسم سلیمانی به شدت مجروح شد، نیروهای کرمانی با وجود شکستن خط تأمین و پیشروی به‌سوی پل سابله، عقب‌نشینی کردند.

روز دوم عملیات، رزمندگان گردان رجایی و باهنر، به‌سوی پل الوان حرکت کردند و با استقرار در پشت پل، مانع عبور قوای دشمن شدند؛ این درحالی بود که مقاومت دشمن در پل سابله سرسختانه ادامه داشت. لیکن موفقیت نیروهای خودی در محور شمالی عملیات که موجب دور خوردن دشمن و آزادی بستان شده بود، موقعیت نیروهای عراقی را به خطر انداخت و عراقی‌ها پس از چند روز مقاومت، عقب‌نشینی کردند و پل سابله آزاد شد.

نیروهای دشمن در ۱۳ آذر ۱۳۶۰ تلاش کردند تا با عبور از پل سابله، موقعیت خود را بهبود بخشند؛ اما هوشیاری گردان‌های کرمان و حضور به‌موقع نیروهای تقویتی موجب شد دشمن با تحمل تلفات سنگین عقب‌نشینی کند.

در پایان عملیات، گردان سوم کرمانی‌ها به فرماندهی سیدجواد حسینی مأمور شد خطوط پدافندی روستاهای جنوب کرخه (دغاغله - رمله - مگاصیص) را به‌منظور مقابله با تحرکات احتمالی دشمن تشکیل دهد.

در این عملیات، فرمانده گردان حضرت ابوالفضل^(۴) در نبرد سختی با تانک‌های دشمن به شهادت رسید.

نتایج راهبردی

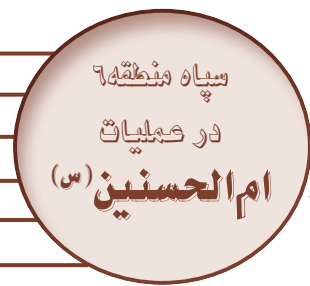
حضور سازمان رزم سپاه پاسداران در قالب "تیپ‌های پیاده" در این عملیات - که برای اولین بار صورت گرفت - ضرورت گسترش و تقویت سریع این سازمان را آشکار کرد تا بتواند نوبدبخش پیروزی‌های آینده باشد.

خسارات دشمن (دستگاه، فروند، قبضه)	
تجهیزات	انهدام
تفنگ ۱۰۶	۷
خمپاره	۵
سلاح سبک	تعدادی

منطقه عملیات: جبهه جنوبی، حمیدیه - کرخه کور
تاریخ: ۲۶ اسفند ۱۳۶۰ - ۲۹ اسفند ۱۳۶۰
رمز: یازهرا (س) بنت رسول الله (ص) اشقی
هدف عملیات: انهدام نیروی دشمن
استعداد نیروهای خودی: ۱ گردان
استعداد سپاه منطقه ۶: ۱ گروهان

پیشینه

بهرام سعیدی، گروهان امام حسین (ع) را از میان رزمندگان استان کرمان سازمان داد. این افراد، مدت‌ها در خط کرخه کور وی را همراهی کرده بودند. در این گروهان علاوه بر کرمانی‌ها، رزمندگانی از هرمزگان هم حضور داشتند. بقیه گروهان‌های گردان نیز از اعضای سپاه حمیدیه بودند.

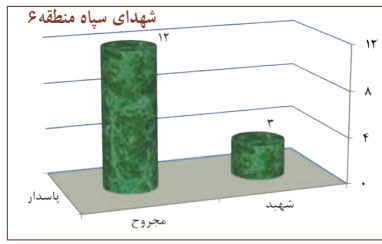
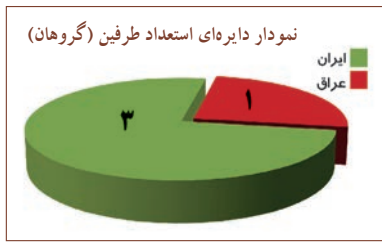
مأموریت

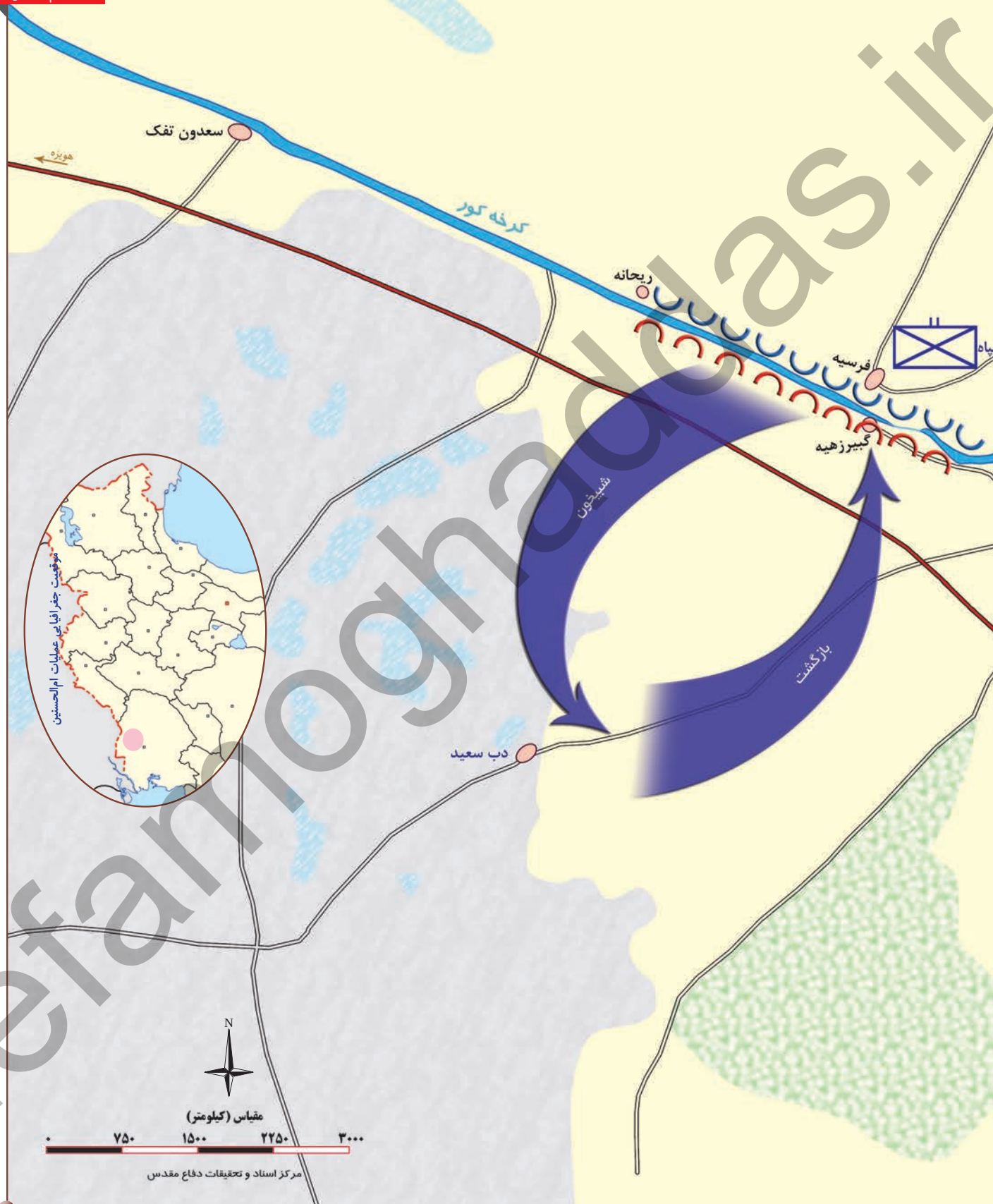
گروهان امام حسین (ع) مأموریت داشت تحت فرماندهی سپاه حمیدیه و فرمانده آن علی هاشمی، با سازمانی محدود و نیروهای ضربتی، علیه یگان‌های عراقی مستقر در جنوب فرسیه عملیات انهدامی اجرا کند.

شرح عملیات

عملیات امام الحسین در دو مرحله انجام شد. در مرحله اول، در ۲۶ اسفند ۱۳۶۰، رزمندگان در دو دسته جداگانه، با نفوذ به عمق مواضع دشمن از کانال بیل مکانیکی، یک گروهان از نیروهای عراقی مستقر در خاکریز عصاشکل را دور زدند و با حمله‌ای برق‌آسا تعدادی از آنها را کشته یا اسیر کردند. رزمندگان خودی، تا چند روز به پاتک‌های دشمن پاسخ دادند. در این مرحله از عملیات، ۱۵ عراقی به اسارت درآمدند و حدود ۷ قبضه تفنگ ۱۰۶، ۵ قبضه خمپاره ۶۰ و تعدادی تیربار و سلاح‌های سبک منهدم شد یا به غنیمت درآمد. همچنین اتاق بیسیم فرماندهی خط و سنگرهای بهداری و مخابرات دشمن منهدم شدند. از نیروهای خودی نیز ۷ نفر شهید و ۱۵ نفر مجروح شدند.

در مرحله دوم عملیات نیز که ۲۸ اسفند ۱۳۶۰ آغاز شد و تا ۲۹ اسفند ۱۳۶۰ ادامه داشت، در مجموع، ۲۷ عراقی به اسارت نیروهای خودی درآمدند.

شهید منصور همایون‌فر

شهید محمود انجم شعاع

منطقه عملیات: جبهه جنوبی، شوش - دزفول
تاریخ: ۲ فروردین ۱۳۶۱ - ۱۰ فروردین ۱۳۶۱
رمز: یازهرا (س)
هدف عملیات: آزادسازی منطقه غرب شوش و جنوب دهلران
استعداد نیروهای خودی: ۱۲۰ گردان
استعداد تیپ ثارالله: ۵ گردان و یک گروه رزمی

تیپ ثارالله در عملیات فتح المبین

نگاه راهبردی

آزادسازی منطقه اشغال‌شده غرب رود کرخه، از نظر راهبردی بسیار مهم بود. مجاورت شاهراه اندیمشک - اهواز در شرق کرخه - که مسدود شدن آن، بسته شدن گلوگاه خوزستان را تداعی می‌کرد - از اهمیت آزادسازی منطقه غرب کرخه حکایت می‌کرد. با حضور نیروهای متجاوز عراقی در این منطقه، علاوه بر اینکه شاهراه اندیمشک - اهواز زیر برد آتش متحنی دشمن قرار داشت، جاده اندیمشک - دهلران، تنها راه ارتباطی شوسه بین استان خوزستان و ایلام، کاملاً در تصرف ارتش عراق بود. علاوه بر این، شوش از حیز ارتفاع خارج شده بود و دزفول و اندیمشک از آتش توپخانه‌های عراقی در امان نبودند.

طرح کلی عملیات

قرارگاه مرکزی کربلا با فرماندهی مشترک سپاه و ارتش که ۴ قرارگاه نصر، فجر، فتح و قدس را تحت امر خود داشت، از چهار محور تی‌شکن، پل نادری، غرب شوش و رقایبه آماده عملیات شد. قرارگاه قدس با دراختیار داشتن تیپ ۴۱ ثارالله، مأموریت یافت از جناح لشکر ۱۰ عراق وارد عمل شود و ارتفاعات کمرسرخ و ۲۰۲، امامزاده عباس، شهر، پادگان، ارتفاعات عین خوش و درنهایت، منطقه ابوغریب را تصرف کند. این قرارگاه، در صورت موفقیت می‌توانست عقبه لشکر ۱۰ را ببندد. به همین دلیل، نتیجه عملیات قرارگاه قدس بسیار اساسی و سرنوشت‌ساز بود.

وضعیت تیپ ثارالله

عقبه تیپ ثارالله در پادگان دوکوهه دزفول

بود. قرارگاه تاکتیکی (راهبردی) تیپ نیز روی ارتفاع چاه نفت دایر شده بود و گردان‌های تیپ، با نصب چادرهای گروهی، روی این ارتفاع مستقر شده بودند. تیپ ثارالله در این عملیات، فاقد گردان ادوات و توپخانه بود و تنها چند قبضه خمپاره ۶۰ و ۸۱، سلاح‌های نیمه‌سنگین تیپ را تشکیل می‌داد. البته علاوه بر دو دستگاه نفربری که به تیپ داده شد، چند دستگاه نفربر ارتش هم به تیپ ثارالله مأمور شده بود.

موقعیت منطقه

منطقه عمومی غرب رودخانه کرخه، از شرق به رود کرخه، از غرب به مرز بین‌المللی، از شمال به منطقه‌ای تقریباً کوهستانی و از جنوب به تپه‌های رملی منتهی می‌شود. این منطقه با ۲۵۰۰ کیلومترمربع وسعت، از نظر جغرافیایی ناهموار بوده و بلندی‌های آن، به دلیل پستی زمین در شرق کرخه، به‌طور کامل، به شهرهای شوش، هفت تپه و جاده اهواز - اندیمشک مشرف است. ارتفاعات ابوصلیبی خات کوه‌های برغازه، تنگه‌های ابوغریب و رقایبه، مراکز رادار سایت ۴ و ۵، پادگان عین خوش، جاده اندیمشک - دهلران و پل‌های روی کرخه، چیخواب و دویریج و نقاط مواصلاتی حساسی چون دوسلک و سه‌راهی قهوه‌خانه، از عوارض مهم منطقه عملیاتی فتح‌المبین بودند.

منطقه عملیاتی فتح‌المبین - بقایای خودروی فرمانده تیپ ثارالله بعد از برخورد با مین در پایان عملیات

طرح رزمایش تیپ

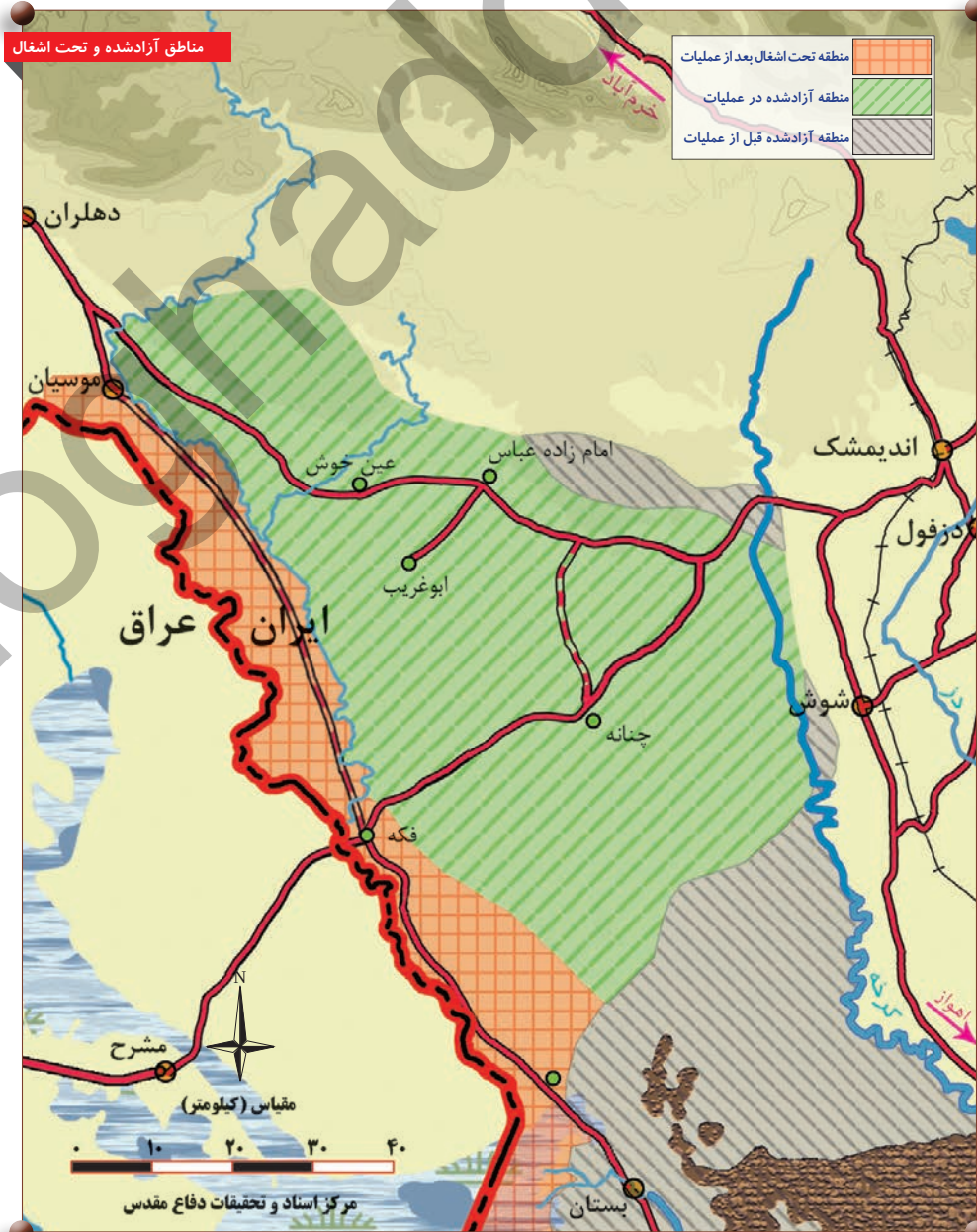
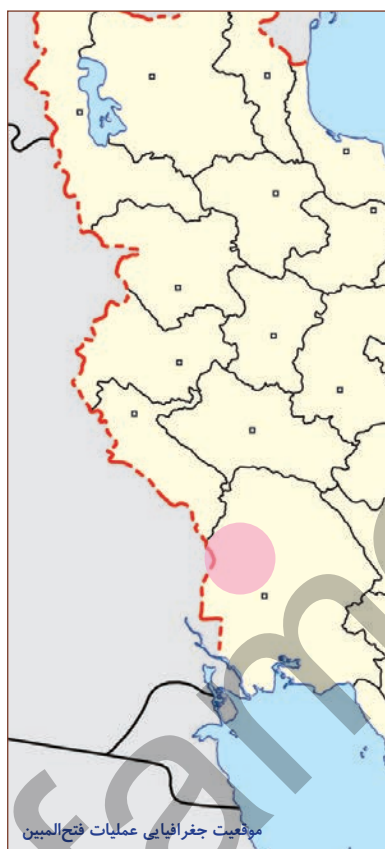
تیپ ثارالله پس از شناسایی منطقه، سه محور را برای اجرای عملیات برگزید:

۱. محور راست: عبور از رودخانه چیخواب از جناح راست ارتفاع کمرسرخ و حمله به سنگرهای دشمن.
۲. محور چپ: حرکت از سمت چپ خط حد تیپ، دور زدن روستاهای امامزاده عباس، پاکسازی یالهای شرقی ارتفاع کمرسرخ و الحاق با محور جناح راست.
۳. محور میانی: عبور از جاده آسفالت و پیشروی به سمت ارتفاع ۲۰۲.

مأموریت تیپ

تیپ ۴۱ ثارالله تحت فرماندهی قراگاه قدس، مأموریت داشت پس از ادغام با تیپ ۸۴ خرم آباد، هم‌زمان با سایر یگان‌های قراگاه، در منطقه عمومی عین خوش، از شمال به سمت جنوب تک‌کند و ضمن انهدام نیروهای دشمن در منطقه دشت عباس، تنگه ابوغریب را به کمک سایر یگان‌های قراگاه قدس مسدود کرده، عقبه نیروهای عراقی را ببندد.

رده ستادی تیپ ثارالله در عملیات فتح‌المبین

نام و نام خانوادگی	مسئولیت
مصطفی مؤذن‌زاده	رئیس ستاد
حمید عسکری	تدارکات
حبیب‌الله باقری	نیروی انسانی
عباس پورمقدم	آموزش
محمدعلی شیخ بهایی	تعاون
ابوالفضل کارآمد	تبلیغات

شرح عملیات

گردان‌های محمد رسول‌الله و علی ولی‌الله تیپ ثارالله، به فرماندهی علی‌اکبر خوشی و سیدمحمد تهامی، غروب ۲۹ اسفند ۱۳۶۰، درحالی‌که با دو گردان تیپ ۸۴ خرم‌آباد ادغام شده بودند، به‌سوی ارتفاع کمرسرخ و ارتفاع ۲۰۲ حرکت کردند؛ اما به‌دلیل آماده نبودن تیپ ۲ زرهی لشکر ۹۲ اهواز و تیپ ۵۵ هواپرد، عملیات لغو شد و گردان‌های ادغامی، به مواضع اولیه بازگشتند. آنها روز بعد، یک بار دیگر به‌سوی اهدافشان حرکت کردند و در همان شب اول، هدف‌های کمرسرخ و ارتفاع ۲۰۲ را تأمین کردند.

رزمندگان گردان محمد رسول‌الله که از دو محور راست و چپ، به فرماندهی علی شادکام و حمید ایرانمنش به کمرسرخ حمله کرده بودند، تا پایان روز دوم، ارتفاع را از وجود دشمن پاک‌سازی کردند. در محور ۲۰۲ نیز که مسئولیت محور با عبدالحسین رحیمی بود، در همان ساعات نخست، تپه ۲۰۲ به‌دست نفرات گردان ادغامی علی ولی‌الله افتاد و این افراد آتشبار و توپخانه‌ی ۱۳۰ میلی‌متری دشمن در تپه را، سالم به غنیمت گرفتند.

در ادامه، یک گردان از رزمندگان تیپ ثارالله، به فرماندهی علی لب‌سنگی که با تیپ ۲ زرهی لشکر ۹۲ اهواز به‌سوی تنگه ابوغریب می‌رفتند، به‌وسیله تانک‌های تیپ ۱۰ گارد دشمن متوقف شدند.

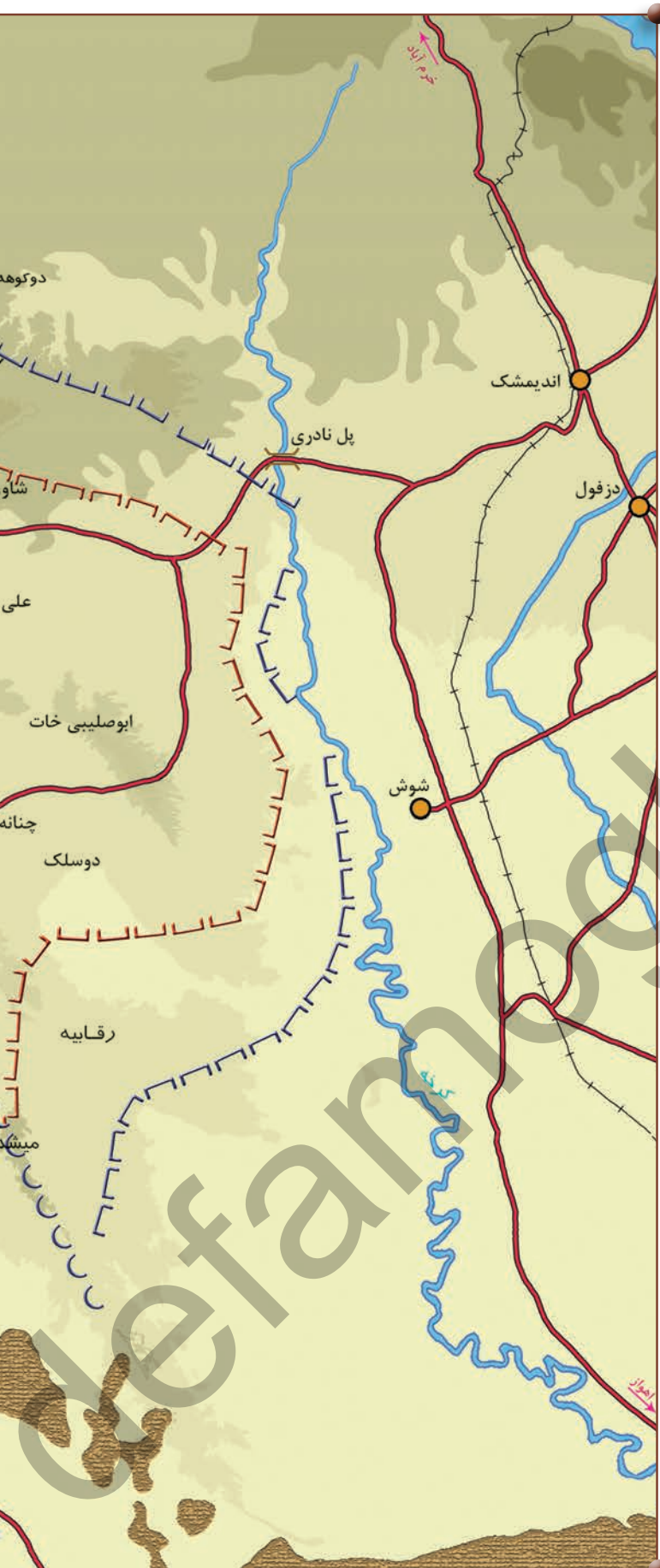
با روشن شدن هوا، یک گروه ۶۰ نفری به فرماندهی عبدالله عرب‌نژاد که گردان ۲۴۴ تانک ۴۷ - ام تیپ ۸۴ خرم‌آباد را همراهی می‌کردند، به ارتفاع ۲۰۲ رسیدند. هدف گردان ۲۴۴ تانک، آبادی یروه در جنوب غربی تپه ۲۰۲ بود. از آنجایی‌که این گردان با تأخیر به ارتفاع ۲۰۲ رسید، رزمندگان گردان علی ولی‌الله یروه را تصرف کردند. سپس پاتک یگان‌های زرهی دشمن شروع شد.

با پاتک یگان‌های زرهی مجهز و سازمان‌یافته ارتش عراق و به‌دلیل عدم موفقیت تیپ ۲ زرهی لشکر ۹۲ اهواز، جناح چپ تیپ ثارالله خالی ماند و یگان‌های مستقر در دشت عباس، از سه طرف تحت فشار قرار گرفتند. آنها که پاتک‌های پی‌درپی دشمن را یکی پس از دیگری دفع می‌کردند، سرانجام با احداث خاکریزی پشت امامزاده عباس و اتصال آن به ارتفاع کمرسرخ، مانع سقوط این ارتفاع شدند. همچنین نفرات گردان ادغامی علی ولی‌الله با تغییر موضع، پشت خاکریزی که در شمال تپه ۲۰۲، روی جاده آسفالت دشت عباس زده بودند، مستقر شدند و پاتک‌های دشمن به‌سوی عین خوش را دفع کردند.

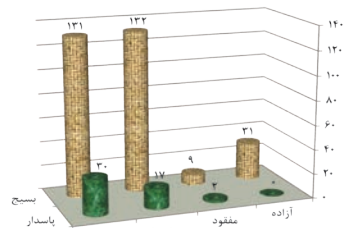
روزهای بعد نیز گروه‌های شکار تانک تیپ ثارالله، در چندین نبرد، تعدادی از تانک‌ها و نفربرهای دشمن را منهدم کردند. روز ۷ فروردین ۱۳۶۱، قرارگاه قدس به تیپ ثارالله مأموریت داد تا تنگه ابوغریب را تصرف کند. هم‌زمان با حرکت رزمندگان تیپ، نیروهای دشمن که از منطقه قرارگاه‌های فجر و نصر هدف هجوم قرار گرفته بودند، مواضع خود - در مقابل قرارگاه قدس - را ترک و عقب‌نشینی کردند. بدین ترتیب، رزمندگان تیپ ثارالله با پیشروی به‌سوی تنگه ابوغریب، در خطوط پدافندی مستقر شدند. منصور همایون‌فر یکی از جانشینان فرمانده تیپ و محمود انجم شعاع مسئول واحد تخریب تیپ، در این عملیات به شهادت رسیدند.

نتایج راهبردی

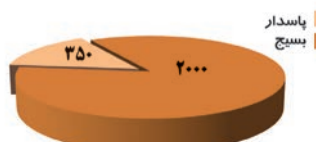
با اجرای این عملیات، خطر از منطقه‌ای که به گلوگاه خوزستان نزدیک بود، دفع و ۲۴۰۰ کیلومترمربع از سرزمینی که از نظر نظامی با اهمیت بود، آزاد شد.

ایثارگران تیپ ثارالله در عملیات (نفر)

نفرات تیپ ثارالله در عملیات

استعداد قوای طرفین (گردان)

خسارات دشمن (نفر)

خسارات دشمن در عملیات فتح المبین

تجهیزات	انهدام	غنیمت
هواپیما	۱۸	-
بالگرد	۳	-
تانک و نفربر	۳۶۱	۳۲۰
خودرو	صدها	۵۰۰
انواع توپ	۵۰	۱۶۵
انواع سلاح‌های سبک و نیمه‌سنگین	زیاد	زیاد
انواع مهمات	-	قابل توجه
موشک سام ۶	-	۳

عملیات فتح المبین - محورهای تهاجم تیپ ۴۱ ثارالله

بادگان دوکوهه قبل از عملیات فتح المبین

شهید حمید عرب‌نژاد

شهید حمید ایرانمنش
(حمید چریک)

منطقه عملیات: جبهه جنوبی، جنوب اهواز - خرمشهر
تاریخ: ۱۰ اردیبهشت ۱۳۶۱ - ۳ خرداد ۱۳۶۱
رمز: یا علی بن ابی طالب (ع)
هدف عملیات: آزادسازی هویزه و خرمشهر
استعداد نیروهای خودی: ۱۴۴ گردان
استعداد تیپ: ۹ گردان

تیپ ۴۱ ثارالله
در عملیات
بیت المقدس

نگاه راهبردی

درحالی‌که اشغال خرمشهر به‌دست نیروهای دشمن، آخرین و مهم‌ترین برگ برنده عراق برای واداشتن ایران به شرکت در مذاکرات صلح تلقی می‌شد، آزادسازی این شهر می‌توانست سبیل تحمیل اراده سیاسی جمهوری اسلامی بر متجاوز و اثبات برتری نظامی‌اش باشد. بر همین اساس، با توجه به اینکه منطقه عمومی غرب کارون، آخرین منطقه مهمی بود که همچنان در اشغال عراق قرار داشت، از یک سو فرماندهان نظامی ایران، برای اجرای عملیات در این منطقه اشتراک نظر داشتند و از سوی دیگر، عراق نیز که طراحی عملیات آزادسازی خرمشهر را پس از عملیات فتح‌المبین قطعی و مسجل می‌پنداشت، با در نظر گرفتن اهمیت این شهر و جایگاه آن در دفاع از بصره، بر ضرورت حفظ این منطقه اصرار داشت. از این رو، تنها عاملی که می‌توانست موفقیت را نصیب جمهوری اسلامی کند، اتخاذ تاکتیکی بود که دشمن از پیش‌بینی آن ناتوان باشد.

موقعیت منطقه

منطقه عملیاتی، از ۱۵ کیلومتری جنوب غربی اهواز شروع می‌شد و نقاط حساسی را در بر می‌گرفت؛ از جمله خرمشهر و بندر آن، جاده اهواز - خرمشهر، هویزه، هورالهویزه و رودخانه‌های اروند، کارون و کرخه کور پادگان حمید، مرکز فرماندهی لشکرهای ۵ مکانیزه و ۶ زرهی عراق در سهراهی جفیر که شاخص‌ترین نقاط منطقه عملیاتی بود. منطقه عمومی عملیات بیت‌المقدس، در میان چهار مانع طبیعی محصور بود که از شمال، به رودخانه کرخه کور، از جنوب، به رودخانه اروند، از شرق، به رودخانه کارون و از غرب، به هورالهویزه و دژ مرزی منتهی می‌شد. منطقه عملیاتی، به‌جز جاده نسبتاً مرتفع اهواز - خرمشهر، فاقد هرگونه عارضه مهم برای پدافند بود و به‌دلیل مسطح بودن، برای رزمایش زرهی مناسب، ولی برای حرکت نیروهای پیاده - به‌دلیل در دید و تیر قرارداشتن - نامناسب بود.

طرح رزمایش کلی عملیات

قرارگاه مرکزی کربلا، با فرماندهی مشترک سپاه و ارتش، هدایت عملیات را با سه قرارگاه اصلی قدس، فتح و نصر بر عهده داشت و این عملیات را در سه محور و در سه مرحله طرح‌ریزی کرد. قرارگاه قدس که تیپ ۴۱ ثارالله نیز تحت امر آن بود، مأموریت داشت بعد از عبور از دُب حردان و کرخه کور، از شمال به جنوب، در سه مرحله مرز بین‌المللی را تأمین کند.

وضعیت تیپ ثارالله

تیپ ۴۱ ثارالله بعد از فراغت از عملیات فتح‌المبین، یگان‌های خود را به حمیدیه منتقل کرد و در منطقه فرسیه، از سیدجابر تا کوهه واقع در ساحل شمالی رودخانه کرخه کور، به‌طول یک کیلومتر خط گرفت.

واحد اطلاعات و عملیات تیپ ثارالله، که برای نخستین بار، به‌طور مستقل، عملیات شناسایی انجام داده بود، دو معبر در سیدجابر و کوهه، برای نفوذ به مواضع عراقی‌ها انتخاب کرد.

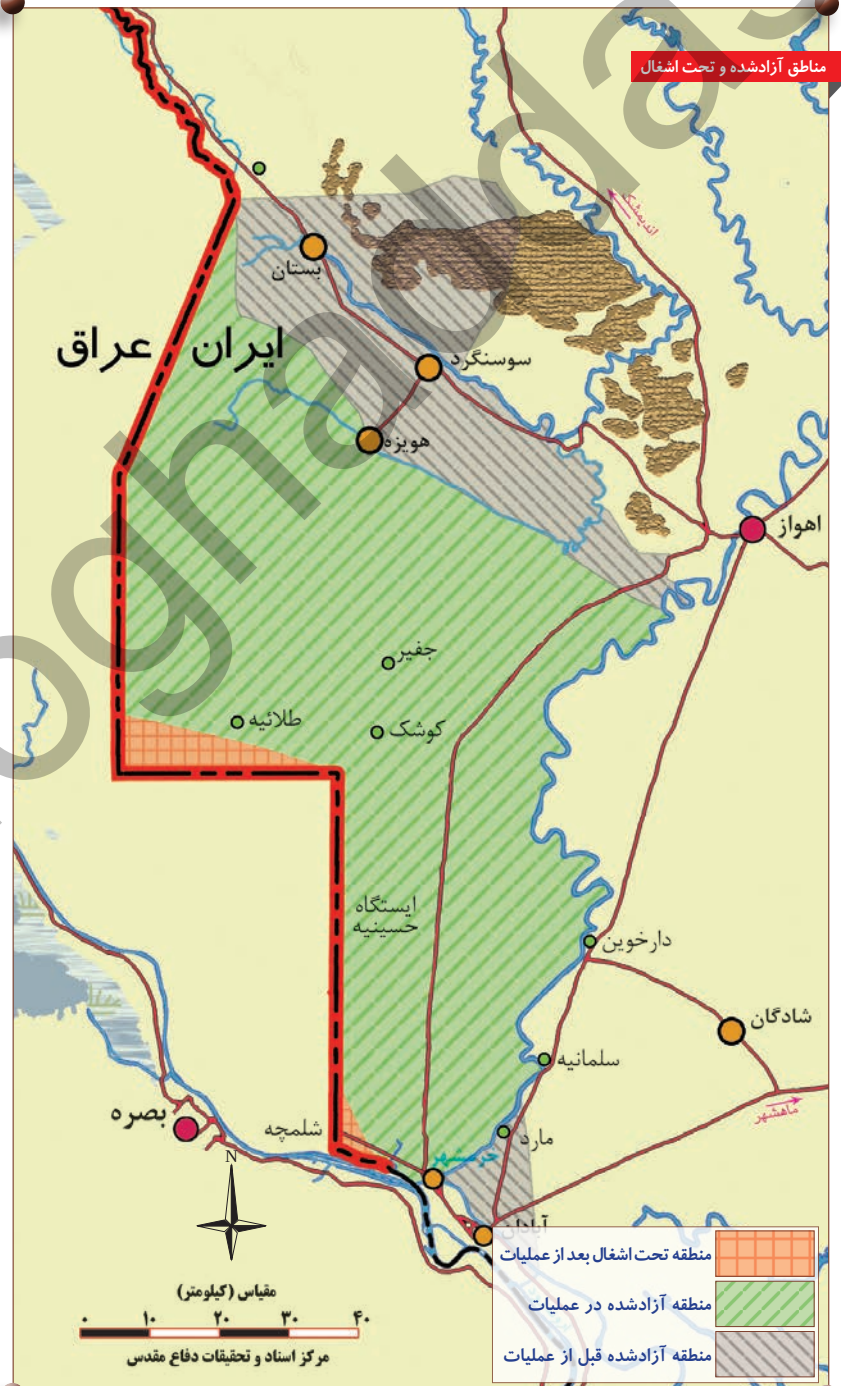
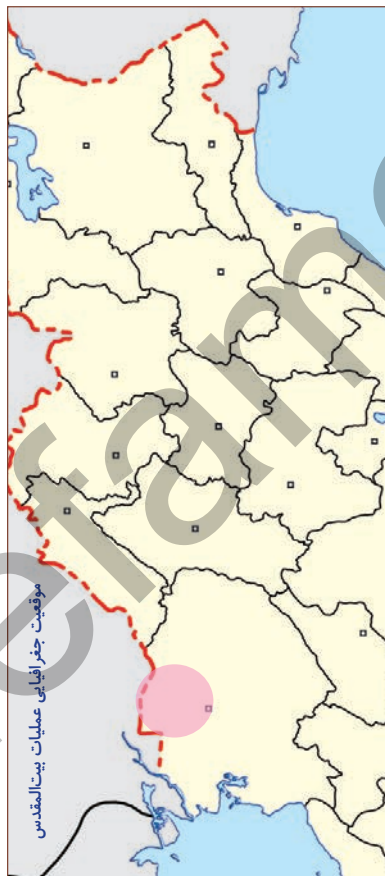
رده صف تیپ ۴۱ ثارالله در عملیات بیت‌المقدس	
مستولیت	نام و نام خانوادگی
فرمانده تیپ	قاسم سلیمانی
جانشین عملیاتی	عبدالحسین رحیمی
طرح و عملیات	علی اکبر پوریانی
اطلاعات و عملیات	منصور جمشیدی - رمضان راجی
مسئول محور	حمید عرب‌نژاد
معاون محور	سیدمحمد تهامی
معاون محور	ذبیح‌الله قریه‌میرزایی
تخریب	اسماعیل الحاکمی
مخابرات	جواد رزم حسینی
مهندسی	محمدعلی عرب‌نژاد
بهداری	محسن چیدری
۱۰۶	حسین امیر تیموری
فرمانده گردان شهدای فتح‌المبین	حمید ایرانمنش
فرمانده گردان شهید باهنر	علی اکبر خوشی
فرمانده گردان شهید بهشتی	محمد مشایخی
فرمانده گردان خونین شهر ۱	محمدحسین فتحعلی‌شاهی
فرمانده گردان خونین شهر ۲	دادالله برزخ
فرمانده گردان ولی عصر (عج)	خانعلی سیرفر
فرمانده گردان ابوالفضل	اصغر ایرانمنش
فرمانده گردان شهیدرجایی	محمد اصغری‌خواه
فرمانده گردان امام محمد باقر (ع)	محمد رضا عسکری

رده ستادی تیپ ۴۱ ثارالله در عملیات بیت المقدس	
نام و نام خانوادگی	مسئولیت
مصطفی موذن زاده	رئیس ستاد
حمید عسکری	تدارکات
حبیب الله باقری	نیروی انسانی
اکبر مهاجری	تعاون
ناصر فولادی - حسین رزم حسینی	تبلیغات

مأموریت تیپ

تیپ ۴۱ ثارالله، تحت فرماندهی قرارگاه قدس، مأموریت داشت در مرحله اول عملیات، با عبور از رودخانه کرخه کور در منطقه فرسیه، خطوط دفاعی دشمن را شکسته، آماده اجرای مرحله دوم شود و در مراحل بعدی عملیات، همراه سایر یگان‌های تحت امر قرارگاه قدس، از شمال به جنوب، در امتداد جاده اهواز- خرمشهر پیشروی و پادگان حمید را آزاد کند. سپس تا مرز بین‌المللی پیش‌رود.

شرح عملیات

در ساعات نخست عملیات، گردان‌های شهید بهشتی و شهید باهنر تیپ ثارالله که به‌ترتیب، با گردان‌های ۱ و ۲ تیپ ۵۸ ذوالفقار ادغام شده بودند، از محورهای سیدجابر و کوهه وارد عمل شدند و پس از نبردی سخت، خطوط اول و دوم دشمن را در هر دو محور تصرف کردند. اما پیشروی تیپ‌های مجاور که جناح راست و چپ تیپ ثارالله را باید پوشش می‌دادند، کافی نبود و نتوانستند با تیپ ۴۱ الحاق کنند. لذا پس از روشن شدن هوا، گردان‌های ادغامی تیپ ثارالله که در عمق مواضع دشمن پیشروی کرده بودند، از جناحین، به‌شدت تحت فشار نیروهای زرهی و پیاده دشمن قرار گرفتند. نبرد با عراقی‌ها در محور سیدجابر، در خاکریز معروف به «عصاشکل» سخت ادامه داشت. رزمندگان گردان شهید بهشتی تا بعد از ظهر روز نخست، مواضع تصرف‌شده را حفظ کردند ولی در نهایت، به‌دلیل عدم پوشش جناح راست خود، خطوط دشمن را ترک کردند.

عدم‌الحاق در جناح چپ تیپ ثارالله نیز موقعیت گردان ادغامی شهید باهنر را به خطر انداخته و سبب شده بود این گردان از سه طرف در محاصره قرار گیرد. گردان باهنر، تا ساعت ۱۰ در خاکریز دوم دشمن مقاومت کرد، ولی سرانجام مجبور شد به خاکریز اول عقب‌نشینی کند.

روز دوم عملیات، عراقی‌ها کوشیدند خاکریز اول را که روز اول از دست داده بودند، پس بگیرند. رزمندگان تیپ ثارالله، آن روز ضمن حفظ خاکریز اول تا ساعت ۱۲، پاتک‌های زرهی و مکانیزه دشمن را خنثی کردند اما به‌دلیل زخمی و شهیدشدن تعدادی از فرماندهان تیپ، به‌ناچار هنگام ظهر، به موقعیت قبل از عملیات برگشتند.

روزهای بعد، حملات ایزدایی به لشکرهای ۵ و ۶ عراق ادامه داشت تا اینکه دستور اجرای مرحله دوم عملیات بیت‌المقدس ابلاغ شد.

با اجرای مرحله دوم عملیات در روز ۱۸ اردیبهشت ۱۳۶۱ و پیشروی قرارگاه‌های فتح و نصر، لشکرهای ۵ و ۶ عراق که قرارگاه قدس را روبه‌روی خود داشتند، با خطر بزرگی مواجه شدند و دریافتند که عقبه آنها از جانب دو قرارگاه یادشده تهدید خواهد شد. لذا برای حفظ خود، صحنه مقابله با قرارگاه قدس را خالی کردند.

عقب‌نشینی قوای عراقی، پیشروی تیپ ثارالله تا مرز بین‌المللی را در پی داشت. نیروهای تیپ ثارالله هدف‌های مرحله دوم و سوم خود را تأمین کرده، ضمن بازپس‌گیری پادگان حمید، تا نقطه صفر مرزی در منطقه کوشک پیشروی کردند و پشت دژ مرزی خط دفاعی تشکیل دادند. این موفقیت درحالی حاصل شد که ۳ گردان از تیپ ثارالله، به تیپ محمد رسول‌الله مأمور شده بودند تا در مرحله سوم عملیات همراه آنان برای آزادی شلمچه با قوای دشمن بجنگند.

در مرحله چهارم عملیات بیت‌المقدس که نیروهای خودی پشت دروازه خرمشهر برای آزادسازی شهر متمرکز شده بودند، ۳ گردان تیپ ثارالله به نام‌های خونین‌شهر ۱ و ۲ و گردان ابوالفضل^(۲) همراه گردان شهید رجایی (شامل رزمندگان استان‌های شمالی کشور که به تیپ ثارالله مأمور شده بودند)، مأموریت تأمین جناح شمالی عملیات را به عهده گرفتند. همچنین آنها به تانک‌های دشمن که در کوشک موضع گرفته بودند و قصد ایجاد رخنه در جناح شمالی جبهه خودی و تهدید جاده خرمشهر-اهواز را داشتند، حمله و ۳۷ تانک عراقی را منهدم کردند.

در این عملیات، چند نفر از کادر تیپ ثارالله؛ حمید عرب‌نژاد فرمانده محور، حمید ایرانمنش فرمانده گردان، ناصر فولادی مسئول تبلیغات تیپ ثارالله و محمد افغانی معروف به میثم، مسئول عملیات سپاه منطقه ۶ کشوری به شهادت رسیدند.

نتایج راهبردی

در عملیات بیت‌المقدس، ۵۰۳۸ کیلومترمربع از اراضی اشغال‌شده، از جمله شهرهای خرمشهر و هویزه و نیز پادگان حمید و جاده اهواز - خرمشهر آزاد شدند. افزون‌براین، شهرهای اهواز، حمیدیه و سوسنگرد از تیررس توپخانه دشمن خارج شدند. همچنین، ۱۸۰ کیلومتر از خط مرزی تأمین شد. با فتح خرمشهر، موقعیت راهبردی ایران در خاور میانه به‌شدت تقویت شد، به‌طوری‌که رژیم اشغالگر قدس احساس خطر کرد و برای نمایش قدرت خود در خاور میانه، سرزمین‌های جنوب لبنان را به اشغال درآورد.

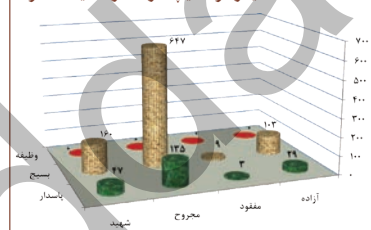

شهید محمد افغانی (میثم)

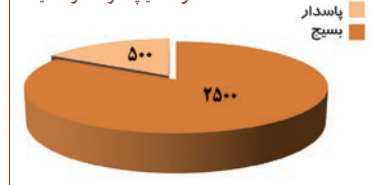
خسارات دشمن (دستگاه، فروند، قبضه)

تجهیزات	انهدام	غنیمت
هواپیما	۱۸	-
بالگرد	-	-
تانک و نفربر	۱۵۰	۵۰
خودرو	۲۰۰	۳۰۰
دستگاه مهندسی	-	-
توپ	۳۰	۳۰

ایثارگران تیپ ثارالله در عملیات (نفر)

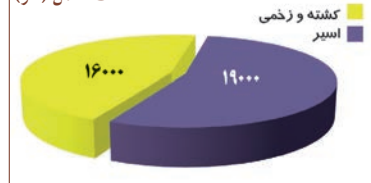
نفرات تیپ ثارالله در عملیات

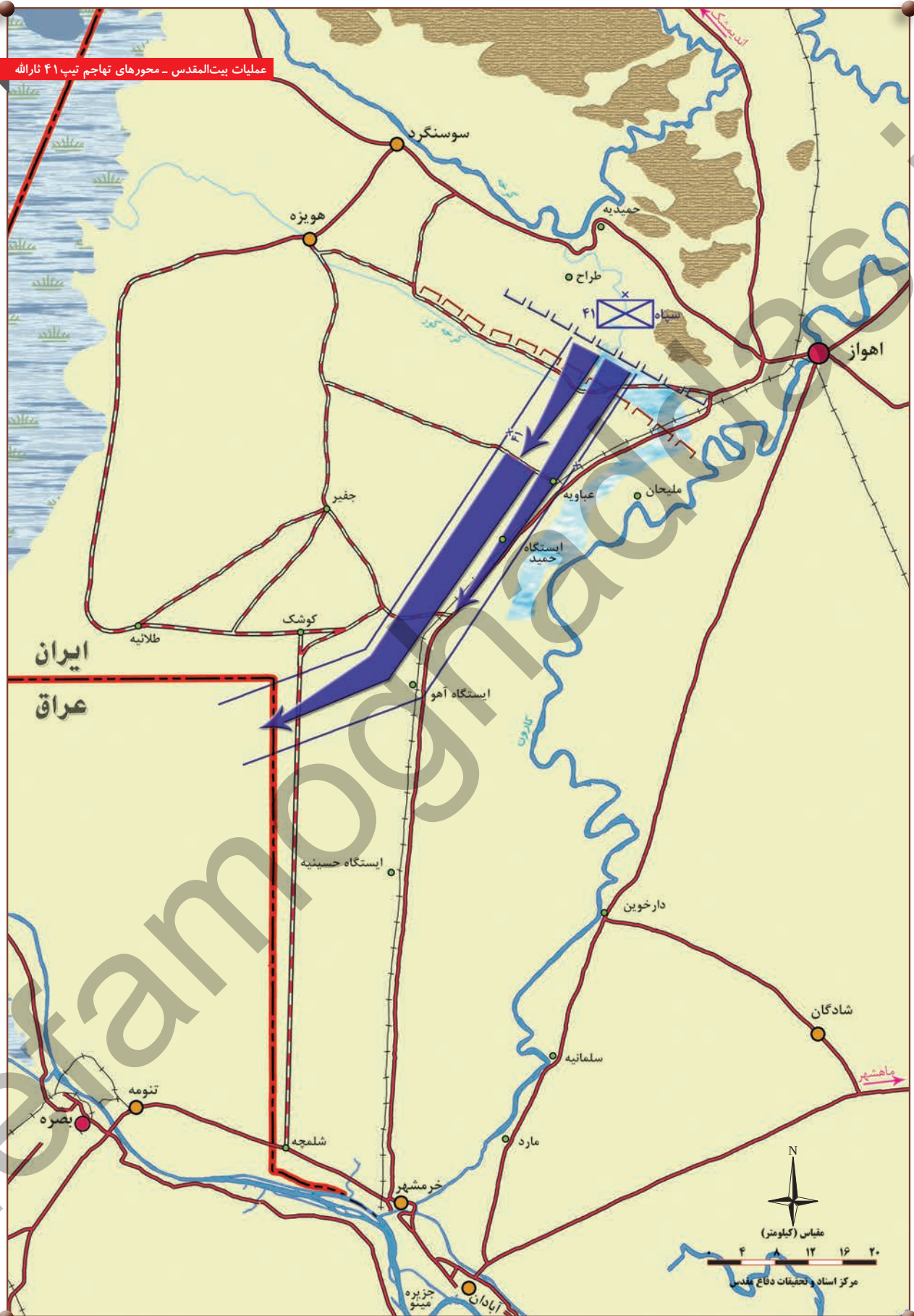
استعداد قوای طرفین (گردان)

تلفات دشمن (نفر)

عملیات بیت المقدس - محورهای تهاجم تیپ ۴۱ نارالله

نصب پلاکارد تبریک آزادسازی خرمشهر توسط تیپ ثارالله

تعقيب متجاوز

۳

فصل

منطقه عملیات: جبهه جنوبی، شرق بصره
 تاریخ: ۲۲ تیر ۱۳۶۱ - ۷ مرداد ۱۳۶۱
 رمز: یا مهدی (عج) ادرکنی
 هدف عملیات: انهدام نیروهای ارتش عراق در شرق بصره
 استعداد نیروهای خودی: ۱۲۰ گردان
 استعداد تیپ ثارالله: ۵+۳ گردان

تیپ ۱۴ ثارالله در عملیات رمضان

نگاه راهبردی

پس از آزادسازی خرمشهر و نیز عقب‌نشینی سراسری ارتش عراق، چنین گمان می‌رفت که پایان جنگ فرا رسیده است و طرف متخاصم، به جبران خسارات وارده به جمهوری اسلامی ایران گردن می‌نهد؛ اما نه تنها چنین نشد، بلکه حدود ۲۵۰۰ کیلومتر مربع از خاک ایران، از جمله نفت‌شهر و قصر شیرین، همچنان در اشغال دشمن باقی ماند. این درحالی بود که شهرهای مرزی، همچون خرمشهر و آبادان از امنیت کافی برخوردار نبودند.

در این میان، اغلب مجامع بین‌المللی همراه با حامیان عراق، از اعلام متجاوز بودن این کشور خودداری می‌کردند و حاضر نبودند عراق را به پرداخت خسارات جنگی به ایران ترغیب کنند. بنابراین، مسئولان سیاسی و نظامی جمهوری اسلامی بر این نکته اتفاق نظر یافتند که حل مسئله جنگ، تنها از طریق نظامی میسر است. به همین دلیل، اعضای شورای عالی دفاع، در دیدار با امام خمینی خواستار تعقیب متجاوز تا دستیابی به نتیجه مطلوب شدند که حضرت امام با درخواست آنان موافقت نکرد؛ ولی در جلسه دیگری با حضور فرماندهان ارتش و سپاه، پس از شنیدن دلایل ضرورت ادامه جنگ از منظر نظامی، دلایل نظامی‌ها را پذیرفت و به این ترتیب، اجرای عملیات رمضان، به عنوان اولین حرکت برای ورود به خاک عراق، در دستور کار فرماندهان نظامی قرار گرفت.

منطقه عملیاتی

منطقه عملیاتی رمضان، در زمینی مثلث‌شکل به وسعت ۱۶۰۰ کیلومتر مربع محصور بود که از شمال و شرق، به مرز بین‌المللی و از غرب به شط‌العرب (اروند رود) منتهی می‌شد. حکومت عراق، هم‌زمان با اوج‌گیری دور پیروزی‌های ایران، ایجاد استحکامات در خاک خود را در دستور کار قرار داد و به مرور، در شرق بصره، مواضع بسیار مستحکمی با شکل‌های هندسی مثلث در مثلث احداث کرد. همچنین با پمپاژ آب در کانالی که قبل از جنگ، با هدف پدافند از بصره، به طول ۳۰ کیلومتر و عرض یک کیلومتر حفر کرده بود و ظاهراً به پرورش ماهی اختصاص داشت، معابر هجوم احتمالی رزمندگان را محدود و با احداث سیم خاردار، کمین و سنگرهای تیربار، زمین شرق بصره را مسلح کرد.

توجیه رزمندگان جهت شرکت در مرحله دوم عملیات رمضان

مسئولیت	نام و نام خانوادگی	رده صف تیپ ثارالله در عملیات رمضان
فرمانده تیپ	قاسم سلیمانی	
جانشین عملیاتی	عبدالحسین رحیمی	
طرح و عملیات	محمد مهدی کازرونی	
اطلاعات و عملیات	رمضان راجی	
مسئول محور	ذبیح‌اله قریه‌میرزایی	
زرهی	علی زادخوش	
تخریب	مرتضی حاج‌باقری	
مخابرات	جواد رزم حسینی	
مهندسی	محمد علی عرب‌نژاد	
بهداری	محسن چیدری	
۱۰۶	حسین امیر تیموری	
خیمپارانداز	علی اشرف گنجویی	
فرمانده گردان محمدرسول‌الله (ع)	دادالله برزخ	
فرمانده گردان کربلا	محمد حسین پودینه	
فرمانده گردان شهید صدوقی	اسدالله رئیسی	
فرمانده گردان امام مهدی (عج)	خانعلی سیرفر	
فرمانده گردان قدس	سید جواد حسینی	
فرمانده گردان رمضان	صاحب نحوی	
فرمانده گردان پدافند امام سجاد (ع)	بهرام سعیدی	
مسئول گروهان ویژه ضد زره	علی عابدینی	

وضعیت تیپ ثارالله

تیپ ثارالله، گردان‌هایش را در اردوگاه شهید حمید چریک، آموزش داد. همچنین گردان تازه‌تأسیس زرهی خود را که از تانک‌های به‌غنیمت‌گرفته‌شده در عملیات بیت‌المقدس تشکیل شده بود، به فرماندهی علی زادخوش، آماده عملیات کرد. این تیپ از یک گردان (۲) ادوات هم برخوردار بود.

مأموریت تیپ

تیپ ۴۱ ثارالله تحت فرماندهی قرارگاه قدس، با ۵ گردان و خط حدی به طول ۴ کیلومتر، در حالی که مقرر بود تیپ‌های ۳۷ بعث و ۳۳ المهدی، جناح راست و چپ آن را پوشش دهند، مأموریت داشت با اشغال دژ مرزی عراق و تأمین جناح شمالی منطقه عملیاتی، خاکریزهای دشمن در عمق منطقه عملیاتی را تصرف کند.

طرح رزمایش تیپ

عناصر شناسایی تیپ ثارالله در دشت بدون عارضه منطقه عملیاتی، سه معبر شناسایی کردند: یک معبر در انتهای سمت راست خط حد، در فاصله ۵۰۰ متری به خط حد تیپ بعث، یک معبر در جنوبی‌ترین نقطه خط حد، در نزدیکی محور تیپ ۳۳ المهدی و یک معبر هم بین دو معبر یادشده. برای هر معبر، یک معبر فرعی نیز شناسایی کردند تا شب عملیات در صورت لو رفتن معبر اصلی، از معبر فرعی استفاده شود. همچنین مقرر شد گردان‌های سیدجواد حسینی، اسدالله رئیسی و محمدحسین پودینه، به ترتیب از محورهای راست، وسط و چپ حمله کنند. هر گردان یک گروهان خط‌شکن داشت. همچنین هر گردان، برای برخورد با کمین‌های دشمن، دسته‌ای را در نظر گرفته بود. شکستن خط اول و نفوذ به عمق و رسیدن به خاکریز دوم، مأموریت سه گردان نخست بود.

شهید دادالله برزخ

طرح کلی عملیات

قرارگاه مرکزی کربلا، با هدف انهدام نیروهای سپاه سوم ارتش عراق و تأمین ساحل شرقی شط‌العرب (اروندرو)، عملیاتی را در چهار محور طراحی کرد تا با چهار قرارگاه قدس، فجر، فتح و نصر، اجرا کند و قرارگاه قدس را که تیپ ۴۱ ثارالله را تحت فرماندهی داشت، در جناح راست منطقه عملیاتی قرار داد.

رده ستادی تیپ ثارالله در عملیات رمضان

مسئولیت	نام و نام خانوادگی
ستاد	مصطفی مؤذن‌زاده
تدارکات	حمید عسکری
نیروی انسانی	حبیب‌الله باقری
آموزش	یونس زنگی‌آبادی
تعاون	اکبر مهاجری
تبلیغات	مهدی سلمانی

بسم تعالی

موضوع ۷۴،۲۱

تجارت دیدبان گروه شهید علی زنگی آباد ایستگاه I

طبق دیدبان امروز هیچ منطقه کاملاً آرام بود و رفت آمد سوار خاگرز به جز یک مورد

دیگر دیده نشد و در ضمن شماره دهم در روز هیچ منطقه زیر آلودگی

۱- حدود سمت راست طرف ارتش ۳ عدد خمپاره

۲- روبرو سید علی زنگی آباد ایستگاه خاگرز نسبت به ۲ عدد

۳- چند عدد هم در سمت چپ حدود انفجار دکل - والسلام

بسم الله

شماره _____

تاریخ ۲۱/۴/۹۱

پیوست _____

بسم الله شکر قدس (اط.ع)

از: راجعاً به نامه (اط.ع)

در خصوص اعلام آمادگی جهت انجام عملیات

ممنون را مودعاً

به یادماند به شماره ۱۱۳۳/۱۱۴۴۸۹۱ منتهی به اعلام آمادگی به بنده سید (اط.ع) می‌باشد

جهت انجام عملیات - بار خدایند بیاورد و تعالی آمادگی خود را به (اط.ع) وادارد -

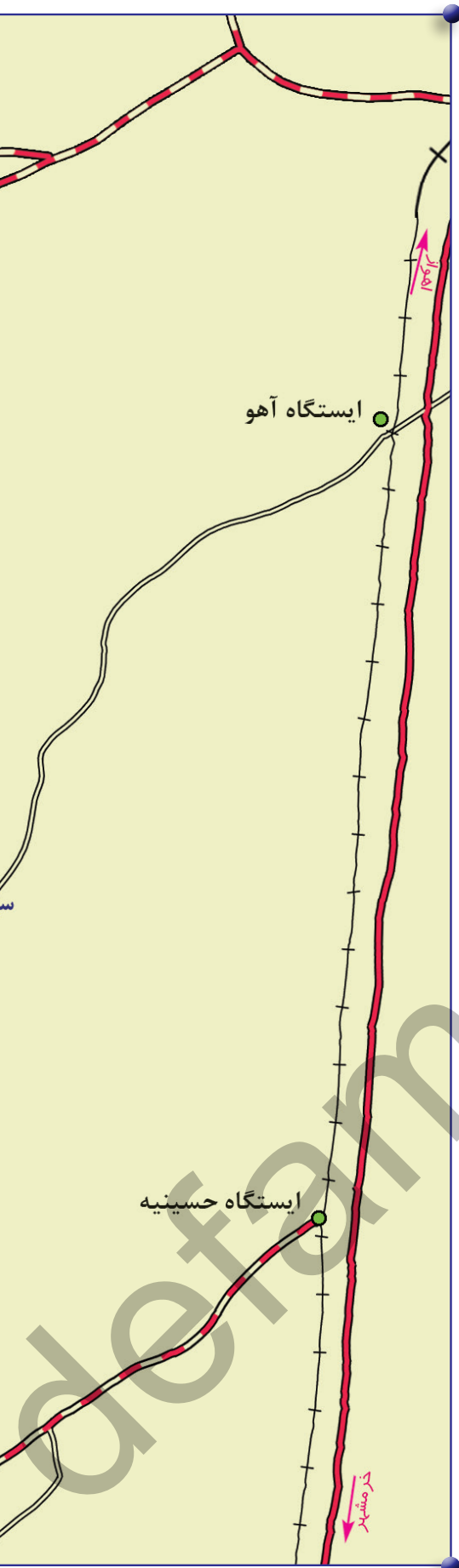
شکر قدس اعلام میدارد

التحریر

والسلام علیکم ورحمة الله

در کمال احترام
[Signature]

۲۱/۴/۹۱

شرح عملیات

در شب اول، دقایقی قبل از شروع حمله، دشمن به تحرکات رزمندگان تیپ بعثت مشکوک شد و جناح راست تیپ ثارالله را زیر آتش گرفت. باتوجه به نزدیکی خطوط تیپ بعثت با تیپ ثارالله، گردان سیدجواد حسینی متحمل تلفات و خساراتی شد. با این همه، هر سه گردان تیپ ثارالله، خط اول دشمن را شکستند.

در جناح چپ، گردان محمدحسین پودینه خط را شکست و با تیپ المهدی الحاق کرد. گردان رئیسی هم در محور میانی خط را شکست و پیش رفت؛ ولی در جناح راست، گردان سیدجواد حسینی با وجود پیشروی، نتوانست با تیپ بعثت الحاق کند و تا صبح برای پوشش جناح راست می‌کوشید.

به این ترتیب، با روشن شدن هوا، گردان‌های محور میانی و محور سمت چپ تا خط دوم دشمن پیشروی و در خاکریزهای مثالی عراقی‌ها با پاتک‌های لشکرهای ۵ مکانیزه و ۶ زرهی دشمن مقابله کردند، ولی به دلیل نامناسب بودن وضعیت جناح راست تیپ، فشار دشمن از این جناح آغاز شد.

شب دوم، رزمندگان تیپ ثارالله با یک گردان از رزمندگان استان همدان پس از نبردی سخت با دشمن و عبور از دژ مرزی، تا کانال ماهی‌گیری پیشروی کردند، اما به دلیل باز بودن دو جناحشان به آنها دستور عقب‌نشینی داده شد.

با توقف عملیات در سایر محورها، تیپ ثارالله با احداث خاکریزی که به خاکریز «ابروی شکل» معروف شد و حضور در پشت آن، خط را تثبیت کرد و با ایستادگی در مقابل دشمن، مانع عبور تانک‌های عراقی و تسلط بر عقبه قوای خودی شد.

گفتنی است ۲ گردان از تیپ ثارالله، در آخرین روز عملیات، به کمک قرارگاه نصر رفتند.

در این عملیات، داداللهبرزخ فرمانده گردان و ذبیح‌الله قریه‌میرزایی مسئول محور، به شهادت رسیدند.

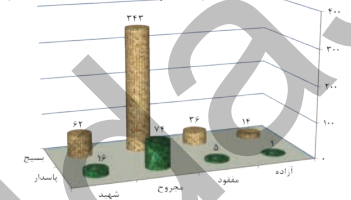
نتایج راهبردی

اگرچه در عملیات رمضان، اهداف از پیش تعیین‌شده محقق نشد، اجرای این عملیات نشان داد که نیروهای خودی در دستیابی به حقوق خود مصمم‌اند. همچنین، به دنبال این عملیات مشخص شد که جنگ با وضعیت کاملاً جدیدی روبه‌رو شده است. بر همین اساس، می‌بایست استراتژی جدیدی اتخاذ می‌شد.

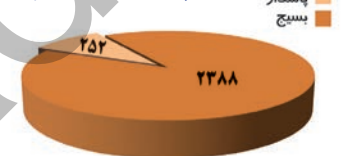

شهید ذبیح‌الله قریه‌میرزایی

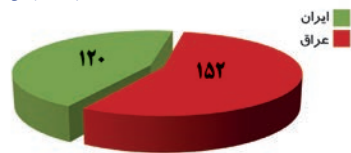
ایثارگران تیپ ثارالله در عملیات (نفر)

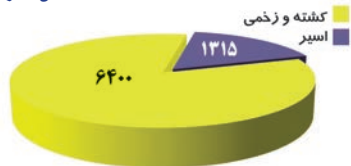
استعداد تیپ ثارالله در عملیات (گردان)

استعداد قوای طرفین

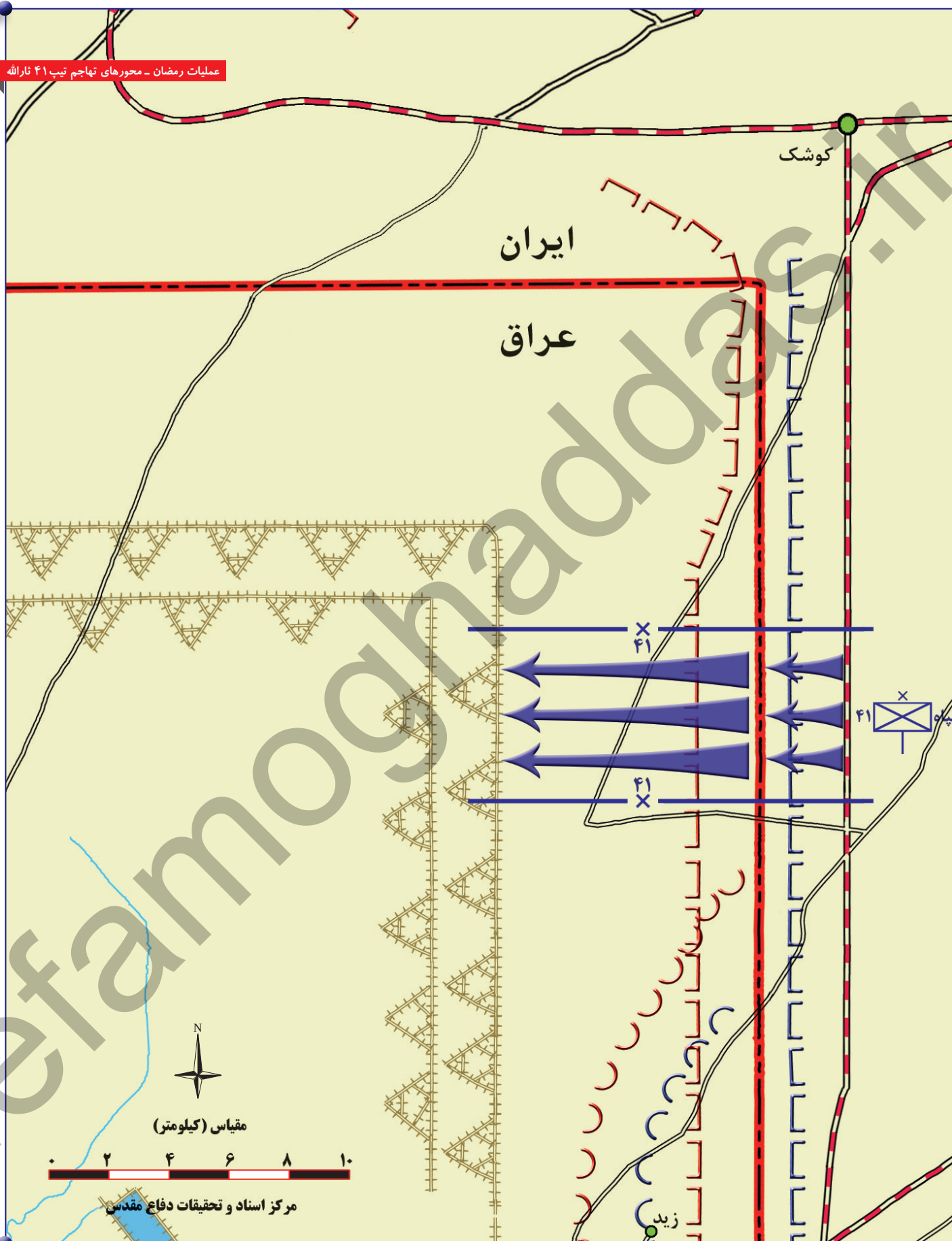

تلفات دشمن (نفر)

خسارات دشمن در عملیات رمضان
(دستگاه، فروند، قبضه)

تجهیزات	انهدام	غنیمت
هواپیما	-	-
بالگرد	-	-
تانک و نفربر	۱۰۷۷	-
خودرو	صدها دستگاه	دهها دستگاه
ادوات	مقدار زیاد	مقدار زیاد

منطقه عملیات: جبهه جنوبی، فکه - شمال جزابه
 تاریخ: ۱۷ بهمن ۱۳۶۱ - ۲۰ بهمن ۱۳۶۱
 رمز: یا الله، یا الله، یا الله
 هدف عملیات: پیشروی به سوی العماره
 استعداد نیروهای خودی: ۱۹۰ گردان
 استعداد لشکر ۴۱ ثارالله: ۱۱ گردان

لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات والفجر مقدماتی

نگاه راهبردی

در حالی که عدم موفقیت در عملیات رمضان، پیشروی در شرق بصره را دور از دسترس نشان می‌داد، پیروزی در عملیات محرم و تسلط بر زمین‌های تحت استان میسان، دستیابی به شهر العماره عراق - که تهدیدی هم‌زمان علیه دو شهر بصره و بغداد محسوب می‌شد - را ممکن کرده بود. به همین منظور و نیز از آنجایی که فرماندهان جنگ ناگزیر بودند در مقابل تجهیزات برتر عراق، زمینی را برگزینند که برای دشمن نامناسب باشد و درگیری در وضعیت دشوار را به او تحمیل کنند، منطقه رملی غرب ارتفاعات میشداغ - حدفاصل فکه تا جزابه - برای اجرای عملیات سرنوشت‌ساز "والفجر" انتخاب شد.

طرح کلی عملیات

بعد از عملیات محرم، سپاه پاسداران در صدد گسترش سازمان رزم خود برآمد. بر همین اساس، لشکر فتح به «سپاه ۳ صاحب الزمان (عج)» تبدیل شد و سازمان همه تیپ‌های تابعه آن، به جز تیپ ۴۴ قمر بنی‌هاشم (ع) نیز به لشکر تغییر یافت. تیپ ثارالله نیز که به لشکر تبدیل شده بود، تحت امر سپاه هفتم قرار گرفت.

در طراحی عملیات، مقرر شد قوای قرارگاه کربلا که سپاه هفتم حدید را تحت امر داشت، در مرحله اول، جای پای را که قرارگاه نجف موظف به تصرف آن بود، تا جزابه ادامه دهد و در پشت کانال پدافند کند و در مرحله دوم، منطقه شرق غزیه و شمال هورالهویزه را تأمین کند.

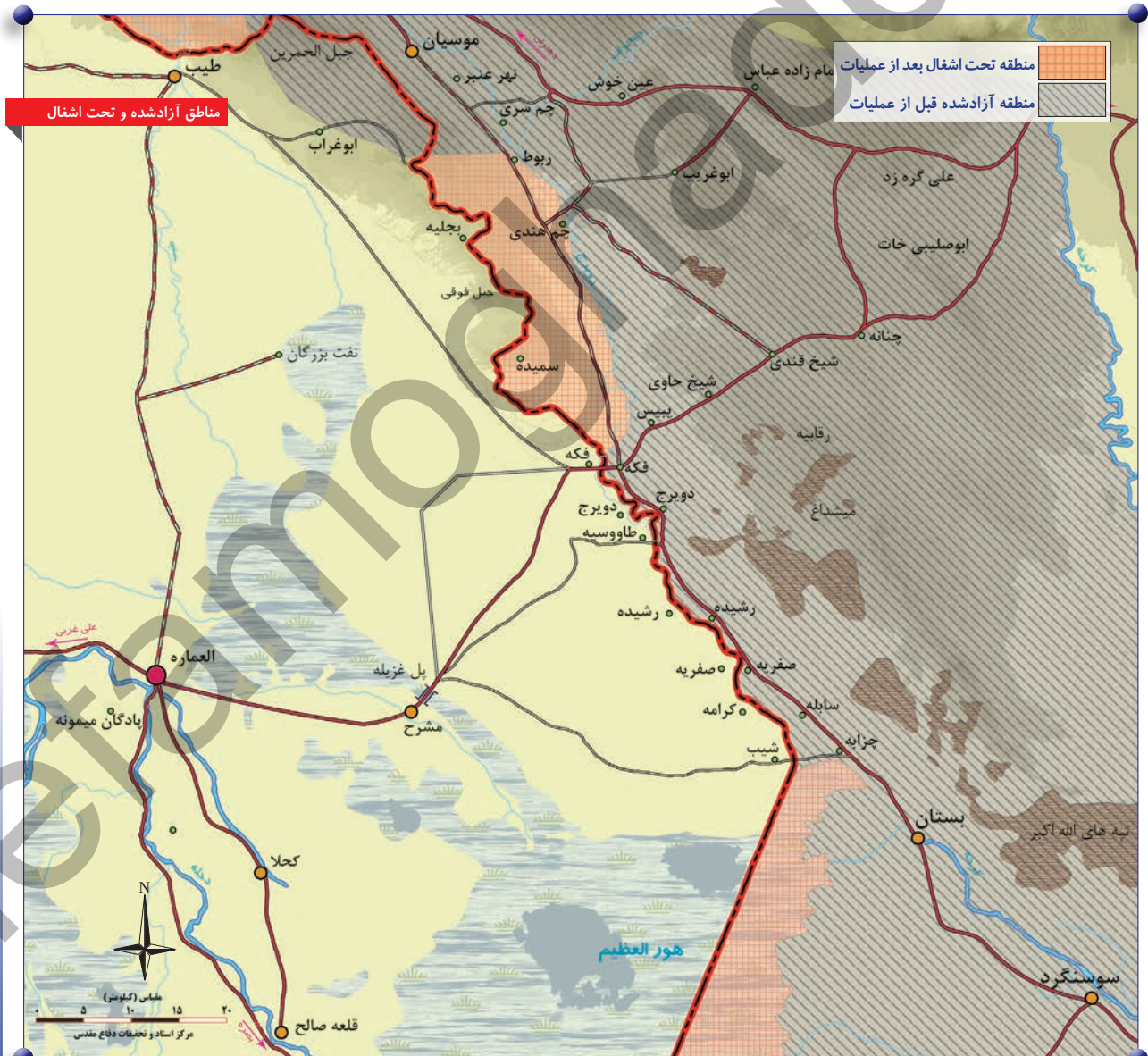
وضعیت لشکر ۴۱ ثارالله

تیپ ۴۱ ثارالله که بعد از عملیات رمضان به لشکر ۴۱ ثارالله ارتقا یافته بود، با تشکیل ۳ تیپ عملیاتی، آماده اجرای عملیات والفجر مقدماتی شد. این تیپ محل استقرار گردان‌هایش را ذلیجان قرار داد و برای اجرای عملیات، آنها را به جنگل اَمَقَر منتقل کرد.

باتوجه به تجمع بیش از اندازه نیروهای خودی در جزابه، رقابیه و ذلیجان، محور عملیات برای دشمن مشخص شده بود، به طوری که از ۲۰ روز قبل از عملیات، هواپیماهای عراقی، منطقه را بمباران می کردند.

مأموریت لشکر ۴۱ ثارالله

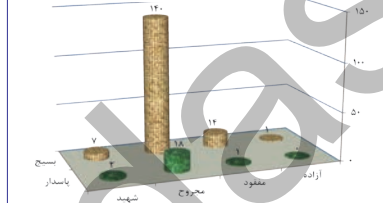
لشکر ۴۱ ثارالله، تحت امر سپاه ۷ حدید و قوای قرارگاه کربلا، مأموریت داشت در مرحله دوم عملیات، تجمعات دشمن در شمال پل غزیه را در هم بشکند، قرارگاه اصلی فرماندهی دشمن را تصرف و شمال غربی پل غزیه را پاک سازی کند.

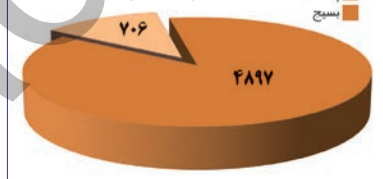
اهواز - مقر گردان ذوالفقار سال ۱۳۶۱
قبل از عملیات والفجر مقدماتی

ایثارگران لشکر ثارالله در عملیات (نفر)

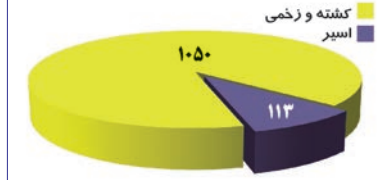
نفرات لشکر ثارالله در عملیات

استعداد قوای طرفین (گردان)

تلفات دشمن (نفر)

خسارات دشمن

تجهیزات	انهدام
تانک و نفربر	۴۰ دستگاه
هواپیما	۵ فروند

شرح عملیات

لشکر ثارالله، تحت فرماندهی سپاه ۷ حیدر سازمان دهی شده و با ۳ تیپ حزب الله، جندالله و روح الله، به ترتیب به فرماندهی علی اکبر خوشی، علی اکبر پوریانی و محمدحسین پودینه، آماده اجرای عملیات شده و برای رسیدن به پل غزیه همه تدابیر را پیش بینی کرده بود. ستون های خودرویی و نفربرها نیز از قبل آماده بودند. رزمندگان لشکر، مدت ها با قطب نما کار کرده بودند تا بتوانند در تاریکی شب، در دشت وسیع بدون عارضه، خود را به پل غزیه برسانند. همچنین گروه شهادت طلب موتورسوار، از نفرات واحد اطلاعات و عملیات با نام "گروه فاطر" تشکیل شده بود تا با پیشروی در عمق، مسیر گردان ها را مشخص کند. شب عملیات، بعضی یگان ها، خط اول دشمن را که پوششی و خط تأمین بود، شکستند ولی به خط اصلی دشمن که پشت خط تأمین قرار داشت و قبل از آن، موانع و کانال های مصنوعی متعددی تعبیه شده بود، دست نیافتند. همچنین به دلیل آمادگی دشمن، یگان های خودی نتوانستند با هم الحاق کنند. لذا دشمن با استفاده از ناکامی نیروهای خودی، فرصت یافت رده های تأمینی خود را تقویت کند و مواضع از دست رفته را تا ظهر روز عملیات پس بگیرد. بدین ترتیب، اهداف مرحله اول عملیات محقق نشد؛ در نتیجه، مأموریت لشکر ۴۱ ثارالله خودبه خود لغو شد.

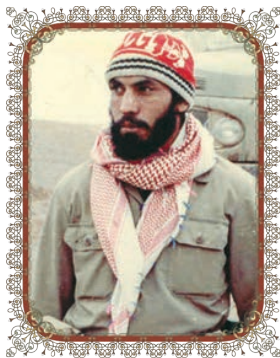
نتایج راهبردی

با اجرای این عملیات، طراحان نظامی دریافتند که عملیات ها باید در مناطق عاری از نقاط قوت دشمن (موانع، آتش توپخانه و ...) انجام شود. از سوی دیگر، مناطقی باید انتخاب شوند که دشواری های جنگ با اتکا به نیروهای انسانی، در آن مناطق کمتر باشد.

همچنین در این عملیات، علاوه بر انهدام قابل توجه تیپ های ۹۰۵ و ۷۰۴، یک گردان از نیروهای سودانی - که به خدمت ارتش عراق درآمده بودند- منهدم شدند.

رده صف لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات والفجر مقدماتی	
مسئولیت	نام و نام خانوادگی
فرمانده لشکر	قاسم سلیمانی
جانشین	علیرضا رزم حسینی
جانشین عملیاتی	عبدالحسین رحیمی
طرح و عملیات	محمد مهدی کازرونی حمید ذکاء اسدی
اطلاعات و عملیات	جواد رزم حسینی
تیپ ۱ روح الله	محمدحسین پودینه
تیپ ۲ حزب الله	علی اکبر خوشی
تیپ ۳ جندالله	علی اکبر پوریانی
توپخانه	سعید میرشکاری
زرهی	حمید عرب نژاد
تخریب	مرتضی حاج باقری
مخابرات	رضا ایرانمنش
مهندسی	علی آذری
بهداری	محمد سالاری
واحد ۱۰۶	حسین امیر تیموری
واحد خمپاره انداز	علی اشرف گنجوی
فرمانده گردان نصر	سیدعبدالحسین ثانی مرتضوی
فرمانده گردان قدس	رضا عباس زاده
فرمانده گردان فجر	حمید شفیعی
فرمانده گردان امام سجاد ^(ع)	بهرام سعیدی
فرمانده گردان محرم	عوض کهن
فرمانده گردان مسلم ابن عقیل	عباس مرادی
فرمانده گردان حسین ابن علی ^(ع)	اسفندیار صابری
فرمانده گردان علی ابن ابی طالب ^(ع)	محمد نعمتی
فرمانده گردان امام رضا ^(ع)	غلامرضا باغبانی
فرمانده گردان امام حسن ^(ع)	حسین کفعمی محمد رضا ابو حیدری
فرمانده گردان کربلا	حسن رشیدی
رده ستادی لشکر ثارالله در والفجر مقدماتی	
مسئولیت	نام و نام خانوادگی
ستاد	محمد علی سبحانی
تدارکات	حمید عسکری
نیروی انسانی	محمد علی ایران نژاد
آموزش	محمد حیدری
تعاون	اکبر مهاجری
تبلیغات	ابوالفضل کارآمد

شهید خانعلی سیرفر

منطقه عملیات: جبهه جنوبی، شمال فکه - شریانی - زبیدات

تاریخ: ۲۱ فروردین ۱۳۶۲ - ۲۸ فروردین ۱۳۶۲

رمز: یا الله

هدف عملیات: تصرف دشت هورالسنان

استعداد نیروهای خودی: ۱۰ لشکر و ۳ تیپ مستقل شامل ۱۳۲ گردان

استعداد لشکر ۴۱ ثارالله: ۶ گردان

لشکر ۴۱ ثارالله

در عملیات

والفجر ۱

نگاه راهبردی

ناکامی رزمندگان در عبور از بیش از ۱۶ نوع مانع دفاعی دشمن، اراده خودی را در تعقیب متجاوزان کم‌رنگ نکرد و تنها با تغییر منطقه عملیاتی و با هدف تسلط بر ارتفاعات مرزی و مجبور کردن دشمن به عقب‌نشینی از ارتفاعات به‌سوی دشت، عملیات والفجر ۱ در دستور کار قرار گرفت.

موقعیت منطقه

منطقه عملیاتی واقع در جنوب غربی استان ایلام و شمال غربی استان خوزستان، شامل ارتفاعات مرزی مشهور به جبال حمزین و جبل فوقی می‌شد. تسلط عراقی‌ها بر این ارتفاعات، موجب شده بود بر عقبه و جاده‌های ارتباطی عین‌خوش - دهلران دید و تیر و اشراف داشته باشند.

طرح کلی عملیات

قرارگاه خاتم‌الانبیاء^(ص) با دو قرارگاه عملیاتی نجف و کربلا که هریک چند قرارگاه فرعی را تحت امر داشتند، عملیات را فرماندهی می‌کرد و قرارگاه کربلا با ۵ قرارگاه فرعی و چندین یگان، از جمله لشکر ۴۱ ثارالله، می‌بایست با انهدام قوای دشمن، دامنه ارتفاعات جنوب غربی حمزین را تأمین و در امتداد آن پدافند می‌کرد.

وضعیت لشکر ثارالله

قرارگاه تاکتیکی لشکر ۴۱ ثارالله، در سنگری، روی ارتفاعات حمزین قرار داشت. این لشکر، ۸ گردان در اختیار داشت: ۴ گردان را در ارتفاع کمرسرخ، ۳ گردان را در پشت ارتفاعات حمزین در قرارگاه اصلی لشکر و یک گردان را به‌عنوان خط‌نگهدار، در خط مستقر کرده بود.

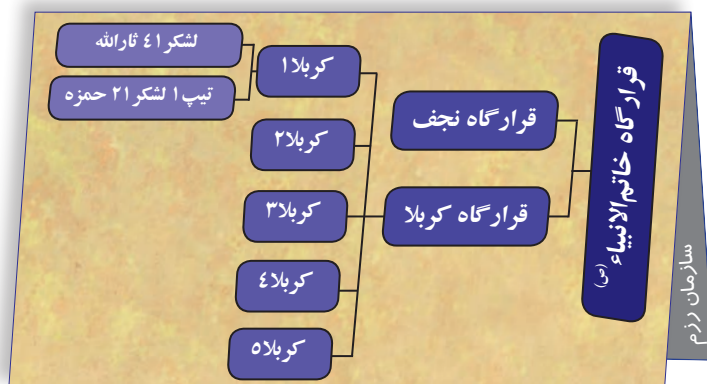
خط حد لشکر ۴۱ ثارالله در جناح راست، از میان ارتفاع ۱۱۵ و ۱۰۶ شروع می‌شد و تا آبریز شریانی و تأسیسات نفتی ابوغریب در مختصات ۲۲۷۶ و ۲۷۸۳ ادامه داشت. دشمن در این منطقه، دو خط اصلی داشت که اولی، روی ارتفاع ۱۳۰ تا ارتفاع ۱۳۹ و دیگری روی ارتفاع مشهور به تیغه‌ای بود.

رده ستادی لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات والفجر ۱

نام و نام خانوادگی	مسئولیت
محمدعلی سبحانی	رئیس ستاد
حبیب‌الله باقری	جانشین ستاد
حمید عسکری	تدارکات
محمدعلی ایران‌نژاد	نیروی انسانی
مجید ترشیزی	آموزش
رضا رشیدی	تعاون
مسعود کاظمی مقدم	تبلیغات

رده صف لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات والفجر ۱

نام و نام خانوادگی	مسئولیت
قاسم سلیمانی	فرمانده لشکر
علی‌رضا رزم حسینی	جانشین لشکر
عبدالحسین رحیمی	جانشین عملیاتی
جواد رزم حسینی	اطلاعات و عملیات
محمد مهدی کازرونی	طرح و عملیات
حمید ذکاء اسدی	فرمانده تیپ
علی‌اکبر پوریانی	مسئول محور
علی‌اکبر خوشی	توپخانه
یونس زنگی‌آبادی	تخریب
سعید میرشکاری	مخابرات
مرتضی حاج‌باقری	مهندسی
رضا ایران‌منش	بهداری
علی آذری	واحد ۱۰۶
محمد سالاری	واحد خمپاره
حسین امیر تیموری	فرمانده گردان قدس
علی‌اشرف کنجوی	فرمانده گردان فجر
خانعلی سیرفر	فرمانده گردان ۲۲ بهمن
حمید شفیعی	فرمانده گردان سیدالشهدا ^(ع)
حسین مهدی‌زاده	فرمانده گردان فتح
اسفندیار صابری	فرمانده گردان امام جعفر صادق ^(ع)
قاسم میرحسینی	
عوض کهن	

مأموریت لشکر ثارالله

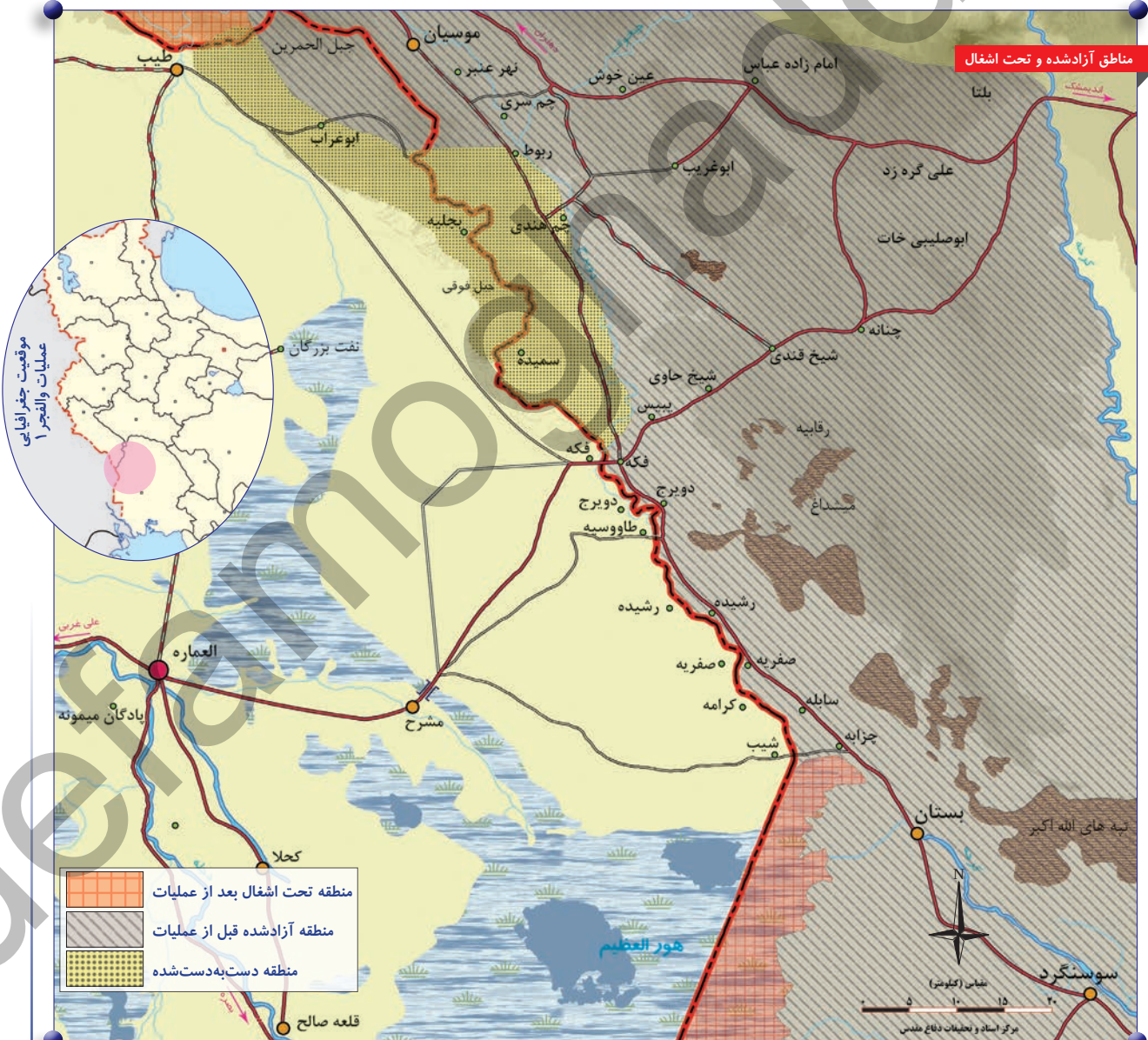
گردان قدس به فرماندهی خانعلی سیرفر، ضمن ادغام با گردان ۱۳۱ (تیپ ۱ لشکر ۲۱ حمزه) به دنبال گردان فتح، با چرخش به سمت چپ می‌بایست ارتفاع ۱۳۹ را پاک‌سازی می‌کرد. سپس مأموریت داشت به‌سوی ارتفاع ۱۱۵ پیشروی کند.

گردان ۲۲ بهمن به فرماندهی حسین مهدی‌زاده، ضمن ادغام با گردان ۱۴۰ تیپ ۱ لشکر ۲۱ حمزه، وظیفه داشت پس از آزادسازی ارتفاع ۱۱۵، آن را تأمین کند. استعداد دشمن در منطقه عملیاتی لشکر ۴۱ ثارالله، ۳ تیپ پیاده و یک تیپ (-) زرهی بود و در آخرین روزها، لشکر ۵ مکانیزه نیز وارد منطقه شد.

تصرف ارتفاعات مرزی بجلیه تا شراهانی - که در دست دشمن بود - یکی از هدف‌های این عملیات محسوب می‌شد. باتوجه به این هدف، لشکر ۴۱ مأموریت داشت در منطقه‌ای به‌وسعت شراهانی تا زبیدات، در مرحله اول، از کنار رودخانه میمه پیشروی و شهرک طیب و ارتفاعات ۱۳۰ و ۱۳۹ را تصرف کند و در مرحله دوم، ارتفاع طول‌البند معروف به تیغه‌ای را که مسلط بر دشت هورالسنان بود، به اشغال خود درآورد.

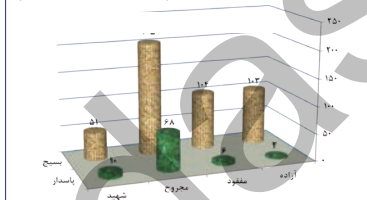
طرح مانور لشکر ۴۱

لشکر ثارالله، تابع قرارگاه کربلای ۱ بود و مقرر شده بود گردان‌های قدس و ۲۲ بهمن لشکر ۴۱، با گردان‌های ۱۳۱ و ۱۴۰ از تیپ ۱ لشکر ۲۱ حمزه ادغام شوند. گردان امام جعفر صادق^(ع) به فرماندهی عوض کهن، مأموریت داشت ارتفاع ۱۳۵ را پاک‌سازی و به عمق دشمن پیشروی کند. گردان فتح به فرماندهی قاسم میرحسینی، وظیفه داشت معبری از خط اول به خط دوم (از ارتفاع ۱۳۵ به ارتفاع ۱۳۹) باز کرده و نیروهای دشمن را بین دو خط منهدم کند. سپس با چرخش به راست، با لشکر امام حسین^(ع) الحاق کند.

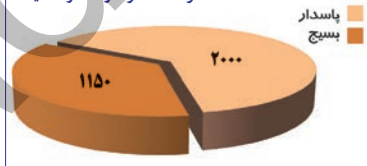

شهدای لشکر ثارالله در عملیات (نفر)

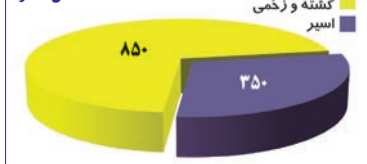
نفرات لشکر ثارالله در عملیات

استعداد قوای طرفین (گردان)

تلفات دشمن (نفر)

خسارات دشمن

تجهیزات	انهدام
بالگرد	۵ فروند
تانک و نفربر	۹۸ دستگاه
خودرو	دهها دستگاه

شرح عملیات

ساعت ۲۱، نفرات گردان امام جعفر صادق^(ع) پس از شکافتن خاکریز، از خط خودی گذشتند و در ۵۰ متری میدان مین منتظر شدند تا معبر باز شود. هم‌زمان، نیروهای تخریب، معبری در میدان مین باز کردند. ساعت ۲۲:۵۰ نیز گردان فتح به ۵۰ متری موانع رسید. با انفجار اژدر بنگال و ورود نیروها به معبر، درگیری ساعت ۲۳:۲۴ شروع شد. نفرات گردان امام جعفر صادق^(ع) خط را شکستند، ولی در پاک‌سازی ارتفاع ۱۳۵ با مشکل روبه‌رو شدند. بنابراین، اجرای مأموریت گردان فتح بیش‌تر از زمان پیش‌بینی شده طول کشید. با وجود این، گردان فتح، یک گروهانش را به‌سوی ارتفاع ۱۳۹ فرستاد، ولی آن یگان، به‌دلیل عدم موفقیت لشکر امام حسین^(ع) موفق به الحاق با آن لشکر نشد.

۲ گروهان دیگر گردان فتح، بین دو ارتفاع ۱۳۵ و ۱۳۹ به میدان مین برخورد کردند. اگرچه پس از ساعاتی، با هدایت فرماندهی، در مسیر صحیح قرار گرفتند، دشمن فرصت یافت با عقب کشیدن نیروهایش به خط سوم، این خط را تقویت کند.

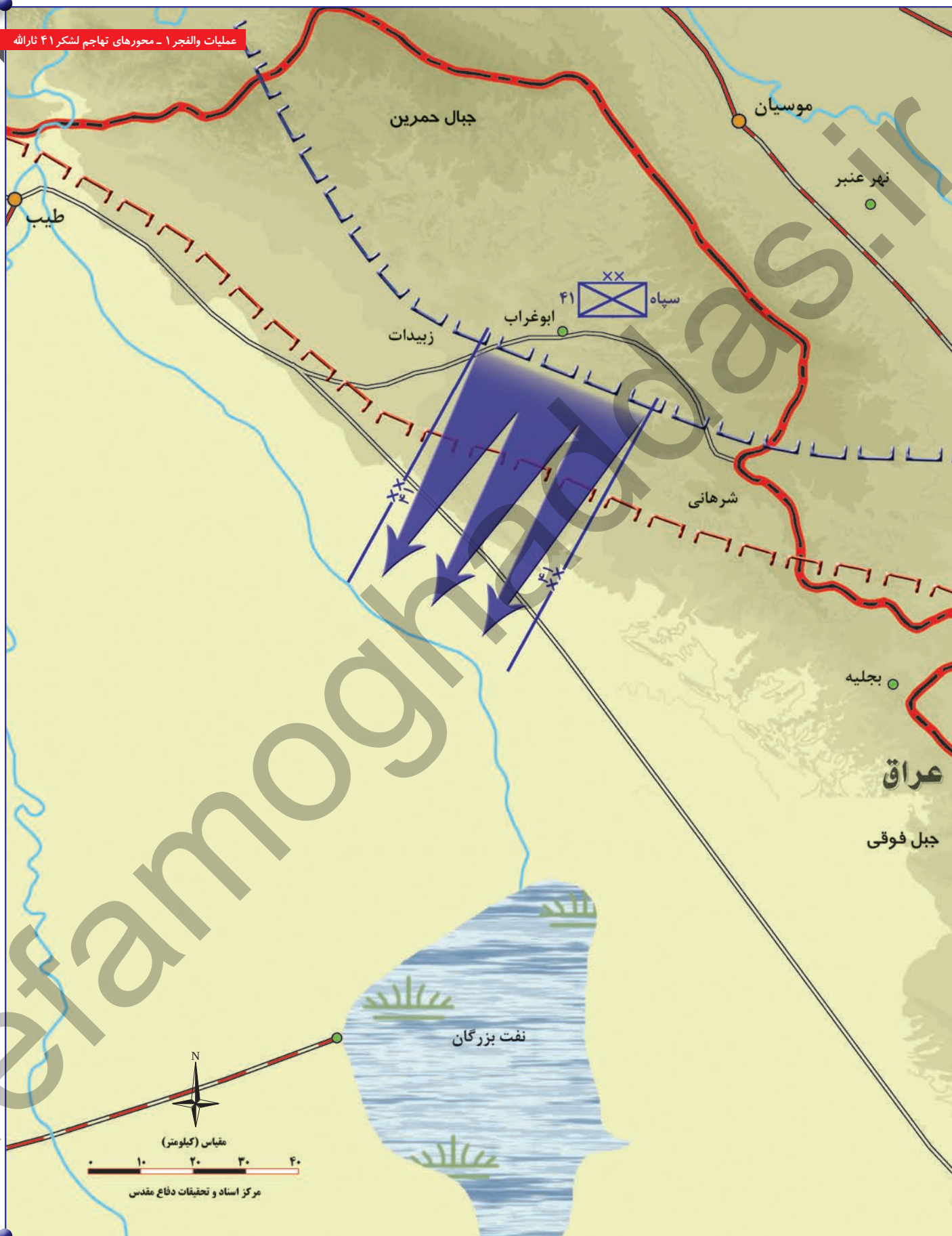
ساعت ۰۲:۳۵، بامداد، گردان قدس برای پاک‌سازی و تثبیت ارتفاع ۱۳۹ وارد عمل شد. نفرات این گردان درحالی‌که به‌دلیل عدم پوشش جناحین و الحاق نکردن با لشکر امام حسین^(ع) زیر آتش شدید دشمن قرار گرفته بودند، ارتفاع ۱۳۹ را پاک‌سازی کردند، اما ساعت ۰۴:۳۰ قرارگاه به آنها دستور داد از ارتفاع ۱۳۹ عقب‌نشینی کنند. برای این منظور، نیروهای گردان ۲۲ به‌من که روی ارتفاع ۱۳۵ مستقر بودند، با پوشش آتش شدید، تأمین لازم را برای عقب‌نشینی نیروهای گردان قدس فراهم آوردند. با روشن شدن هوا، مشخص شد که تعدادی از نفرات گردان‌های درگیر، بین شیارها باقی مانده‌اند. لذا ساعت ۰۷:۱۵، سه دستگاه نفربر برای بازگرداندن نیروهای باقی‌مانده، عازم منطقه نبرد شدند و تا ساعت ۱۱:۳۰ در چندین نوبت زخمی‌ها، شهدا و افرادی را که بین شیارها مانده بودند، به عقب برگرداندند.

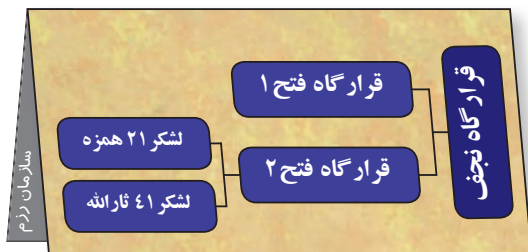
ساعت ۱۴ درحالی‌که گمان می‌رفت کسی در منطقه جا نمانده است، مشاهده شد حدود ۳۰ نفر از رزمندگان لشکر ثارالله، در میان شیارها می‌جنگند. این افراد، درحالی‌که از همه طرف به محاصره درآمده و زیر آتش شدید دشمن بودند، تا آخرین نفس جنگیدند و مظلومانه به شهادت رسیدند.

نتایج راهبردی

اگرچه به‌سبب هوشیاری دشمن، موفقیت رزمندگان در تثبیت سرزمین‌های آزادشده اندک بود، با انهدام ۳ واحد ۵۵۰ نفری جیش‌الشیعی و ۳ گردان کماندویی دشمن، به ۱۳ تیپ مکانیزه عراقی، آسیب فراوانی وارد آمد.

منطقه عملیات: جبهه میانی، مهران
تاریخ: ۷ مرداد ۱۳۶۲ - ۱۸ مرداد ۱۳۶۲
رمز: یا الله
هدف عملیات: تأمین شهر مهران
استعداد نیروهای خودی: ۳۲ گردان
استعداد لشکر ۴۱ ثارالله: ۷ گردان و ۱ گروهان

لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات والفجر ۳

نگاه راهبردی

ارتش عراق پس از شکست در عملیات بیت المقدس - که به آزادی خرمشهر انجامید - از دیگر مناطق تحت اشغال خود در دشت‌های پهن‌آور عقب‌نشینی کرد ولی همچنان استقرار نیروهایش را روی ارتفاعات مهم مرزی حفظ کرد. به این ترتیب، چند شهر مرزی همچون مهران، اگرچه تخلیه شده بود، زیر دید و تیر دشمن قرار گرفته، تأمین نشده و با زمان اشغال تفاوتی نکرده بود.

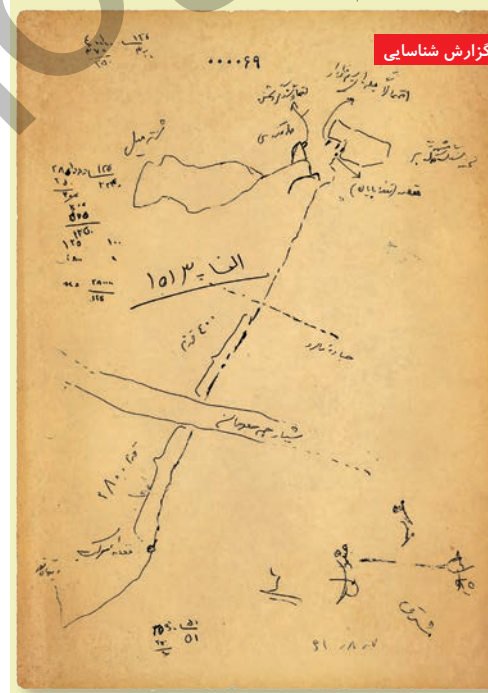
استقرار نیروهای عراقی روی ارتفاعات مرزی مهران، علاوه بر تسلط بر شهر، موجب شده بود که آنها با نیروی کمتری، از سرزمین‌های خود پدافند کنند. حال آنکه عقب راندن دشمن از روی ارتفاعات مرزی، پدافند در دشت را به او تحمیل و نیروی بیشتری از متجاوزان عراقی را زمین گیر می‌کرد. بر همین اساس، آزادسازی مهران ضروری بود.

طرح رزمایش کلی عملیات

قرارگاه نجف اشرف، با ۴ لشکر (از جمله لشکر ۴۱ ثارالله) و ۳ تیپ مستقل سپاه و یک تیپ زرهی و ۲ تیپ مستقل ارتش، فرماندهی عملیات را برعهده داشت و باتوجه به جغرافیای منطقه، عملیات را در سه محور زالوآب و نمه‌کلان‌بو، دشت مهران و قلاویزان طراحی کرده بود.

زمین مسلح

منطقه عملیاتی لشکر ۴۱ ثارالله، از جنوب فرخ‌آباد تا قلاویزان را در بر می‌گرفت. در این محور که از خط لجمن تا خط الرأس قلاویزان را پوشش می‌داد، آرایش و استقرار دشمن، برخلاف سایر نقاط منطقه مهران، خط پدافندی متصل و به هم پیوسته‌ای بود.

خط پدافندی دشمن در این محور، ابتدا از سیم‌های خاردار حلقوی و توبی پوشیده شده بود؛ سپس در فاصله ۴۰۰ تا ۵۰۰ متری، کانال‌های بزرگ ضدتانک و ضدخودرو، با عرض و عمق ۲ تا ۳ متر، وجود داشت که آنها هم از سیم‌های خاردار و مین پوشیده شده بودند. پس از کانال، میدان‌های وسیع مین با عمق ۶۰ تا ۸۰ متر تعبیه شده بود. باتوجه به عرض بسیار و گسترده‌گی موانع در این محور، دشمن برای جابه‌جایی نیروهای پیاده‌اش، ضمن حفر کانال، از معبرهای ویژه نیز استفاده می‌کرد.

موقعیت منطقه

اطراف دشت مهران را دو رشته ارتفاعات در بر گرفته است: از شمال، ارتفاعات زالوآب و کانی‌سخت و نمه‌کلان‌بو که قسمت عمده آن در خاک ایران قرار دارد و از جنوب، ارتفاعات قلاویزان که مرز ایران و عراق را مشخص می‌سازد.

تنگه کنجانچم نیز در امتداد جاده مهران - ایلام در شمال شرقی مهران، به‌منزله گلوگاه شمالی مهران محسوب می‌شود و ارتفاعات مرزی مشهور به کله‌قندی، بر این تنگه تسلط کامل دارد.

وضعیت لشکر ۴۱ ثارالله

لشکر ۴۱ ثارالله، با احداث قرارگاه اصلی در پایین دشت مهران و نیز تعیین قرارگاه تاکتیکی در شیار گاوی، آماده عملیات شد.

مأموریت لشکر ۴۱

لشکر ۴۱ ثارالله مأموریت داشت تحت فرماندهی قرارگاه نجف اشرف و قرارگاه فتح ۲، همراه تیپ ۴ زرهی لشکر ۲۱ حمزه ارتش، برای آزادسازی ارتفاعات قلاویزان عملیات کند.

طرح رزمایش: لشکر ۴۱

خط حد لشکر ۴۱ ثارالله، در محور جنوبی منطقه عملیاتی، از حاشیه شرقی روستای فرخ‌آباد در شمال غربی مهران شروع می‌شد و با قطع جاده مهران - بهرام‌آباد، دامنه‌های شمالی قلاویزان را پوشش می‌داد و تا امامزاده سیدحسن امتداد داشت. بدین ترتیب، لشکر ۴۱ ثارالله، ۴ محور را برای

اجرای عملیات طراحی کرد:

۱. محور فرخ آباد

گروهان مستقل والعصر به فرماندهی محمدجواد رشیدفرخی، با یک گروهان از تیپ ۴ لشکر ۲۱ حمزه ارتش ادغام می شد و از معبر تیپ امام رضا^(ع) به پاسگاه سیدقاسم، در شمال شرقی شهرک طعان، هجوم می برد و پس از انهدام پاسگاه، به عقب برمی گشت.

۲. محور ارتفاع ۱۷۵

گردان های حضرت رسول^(ص) و علی ولی الله^(ع) به ترتیب، به فرماندهی محمود پایدار و عباس حسینی، در این محور عمل می کردند. گردان حضرت رسول^(ص) در سمت چپ، محور ارتفاع ۲۲۳ را پاک سازی و با گردان حسین بن علی^(ع) الحاق می کرد. گردان علی ولی الله^(ع) نیز در سمت راست، محور ارتفاع ۱۷۵ تا بهرام آباد را پاک سازی می کرد. همچنین پدافند از ارتفاع ۱۷۵، در صبح عملیات، به عهده این گردان بود.

۳. محور ارتفاع ۲۲۳

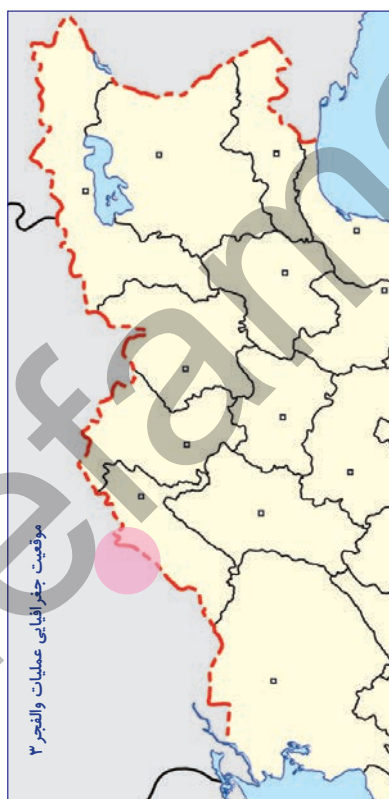
گردان حسین بن علی^(ع) به فرماندهی حمید شفیعی، ضمن پاک سازی ارتفاع ۲۲۳، در سمت راست، با گردان حضرت رسول^(ص) و در چپ با گردان المهدی^(عج) الحاق می کرد.

۴. محور قلاویزان

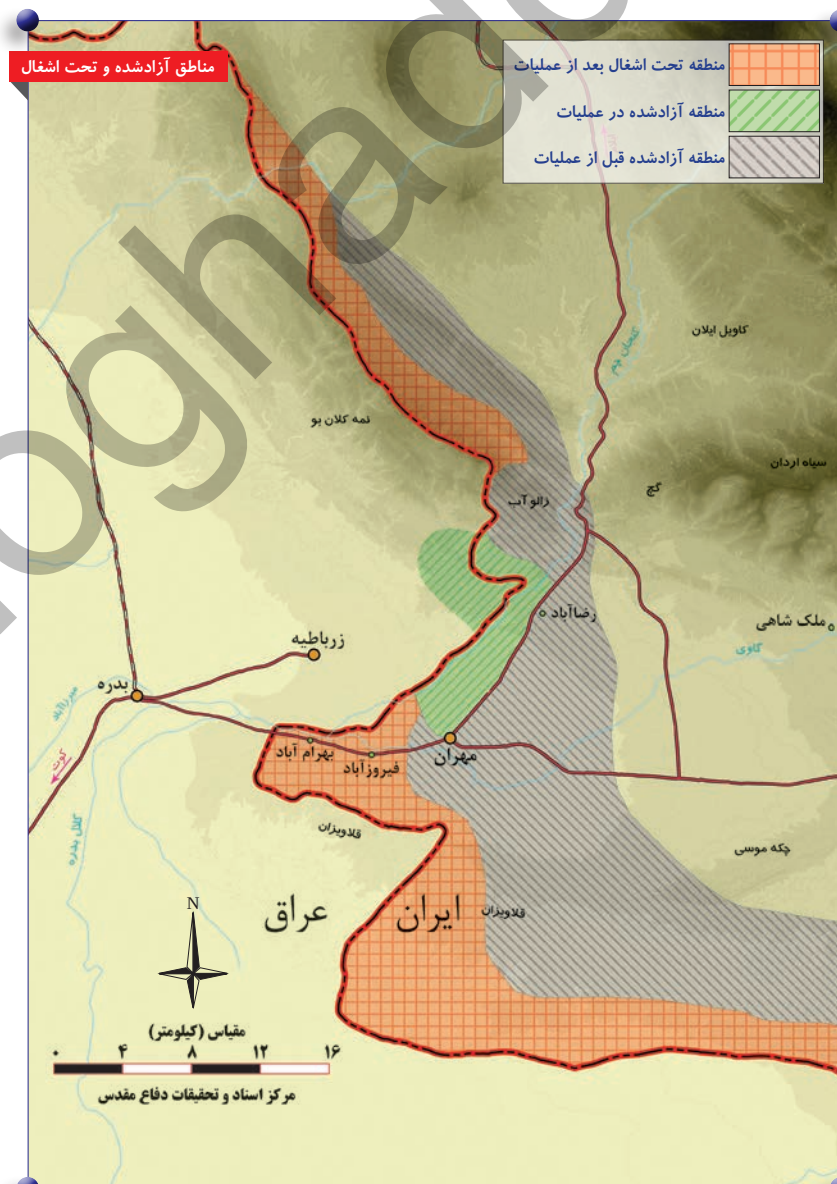
گردان المهدی^(عج) به فرماندهی علی عابدینی، تا انتهای قلاویزان را پاک سازی و با گردان حسین بن علی^(ع) در سمت راست الحاق می کرد.

شهید محمدجواد رشیدفرخی

موقعیت جغرافیایی عملیات والتجر ۳

شرح عملیات

گردان‌های عملیاتی محور جنوبی، پس از خواندن نماز مغرب و عشا و صرف شام، حرکت خود را در معبرهایی که ساعاتی قبل، به همت نفرات واحد تخریب لشکر باز شده بود، آغاز کردند. گردان المهدی، در محور قلاویزان ساعت ۲۲:۳۰، قبل از رسیدن به میدان مین، با کمین و گشتی‌های دشمن درگیر شد و ساعاتی بعد، با برجا گذاشتن تعدادی شهید و مجروح، به ناچار عقب‌نشینی کرد. در ادامه عملیات، نیروهای این گردان که سعی در عبور از محور گردان حسین بن علی^(ع) را داشتند، در تاریکی شب مسیر حرکت را نیافتند و یک بار دیگر با گشتی‌های دشمن درگیر شدند. فرمانده گردان و تعدادی دیگر، در این درگیری مجروح شدند و در نهایت، پس از شهادت تنی چند از نفرات گردان، افراد باقی‌مانده عقب‌نشینی کردند.

گردان حسین بن علی^(ع) نیز ساعت ۲۲:۳۰ در محور ارتفاع ۲۲۳، با دشمن درگیر شد و تا ساعت ۲ بامداد روز بعد، همه هدف‌ها را تصرف کرد اما نتوانست با گردان حضرت رسول^(ص) در سمت راست خود الحاق کند و چون جناح چپ گردان هم پس از ناکامی گردان المهدی خالی مانده بود، مجبور به عقب‌نشینی شد.

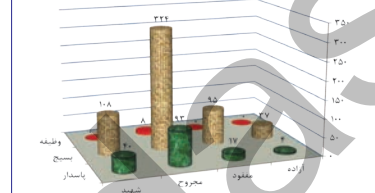
همچنین گردان حضرت رسول^(ص)، ساعت ۲۳:۱۵ درگیری را شروع کرد و جاده تدارکاتی دشمن را به تصرف درآورد. نفرات این گردان، سمت راست ارتفاع ۲۲۳ را نیز پاک‌سازی کردند ولی به دلیل نرسیدن مهمات، نتوانستند با گردان حسین بن علی^(ع) الحاق کنند. باتوجه به وضعیت صحنه نبرد، گردان علی ولی‌الله^(ع) به دستور فرمانده لشکر، هدف خود را رها کرد و برای کمک به گردان حضرت رسول^(ص) به سوی ارتفاع ۲۲۳ رفت اما در مجموع، موفقیتی به دست نیاورد و ساعت ۳ بامداد روز بعد، هر دو گردان به مواضع قبلی خود برگشتند. در محور فرخ‌آباد نیز گروهان‌های ادغامی والعصر و ارتش، خاکریز دشمن را به سمت جنوب پاک‌سازی و تا پاسگاه سیدقاسم پیشروی کردند و بعد از محاصره پاسگاه دشمن، مقاومت نیروهای عراقی پاسگاه را شکستند اما به دلیل نرسیدن مهمات و نیروی کمکی، از ورود به پاسگاه خودداری کردند و به موضع قبلی برگشتند.

عملیات والفجر ۳، چند روز ادامه داشت و در طول اجرای عملیات، گردانی متشکل از پاسداران دوره آموزشی ۱۹ کرمان نیز، به فرماندهی اسماعیل رزاق‌پور، به عملیات رسیدند. ساعت ۵ بامداد ۱۷ مرداد (یازدهمین

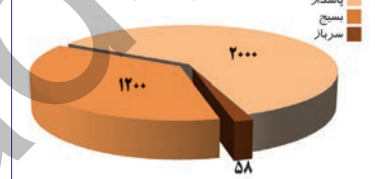
تاک‌های به غنیمت گرفته شده در عملیات والفجر ۳

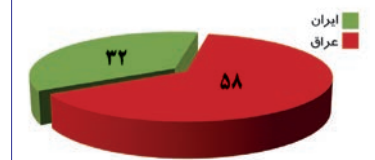
شهدای لشکر ثارالله در عملیات (نفر)

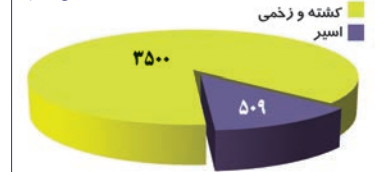
نفرات لشکر ثارالله در عملیات

استعداد قوای طرفین (گردان)

تلفات دشمن (نفر)

خسارات دشمن در عملیات والفجر ۳

تجهیزات	انهدام	غنیمت
هواپیما	۱	-
بالگرد	۶	-
تانک و نفربر	۱۶۵	-
خودرو	۱۰۰	-
دستگاه مهندسی	۳	۵
ادوات	۱۶	۳۱

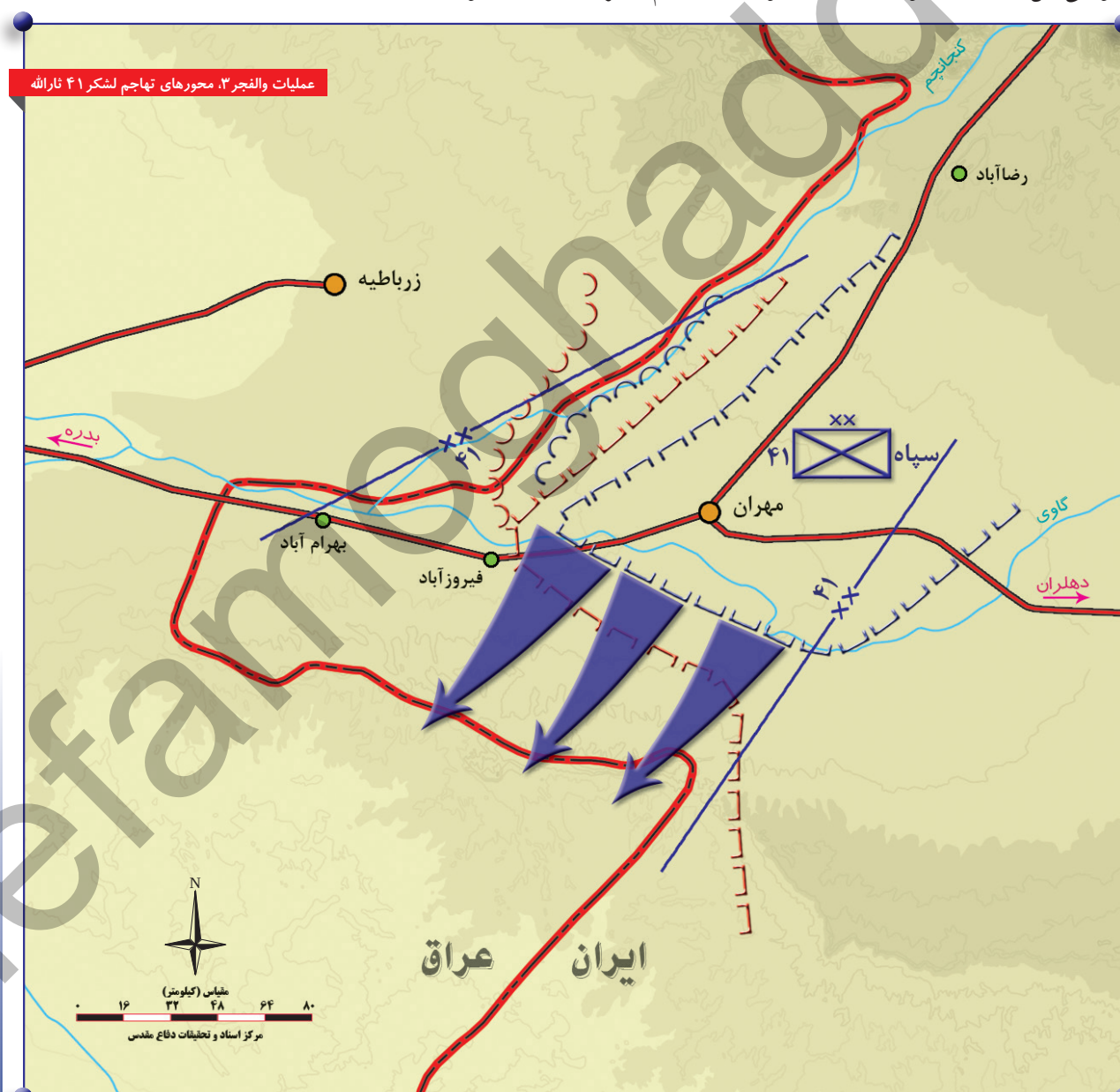
رده صف لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات والفجر ۳	
مسئولیت	نام و نام خانوادگی
فرمانده لشکر	قاسم سلیمانی
جانشین لشکر	علی‌رضا رزم حسینی
جانشین عملیاتی	عبدالحسین رحیمی
طرح و عملیات	محمد مهدی کارزونی
اطلاعات و عملیات	جواد رزم حسینی
فرمانده تیپ	محمد حسین پودینه
	علی اکبر خوشی
مسئول محور	محمد حسین
	فتح‌علی شاهی
توپخانه	سعید میرشکاری
زرهی	حسین صادقی
تخریب	مرتضی حاج باقری
مخابرات	علی حاجبی
مهندسی	احمد مرادعلی زاده
بهداری	رضا اتحادی
۱۰۶	حسین امیر تیموری
خمپاره انداز	مهدی زندی نیا
فرمانده گردان حضرت رسول ^(ص)	محمود پایدار
فرمانده گردان حسین بن علی ^(ع)	حمید شفیعی
فرمانده گردان علی ولی‌الله ^(ع)	عباس حسینی
فرمانده گردان المهدی	علی عابدینی
فرمانده گردان والعصر (گروهان)	محمد جواد رشید فرخی
فرمانده گردان	اسماعیل رزاق‌پور
امام جعفر صادق ^(ع)	رضا عباس‌زاده
گروهان ویژه (آرپی-جی زن)	عبدالله احمدی زاده

رده ستادی لشکر ۴۱ نارالله در عملیات والفجر ۳	
نام و نام خانوادگی	مسئولیت
حبیب‌الله باقری	رئیس ستاد
احمد سلیمانی	جانشین ستاد
حمید عسکری	تدارکات
محمدعلی ایران‌نژاد	نیروی انسانی
دامغانی	آموزش
محمد شیخیگ	تعاون
وحید برک‌چی	تبلیغات
تیموری	عقیدتی

روز عملیات، تانک‌ها و نفربرهای دشمن، پاتک سنگینی علیه مواضع رزمندگان لشکر ۴۱ نارالله شروع کردند. در این روز، درحالی‌که گردان‌های رزمی بعد از چند روز نبرد، به دلیل خستگی، در مقرهای خود استراحت می‌کردند، نفرات واحدهای تخریب و اطلاعات و عملیات لشکر، تا رسیدن نیروهای تازه‌نفس، پاتک تانک‌های عراق را دفع کردند و بدین ترتیب، آخرین تلاش دشمن برای عبور از مواضع خودی بی‌نتیجه ماند. محمدجواد رشیدفرخی که در مرحله آخر عملیات، فرماندهی گردان در خط پدافندی را به عهده داشت، در پاتک عراق به شهادت رسید.

نتایج راهبردی

بازگرداندن مهران به مام میهن، بیش از آنکه ارزش نظامی داشته باشد، ارزش ملی داشت. با آزادسازی مهران، جاده ایلام - مهران - دهلران که برای مردم استان مهم بود و از منظر نظامی هدفی راهبردی شناخته می‌شد، باز شد. همچنین با آزاد شدن این جاده، مسیر طولانی بین جبهه‌های خودی در استان خوزستان و ایلام و کرمانشاه، بسیار کوتاه شد.

منطقه عملیات: جبهه شمالی، سلیمانیه - پنجوین
 تاریخ: ۲۷ مهر ۱۳۶۲ - ۳۰ آبان ۱۳۶۲
 رمز: یا الله
 هدف عملیات: تصرف پنجوین
 استعداد نیروهای خودی: ۸۰ گردان
 استعداد لشکر ۴۱ ثارالله: ۷ گردان
 گردان‌های عمل‌کننده لشکر: ۶ گردان

لشکر ۴ ثارالله در عملیات والفجر

نگاه راهبردی

استراتژی تعقیب متجاوز که پس از آزادسازی خرمشهر در دستور کار قرار گرفت، با هدف تهدید بصره دنبال شد؛ اما تنبیه متجاوز، به جبهه جنوبی محدود نشد؛ بلکه طراحان نظامی، جبهه شمالی را هم برای ادامه راهبرد تنبیه متجاوز مد نظر قرار دادند. عملیات والفجر ۴ که با هدف تصرف منطقه شیلر و کوتاه کردن فاصله بین نیروهای خودی، در دو محور بانه و مریوان طراحی شده بود، زمینه‌ساز نبردهای بعدی در استان سلیمانیه عراق شد.

موقعیت منطقه

فرورفتگی سرزمین عراق در منطقه مرزی مشهور به دشت شیلر در خاک ایران، فاصله دو شهر مرزی کشور، یعنی بانه و مریوان را بسیار طولانی کرده است؛ حال آنکه در وضعیت جنگی، کوتاه شدن فاصله بین دو شهر یادشده با اهمیت بود. علاوه بر این، حکومت عراق از این بریدگی مرزی سوءاستفاده می‌کرد و یکی از راه‌های مواصلاتی آنان برای تجهیز و پشتیبانی از ضدانقلاب، دره شیلر بود.

پیش از آغاز عملیات، دشمن در پنجوین و سورن، ۲ تیپ مستقر کرده و هر تیپ، یک گردان (+) را به صورت گروهانی در خط چیده بود. همچنین دشمن، به دلیل حضور عناصر ضدانقلاب، از نقل و انتقالات نیروهای خودی باخبر بود. علاوه بر این، با نزدیک شدن زمان عملیات، بر نفرات دشمن افزوده شد و به ۱۶ تیپ پیاده، ۷ گردان کماندویی، ۴ گردان زرهی و ۱۵ گردان توپخانه رسید.

رزمندگان کرمانی - عملیات والفجر ۴

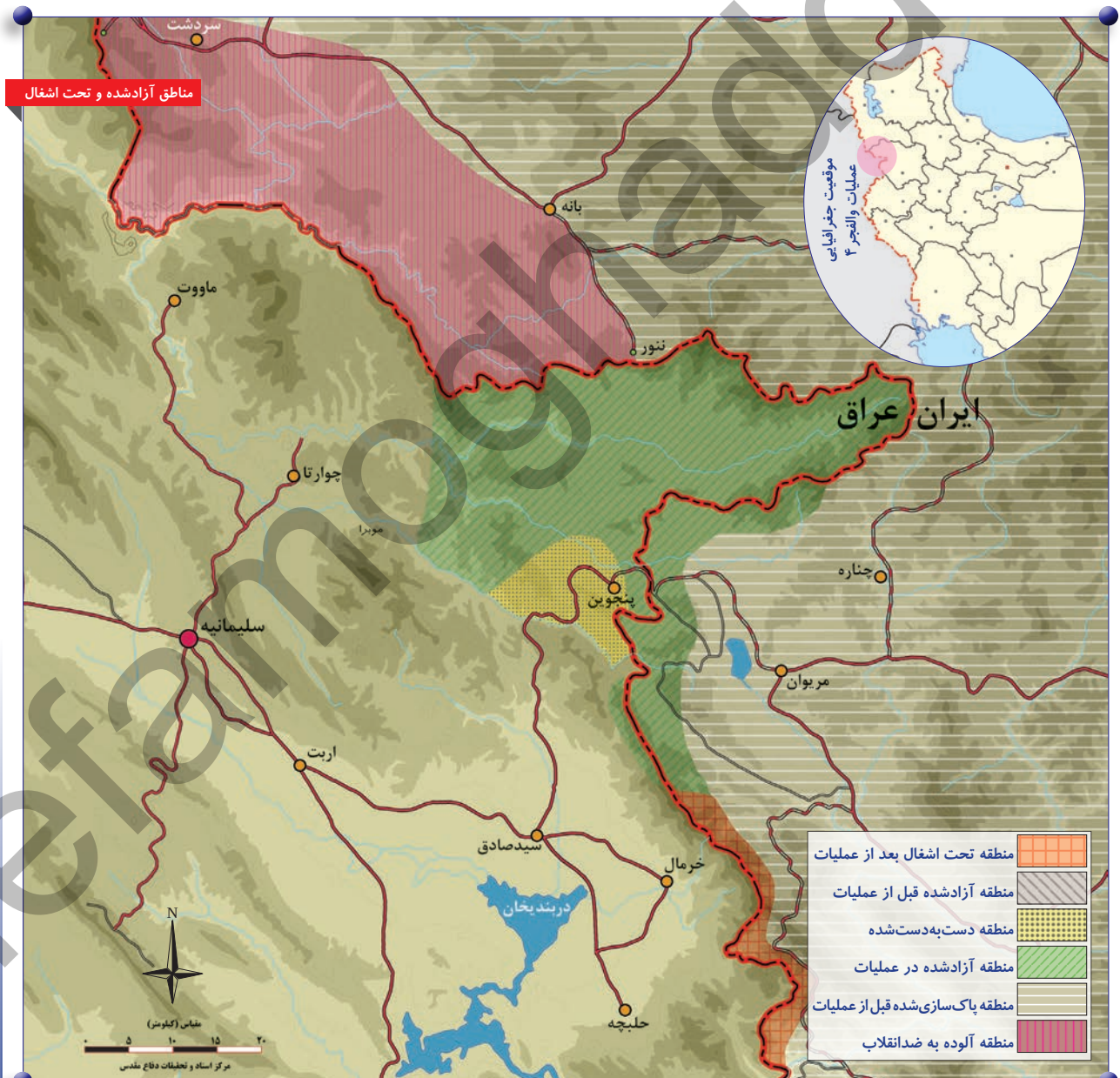

مرحله اول: تأمین ارتفاعات لری، گرمک و کنگرک در محور بانه و تأمین ارتفاعات پنجوین (زله)، مارو و خلوزه در محور مریوان.
مرحله دوم: تصرف ادامه ارتفاعات سورن و کانی مانگا که در نتیجه آن، تمامی هدف‌های عملیات، تأمین می‌شد.

مأموریت لشکر ۴۱

قرارگاه حمزه سیدالشهدا^(ع) فرماندهی عملیات را به عهده داشت و ابتدا مقرر شده بود لشکر ثارالله در احتیاط قرارگاه باشد. بنابراین، خط حدی به لشکر واگذار نشد، اما ساعتی قبل از آغاز عملیات، قرارگاه مرکزی تصمیم گرفت در مرحله اول عملیات، لشکر ۴۱ را به کار گیرد.
بدین ترتیب، بستن دره شیلر و تصرف ارتفاع پنج تن و ارتفاع قوچ سلطان - که مشرف به شهر پنجوین بود- به لشکر ۴۱ ثارالله واگذار شد و این لشکر، مانور گردان‌هایش را چنین طراحی کرد:

۱. گردان یامهدی^(ع) به فرماندهی عباس حسینی، به عنوان گردان پیشناز، با یک گروهان، خط جنوب غربی ارتفاعات شرق پنجوین را شکسته، با ۲ گروهان دیگر، قله ۱۵۳۰ را فتح کند.
۲. گردان حسین بن علی^(ع) به فرماندهی مهدی هنری، با ۲ گروهان، ارتفاع ۱۴۷۰ را تصرف کند و گروهان سوم آن، از تپه تخم مرغی، به طرف ولیاوه حرکت و ارتفاعات کوچک منطقه را پاک‌سازی کند.
۳. گردان حضرت رسول^(ص) به فرماندهی رضا عباس‌زاده، در احتیاط لشکر باشد و کنار تپه شهدا مستقر شود.

شرح عملیات

مرحله اول

گردان‌های یا مهدی (عج) و حسین بن علی (ع) ساعت ۲۱:۳۰ روز عملیات از تپه شهدا به سوی مواضع دشمن حرکت کردند. ساعت ۰۲:۳۴ بامداد، ابتدا گردان یامهدی و دقایقی بعد، گردان حسین بن علی (ع) با دشمن درگیر شدند و تا ساعت ۰۳:۵۳ به بیش از ۷۰ درصد از اهداف خود دست یافتند و موفق شدند پال‌های مقابل ارتفاعات پنج تن و یک پادگان نزدیک هرگنه را تصرف کنند. بدین ترتیب، در مرحله اول، غیر از گروهانی که مأموریت حمله به قرارگاه دشمن در ولیاوه را داشت و به دلیل برخورد با میدان مین، به نفرات آن دستور بازگشت داده شد، بقیه با موفقیت به اهداف خود دست یافتند.

با روشن شدن هوا، فرمانده لشکر از خط مقدم بازدید کرد. رزمندگان لشکر ۴۱ ارتفاعات ۱۵۳۰ و ۱۴۷۰ و چند ارتفاع کوچک ولیاوه را تصرف کرده بودند؛ ولی باتوجه به اینکه ارتفاعات سنگ معدن و کله قندی در جناح چپ لشکر ثارالله، تأمین نشده بود و آتش سنگین احاطه‌ای دشمن، از سه طرف روی نفرات لشکر ثارالله ریخته می‌شد، به دستور فرمانده لشکر، گردان‌های درگیر، ساعت ۹ صبح به مواضع قبلی خود برگشتند. در این مرحله از عملیات، مهدی هنری فرمانده گردان حسین بن علی (ع) به شهادت رسید و رضا عباس‌زاده فرمانده گردان حضرت رسول (ص) مجروح شد.

مرحله دوم

در این مرحله، گردان فجر به فرماندهی حمید شفیعی، مانور گردان یامهدی را که با عقب‌نشینی رزمندگان لشکر ثارالله ناموفق مانده بود، اجرا می‌کرد. تصرف ارتفاع ۱۴۷۰ نیز به گردان حضرت رسول (ص) واگذار شد. به دلیل مجروح شدن رضا عباس‌زاده، علی عابدینی فرماندهی این گردان را به عهده گرفت. همچنین مقرر شد گردان علی ولی‌الله، به فرماندهی حسن مصطفوی، ارتفاعات کوچک ولیاوه را تصرف کند. گردان محرم نیز به فرماندهی محمود پایدار، در احتیاط لشکر قرار گرفت.

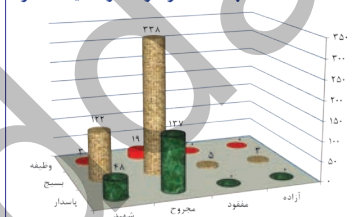
در مرحله دوم عملیات، گردان‌های لشکر ۴۱ ثارالله، ساعت ۲۱ روز ۱ آبان ۱۳۶۲، از تپه تخم مرغی حرکت خود را آغاز کردند. گردان فجر پس از دور زدن کمین‌های دشمن، ساعت ۰۱:۵۰ بامداد ۲ آبان ۱۳۶۲ با دشمن درگیر شد و پس از نبردی سخت، ارتفاع ۱۵۳۰ را تصرف کرد. گردان‌های حضرت رسول (ص) و علی ولی‌الله (ع) نیز قبل از روشن شدن هوا به اهداف خود رسیدند. با روشن شدن هوا، مواضع رزمندگان لشکر ثارالله، از همه طرف زیر آتش سنگین دشمن قرار گرفت. باین‌همه، فرمانده لشکر برای حفظ موضعی که لشکر امام حسین (ع) در منطقه سنگ معدن تصرف کرده بود، به گردان‌ها دستور ایستادگی داد و گردان‌های درگیر، تا تاریک شدن هوا، حملات پی‌درپی قوای دشمن را پاسخ دادند. حسن مصطفوی فرمانده گردان علی ولی‌الله (ع)، در این درگیری‌ها به شهادت رسید.

ساعت ۲۱ روز ۲ آبان ۱۳۶۲، گردان‌های یامهدی و محرم، به ترتیب به فرماندهی عباس حسینی و محمود پایدار، با هدف تکمیل مرحله دوم عملیات، از ارتفاع سه‌درخته، به سوی دشمن حرکت کردند. گردان‌های مزبور، پس از عبور از مواضع تصرف‌شده شب قبل، ساعت ۰۲:۰۲ بامداد ۳ آبان ۱۳۶۲ به دشمن یورش بردند و تا روشن شدن هوا، ضمن پاک‌سازی ارتفاع ۱۵۳۰، دشمن را از شهر پنجوین عقب راندند. عراقی‌ها پس از عقب‌نشینی از پنجوین، روی قسمتی از ارتفاعات سنگ معدن که به دست یگان‌های مجاور اشغال نشده بود، مستقر شدند. در این مرحله، عباس حسینی شهید شد. محمد مهدی کازرونی مسئول طرح و عملیات لشکر ۴۱ ثارالله نیز صبح روز اول عملیات، به شهادت رسید. در مرحله پایانی عملیات، اصغر ایرانمنش که عده‌ای را برای کمک به نیروهای درگیر، به سوی ۱۵۳۰ می‌برد، به شهادت رسید.

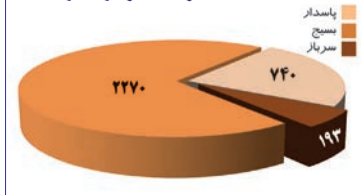
خسارات دشمن در عملیات والفجر ۴

تجهیزات	انهدام	غنیمت
هواپیما	۳	-
بالگرد	۳	-
تانک و نفربر	۳۵	۸
خودرو	۱۰۰	۳۱۵
توپ	۳۲	-
ادوات	۲۰	۶

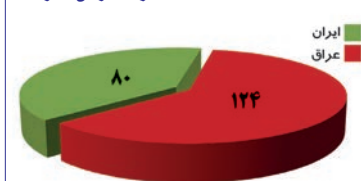
شهدای لشکر ثارالله در عملیات (نفر)

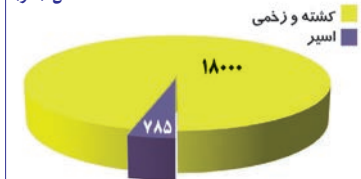
نفرات لشکر ثارالله در عملیات

استعداد قوای طرفین (گردان)

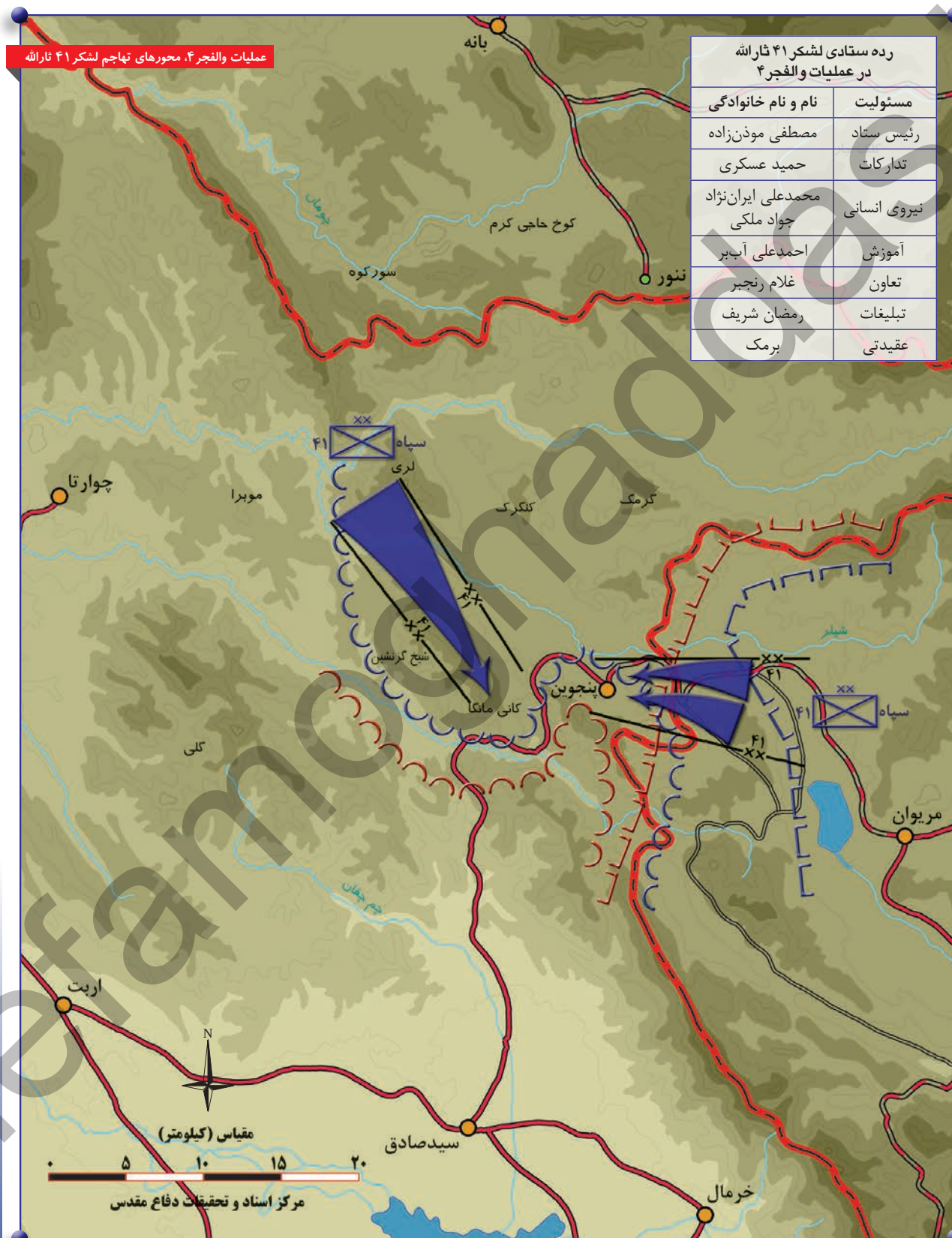

تلفات دشمن (نفر)

نتایج راهبردی

عملیات والفجر ۴ که با هدف تصرف منطقه شیلر و کوتاه کردن فاصله بین نیروهای خودی در دو محور بانه و مریوان طراحی شده بود، زمینه‌ساز نبردهای بعدی و اجرای عملیات‌های منظم و نامنظم در استان‌های سلیمانیه، اربیل و کرکوک شد.

رده صف لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات والفجر ۴	
مسئولیت	نام و نام خانوادگی
فرمانده لشکر	قاسم سلیمانی
جانشین لشکر	علیرضا رزم حسینی
جانشین عملیاتی	عبدالحسین رحیمی
طرح و عملیات	محمد مهدی کازرونی قاسم میرحسینی
اطلاعات و عملیات	محمد انجم شعاع
فرمانده تیپ	محمدحسین پودینه
ادوات	سید محمد تهامی مهدی زندی نیا
توپخانه	سعید میرشکاری
زرهی	حسین صادقی
تخریب	مرتضی حاج باقری
مخابرات	علی حاجبی
مهندسی	احمد مراد علی زاده
بهداری	رضا اتحادی
فرمانده گردان حضرت رسول	رضا عباس زاده علی عابدینی
فرمانده گردان فجر	حمید شفیعی
فرمانده گردان یامهدی	عباس حسینی
فرمانده گردان حسین ابن علی	مهدی هنری
فرمانده گردان علی ولی الله	حسن مصطفوی
فرمانده گردان محرم	محمود پایدار
فرمانده گردان احتیاط	اصغر ایرانمنش

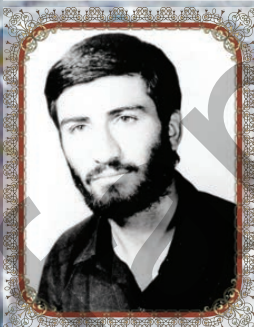
شهید محمد مهدی کازرونی

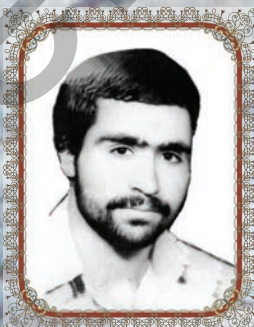
شهید حسن مصطفوی

شهید اصغر ایرانمنش

شهید حاج عباس حسینی

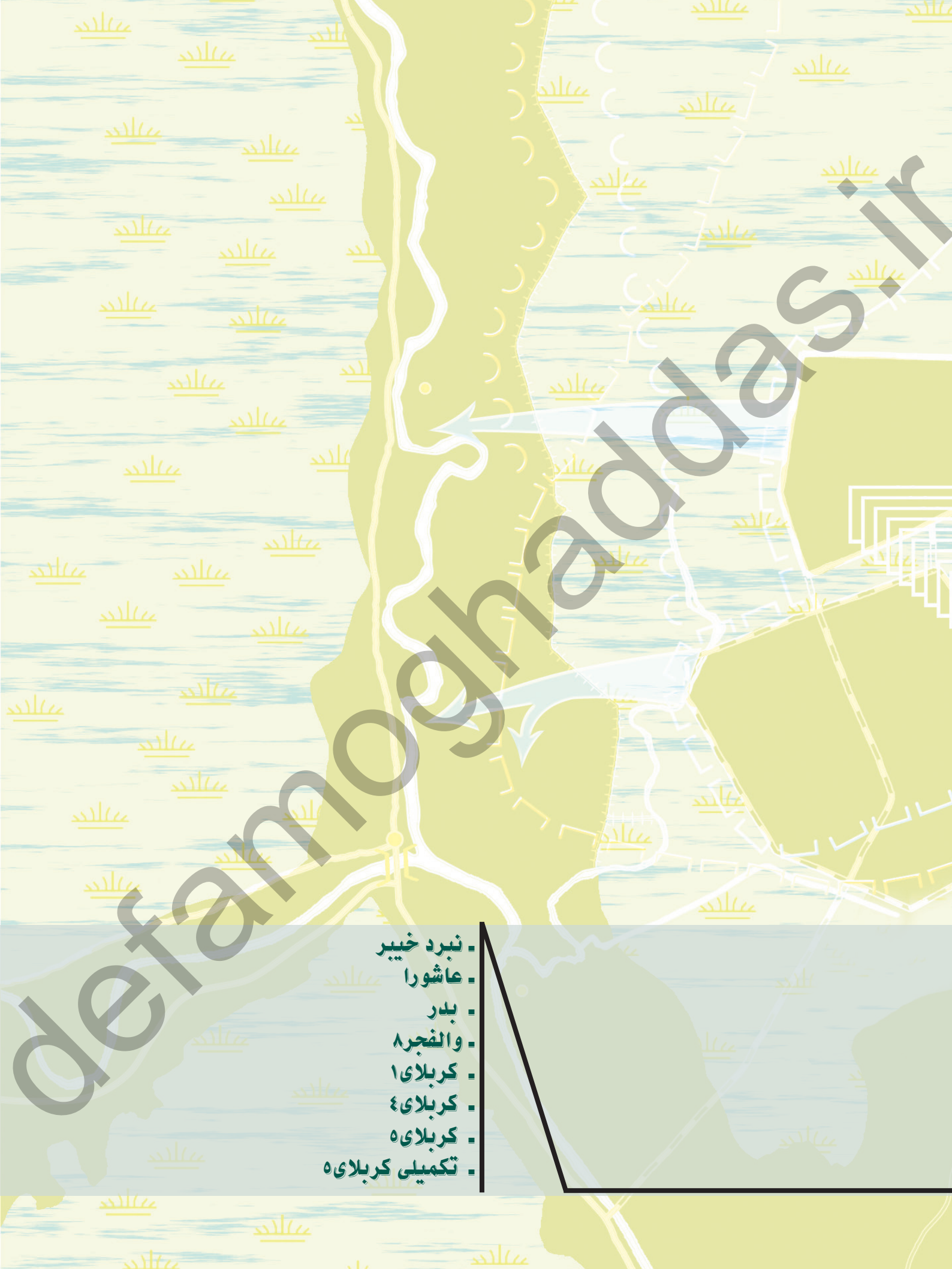
شهید مهدی هنری

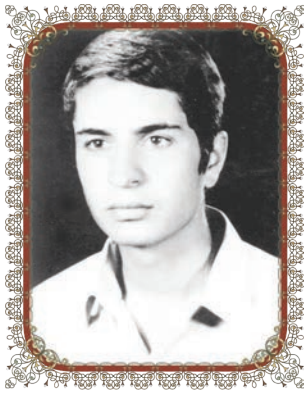

فصل ۴

نبردهای پیروز

-
- نبرد خیبر
 - عاشورا
 - بدر
 - والفجره
 - کربلای ۱
 - کربلای ۴
 - کربلای ه
 - تکمیلی کربلای ه

شهید محمدرضا مرادی

منطقه عملیات: جبهه جنوبی، هورالهویزه - جزایر مجنون

تاریخ: ۳ اسفند ۱۳۶۲ - ۲۲ اسفند ۱۳۶۲

رمز: یا رسول الله (ص)

هدف عملیات: دستیابی به جزایر مجنون و ساحل شرقی رود دجله

استعداد نیروهای خودی: ۲۵۰ گردان

استعداد لشکر ۴۱ ثارالله: ۱۰ گردان

لشکر ۴۱ ثارالله

در عملیات

خیبر

نگاه راهبردی

پس از فتح خرمشهر و عقب‌نشینی سراسری ارتش عراق، دشمن برای دستیابی به پدافند مطمئن، تدابیری به کار بست: در مناطق کوهستانی، ارتفاعات مرزی را همچنان در اشغال خود نگه داشت و در مناطق پست، با به کارگیری موانع مصنوعی، موقعیت خود را تحکیم بخشید. در عین حال، دشمن از موانع طبیعی نیز به منظور ایجاد اطمینان بیشتر بهره می‌گرفت. در این میان، رودخانه عریض اروند و منطقه وسیع هورالعظیم، نگرانی دشمن از تهاجم قوای ایران را کاهش می‌داد. این موضوع در منطقه هورالعظیم (هورالهویزه) بیشتر مشهود بود، به طوری که دشمن، هیچ گونه مانعی برای ایجاد پدافند در غرب این منطقه در نظر نگرفته بود. عراق هرگز نمی‌پنداشت نیروهای پیاده ایران بتوانند از آب‌گرفتگی وسیع و دارای عمق چند متری در هورالعظیم عبور کنند و نیز گمان نمی‌کرد تلاش اصلی قوای مسلح ایران، در این منطقه باشد.

در این میان، اجرای عملیات والفجرمقدماتی در منطقه شمال هور، با وجود نتایج نامطلوب آن، نتیجه‌ای بزرگ - هرچند غیرمستقیم - بر جای نهاد. عملیات در منطقه جزایر، شناسایی موقعیت ضعیف دشمن در منطقه هور را در پی داشت. فرماندهان سپاه پاسداران که در پی اجرای عملیات والفجرمقدماتی، در آن منطقه حضور یافته بودند، با مشاهده نقاط ضعف دشمن، به سرعت عملیات خیبر را طراحی کردند و با استفاده از تجربه به دست آمده از عملیات والفجرمقدماتی، ضربت امنیت را شدت بخشیدند و رعایت حفاظت اطلاعات را اصل قرار دادند. علاوه بر این، دو موضوع مهم دیگر در دستور کار قرار گرفت: موضوع اول، فعالیت‌های شناسایی بود که باتوجه به رعایت اصل حفاظت، به نیروهای بومی سپاه خوزستان واگذار شد و موضوع دوم، ایجاد ظرفیت جدید در سازمان رزم سپاه پاسداران و ایجاد قابلیت عملیات آبی - خاکی بود که می‌بایست تحقق می‌یافت. بر همین اساس، یگان دریایی سپاه (قرارگاه نوح) تأسیس شد. در عین حال، برای جلوگیری از هوشیاری دشمن، قرارگاه دریایی سپاه نیز در بوشهر فعال شد تا تلاش جدید به منظور افزایش فعالیت در خلیج فارس تلقی شود.

موقعیت منطقه

منطقه عملیاتی، شرق رودخانه دجله و قسمتی از شرق اروندرود (شط العرب) را در بر می‌گرفت و هورالهویزه (هورالعظیم) و دو جزیره مجنون شمالی و جنوبی و دو منطقه طلاویه و زید، شاخص‌ترین عارضه‌های منطقه عملیاتی بودند.

طرح مانور کلی عملیات

قرارگاه مرکزی خاتم‌الانبیا (ص) با دو قرارگاه کربلا و نجف، عملیات را فرماندهی می‌کرد. فرماندهی قرارگاه کربلا به عهده ارتش و فرماندهی قرارگاه نجف را سپاه عهده‌دار بود. همچنین قرارگاه نجف، با ۵ قرارگاه فرعی نصر، حنین، بدر، حدید و فتح وارد عملیات شده بود و قرارگاه حنین، با تحت امر گرفتن لشکر ۴۱ ثارالله و ۳ یگان دیگر، می‌بایست مأموریت محوله را عملیاتی می‌کرد.

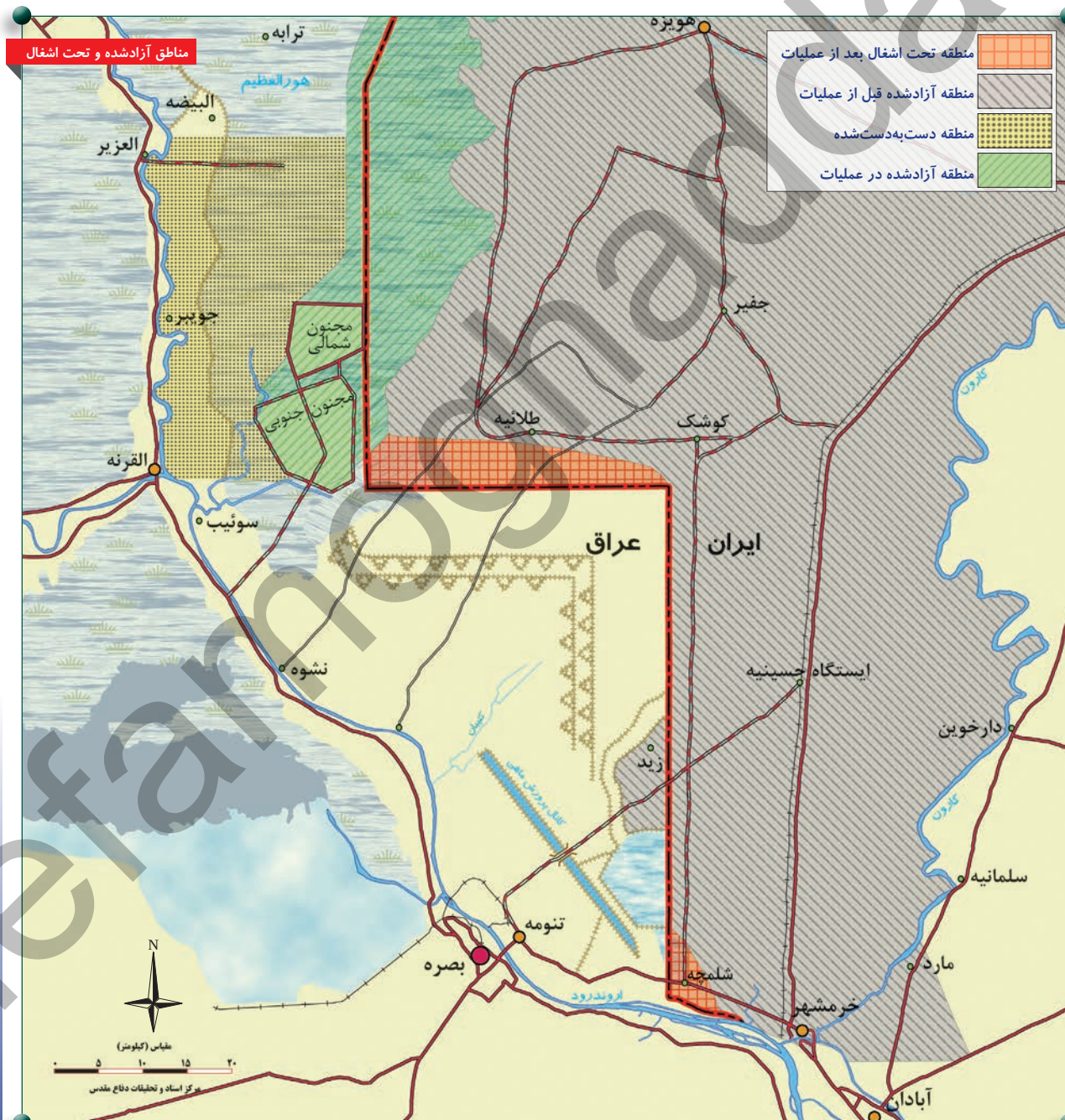
وضعیت لشکر ثارالله

روزهای پایانی آبان ۱۳۶۲، که لشکر ۴۱ ثارالله به کامیاران رفته بود، فرماندهان این لشکر با برگزاری جلساتی در مدت یک هفته، عملیات‌هایی را که تا آن موقع انجام داده بودند، تجزیه و تحلیل کردند تا با یافتن نقاط قوت و ضعف، از تجربه عملیات‌های قبل، در نبردهای آینده استفاده کنند. همچنین در آن جلسات، برای گردان‌های لشکر که تا آن تاریخ، فقط به نام شناخته می‌شدند، کد انتخاب کردند.

در عملیات خیبر، لشکر ۴۱ ثارالله با ۱۹ گردان آماده عملیات شده بود که ۱۱ گردان آن یگان‌های سازمانی لشکر ۴۱ بودند و ۸ گردان هم از لشکر تازه تأسیس قدس، تحت امر لشکر ثارالله قرار گرفته بود.

مأموریت لشکر ۴۱

لشکر ۴۱ ثارالله تحت فرماندهی قرارگاه حنین، مأموریت داشت در مرحله اول، بعد از تصرف سرپل پیش‌بینی‌شده، به‌دست لشکر ۲۷ محمد رسول‌الله، از لشکر ۲۷ عبور و تا ساحل رودخانه دجله و نشوه پیشروی کند، لیکن تحولات میدان نبرد در مرحله اول، سبب شد لشکر ثارالله، تلاش اصلی را متوجه جزایر مجنون، شرق دجله و القرنة کند و ضمن الحاق با نیروهای محور طلائیه، جهت باز کردن جاده طلائیه - نشوه که برای ادامه عملیات، انتقال نیرو و مهمات، بااهمیت بود، اقدام و درنهایت در نشوه، با یگان‌های قرارگاه کربلا الحاق کند.

شرح عملیات

مهدی باکری فرمانده لشکر ۳۱ عاشورا، به‌طور متناوب در این سنگر حضور داشتند. بعداً قرارگاه لشکر ۴۱ به روی ضلع میانی جزیره، کنار چاه‌های نفت منتقل شد.

دشمن در این عملیات، مواضع خودی را به‌طور گسترده بمباران شیمیایی کرد؛ یک‌بار موقعیت شهید باقری هدف بمب‌های شیمیایی قرار گرفت که تعدادی از رزمندگان لشکر، به‌شدت صدمه دیدند و محمدرضا مرادی، جانشین واحد اطلاعات لشکر به شهادت رسید. اواخر فروردین‌ماه نیز یک‌بار دیگر، دشمن مواضع لشکر ۴۱ را بمباران شیمیایی کرد که در نتیجه، تعدادی از نفرات واحد تخریب لشکر، مجروح یا شهید شدند. در این عملیات، دو فرمانده گردان لشکر به نام‌های محمود پایدار و محمد نعمتی، همچنین سیدحمید میرافضلی رزمنده رفسنجان، مسئول اطلاعات قرارگاه کربلا همراه محمدابراهیم همت فرمانده لشکر محمد رسول‌الله بر اثر اصابت گلوله تانک به شهادت رسیدند.

مقاومت بسیار شدید دشمن در محور طلاییه، که پیشروی لشکر ۲۷ محمد رسول‌الله را سد کرده بود، مأموریت لشکر ۴۱ را برای عبور از لشکر ۲۷ متغی ساخت. لذا گردان‌های لشکر ۴۱ برای ورود به جزایر مجنون آماده شدند.

لشکر ثارالله با ۴ گردان به فرماندهی محمود پایدار، احمد امینی، رضا عباس‌زاده و سیدجواد حسینی وارد جزیره مجنون جنوبی شد. گردان‌ها نخست روی سیل‌بندی‌های میانی و شرقی جزیره مستقر شدند و بعد از نبردی سخت و پی‌درپی، دشمن را تا ضلع شمالی کانال سوئیب عقب زدند و با ایجاد خاکریز، به دفاع از جزیره پرداختند.

شب دوم، گردان‌های محرم و کربلا، به خاکریز دشمن که بیش از یک کیلومتر از خاکریز خودی فاصله نداشت، حمله کردند و با انهدام خط اول عراقی‌ها و پاک‌سازی آن، موقعیت خودی را بهبود بخشیدند و تثبیت کردند. سپس سایر گردان‌های لشکر ۴۱ به تدریج وارد خط شدند و گردان‌های در خط، برای استراحت و بازسازی به عقب آمدند. آتش سنگین دشمن و بمباران‌های بی‌وقفه هوایی، پشتیبانی از گردان‌های حاضر در خط را مختل کرده بود. به‌همین دلیل، عمده تدارک‌رسانی به‌ناچار در شب انجام می‌شد.

پس از گذشت یک ماه، دشمن با شکافتن دژ ضلع غربی جزیره جنوبی، آب را به‌سوی مواضع رزمندگان لشکر ثارالله که در زمین‌های پست‌تری موضع گرفته بودند، سرازیر کرد. گرچه اقداماتی برای کنترل جریان آب انجام گرفت، مقدرات ضعیف مهندسی، بر سرعت آب فائق نیامد و ضلع غربی جزیره را آب گرفت. در پی این اقدام دشمن، رزمندگان لشکر ثارالله به‌ناچار، با تغییر موضع در نقاط مرتفع‌تر جزیره، خط پدافندی تشکیل دادند.

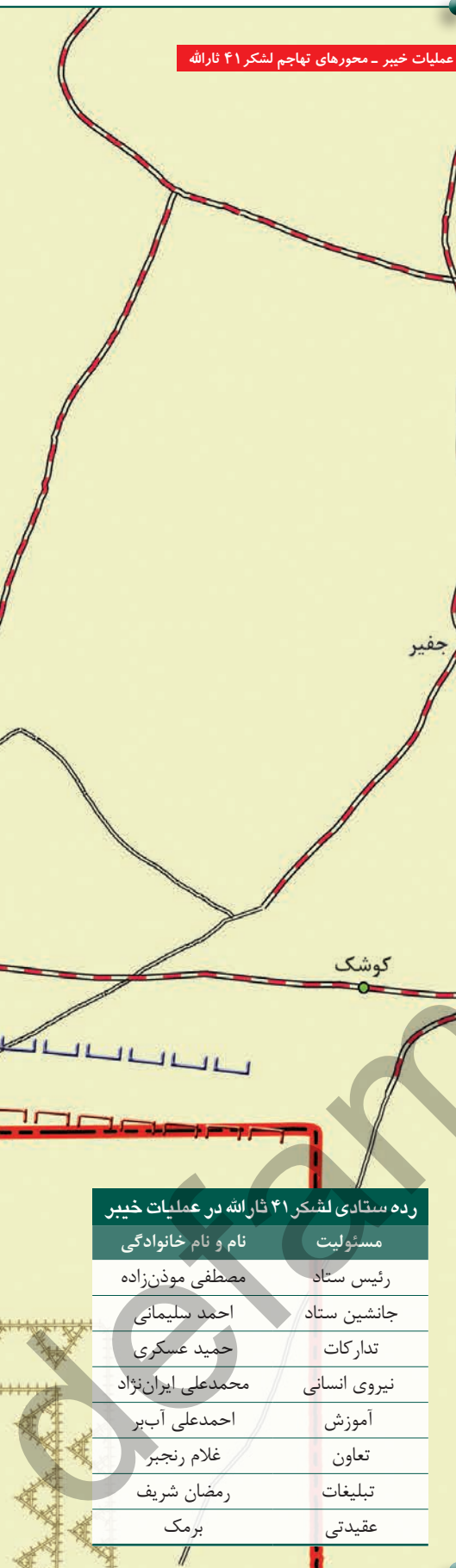
سنگر فرماندهی لشکر ۴۱، ابتدا در کنار جاده بین دو جزیره شمالی و جنوبی تعبیه شده بود؛ سنگر کوچکی به ابعاد ۲ متر در ۲ متر که قاسم سلیمانی، احمد کاظمی فرمانده لشکر ۸ نجف، مهدی زین‌الدین فرمانده لشکر ۱۷، محمدابراهیم همت فرمانده لشکر ۲۷ و

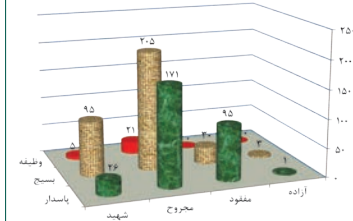
شهید محمود پایدار قبل از عملیات خبیر

$\wedge \vee$

عملیات خیبر - محورهای تهاجم لشکر ۴۱ ناراالله

شهدای لشکر ۴۱ ناراالله در عملیات (نفر)

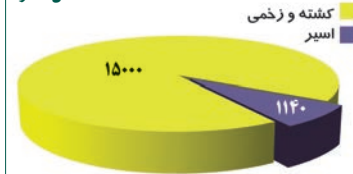
نفرات لشکر ۴۱ ناراالله در عملیات

استعداد قوای طرفین (گردان)

تلفات دشمن (نفر)

خسارات دشمن در عملیات خیبر

تجهیزات	انهدام	غنیمت
هواپیما	۶	-
بالگرد	۹	-
تانک و نفربر	۱۵۰	۱۰
خودرو	۲۰	-
دستگاه مهندسی	-	۶۰
ادوات	-	-

نتایج راهبردی

عملیات خیبر نشان داد که قوای مسلح جمهوری اسلامی ایران، توانی نهفته و قدرتی پیش‌بینی‌ناپذیر دارد. بروز این توانمندی، موجب افزایش عزم بین‌المللی، برای کنترل ایران و جلوگیری از شکست عراق شد، به‌طوری‌که برای حمایت از حکومت عراق و بازدارندگی توان رزمی ایران، از ۳ اسفند ۱۳۶۲ (زمان آغاز عملیات خیبر) تا ۳۰ مهر ۱۳۶۳، ۵۴ کشور جهان، تعداد ۴۷۴ طرح به نام صلح ارائه کردند. شورای امنیت سازمان ملل نیز در ۱۱ خرداد ۱۳۶۳، قطعنامه ۵۵۲ خود را درخصوص پایان دادن به جنگ ایران و عراق تصویب کرد؛ اگرچه هیچ‌یک از این قطعنامه‌ها حقوق ایران را تأمین نمی‌کرد.

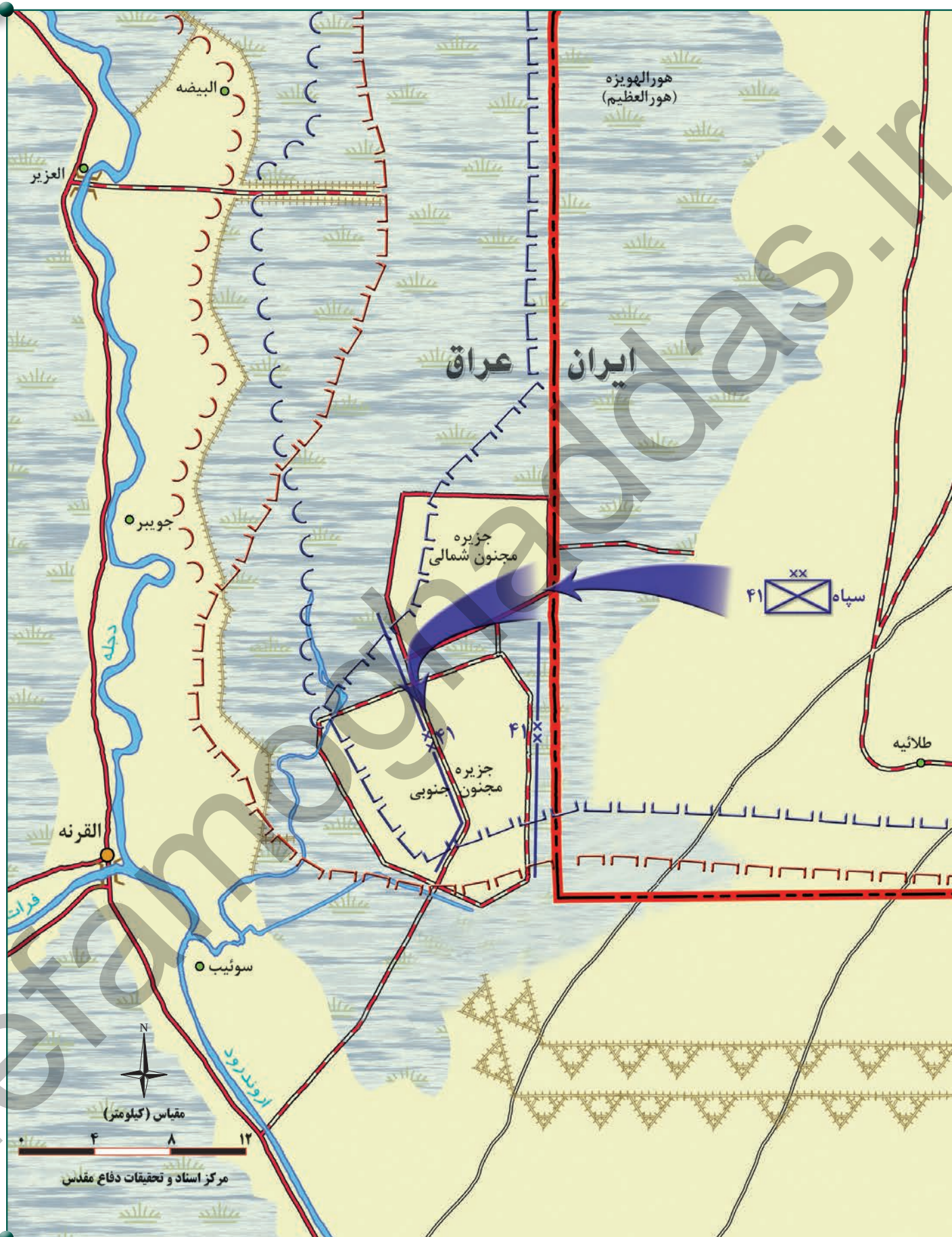
همچنین این عملیات، فرماندهان جنگ را درباره اهمیت تأثیر تجهیزات دریایی و آبی - خاکی آگاه و برای کسب نتایج مهم و حیاتی مصمم کرد. سپاه پاسداران نیز از یک ضرورت حساس و حیاتی در تکمیل و توسعه سازمان خود، آگاهی یافت و به تقویت و توسعه یگان‌های دریایی، برای اجرای عملیات‌های آبی - خاکی پرداخت. این رهیافت، قابلیت سپاه را در اجرای عملیات‌های عبور از هور و رودخانه‌های بزرگ، افزایش داد و هسته اصلی عملیات‌های بدر، والفجر ۸، کربلای ۳، ۴ و ۵ و نیز زمینه‌ای برای تشکیل نیروی دریایی سپاه پاسداران شد.

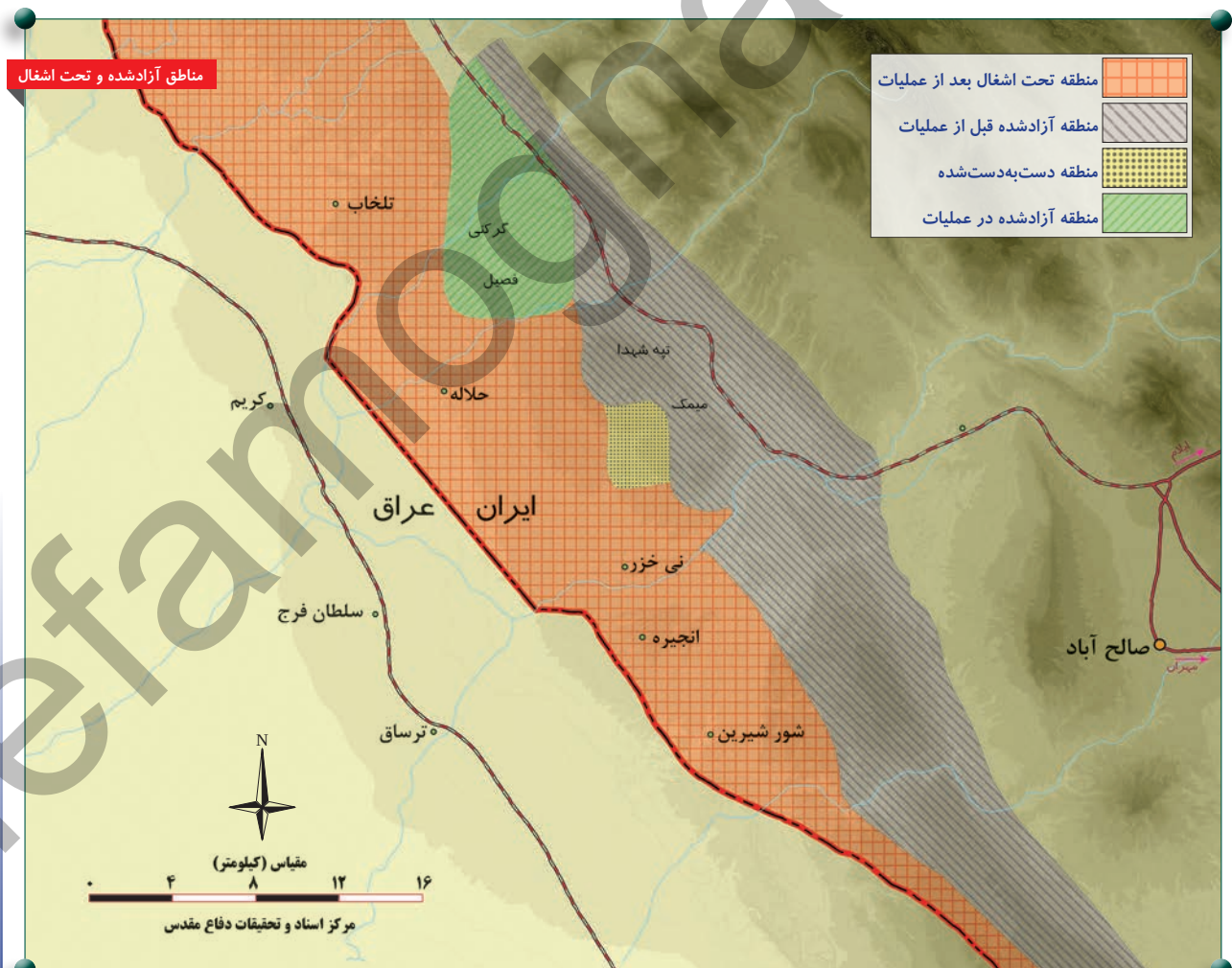

شهید محمد نعمتی

رده ستادی لشکر ۴۱ ناراالله در عملیات خیبر

نام و نام خانوادگی	مسئولیت
مصطفی موذن‌زاده	رئیس ستاد
احمد سلیمانی	جانشین ستاد
حمید عسکری	تدارکات
محمدعلی ایران‌نژاد	نیروی انسانی
احمدعلی آب‌بر	آموزش
غلام رنجبر	تعاون
رمضان شریف	تبلیغات
برمک	عقیدتی

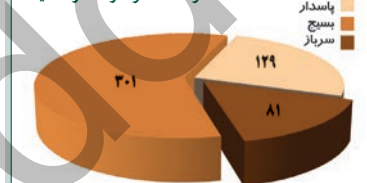

شرح عملیات

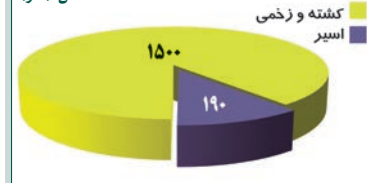
یگانی از لشکر ۴۱، به فرماندهی حسین محمودی، با نفوذ به عمق دشمن، بعد از به هلاکت رساندن تعدادی از نیروهای عراقی و انهدام بخشی از تجهیزاتشان، ۴۰ نفر را اسیر و به عقبه‌های خودی منتقل کرد.

در این عملیات، احمد سلیمانی معاون ستاد لشکر که به منظور تامین نیازهای پشتیبانی رزمندگان گردان لشکر ۴۱ ثارالله به منطقه رفته بود، به شهادت رسید.

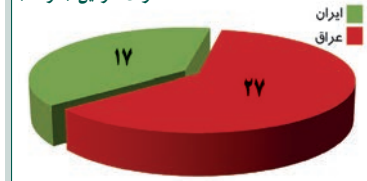
نفرات لشکر ثارالله در عملیات

تلفات دشمن (نفر)

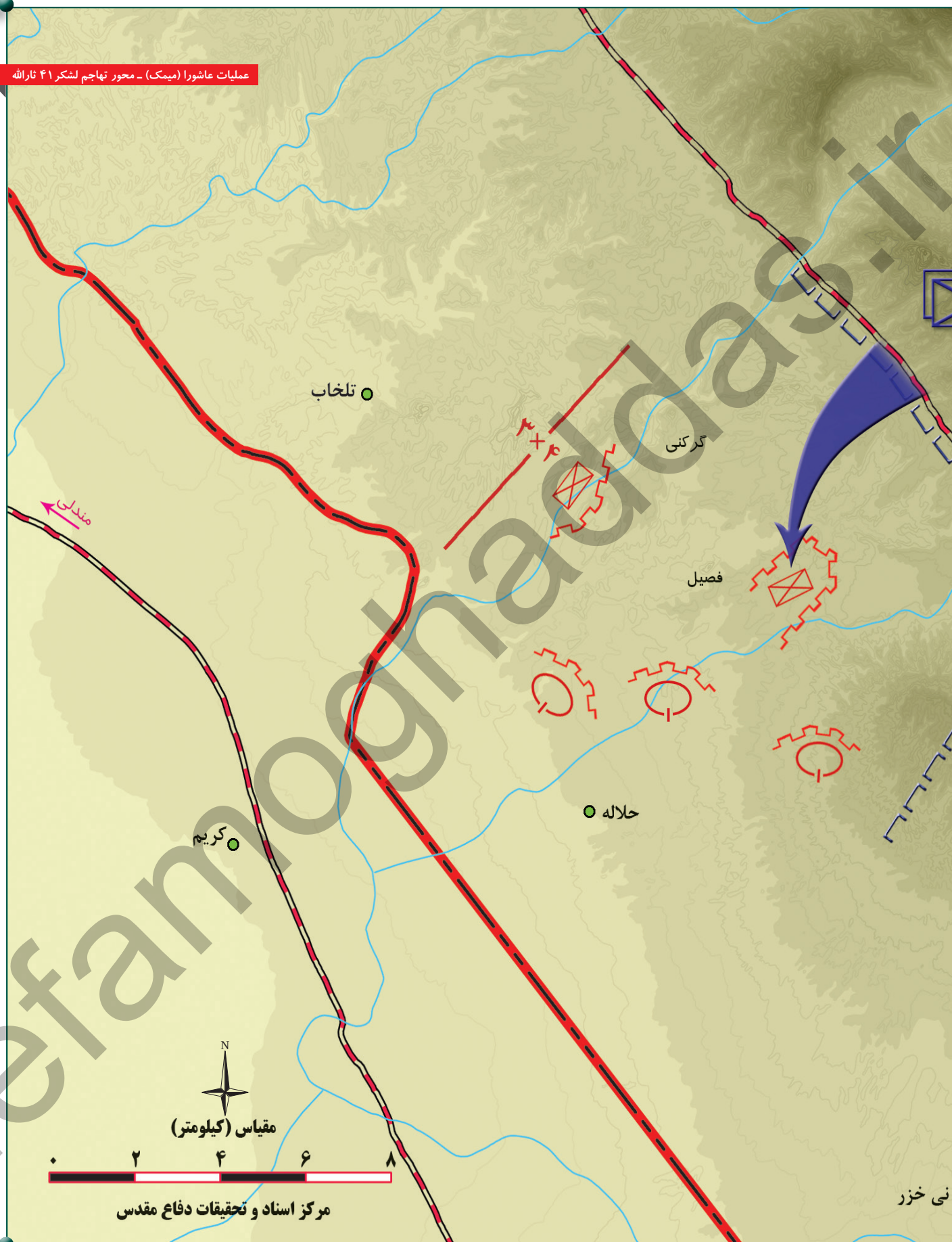

استعداد قوای طرفین (گردان)

خسارات دشمن در عملیات عاشورا

تجهیزات	انهدام	غنیمت
تانک و نفربر	۵	۴
خودرو	۷	-
دستگاه مهندسی	۳	-
ادوات	-	۳۵

مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس

شهید رضا عباس زاده

طرح مانور

لشکر ثارالله ضمن شناسایی دو آبراه برای عبور نیروهایش به سوی خط دشمن، دو محور را برای حمله به دشمن برگزید.

رده صف لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات بدر	
مسئولیت	نام و نام خانوادگی
فرمانده لشکر	قاسم سلیمانی
جانشین لشکر	علی رضا رزم حسینی
جانشین عملیاتی	عبدالحسین رحیمی
طرح و عملیات	قاسم میرحسینی
مسئول اطلاعات	رمضان راجی
افراد مؤثر عملیاتی	حمید شفیعی
	سیدمحمد تهامی یونس زنگی آبادی علی شفیعی
مسئول محور	محمدحسین پودینه
	علی اکبر خوشی
مسئول ادوات	مهدی زندی
مسئول توپخانه	سیدمرتضی موسوی
مسئول زرهی	تویسرکانی
مسئول تخریب	مرتضی حاج باقری
مسئول مخابرات	علی حاجبی
مسئول مهندسی	سیدجواد حسینی
مسئول بهداری	خدا رضا پیرمرادی
مسئول پدافند	مجید نخعی
یگان دریایی	سعید میرشکاری
فرمانده گردان ۴۱۰	رضا عباس زاده
فرمانده گردان ۴۱۴	علی بینا
فرمانده گردان ۴۱۵	حسین تاجیک
فرمانده گردان ۴۱۶	محمد مارانی - احمد شول
فرمانده گردان ۴۱۷	محمدجواد کهن
فرمانده گردان ۴۱۹	بهرام سعیدی - عباس مرادی
فرمانده گردان ۴۲۲	اسماعیل فرخی نژاد
فرمانده گردان شهید کازرونی	احمد امینی

منطقه عملیات: جبهه جنوبی، هورالهویزه - شرق دجله
تاریخ: ۲۰ اسفند ۱۳۶۳ - ۲۶ اسفند ۱۳۶۳
رمز: یا فاطمة الزهراء (س)
هدف عملیات: قطع جاده بصره - العماره
استعداد نیروهای خودی: ۱۲ لشکر و ۱۱ تیپ شامل ۱۱۵ گردان
استعداد لشکر ۴۱ ثارالله: ۸ گردان

لشکر ۴۱ ثارالله

در عملیات

بدر

نگاه راهبردی

دستیابی به یک جناح از دشمن در شمال بصره و قطع جاده مهم بصره - العماره که می توانست منطقه مانور مناسبی برای عملیات های آینده به سمت بصره یا العماره باز کند و دروازه جدیدی برای ورود به مناطق خشکی جدید بگشاید، همچنان هدفی راهبردی تلقی می شد. در این وضعیت، عواملی همچون تجربیات به دست آمده از عملیات خیبر درزمینه الزامات پشتیبانی و تاکتیکی و عملیات آبی و خاکی، جبران بسیاری از نواقص و کمبودهای مهندسی موجود در این عملیات، در اختیار داشتن جزایر مجنون، به عنوان مناطق واسط و سرپل که امکان تمرکز نیروها و انتقال تجهیزات به جلو را تسهیل می کرد، موجب شدند منطقه هورالهویزه، بار دیگر برای اجرای عملیات بزرگ بعدی انتخاب شود. دستیابی به جاده العماره - بصره و تسلط بر آن و نیز راهیابی به هورهای غرب دجله - که استان های ناصریه، بصره و العماره را احاطه کرده است - از جمله اهداف این عملیات بود.

موقعیت منطقه

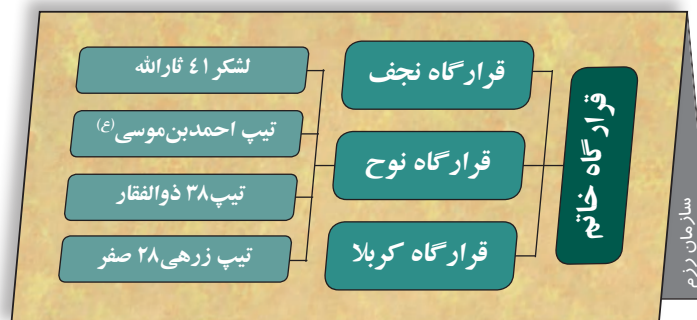
منطقه عملیاتی، محدوده آب گرفته غرب هورالهویزه و محدوده خشک حدفاصل رود دجله تا سواحل غربی هورالهویزه را در بر می گرفت. همچنین، رودخانه دجله، این منطقه را به دو قسمت شرقی و غربی تقسیم می کرد. منطقه شرق دجله که بیشترین وسعت عملیات را به خود اختصاص داده بود، مانعی بود بر سر راه تصرف جاده استراتژیک بغداد - بصره، در غرب دجله که با وجود وسعت، کمتر هدف نهایی عملیات محسوب می شد.

طرح مانور کلی عملیات

قرارگاه خاتم الانبیا (ص) با سه قرارگاه کربلا، نجف و نوح عملیات را فرماندهی می کرد و قرارگاه نوح مأموریت داشت با لشکر ۴۱ ثارالله و تیپ احمدبن موسی از پد الهویدی تا کانال سوئیب عملیات کند.

مأموریت لشکر ۴۱

لشکر ۴۱ ثارالله تحت فرماندهی قرارگاه نوح، مأموریت داشت پس از انتقال نیروهای خود به جزیره جنوبی و عبور از هورالهویزه، در منطقه القرنه، ضمن تصرف پد الهویدی و گسترش در آن محور، به سوی پل «زردان» پیشروی کند و سپس کانال سوئیب را شکافته، آب را به سمت بصره رها کند. قرارگاه تاکتیکی لشکر ۴۱ ثارالله، در ضلع شمالی جزیره جنوبی احداث شده بود. ضمناً هم زمان با این عملیات، یک عملیات ایذایی هم در شلمچه به لشکر ۴۱ واگذار شده بود.

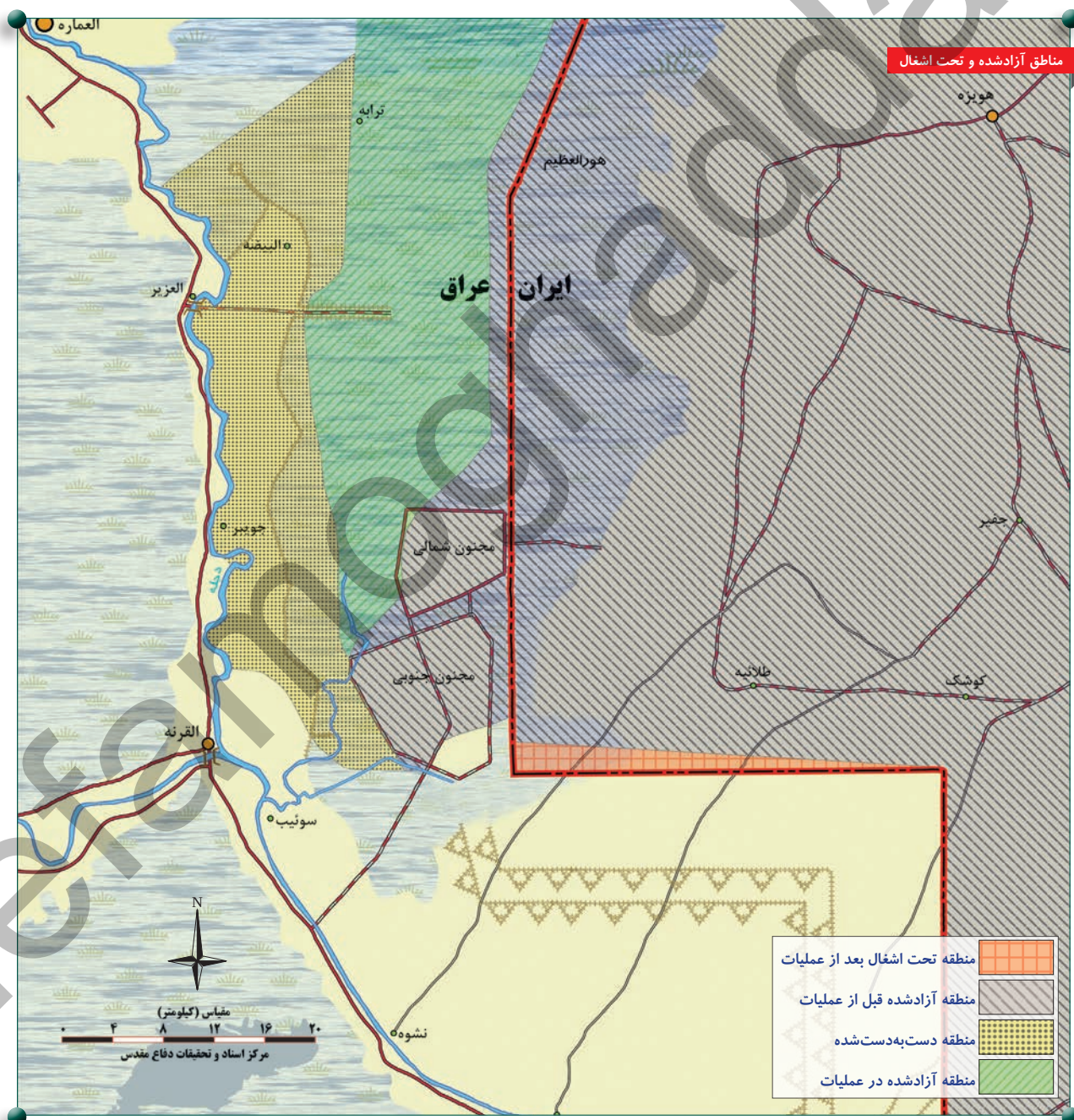
سازمان رزم

شهید محمد شمسواری

عملیات پشتیبانی

برای کمک به لشکر عاشورا، ۵ گردان لشکر ۴۱، با استفاده از پلی که در غرب جزیره شمالی زده شده بود، وارد عملیات شدند. آنها تا کنار دجله، منطقه‌ای که به لحاظ شکل، مشهور به کیسه‌ای بود، پیشروی و روطه را تصرف کردند؛ سپس وارد کیسه‌ای شدند و در بخشی از منطقه، آب رها کردند. گردان ۴۱۵ به فرماندهی حسین تاجیک، پشتاز گردان‌های لشکر ۴۱ شد و یک گروهان از آن به فرماندهی حسین محمودی از دجله عبور کرد. نهایتاً این گروهان عقب آمد؛ درحالی که محمد شمسواری رزمنده لشکر ۴۱ ثارالله به اسارت در آمده بود. وی که به آزاده حماسی مشهور است، مقابل دوربین خبرنگاران با دست بسته، فریاد «مرگ بر صدام، ضد اسلام» را جهانی کرد.

تاریخ ۱۹، ۲، ۵۵

پہلے

11230 - U

بِسْمِ تَعَالٰی

جمهوری اسلامی ایران

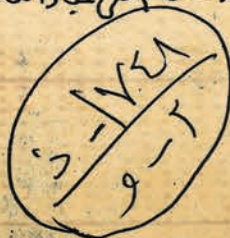
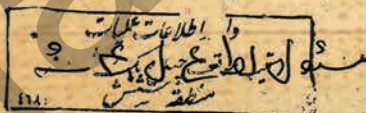
جمهوری اسلامی ایران
۵
ز: اطاعت علی (ع)
اطاعت محمد و آل

دولوع: لا ادرى من اين است نفعه شرقي جزيرة فيسب جنوب محور شهيد البر سجدہ مورخہ ۱۸/۲/۳۴

ساعت ۱۸۲۴ از سبزه در محله (۳۹۵۰۰ - ۵۸۴۰۰) باقرای ۱۴۴۰ ثبت کرده و بعد از سبزه ۲ کیلومتر در سمت راست
به منطقه بزرگ بوش (کلی) رسیدند، تا موقع تاریک شدن هوا در اینجا توقف کرده و ساعت ۴۴ بزرگ ای ۱۳۳۰ را مشاهده اند
در وقت حرکت در حال شغل را مطابق باقرای دیده اند و پس از ۱۴ کیلومتر در سمت راست به جویان رسیدند و پس از چند
دقیقه حرکت در این جویان به رودی در حال شغل رسیدند و بعد از آن ساعت ۴۴ بزرگ ای ۱۳۳۰ را دیدند و بعد از آن
هدایت شخصی به بوش رسید و بعد از آن هم هادی دور شدن کیلومتر

در حواله آنها دوشم حدود یک کیلو سترمیش رفته اند که به شقه ۱۰۰ به پیش دوشم رسیده اند، بعضی از قسمتها این حواله
خس فترده بود یعنی که مجبور به پیاده رفتن و حمل کردن کالونی شده اند با نگاه کردن در دوربین (دید در شب)
اینقدر معلوم شد که مواظبت در سخن درست است چنانچه پیش روی روند، بعد از این کار شقه ۱۰۰ به پیش دوشم رسیده اند و تا
۷۵ ستری در پی پیش رفته اند که سندها روی آن بادوربین دیده می شدند. از این عمل به بعد تا کالونی رسیده
رفت لذا به محبت و حواله آنها یک گشته در ستر ۲۲۱ به شقه ۱۰۰ به پیش دوشم رسیده اند و ۲۳۱۵ به اول شقه ۱۰۰ به پیش دوشم
رسیده اند. در ابتدای حرکت در محور ۲ یا ۳ خمی به درمیدگردانستند.

والسلام على عباد الله الصالحين

✓
کیرنضوان
(۵)
۱- اطیع ق ک
۲- ف- ل ا ق
۳- با ک ل

لیست برادران و بزرگواران گرامی که از یادگیرهای خانگی و روستایی

۱- کامظم کیانی	تاریخ: خرداد ۱۳۱۵	۱- امین محمد گمزنه
۲- احمد رفیع	۱۳۱۵/۱۲/۵۳	۲- محمد علی گمزنه
۳- حسین ایران منش	۱۳۱۷/۱۲/۹۳	۳- محمد علی گمزنه
۴- حسین اشرفی	۱۳۱۷/۱۲/۹۳	۴- محمد علی گمزنه
۵- رضا یحیی	۱۳۱۷/۱۲/۹۳	۵- محمد علی گمزنه
۶- محمد علی کارآفرین	۱۳۱۷/۱۲/۹۳	۶- محمد علی گمزنه
۷- ابراهیم یس دست	۱۳۱۷/۱۲/۹۳	۷- محمد علی گمزنه
۸- افقی	۱۳۱۷/۱۲/۹۳	۸- محمد علی گمزنه
۹- محمد رضا هلاوی	۱۳۱۷/۱۲/۹۳	۹- محمد علی گمزنه
۱۰- سید آتش‌نشان	۱۳۱۷/۱۲/۹۳	۱۰- محمد علی گمزنه
۱۱- رمضان راجی	۱۳۱۷/۱۲/۹۳	۱۱- محمد علی گمزنه
۱۲- مهدی شازلا	۱۳۱۷/۱۲/۹۳	۱۲- محمد علی گمزنه
۱۳- خنصر... باقری	۱۳۱۷/۱۲/۹۳	۱۳- محمد علی گمزنه
۱۴- محمد رضا کاظمی	۱۳۱۷/۱۲/۹۳	۱۴- محمد علی گمزنه
۱۵- رضا سنی	۱۳۱۷/۱۲/۹۳	۱۵- محمد علی گمزنه
۱۶- خواجه‌لی	۱۳۱۷/۱۲/۹۳	۱۶- محمد علی گمزنه
۱۷- حسین پور	۱۳۱۷/۱۲/۹۳	۱۷- محمد علی گمزنه
۱۸- شرفی پور	۱۳۱۷/۱۲/۹۳	۱۸- محمد علی گمزنه
۱۹- حسن سلطان	۱۳۱۷/۱۲/۹۳	۱۹- محمد علی گمزنه
۲۰- محمد جم	۱۳۱۷/۱۲/۹۳	۲۰- محمد علی گمزنه
۲۱- شیربان	۱۳۱۷/۱۲/۹۳	۲۱- محمد علی گمزنه
۲۲- محمدری	۱۳۱۷/۱۲/۹۳	۲۲- محمد علی گمزنه
۲۳- ضعیف‌السادات	۱۳۱۷/۱۲/۹۳	۲۳- محمد علی گمزنه
۲۴- حمید سلطان	۱۳۱۷/۱۲/۹۳	۲۴- محمد علی گمزنه
۲۵- احمد نژاد	۱۳۱۷/۱۲/۹۳	۲۵- محمد علی گمزنه
۲۶- علی مجیدی	۱۳۱۷/۱۲/۹۳	۲۶- محمد علی گمزنه

شرح عملیات

برای اجرای عملیات، دو معبر شناسایی شده بود. معابر مزبور، آبراه‌هایی بودند که لابه‌لای نزارهای هورالهویزه وجود داشتند. قرار بود عملیات با شکستن خط به‌دست نیروهای خط‌شکن شروع شده و بلافاصله، قایق‌ها برای انتقال رزمندگان به خط، حرکت کنند ولی یکی از آبراه‌های شناسایی‌شده، برای رفت‌وآمد قایق‌ها مناسب نبود، لذا از آن صرف‌نظر شد و عقبه اصلی لشکر به یک آبراه ختم شد و رزمندگان لشکر، تنها از مسیر یک آبراه خود را به خشکی رساندند.

لشکر ۴۱ در محور القرنه، در خیز اول، با گردان‌های ۴۱۰ و شهید کازرونی به‌فرماندهی رضا عباس‌زاده و احمد امینی، خط اول دشمن را شکستند؛ سپس دو گردان دنبال - پشتیبان وارد نبرد شدند. نفرات این گردان‌ها ابتدا در پد الهویدی و سیل‌بند اول دشمن، به سیم‌های خاردار و موانع برخورد کردند؛ سپس با تغییر محور، ساعت ۳ بامداد خط دوم دشمن را شکستند و پاک‌سازی پد الهویدی را تا ساعت ۰۳:۲۰ به پایان رساندند؛ آنگاه به عمق دشمن پیشروی کردند.

اما ناکامی یگان مجاور که در جناح راست لشکر ۴۱ عمل می‌کرد، موجب شد به رزمندگان لشکر دستور بازگشت داده شود. بدین ترتیب، از روز پنجم عملیات، رزمندگان باتوجه‌به اوضاع میدان نبرد، به جزیره مجنون بازگشتند. رضا عباس‌زاده در این عملیات به شهادت رسید و نبرد بدر پس از ۶ روز خاتمه یافت. هم‌زمان با عملیات بدر، یکی از گردان‌های لشکر، در شلمچه در یک تک‌ایذایی شرکت کرد.

نتایج راهبردی

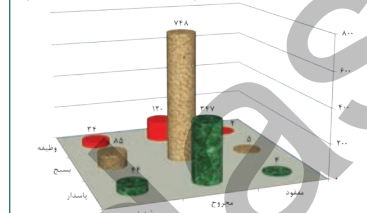
در عملیات بدر، بیش از ۵۰۰ کیلومترمربع از منطقه هور و ۱۳ کیلومتر از جاده خندق به تصرف نیروهای خودی درآمد، لیکن پشتیبانی از صحنه نبرد و ترابری، به‌دلیل وسعت آب‌گرفتگی که سه برابر منطقه خاکی بود، به دشواری انجام گرفت و وجود عقبه‌های غیرمتصل و گسسته از مناطق مقدم رزم، مانع موفقیت کامل شد.

از سوی دیگر، هم‌زمان با این عملیات، توان موشکی سپاه پاسداران وارد معادلات جنگ شد و ایران برای اولین بار مقابله‌به‌مثل کرد و در برابر آغاز اولین دوره جنگ شهرها و حملات موشکی عراق به تهران، کرکوک و بغداد را هدف موشک‌های خود قرار داد.

منطقه عملیاتی بدر - رزمندگان گردان ۴۱۵

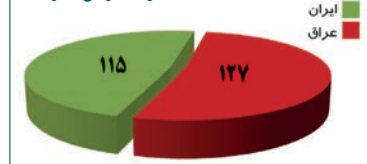
شهدای لشکر ۴۱ تارالله در عملیات (نفر)

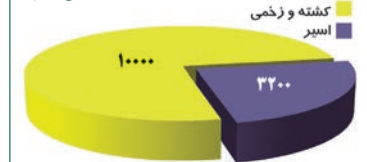
نفرات لشکر ۴۱ تارالله در عملیات

استعداد قوای طرفین (گردان)

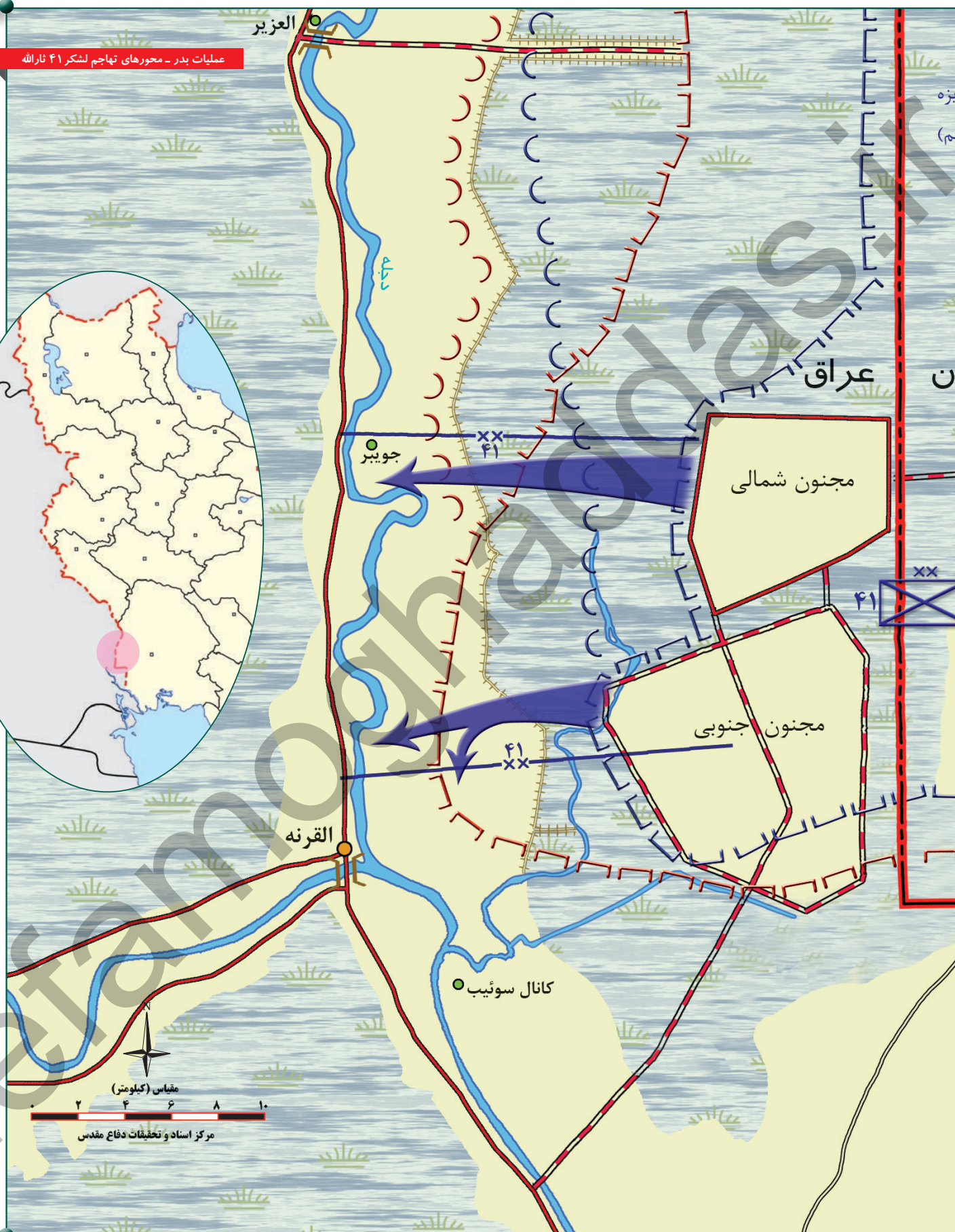
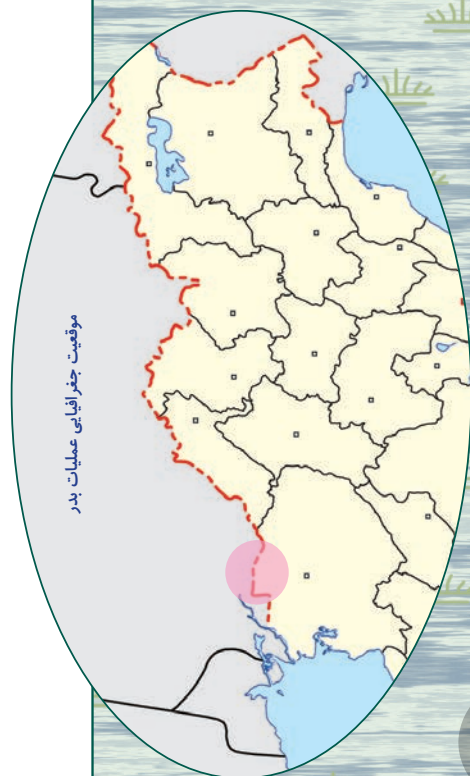
تلفات دشمن (نفر)

خسارات دشمن در عملیات بدر (دستگاه، فروند، قیضه)

تجهیزات	انهدام	غنیمت
هواپیما	۶	-
بالگرد	۴	-
تانک و نفربر	۲۵۰	-
خودرو	۲۰۰	-
دستگاه مهندسی	۱۵	-
ادوات	۶۰	-

عملیات بدر - محورهای تهاجم لشکر ۴۱ نارالله

اردوگاه شهید کازرونی - رزمندگان گردان ۴۱۹ - فروردین ۱۳۶۴

شهید احمد امینی

منطقه عملیات: جبهه جنوبی، شبه جزیره فاو
تاریخ: ۲۰ بهمن ۱۳۶۴ - ۱ اسفند ۱۳۶۴
رمز: یا فاطمه الزهرا (س)
هدف عملیات: تصرف فاو
استعداد نیروهای خودی: مجموع ۱۴۰ گردان
استعداد لشکر ۴۱ ثارالله: ۱۰ گردان

لشکر ۴۱ ثارالله
 در عملیات
 والفجره

نگاه راهبردی

اجتناب از جنگ در زمین مسلح - پس از عملیات های رمضان و والفجر مقدماتی - و در پی آن، ابتکار عمل در هورالهیوزه طی دو عملیات بزرگ خیبر و بدر، فضای جدیدی در روند جنگ ایجاد کرده بود؛ لیکن بهره برداری از این وضعیت، به عوامل دیگری از جمله رعایت اصل غافلگیری بستگی داشت. همچنین باید منطقه ای برای نبرد انتخاب می شد که تثبیت آن، به خطوط پدافندی گسترده ای نیاز نداشته باشد. با چنین نگرشی، شبه جزیره فاو برای اجرای عملیات والفجر ۸ انتخاب شد. علاوه بر این، عبور از اروند برای دشمن غیر قابل پیش بینی بود و غافلگیری در تاکتیک (راهکنش) محسوب می شد. با هدف غافلگیر کردن دشمن، اقدامات مهندسی گسترده ای برای آماده سازی منطقه هورالهیوزه صورت گرفت تا دشمن، به هدف اصلی ایران برای اجرای عملیات در شبه جزیره فاو پی نبرد. محصور بودن دو ضلع از مثلث شبه جزیره به اروندرود و خور عبدالله نیز، بهترین موقعیت پدافندی را در این زمین ایجاد می کرد. همچنین شبه جزیره فاو که تنها راه زمینی عراق به خلیج فارس محسوب می شد و دستیابی به آن، هم مرز شدن ایران با کویت را در پی داشت، با توجه به حمایت های مالی و نظامی کویت از عراق در طول جنگ، بسیار با اهمیت تلقی می شد.

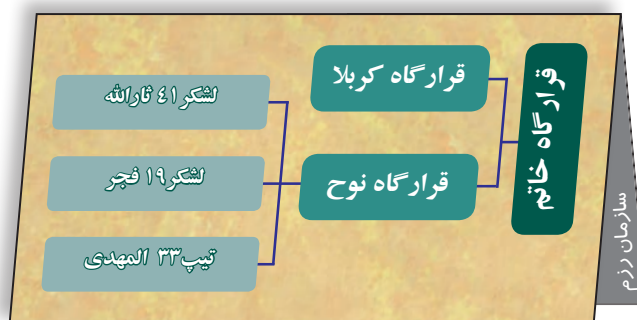
موقعیت منطقه

شبه جزیره فاو، زمین مثلث گونه ای است که سواحل اروندرود و آبراه بزرگ خور عبدالله، دو ضلع آن را تشکیل می دهند. اروند - تشکیل دهنده مرز ایران و عراق - رود خروشان است که عمق آن به ۲۵ متر هم می رسد. ساحل اروند باتلاقی، پوشیده از چولان (بوته های بلند) حداکثر با ارتفاع ۱/۵ متر، نیزارهایی با ارتفاع ۳ تا ۴ متر، نخلستانی وسیع با عمق ۲ تا ۵ کیلومتر و دارای زمینی سست است.

طرح مانور کلی عملیات

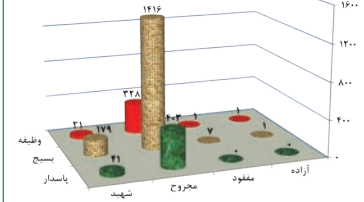
عبور از رودخانه خروشان اروند و اجرای عملیات والفجر ۸، بسیار پیچیده بود و اگر تجربه گران بهای دو عملیات خیبر و بدر در هورالهیوزه نبود، قطعاً طراحی عملیات با مشکل روبه رو می شد.

قرارگاه خاتم الانبیا (ص)، اجرای عملیات را با دو قرارگاه عملیاتی کربلا و نوح برعهده داشت. قرارگاه کربلا، تصرف شهر فاو و کارخانه نمک را عهده دار بود و قرارگاه نوح، با لشکر ۴۱ ثارالله، لشکر ۱۹ فجر و تیپ مستقل ۳۳ المهدی (ع)، مأموریت داشت منطقه «رأس البیشه» را تصرف و تأمین کند.

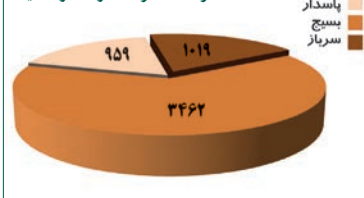

رده صف لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات والفجره	
مستولیت	نام و نام خانوادگی
فرمانده لشکر	قاسم سلیمانی
جانشین لشکر	مصطفی مؤذن زاده
جانشین عملیاتی	قاسم میرحسینی
طرح و عملیات	عبدالحسین رحیمی
اطلاعات و عملیات	رمضان راجی
جانشین	محمدحسین
اطلاعات و عملیات	یوسف اللهی
افراد مؤثر عملیاتی	اکبر بختیاری سید محمد تهامی علی شفیعی و حمید شفیعی
مسئول محور	علی اکبر خوشی محمدحسین پودینه یونس زنگی آبادی
مسئول ادوات	مهدی زندی
مسئول توپخانه	سیدمرتضی موسوی
زرهی	غلامرضا نجفیان
مسئول تخریب	مرتضی حاج باقری
جانشین تخریب	حمیدرضا جعفرزاده
مسئول مخابرات	سید محمدعلی ابراهیمی
مسئول مهندسی رزمی	محمد مشایخی
مسئول بهداشت	علی بهزادی
پدافند	مجید نخعی
ش. م. ر	کاظم علیمزادی
مسئول یگان دریایی	علی حاجبی
فرمانده گردان ۴۱۰	احمد امینی
فرمانده گردان ۴۱۲	علی محمدی
فرمانده گردان ۴۱۴	علی بیضا
فرمانده گردان ۴۱۵	حسین تاجیک
فرمانده گردان ۴۱۶	احمد شول
فرمانده گردان ۴۱۷	حسین فتاحی
فرمانده گردان ۴۱۸	حسین محمودی
فرمانده گردان ۴۱۹	بهرام سعیدی
فرمانده گردان ۴۲۰ (شهید)	ابراهیم شهریاری
فرمانده گردان ۴۲۲	اسماعیل فرخی نژاد

شهدای لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات (نفر)

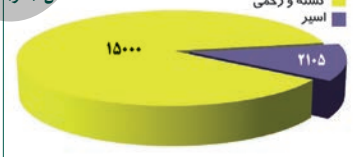
نفرات لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات

استعداد قوای طرفین (گردان)

تلفات دشمن (نفر)

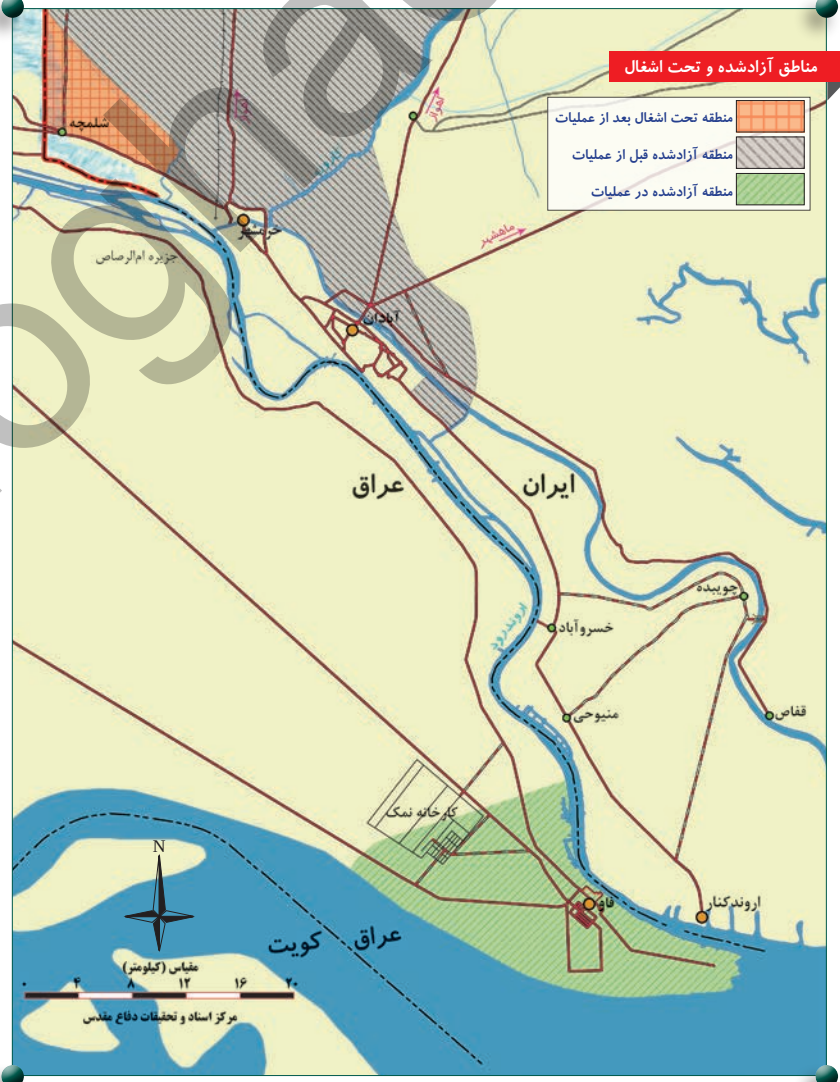

مأموریت لشکر ۴۱

لشکر ثارالله درحالی که جناح چپ آن را لشکر ۳۳ المهدی (عج) و جناح راست آن را لشکر ۱۹ فجر پوشش می‌دادند، موظف بود ضمن عبور از اروند و شکستن خط دشمن، با تلاش غواصان، اسکله و پادگان قشله را تصرف و تا ساحل خور عبدالله پیشروی کند. هم‌زمان، خط پدافندی هورالعظیم به گردان ۴۱۳ به فرماندهی اسفندیار صابری واگذار شده بود.

طرح مانور لشکر

لشکر ثارالله، با استفاده از سه نهر مجری، علی‌شیر و بلامه، سه محور را برای هجوم به دشمن برگزید. همچنین عملیات شکستن خط را به ۳ گروهان غواص گردان ۴۱۰ حضرت رسول (ص) واگذار کرد و عملیات عبور و تثبیت را به سایر گردان‌ها سپرد.

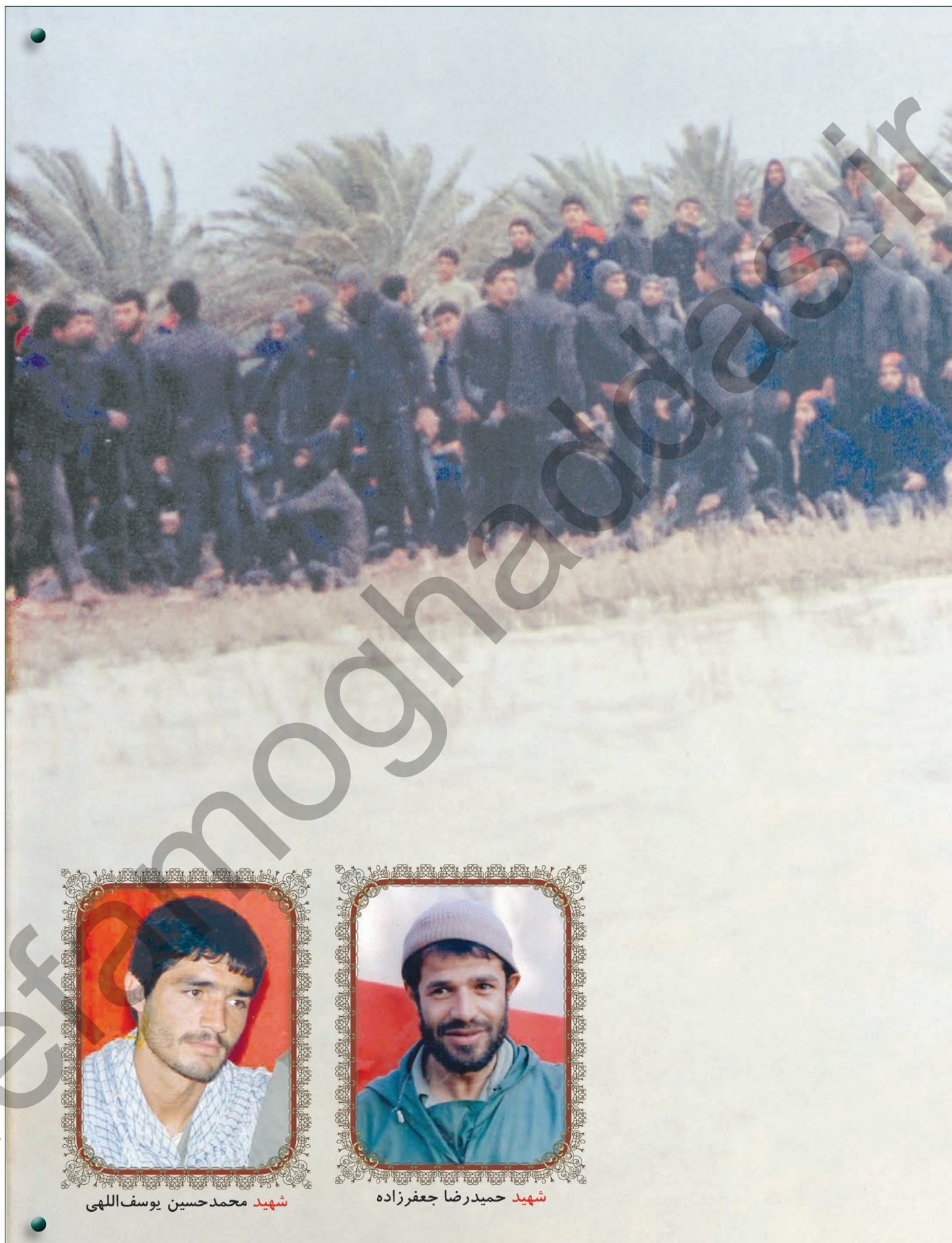

رده ستادی لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات والفجر ۸

نام و نام خانوادگی	مسئولیت
حمید عسگری	رئیس ستاد
محمد نصراللهی	جانشین ستاد
عبدالمهدی مغفوری محمد گرامی	معاونین ستادی
فرود بهراسمانی	مسئول تدارکات
محمدعلی ایران‌نژاد	مسئول نیروی انسانی
محمود خاکسار	آموزش نظامی
غلام رنجبر	مسئول تعاون
مهدی صدفی	مسئول تبلیغات
قطرانی	مسئول عقیدتی
علی آخوندزاده	حفاظت

شهید محمدحسین یوسف‌اللهی

شهید حمیدرضا جعفرزاده

شرح عملیات

ساعت ۱۰ صبح، گردان ۴۱۶ به سوی خور عبدالله حرکت کرد تا جناحین لشکر را تأمین کند. ساعت ۱۳، گردان ۴۱۲ و یک دسته از نفرات گردان ۴۱۶ در خط اول و دوم، با رزمندگان تیپ المهدی (عج) الحاق کردند و جناح چپ لشکر ۴۱ تأمین شد.

ساعت ۱۴، رزمندگان گردان ۴۲۲، از ارونند عبور کردند و در پادگان قشله مستقر شدند. ساعت ۰۴:۳۰ روز دوم، گردان ۴۲۲، به خاکریزهای راست کارخانه نمک قدیمی حمله و تا سپیده صبح، تعدادی از افراد دشمن را اسیر کرد و چند دستگاه تانک و نفربر به غنیمت گرفت. سپس، گردانهای ۴۱۹ و ۴۱۵ از سمت راست گردان ۴۲۲ عبور کردند و مقارن ساعت ۰۸:۲۶ به پایگاه موشکی دشمن رسیدند. گردان ۴۱۹، روی ضلع راست پایگاه و گردان ۴۱۵، روی ضلع چپ پایگاه ادامه تک دادند و ۲۰۰ نفر از افراد پایگاه را اسیر کردند. با توجه به بسته شدن عقبه دشمن در خور عبدالله و هجوم رزمندگان لشکر در سمت چپ کارخانه نمک، نیروهای دشمن که توان مقاومت نداشتند، حین فرار، در باتلاق گرفتار شدند که حدود ۳۰۰ نفر از آنها با تلاش افراد خودی نجات یافتند.

ساعت ۱۲:۳۰، گردان ۴۱۹ در ضلع شرقی پایگاه موشکی، بالشکر ولیعصر (عج) الحاق کرد. ساعت ۱۳:۳۰، گردان ۴۱۵ پس از عبور از دکل ضلع جنوبی پایگاه، ۴ دستگاه تانک و یک گردان توپخانه دشمن را به غنیمت گرفت و ساعت ۱۶:۱۰، در ۵۰۰ متری مخازن نفتی، در ضلع غربی پایگاه، بالشکر ۲۵ کر بلا از قرارگاه کر بلا الحاق کرد.

به این ترتیب، تا روز ۲۲ اسفند ۱۳۶۴، رزمندگان لشکر ۴۱ ثارالله علاوه بر تصرف خط
حد تعیین شده، برای تکمیل مأموریت تیپ المهدی و لشکرهاى ۱۹ فجر، و لیعصر (ع)
و ۲۵ کربلا مشارکت کردند. همچنین، علاوه بر دستیابی به خور عبدالله، از سمت چپ،

ساعت ۲۲:۱۳ روز ۲۰ بهمن ۱۳۶۴، نفرات گردان ۴۱۰ غواص که از اروند عبور کرده بودند، با دشمن درگیر شدند. هم‌زمان با این درگیری، ادوات و توپخانه لشکر ۴۱، خط دوم را زیر آتش گرفتند. فرمانده لشکر، ساعت ۲۲:۲۰ به گردان ۴۱۸ و ۷ دقیقه بعد، به گردان ۴۱۲ فرمان حرکت داد. گردان‌های ۴۱۸ و ۴۱۲ پس از شکستن خط اول و دوم با یکدیگر الحاق کردند. در جناح راست، گردان ۴۱۸ موفق به الحاق با لشکر ۱۹ فجر شد؛ ولی به دلیل مشکلات یگان جناح چپ در شکستن خط، گردان ۴۱۲ موفق به الحاق در جناح چپ خود نشد.

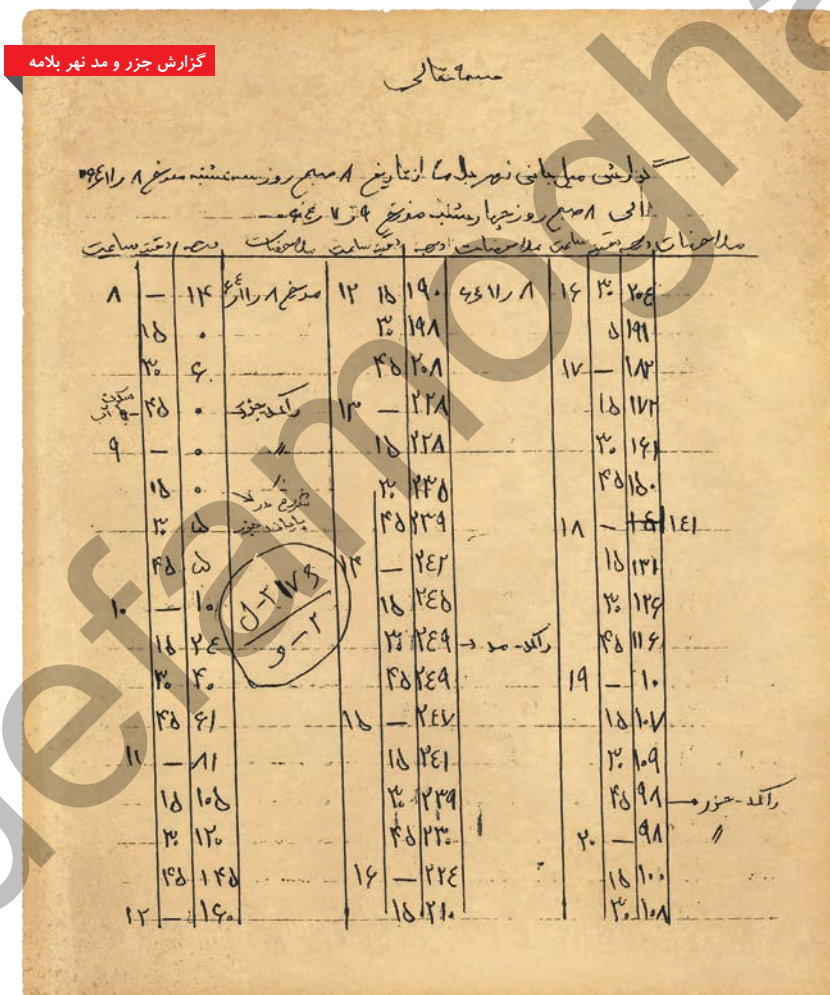
ساعت ۳:۰۰، گردان‌های موج سوم، وارد عمل شدند. گردان ۴۱۹ پس از عبور از گردان ۴۱۸، به‌طرف فلکه و پادگان قشله رفت و گردان ۴۱۵ بعد از عبور از گردان ۴۱۲، به عمق حرکت کرد. ساعت ۱:۲۰ روز اول، پادگان قشله سقوط کرد و گردان‌های ۴۱۹ و ۴۱۵ با یکدیگر الحاق کردند.

ساعت ۰۲:۳۹، یک دسته از رزمندگان گردان ۴۱۹ به کارخانه نمک قدیمی رسیدند. هم‌زمان، فرمانده گردان ۴۱۵ همراه یک دسته از افرادش، با هدف کمک به رزمندگان گردان ۴۱۹، از نخلستان عبور کردند و روبه‌روی کارخانه نمک با دشمن درگیر شدند.

ساعت ۰۲:۴۵، گردان ۴۱۷، از محور
بهر مجری حرکت کرد و ساعت ۰۳:۲۰،
به محدوده کارخانه نمک - که به دست
گردان‌های ۴۱۹ و ۴۱۵ تصرف شده بود -
رسید؛ سپس به عمق و جناحین پیشروی
کرد. این گردان ساعت ۰۵:۵۳، در جناح
راست، با لشکر ۱۹ فجر الحاق کرد.

با روشن شدن هوا، رزمندگان لشکر ۴۱
 ثارالله به کلیه اهداف از پیش تعیین شده
 خود رسیده بودند؛ ولی به دلیل عدم حضور
 یگان مجاور، جناح چپ این لشکر با
 تهدید روبه رو شد؛ لذا یک گروهان از
 نفرات گردان ۴۱۴، به ناچار پوشش جناح
 چپ لشکر را عهده دار شد.

ساعت ۰۷:۲۸، گردان‌های ۴۱۵، ۴۱۷ و ۴۱۴ به خور عبدالله دست یافتند.

اسکله و تأسیسات نفتی و بندری آن نیز تصرف شد و با تصرف دو پایگاه موشکی ساحل به دریا، شمال خلیج فارس از تعرضات دریایی و موشکی عراق به دور ماند و امکان تردد کشتی‌ها به بندر امام خمینی تسهیل شد. از سوی دیگر، بندر ام‌القصر عراق ناامن شد و رزمندگان به مرزهای کویت رسیدند.

خسارات دشمن (دستگاه، فروند، قبضه)		
موضوع	انهدام	غنیمت
هواپیما	۳۹	-
بالگرد	۵	-
تانک و نفربر	۵۴۰	۹۵
خودرو	۲۵۰	۱۸۰
دستگاه مهندسی	۵	۳۰
توپ	۲۰	۲۰

تا رأس البیشه و از سمت راست، تا ضلع شرقی پایگاه موشکی و همچنین تا ۵۰۰ متری مخازن نفتی پیشروی کردند.

صبح روز ۲۵ اسفند ۱۳۶۴، لشکر ثارالله، درحالی‌که لشکرهای فجر و ولیعصر، به ترتیب در راست و چپش قرار داشتند، خط پدافندی تشکیل داد و موظف شد با گردان ۴۱۹ در منطقه‌ای به عرض یک کیلومتر مأموریت اجرا کند.

دشمن در این روز، ۱۳ بار پاتک کرد که رزمندگان همه را خنثی کردند. چند روز بعد نیز منطقه عملیاتی تثبیت شد و عملیات پایان یافت. محمد نصراللهی معاون ستاد، حسین اسماعیل کاخ، مسئول تسلیحات و احمد امینی، فرمانده گردان غواص ۴۱۰، در این عملیات به شهادت رسیدند.

جنگنده‌های عراقی، صبح روز ۱۳۶۴/۱۱/۲۳، سنگر واحد اطلاعات و عملیات را که به خانه اطلاعات معروف بود، بمباران شیمیایی کردند که در نتیجه، حسین یوسف‌اللهی معاون اطلاعات و عملیات و مسئول شناسایی واحد با ۱۳ نفر از هم‌زمانش، در این بمباران شهید شدند. همچنین، ترکش خمپاره، حمیدرضا جعفرزاده، معاون واحد تخریب را ساعتی قبل از شروع عملیات شهید کرد.

نتایج راهبردی

با موفقیت در این عملیات، نیروهای ایرانی، بر اروندرود و خور عبدالله تسلط یافتند و دسترسی عراق به خلیج فارس، از راه آبی اروندر و اسکله‌های فاو قطع شد. شهر فاو،

108

رده صف لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات کربلای ۱	
نام و نام خانوادگی	مسئولیت
قاسم سلیمانی	فرمانده لشکر
مصطفی مؤذن‌زاده	جانشین لشکر
قاسم میرحسینی	جانشین عملیاتی
عبدالحسین رحیمی	طرح و عملیات
رمضان راجی	اطلاعات و عملیات
محمدحسین پودینه	افراد مؤثر عملیاتی
علی‌اکبر بختیاری	مسئول محور
سیدمحمد تهامی	یونس زنگی‌آبادی
مهدی زندی	مسئول ادوات
سیدمرتضی موسوی	مسئول توپخانه
غلامرضا نجفیان	زرهی
مرتضی حاج‌باقری	مسئول تخریب
سیدمحمدعلی ابراهیمی	مسئول مخابرات
محمد مشایخی	مسئول مهندسی‌زرهی
علی بهزادی	مسئول بهداری
مجید نخعی	پدافند
کاظم علیمرادی	ش. م. ر
محمد رضا ایرانمنش	مسئول یگان دریایی
فرمانده گردان ۴۰۵	فرمانده گردان ۴۰۹
فرمانده گردان ۴۱۰	فرمانده گردان ۴۱۱
فرمانده گردان ۴۱۲	فرمانده گردان ۴۱۳
فرمانده گردان ۴۱۴	فرمانده گردان ۴۱۵
فرمانده گردان ۴۱۶	فرمانده گردان ۴۱۷
فرمانده گردان ۴۱۸	فرمانده گردان ۴۱۹
فرمانده گردان ۴۲۰	فرمانده گردان ۴۲۲
فرمانده گردان ۴۲۲	فرمانده گردان ۴۲۲

طرح مانور (رزمایش) لشکر

لشکر ۴۱، پایین یال‌های ارتفاع حمزین، واقع در شیب شمالی تپه ۱۸۵ تا شیار آبشور، به طول ۱۲۰۰ متر، خط حد گرفته و مانور گردان‌هایش را چنین طراحی کرده بود:

۱. گردان ۴۱۷ به فرماندهی حسین فتاحی، در سمت چپ محور عملیاتی، ضمن گرفتن سرپل و پاک‌سازی سنگرهای دشمن، با لشکر ۲۵ کربلا در سمت چپ و گردان ۴۱۲ در سمت راست الحاق کند.

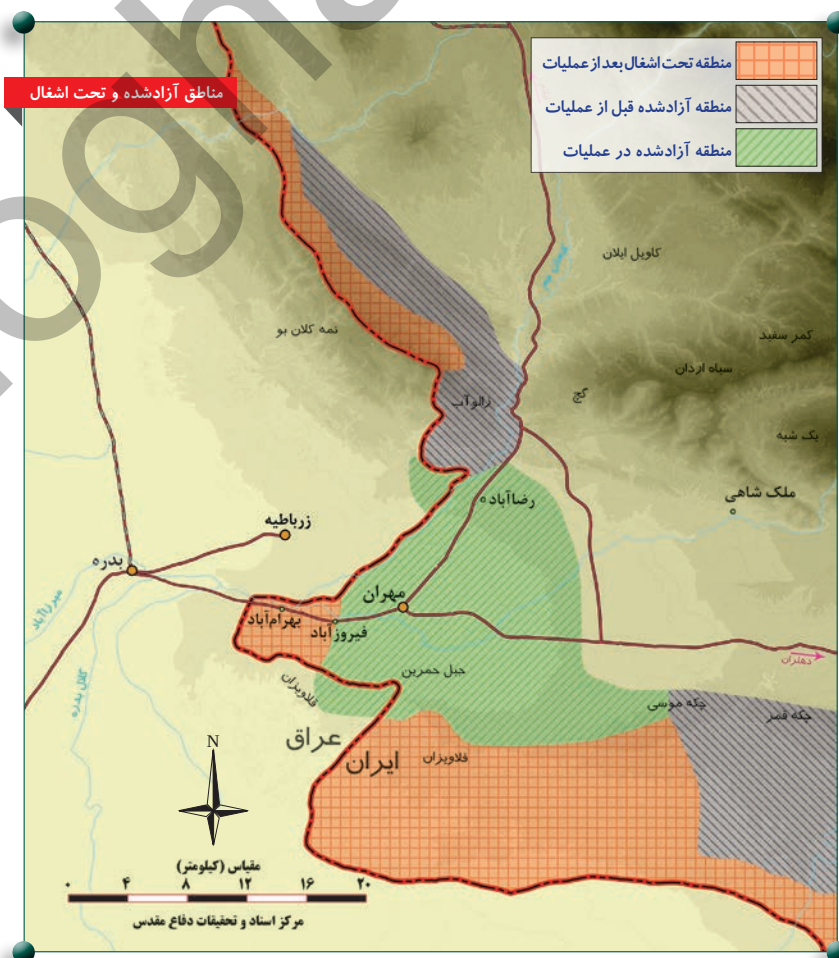
۲. گردان ۴۱۲ به فرماندهی علی محمدی، در سمت راست محور عملیاتی، خط دشمن را بشکند؛ شیار سمت چپ جاده را تأمین کند و با گردان ۴۱۷ در سمت چپ و با لشکر ۲۷ حضرت رسول (ص) در سمت راست الحاق کند.

۳. گردان ۴۱۸ به فرماندهی مجید زینلی معاون گردان، از گردان ۴۱۷ عبور کند و تا جاده‌ای که امامزاده سیدحسن را به ارتفاعات حمزین مرتبط می‌کند، پیشروی و با گردان‌های ۴۱۵ در راست و ۴۱۹ در چپ الحاق کند.

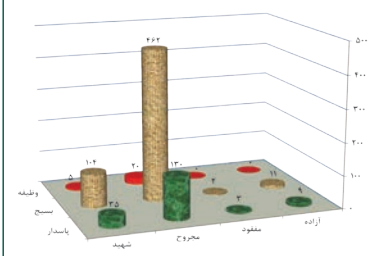
۴. گردان ۴۱۵ به فرماندهی حسین تاجیک، از گردان ۴۱۲ عبور و تا جاده امامزاده و حمزین پیشروی کند؛ سپس در ۸۰۰ متری آرایش بگیرد و از سمت راست با لشکر ۲۷ حضرت رسول (ص) و از سمت چپ با گردان ۴۱۸ الحاق کند.

۵. گردان ۴۱۹ به فرماندهی مهدی طیار معاون اول گردان، از محور گردان ۴۱۷ عبور کند و با استفاده از جاده، وارد خط گردان ۴۱۸ شود؛ سپس به حرکت ادامه دهد و روی ارتفاعات حمزین با گردان ۴۱۸ الحاق کند و ضمن پاک‌سازی، روی ارتفاع مستقر شود.

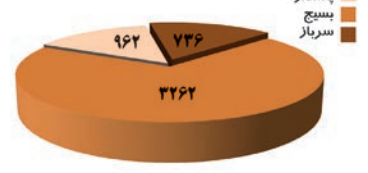
۶. گردان ۴۱۴ به عنوان احتیاط لشکر ۴۱ در منطقه حضور داشته باشد.

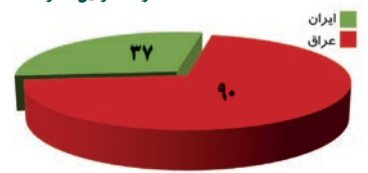
شهدای لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات (نفر)

نفرات لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات

استعداد قوای طرفین (گردان)

تلفات دشمن (نفر)

خسارات دشمن (دستگاه، فروند، قبیضه)

تجهیزات	انهدام	غنیمت
هواپیما	-	-
بالگرد	-	-
تانک و نفربر	۱۱۰	۶۹
خودرو	دهها دستگاه	۶۴
دستگاه مهندسی	-	۸
ادوات	مقدار زیاد	۶۱

شرح عملیات

صبح روز دوشنبه ۹ تیر ۱۳۶۵، گردان ۴۱۲ به خط منتقل شد. فرمانده گردان همراه معاون اول و چند فرمانده گروهان و فرمانده دسته، بر اثر اصابت خمپاره ۶۰ دشمن، مجروح شدند. از آن پس، حسین محمودی فرمانده گردان ۴۱۸، فرماندهی این گردان را به عهده گرفت.

رزمندگان لشکر، با سرعت عمل و حملات برق‌آسای خود موفقیتی بیش از انتظار، کسب کردند.

با شروع عملیات، خط اول دشمن تصرف شد و روز دوم، ارتفاعات ۲۲۳ - که بلندترین نقطه ارتفاعات قلاویزان است - به تصرف ۲ گردان لشکر به فرماندهی حسین تاجیک و مهدی طیاری درآمد.

با اینکه عراقی‌ها از خطوط خود با موانع متعدد دفاع می‌کردند، رزمندگان لشکر، به سرعت از همان مسیر دشمن وارد خط آنها شدند و باموفقیت به اهداف از پیش تعیین شده دست یافتند.

علی اکبر بختیاری فرمانده محور، احمد شول فرمانده گردان و علی حاجبی معاون ستاد، در این عملیات، به شهادت رسیدند. شب عملیات، در حالی که کوله خراج آر. پی. جی. رزمنده بسیجی علی عرب آتش گرفته بود، وی برای جلوگیری از لو رفتن عملیات خود را روی زمین انداخت و فداکارانه سوخت و شهید شد.

نتایج راهبردی

در این عملیات، مهران، جاده ایلام - مهران - دهلران و ارتفاعات سرکوب قلاویزان و حمیرین آزاد شد و به دنبال آن، عقبه‌های دشمن، از جمله شهرهای بدره و زرباطیه در دید و تیر قوای خودی قرار گرفت.

شهید علی حاجبی

لشکر ۴ ثارالله

در عملیات

کربلای ۴

منطقه عملیات: جبهه جنوبی، ابوالخصیب

تاریخ: ۳ دی ۱۳۶۵ - ۵ دی ۱۳۶۵

رمز: یا محمد رسول الله (ص)

هدف عملیات: تصرف ابوالخصیب

استعداد نیروهای خودی: ۲۵۰ گردان

استعداد لشکر ۴۱ ثارالله: ۱۷ گردان

موقعیت منطقه

منطقه عملیاتی ابوالخصیب و شلمچه دارای ارزش‌ها و ویژگی‌های مهم سیاسی و نظامی است و می‌توان آن را مهم‌ترین منطقه عملیاتی در جبهه جنوب دانست. مرکز این منطقه، نخلستان‌های اطراف اروندرود - حدفاصل جزیره بلجانیه تا بصره - است که عرض آن، ۴ تا ۵ کیلومتر و طولش حدود ۱۵ کیلومتر می‌باشد.

طرح کلی عملیات

قرارگاه مرکزی خاتم‌الانبیاء (ص) سپاه پاسداران، با ۴ قرارگاه کربلا، نجف، قدس و نوح، ۱۲ لشکر و ۷ تیپ مستقل و یک ناو تیپ، هدایت و فرماندهی عملیات را برعهده داشت و عملیات در چهار محور شلمچه، بلجانیه، ام‌الرصاص و جزیره مینو طراحی شده بود. در این عملیات، لشکر ثارالله می‌بایست تحت فرماندهی قرارگاه قدس، از تنگه آبی بوارین - ام‌الرصاص به‌سوی جزیره ام‌البابی تک می‌کرد.

نگاه راهبردی
مستولان کشور، سال ۱۳۶۵ را سال تعیین سرنوشت جنگ معرفی کرده بودند و تهدید، محاصره و تأمین بصره هدف استراتژیک جنگ بود. برای محاصره و تأمین بصره باید از سه محور هور، فاو و شلمچه، هم‌زمان عملیات می‌شد و لازم بود ۵۰۰ گردان نیرو فراهم شود؛ ولی به‌دلیل مشکلاتی همچون ضعف امکانات نظامی، تنها امکان تجهیز ۲۵۰ گردان فراهم شد. بنابراین، به‌جای سه محور، تنها به محور شلمچه اکتفا شد. به‌عبارت‌دیگر، پس از حذف دو محور احاطه‌ای (هور و فاو)، منطقه شلمچه و ابوالخصیب برای اجرای عملیاتی بزرگ و سرنوشت‌ساز برگزیده شد.

فرمانده گردان‌های عملیات کربلای ۴	
گردان	نام و نام خانوادگی
۴۰۵	محبعلی فارسی
۴۰۷	عباس طوسی
۴۰۸	غواص حمید شفیعی
۴۰۹	حبیب دانش شهرکی
۴۱۰	علی عابدینی
۴۱۱	محمدرضا قربان‌زاده
۴۱۲	علی محمدی
۴۱۳	علیرضا اختراعی
۴۱۴	احمد حمزه‌ای
۴۱۵	حسین تاجیک
۴۱۶	علیار شور
۴۱۷	حسین فتاحی
۴۱۸	حسین محمودی
۴۱۹	مهدی طیاری
۴۲۰	ابراهیم شهریاری (شهید)
۴۲۱	بهرام سعیدی
۴۲۲	منصور نبی‌زاده

طرح مانور لشکر

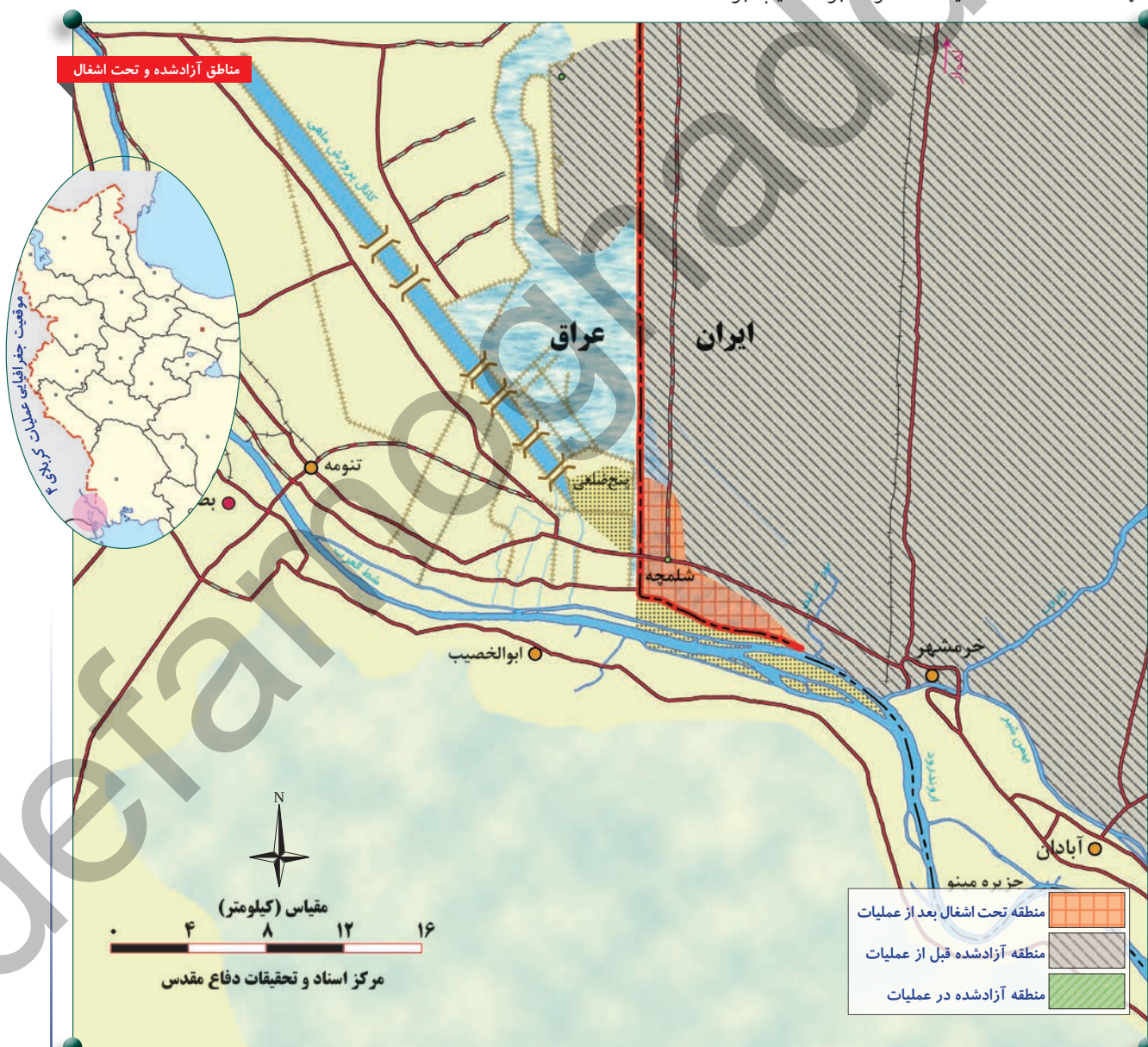
شهید عبدالمهدی مغفوری

لشکر ۴۱ ثارالله، در حدفاصل نهر عرایض تا نهر خین، کنار لشکرهای ۲۵ کربلا، ۱۴ امام حسین^(ع)، ۱۷ علی بن ابی طالب^(ع) و تیپ ۲۱ امام رضا^(ع) مستقر شده بود. چهار گردان موج اول و دوم در خرمشهر و گردانهای موج سوم و چهارم در سنگرهای اجتماعی در ۱۰ کیلومتر ۱۰ جاده خرمشهر- اهواز مستقر بودند.

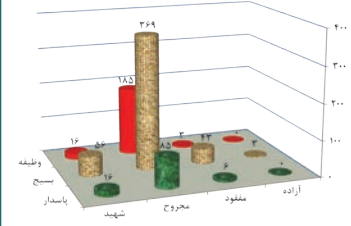
مأموریت لشکر در مرحله اول، شکستن خط اول دشمن در جزیره ام الرصاص، به عرض تقریبی ۱/۵ کیلومتر بود. سپس گردانهای لشکر می بایست ۱/۵ کیلومتر در عمق پیشروی می کردند.

لشکر ۴۱ پس از تصرف جزیره ام الرصاص، می بایست سرپلی را در جنوب جزیره ام البابی به دست می آورد و در نهایت، همراه لشکر ۱۴ امام حسین^(ع)، ابوالخصیب را تصرف می کرد.

در این عملیات، دو محور برای حمله در نظر گرفته شده بود: محور اول را یونس زنگی آبادی فرماندهی می کرد. مأموریت این محور، شکستن خط اول و تصرف جزیره ام الرصاص بود؛ مأموریت محور دوم نیز که محمدحسین پودینه فرماندهی آن را بر عهده داشت، ادامه عملیات تا حومه ابوالخصیب بود.

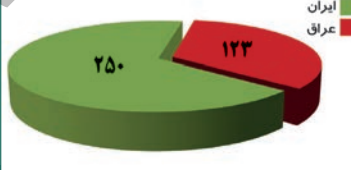
شهدای لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات (نفر)

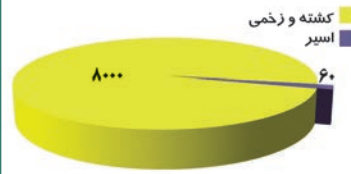
نقراش لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات

استعداد قوای طرفین (گردان)

تلفات دشمن (نفر)

خسارات دشمن (دستگاه، فروند، قبضه)

تجهیزات	انهدام	غنیمت
هواپیما	-	-
بالگرد	-	-
تانک و نفربر	۷۰	-
خودرو	-	-
دستگاه مهندسی	-	-
ادوات	-	-

شرح عملیات

کلیدی ترین منطقه عملیات، تنگه ای بود که از آبراه بین جزیره ام الرصاص و جزیره بوارین ایجاد شده بود و غواصان لشکر ۴۱ باید از آن عبور می کردند. تلاش بسیاری شد تا دشمن نسبت به این تنگه هوشیار نگردد.

در آستانه عملیات، بنابه ضرورت، گردان جدید ۴۰۸ غواص به فرماندهی حمید شفیعی تأسیس شد. این گردان همراه گردان ۴۱۰ به فرماندهی علی عابدینی، وارد عملیات شد اما هنگام عبور از تنگه، با عراقی های هوشیار روبه رو گردید. دشمن با شلیک پر حجم تیربار در سطح آب، از عبور نیروها از تنگه ام الرصاص - بوارین جلوگیری می کرد. با وجود این، گردان های غواص موفق شدند خط دشمن را بشکنند.

سپس نوبت گردان های موج دوم فرارسید. ارتش عراق، به دلیل حساسیتی که به جزیره ام الرصاص داشت، ۹ رده پدافندی ایجاد کرده بود که بعضی طبیعی و بعضی مصنوعی بودند، به طوری که هرگاه از هر خط عقب رانده می شد، در خط بعدی که نسبت به خط قبلی اشرف و تسلط داشت، مقاومت می کرد. به هر حال، گردان ۴۱۸ به فرماندهی حسین محمودی، تا پل جزیره ام البابی پیشروی کرد. سپس گردان ۴۱۵ به فرماندهی حسین تاجیک وارد عمل شد. رزمندگان لشکر ۴۱، تا انتهای جاده کمربندی - در عرض، جزیره ام الرصاص را دربر می گرفت - پیشروی کردند؛ اما هوشیاری استراتژیک (راهبردی) عراقی ها که در پی همکاری عناصر جاسوس به وجود آمده بود، موجب توقف عملیات و صدور فرمان عقب نشینی از سوی قرارگاه خاتم الانبیا (ص) شد.

در این عملیات، عبدالمهدی مغفوری مسئول بسیج استان و علی شفیعی فرمانده محور، به شهادت رسیدند.

نتایج راهبردی

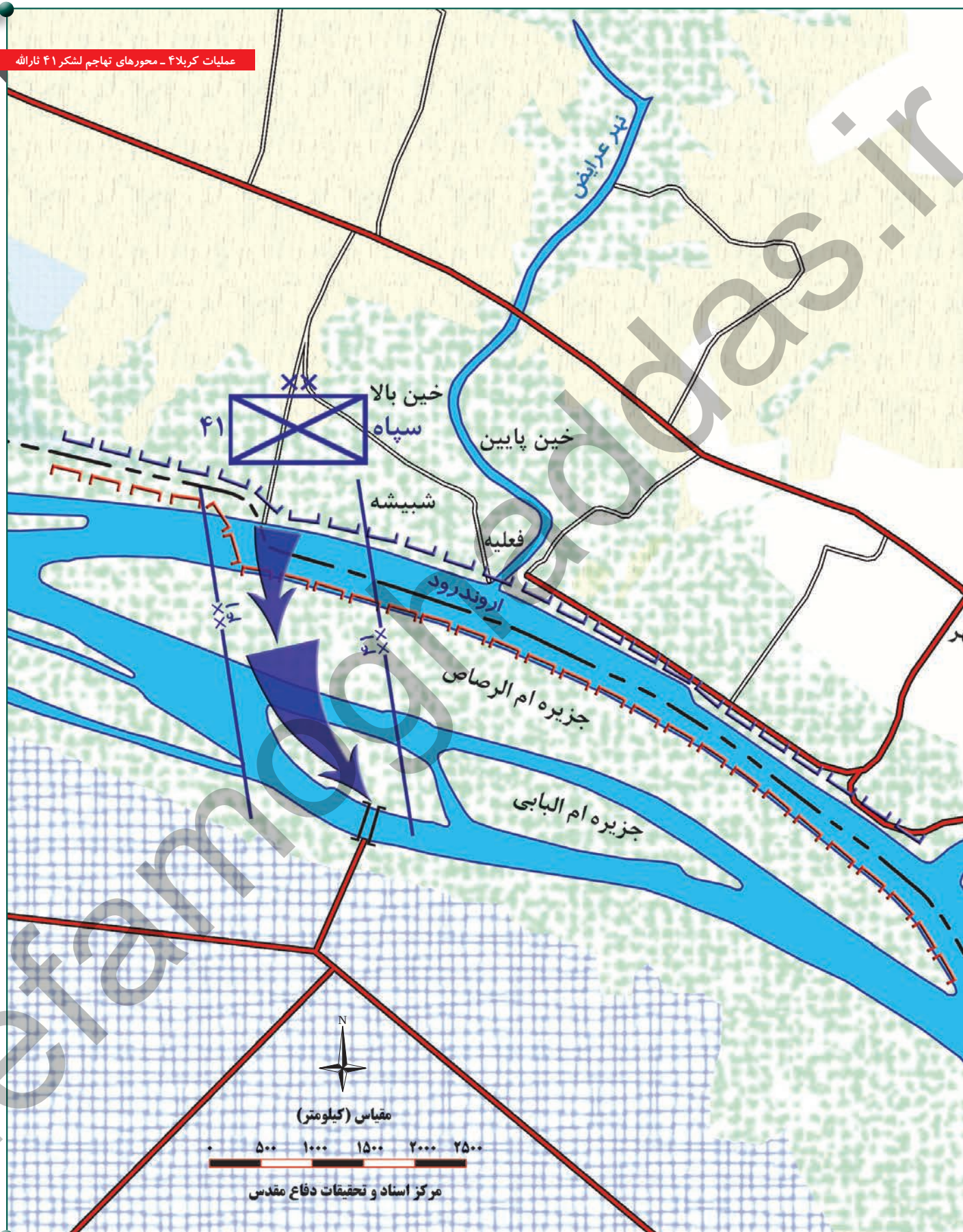
عملیات کربلای ۴، با وجود ناکامی هایش، دستاورد بزرگی در پی داشت و راهکار نفوذ به استحکامات غیر قابل عبور شلمچه را نشان داد.

رده ستادی لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات کربلای ۴

مسئولیت	نام و نام خانوادگی
رئیس ستاد	حمید عسگری
جانشین ستاد	علی اکبر خوشی
معاونین ستاد	ذبیح الله دریجانی عبدالمهدی مغفوری محمد گرامی مهدی تهامی
تدارکات	فرود بهرامانی
نیروی انسانی	سیدشجاع گلسترخی
آموزش نظامی	محمود خاکسار
تبلیغات	علی شیرازی
عقیدتی	مقبلی
تعاون	غلام رنجبر
حفاظت	حسین جان کرمانی

رده صف لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات کربلای ۴

مسئولیت	نام و نام خانوادگی
فرمانده لشکر	قاسم سلیمانی
جانشین لشکر	مصطفی مؤذن زاده
جانشین عملیاتی لشکر	قاسم میرحسینی
فرمانده تیپ غواص	مرتضی حاج باقری
فرمانده تیپ امام حسین (ع)	یونس زنگی آبادی
فرمانده تیپ امام حسن (ع)	محمدحسین پودینه
فرمانده تیپ امام سجاد (ع)	سیدمحمد تهامی
مسئول محور	علی شفیعی
طرح و عملیات	عبدالحسین رحیمی
اطلاعات و عملیات	جواد رزم حسینی
ادوات	مهدی زندی
توپخانه	سیدمرتضی موسوی
زرهی	غلامرضا نجفیان
تخریب	مرتضی حاج باقری
مخابرات	سیدمحمدعلی ابراهیمی
مهندسی رزمی	محمد مشایخی
بهداری	رضا اتحادی
پدافند	مجید نخعی
ش. م. ر	کاظم علیمردادی
یگان دریایی	محمد رضا ایرامنش

منطقه عملیات: جبهه جنوبی، شلمچه - کانال زوجی
 تاریخ: ۱۹ دی ۱۳۶۵ - ۱۷ بهمن ۱۳۶۵
 رمز: یا زهرا (س)
 هدف عملیات: تصرف شلمچه و پیشروی به سوی بصره
 استعداد نیروهای خودی: ۲۰۰ گردان
 استعداد لشکر ۴۱ ثارالله: ۲۰ گردان
 گردان‌های عمل‌کننده لشکر ۴۱ ثارالله: ۱۷ گردان

لشکر ۴۱ ثارالله

در عملیات

کربلای ۵

نگاه راهبردی

وضعیت پیش آمده پس از عملیات کربلای ۴، ضرورت اجرای عملیاتی را ایجاب می‌کرد که پیروزی آن تضمین شده باشد. ارزشمندترین زمین برای اجرای چنین عملیاتی، شلمچه بود که دشمن در آن مستحکم‌ترین مواضع و موانع را ایجاد کرده بود، به طوری که عبور از آنها ناممکن می‌نمود و باتوجه به اصول نظامی شناخته شده و محاسبات کمی، ضریب موفقیت بسیار ناچیز و طبعاً تضمین پیروزی برای فرماندهان عملیات ناممکن بود؛ اما ضرورت انکارناپذیر ادامه جنگ در آن موقعیت و لزوم تسریع در تصمیم‌گیری پس از عملیات کربلای ۴، سبب شد که با امید به نصرت الهی، همه نیروهای خودی، اعم از رزمنده و فرمانده، برای عملیات بزرگ کربلای ۵ آماده شوند.

مأموریت لشکر ثارالله

تصرف خطوط اول، دوم و سوم و عبور از کانال ماهی و تصرف سرپل غرب کانال ماهی و رسیدن به پل‌های دوقلو در ۲/۵ کیلومتری غرب کانال ماهی، مأموریت لشکر ۴۱ ثارالله در این عملیات بود.

طرح مانور لشکر

قرارگاه تاکتیکی لشکر، در خط اول نیروهای خودی بود و ۹ گردان از ۱۲ گردان لشکر، به تناسب نیاز، در موقعیت‌های مناسب مستقر بودند؛ ۳ گردان در سنگرهای خط اول، ۳ گردان در عقبه نزدیک و ۳ گردان در مفری در شرق جاده اهواز - خرمشهر.

ابتدا خط حد لشکر ثارالله از ۱۰۰ متری کانال ادب، تا ۷۰۰ متری حوضچه دژ عراقی‌ها را در بر می‌گرفت؛ ولی به دلیل محدودیت منطقه و تراکم لشکرهای شرکت‌کننده در عملیات، خط حد لشکر ۴۱ ثارالله به طول تقریبی ۲ کیلومتر از ۱۵۰ متری حوضچه تا ۱۰۰ متری کانال ادب، کاهش یافت.

درحالی که مقرر شده بود جناح راست و چپ لشکر ثارالله را لشکرهای عاشورا و المهدی پوشش دهند، لشکر ۴۱، سه محور عملیاتی را به فرماندهی یونس زنگی‌آبادی، سیدمحمد تهامی و محمدحسین پودینه برگزید.

پیش‌بینی شده بود که خط، با تلاش گردان‌های غواص شکسته شود؛ سپس گردان‌های دنبال - پشتیبان سوار بر قایق، شرق کانال ماهی را پاک‌سازی و موقعیت را برای عبور سایر یگان‌ها فراهم کنند.

موقعیت منطقه

منطقه عملیاتی شلمچه، واقع در جنوب شرقی شهر مهم بصره، نزدیک‌ترین محور وصولی به این شهر به شمار می‌رفت. این منطقه، از شمال، به آب‌گرفتگی اطراف پاسگاه زید، از شرق، به دژ مرزی ایران و عراق، از جنوب، به رودخانه اروند و اروند صغیر و از غرب، به کانال زوجی و شهرهای تنومه و الحارثه محدود می‌شد. همچنین این منطقه دارای چندین نهر، کانال، خاکریز، جاده و آب‌گرفتگی وسیع بود که ارتش عراق به عنوان موانع پدافندی از آنها استفاده می‌کرد.

طرح مانور کلی عملیات

قرارگاه خاتم الانبیاء (ص) با ۳ قرارگاه کربلا، نجف و قدس و به کارگیری سازمان رزم سپاه پاسداران، از جمله لشکر ۴۱ ثارالله (ع)، فرماندهی عملیات را برعهده داشت. مأموریت شکستن خطوط مستحکم شلمچه، به عهده قرارگاه کربلا - که لشکر ۴۱ ثارالله را نیز تحت فرمان داشت - گذاشته شده بود و ورود قرارگاه قدس و نجف، به موفقیت قرارگاه کربلا بستگی داشت.

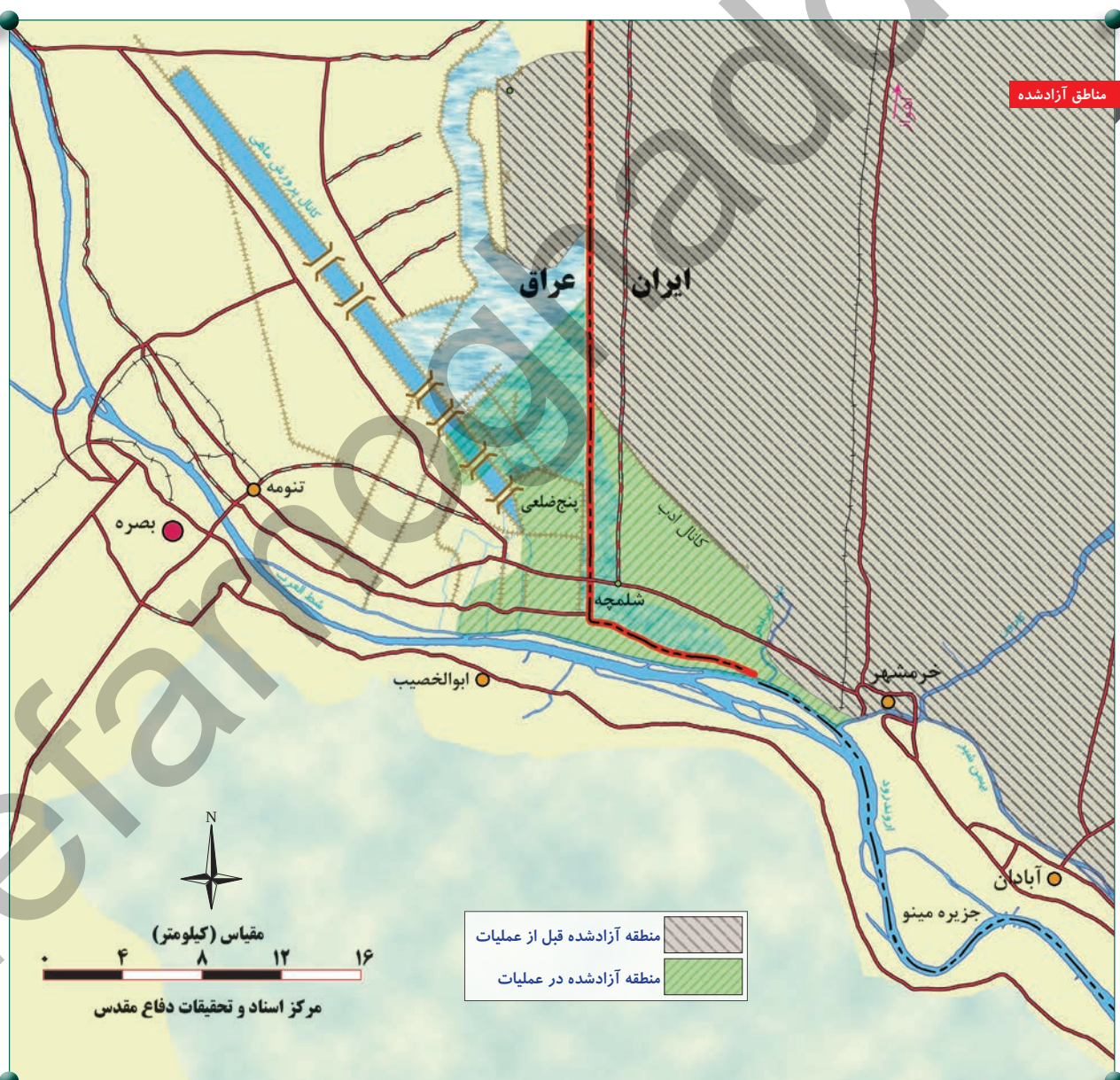

شهید کیومرث احسانی

شهید احمد عبداللہی

شرح عملیات

شب عملیات، گردان‌های ۴۱۰، ۴۰۸ و ۴۱۲ که لباس غواصی پوشیده بودند، از دو معبر وارد عمل شده، خط را شکستند. در پی این اقدام، بلافاصله گردان‌های ۴۰۷ و ۴۱۹، با قایق به‌سوی هدف‌های خود حرکت کردند.

گردان ۴۰۷ پد وسط - بعد از خط اول - را تصرف کرد و گردان ۴۱۹ جاده‌ای را که از روی پل کانال ماهی عبور می‌کرد و عمود بر خط دشمن بود، تصرف و پاک‌سازی کرد و چون در شرق کانال ماهی گیری مقاومتی ندید، یک گروهانش را از پل کانال ماهی گیری عبور داد و سرپلی را به‌وسعت ۳۰۰ متر، بین پل کانال ماهی گیری تا کانال زوجی تصرف کرد، به‌طوری‌که ۲ تا ۳ ساعت پس از شروع حمله، مهدی طیار فرمانده گردان ۴۱۹ در آن‌سوی کانال ماهی مستقر بود و از آن محل، پشت بیسیم وضعیت را گزارش می‌داد.

در مرحله اول، رزمندگان لشکر ۴۱ ثارالله پس از تصرف خط‌های اول، دوم و سوم در کناره شرقی کانال ماهی، از این کانال عبور و سرپل غرب کانال را نیز تصرف کردند و به پل دوقلویی که در ۲/۵ کیلومتری غرب کانال ماهی بود، رسیدند.

طبق طرح، قرار بود سرپل غرب کانال ماهی گیری در مرحله دوم عملیات تصرف شود، اما در همان مرحله اول تصرف شد. همچنین همه اهدافی که قرار بود لشکر ۴۱ در سه مرحله تصرف کند، در همان مرحله اول تصرف کرد و منطقه تثبیت شد. حتی منطقه مشهور به کله گاوی که هدف مأموریتی لشکر المهدی بود نیز، به همت لشکر ۴۱ ثارالله تصرف شد و همان شب اول عملیات، رزمندگان لشکر ثارالله تا ابتدای رأس کله گاوی پیشروی کردند. علاوه‌براین، از آنجاکه لشکر عاشورا در منطقه مشهور به پنج‌ضلعی، با مشکل روبه‌رو بود و بین دو لشکر الحاق نشده بود، گردان ۴۱۹، برای الحاق دو لشکر، به سمت چپ گسترش یافت و بخشی از خط حد لشکر عاشورا را پوشش داد. صبح، گرچه گردان‌هایی از لشکر ثارالله در غرب کانال ماهی و پل دوقلویی جنگیدند، گردان ۴۲۱ لشکر ۴۱، در خط اول با عراقی‌هایی که پاک‌سازی نشده بودند درگیر بود. به‌دلیل سرعت عمل گردان ۴۱۹ در عبور از پل دریاچه ماهی، تمام جبهه دشمن در شرق نهر جاسم سقوط کرد. لشکر ثارالله، صبح روز اول عملیات، قرارگاه تاکتیکی خود را به غرب کانال ماهی گیری منتقل کرد.

یک قرارگاه فرماندهی سیار نیز در خط اول ایجاد شد. هر گردانی که به‌کارگیری می‌شد، بلافاصله گردان دیگری آماده می‌شد تا در صورت نیاز وارد عملیات شود.

جمعی از فرماندهان لشکر ۴۱ ثارالله، قبل از عملیات کربلای ۵

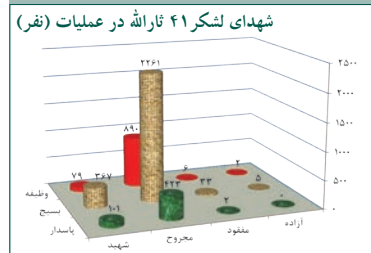
فرماندهان شهید عملیات کربلای ۵	
مسئولیت	نام و نام خانوادگی
جانشین لشکر	قاسم میرحسینی
فرمانده محور	یونس زنگی آبادی
فرمانده ادوات	مهدی زندی نیا
فرمانده گردان	حسین تاجیک
فرمانده گردان	محمدرضا قربانزاده
فرمانده گردان	علی عابدینی
فرمانده گردان	علیار شول
فرمانده گردان	علی بینا
فرمانده گردان	علی محمدی پور
فرمانده گردان	علی ژاله
فرمانده گردان	حسین هراتی اسکندری
فرمانده گردان	اسماعیل فرخی نژاد
فرمانده گردان	ماشاءالله رشیدی
معاون ستاد	ذبیح الله دریجانی
معاون ستاد	محمد گرامی
معاون ستاد	مهدی تهامی
مخابرات	محمدعلی ابراهیمی
مهندسی رزمی	محمد مشایخی
بهداری	رضا اتحادی

فرمانده گردان های عملیات کربلای ۵	
گردان	نام و نام خانوادگی
فرمانده گردان ۴۰۷	عباس طوسی
فرمانده گردان ۴۰۸	حمید شفیعی
فرمانده گردان ۴۰۹	غلامرضا باغبانی
فرمانده گردان ۴۱۰	حسن هراتی اسکندری
فرمانده گردان ۴۱۰	علی عابدینی محمود امینی
فرمانده گردان ۴۱۱	محمدرضا قربانزاده ماشاءالله رشیدی احمد حمزهای
فرمانده گردان ۴۱۲	علی محمدی پور اسماعیل فرخی نژاد
فرمانده گردان ۴۱۳	علیرضا اختراعی
فرمانده گردان ۴۱۴	احمد حمزهای علی بینا محمد مارانی
فرمانده گردان ۴۱۵	حسین تاجیک
فرمانده گردان ۴۱۶	علیار شول کیومرث احسانی
فرمانده گردان ۴۱۷	حسین فتاحی
فرمانده گردان ۴۱۸	حسین محمودی مجید زینلی
فرمانده گردان ۴۱۹	مهدی طیاری
فرمانده گردان ۴۲۰	ابراهیم شهرباری
فرمانده گردان ۴۲۱	بهرام سعیدی
فرمانده گردان ۴۲۲	منصور نبی زاده

لشکر ۴۱، این عملیات را با ۱۲ گردان شروع کرد. تقریباً همه گردان ها فرماندهان خود را از دست دادند و یکبار دیگر سازمان دهی و با مسئولیت معاون یا معاون دومشان وارد عملیات شدند. به این ترتیب، تا پایان عملیات، ۲۵ گردان سازمان دهی شد تا از دستاوردهای مرحله اول عملیات دفاع کند.

لشکر ثارالله، در مرحله تکمیلی عملیات کربلای ۵، به نهر جاسم منتقل شد و اولین لشکری که از این نهر عبور و سرپلی در غرب آن تصرف کرد، لشکر ۴۱ بود. آنگاه لشکر ۳۳ المهدی (عج) قسمتی از نهر جاسم را تصرف کرد، سپس لشکرهای ۸، ۴۱ و ۱۴ با اجرای عملیاتی مشترک و تصرف سه نونی، شکل پشت نهر جاسم و چهار راه غرب نهر جاسم، منطقه نهر جاسم را تصرف کردند و خاکریز زدند. این خاکریز، به غرب کانال ماهی گیری وصل گردید.

رده صف لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات کربلای ۵	
مسئولیت	نام و نام خانوادگی
فرمانده لشکر	قاسم سلیمانی
جانشین لشکر	مصطفی مؤذن زاده
جانشین عملیاتی	قاسم میرحسینی
طرح و عملیات	عبدالحسین رحیمی
اطلاعات و عملیات	جواد رزم حسینی
تیپ امام حسین (ع)	یونس زنگی آبادی
تیپ امام صادق (ع)	محمدحسین پودینه
تیپ امام سجاد (ع)	سیدمحمد تهامی
تیپ یونس	مرتضی حاج باقری
مسئول محور	علی اکبر پوریانی
فرمانده ادوات	مهدی زندی نیا محمدعلی الله دادی
فرمانده توپخانه	سیدمرتضی موسوی
فرمانده زرهی	غلامرضا نجفیان
مسئول تخریب	مرتضی حاج باقری
مسئول مخابرات	سیدمحمدعلی ابراهیمی عباس عرب نژاد
فرمانده مهندسی رزمی	محمد مشایخی اکبر عرب نژاد
مسئول بهداری	رضا اتحادی _ علی مرادی
فرمانده پدافند	مجید نخعی
فرمانده ش. م. ر	کاظم علیمرادی
فرمانده یگان دریایی	محمدرضا ایرانمنش

خسارات دشمن (دستگاه، فروند، قبضه)		
تجهیزات	انهدام	غنیمت
هواپیما	۴۵	-
بالگرد	۷	-
تانک و نفربر	۸۷۰	۲۳۰
خودرو	۱۰۰۰	۲۰۰
دستگاه مهندسی	۱۰۰	-
ادوات	۴۰۰	۲۵۰
توپ	۱۸۰	۲۰

رده ستادی لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات کربلای ۵	
نام و نام خانوادگی	مسئولیت
حمید عسگری	رئیس ستاد
علی اکبر خوشی	جانشین ستاد
ذبیح الله دریجانی محمد گرامی مهدی تهامی	معاونین ستاد
فرود بهرآسمانی	تدارکات
محمدعلی ایران نژاد	نیروی انسانی
محمود خاکسار	آموزش
غلام رنجبر	تعاون
علی شیرازی	تبلیغات
دلوریان	عقیدتی
حسین جان کرمانی	حفاظت

نتایج راهبردی

عبور از موانع نفوذناپذیر دشمن در شرق بصره و حضور در حومه این شهر، چنان اهمیت یافت که در پی این عملیات، اوضاع جبهه‌های نبرد، به سود قوای نظامی ایران تثبیت شد و سپاه پاسداران یکی از ارزنده‌ترین تجارب نظامی خود را کسب کرد. همچنین، موقعیت سیاسی و نظامی عراق سخت تضعیف شد و تلاش‌های بین‌المللی برای پایان دادن به جنگ افزایش یافت که در نهایت، به تصویب قطعنامه ۵۹۸ در شورای امنیت سازمان ملل انجامید.

بسیجیان لشکر ۴۱ ثارالله - نفر اول شهید حمید ملایی - شلمچه ۱۳۶۵

شهید حسین تاجیک

شلمچه - یونس زنگی آبادی در حال هدایت عملیات - بهمن ۱۳۶۵

شلمچه - رزمندگان لشکر ۴۱ ثارالله - دی ۱۳۶۵

منطقه عملیات: جبهه جنوبی، شلمچه

تاریخ: ۳ اسفند ۱۳۶۵ تا ۱۷ اسفند ۱۳۶۵

رمز: یا صاحب الزمان (عج)

هدف عملیات: توسعه منطقه تصرف شده در غرب کانال پرورش ماهی

استعداد نیروهای خودی: ۳۰ گردان

استعداد لشکر ۴۱ ثارالله: ۴ گردان

لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات تکمیلی کربلای ۵

نگاه راهبردی

پس از عملیات کربلای ۵، دشمن در حمله‌ای سنگین و متمرکز، توانست قسمتی از منطقه غرب کانال پرورش ماهی را - که به عنوان «سرپل» در اختیار قوای خودی بود - باز پس گیرد. به همین دلیل، طرحی با نام عملیات تکمیلی کربلای ۵ به اجرا درآمد که طی آن، رزمندگان موفق شدند با پیشروی از سمت نهر جاسم، بخشی از منطقه غرب این کانال را مجدد تصرف کنند. علاوه بر این، نوک کانال نیز که از گذشته در اختیار دشمن بود، در این عملیات پاک‌سازی شد.

موقعیت منطقه

کمر نقطه‌ای از منطقه عملیاتی تکمیلی کربلای ۵ وجود داشت که طی سال‌های اخیر، از اقدامات مهندسی دشمن مصون مانده باشد. خطوط موازی و متقارن احداث شده و استحکامات و رده‌های مختلف بین این خطوط پدافندی، شکل زمین را به کلی دگرگون ساخته بود. همچنین، تردد بین این خطوط، تنها از طریق مخابر محدودی ممکن بود، که این امر سبب کندی حرکت نیروهای طرف مقابل در هرگونه عملیات احتمالی می‌شد.

طرح کلی عملیات

بازپس‌گیری ضلع جنوبی کانال پرورش ماهی و انتقال خط پدافندی از شرق نهر جاسم به غرب آن.

شرح عملیات

شامگاه ۱۳۶۵/۱۲/۳ مرحله تکمیلی عملیات کربلای ۵ آغاز شد و نیروها با پیشروی در محور نهر جاسم چهارراه شلمچه را تصرف کردند. متقابلاً دشمن، با روشن شدن هوا، با انجام ۳ پاتک و استفاده از سلاح شیمیایی خطوط خود را تقویت کرد.

مأموریت لشکر ۴۱ ثارالله

لشکر ۴۱ ثارالله مأموریت داشت با عبور از خط حد لشکر ۲۷ حضرت رسول (ص) استحکامات نونی شکل دشمن در غرب کانال ماهی را تصرف کرده و تا پل اول روی کانال پیشروی کند. حرکت به سوی کانال زوجی، مأموریت دیگر لشکر ۴۱ بود که در مرحله بعدی انجام می‌شد.

رده صف لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات تکمیلی کربلای ۵	
نام و نام خانوادگی	مسئولیت
قاسم سلیمانی	فرمانده لشکر
مصطفی مؤذن‌زاده	جانشین لشکر
عبدالحسین رحیمی	عملیات
جواد رزم حسینی	اطلاعات و عملیات
حسین تاجیک سیدمحمد تهامی مرتضی حاج‌باقری	مسئول محور
محمدعلی الله‌دادی	فرمانده ادوات
سیدمرتضی موسوی	فرمانده توپخانه
غلامرضا نجفیان	فرمانده زرهی
مرتضی حاج‌باقری	مسئول تخریب
عباس عرب‌نژاد	مسئول مخابرات
اکبر عرب‌نژاد	مسئول مهندسی رزمی
علی مرادی	مسئول بهداری
مجید نخعی	فرمانده پدافند
کاظم علیم‌رادی	فرمانده ش.م.ر
محمد رضا ایرانمنش	فرمانده یگان دریایی
محب‌علی فارسی	فرمانده گردان ۴۰۹
محمد مارانی	فرمانده گردان ۴۱۴
منصور نبی‌زاده	فرمانده گردان ۴۲۲
حسین محمودی	فرمانده گردان ۴۱۸

شرح عملیات لشکر ۴۱ ثارالله

گردان ۴۱۸ و تانک‌های تیپ ۳۸ ذوالفقار، ساعت ۱۳:۲۶ سه‌شنبه ۱۳۶۵/۱۲/۱۲ عملیات را آغاز کردند. سپس گردان ۴۱۴ واد عمل شد و تا ساعت ۲ بامداد چهارشنبه ۱۳۶۵/۱۲/۱۳، رزمندگان لشکر ثارالله تا نزدیک پل اول کانال ماهی پیشروی کردند.

در این مرحله، ۳ موضع نونی‌شکل دشمن، به تصرف این رزمندگان درآمد. بعد از آن، گردان‌های ۴۲۲ و ۴۰۹، به ترتیب، از روز ۱۳۶۵/۱۲/۱۳ وارد عمل شدند و تا روز جمعه ۱۳۶۵/۱۲/۱۵ بی‌وقفه با دشمن جنگیدند و بعد از تصرف چند موضع نونی‌شکل و انهدام بخشی از ارتش عراق و دفع ۳ پانک دشمن، نهایتاً ساعت ۶:۳۰ شنبه ۱۳۶۵/۱۲/۱۶، این خط را به لشکر ۲۷ حضرت رسول (ص) تحویل دادند.

نتایج راهبردی

ورود ۳ لشکر گارد ارتش عراق برای بازپس‌گیری منطقه‌ای محدود و به‌ویژه به‌کارگیری گاز سیانور- برای اولین بار در جنگی که ۷ سال از آغاز آن گذشته بود - نشان‌دهنده این بود که حکومت عراق، برای حفظ بصره، حاضر است مرتکب هر جنایتی بشود و ازبابت این جنایت، نگران واکنش منفی قدرت‌های بزرگ جهان و شورای امنیت سازمان ملل نباشد.

زمین مسلح:

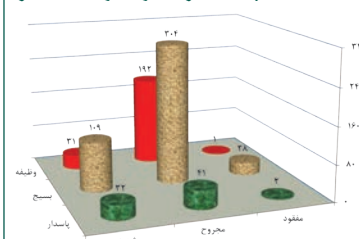
دشمن، در فاصله زمانی بین عملیات کربلای ۵ و تکمیلی آن، در کمترین زمان، بیشترین استحکامات را به شرح زیر، در منطقه ایجاد کرد:

بین خط نهر جاسم تا کانال زوجی را - که حدود ۵ کیلومتر است - به ۷ تا ۱۰ خط پدافندی متوالی مجهز کرد. هریک از این خطوط، دارای سیل‌بند یا خاکریز، جاده تدارکاتی، سنگرهای پدافندی و استراحت نیرو، موانع مختلط متشکل از سیم‌های خاردار و میادین مین ضدنفر و ضدتانک و کانال‌های مواصلاتی نفرت پیاده، سکوهای تانک و سلاح‌های پدافندی بود که در صورت حمله احتمالی قوای نظامی ایران، نیروهای پدافندی دشمن در این خطوط جای می‌گرفتند.

کالک کد رمز در عملیات تکمیلی کربلای ۵

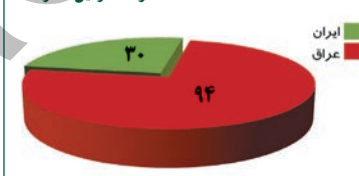
شهدای لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات (نفر)

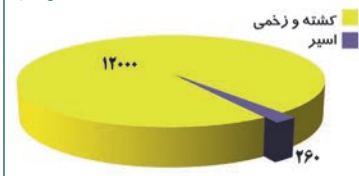
نفرت لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات

استعداد قوای طرفین (کردان)

تلفات دشمن (نفر)

خسارات دشمن (دستگاه، فروند، قبضه)

تجهیزات (Equipment)	انهدام (Destroyed)	غنیمت (Spoils)
هواپیما (Aircraft)	۲	-
بالگرد (Helicopter)	۲	-
تانک و نفربر (Tank and APC)	۱۳۰	-
خودرو (Car)	۱۰۰۰	۲۰۰
دستگاه مهندسی (Engineering equipment)	۴۰	-
خودرو (Car)	۱۵۰	-
ادوات (Tools)	۳۰۰	-

رده ستادی لشکر ۴۱ ناراالله
در عملیات تکمیلی کربلای ۵

نام و نام خانوادگی	مسئولیت
حمید عسگری	رئیس ستاد
علی اکبر خوشی	جانشین ستاد
فرود بهرآسمانی	تدارکات
محمدعلی ایران‌نژاد	نیروی انسانی
محمود خاکسار	آموزش
غلام رنجبر	تعاون
علی شیرازی	تبلیغات
مقبلی	عقیدتی
حسین جان کرمانی	حفاظت

المقاس

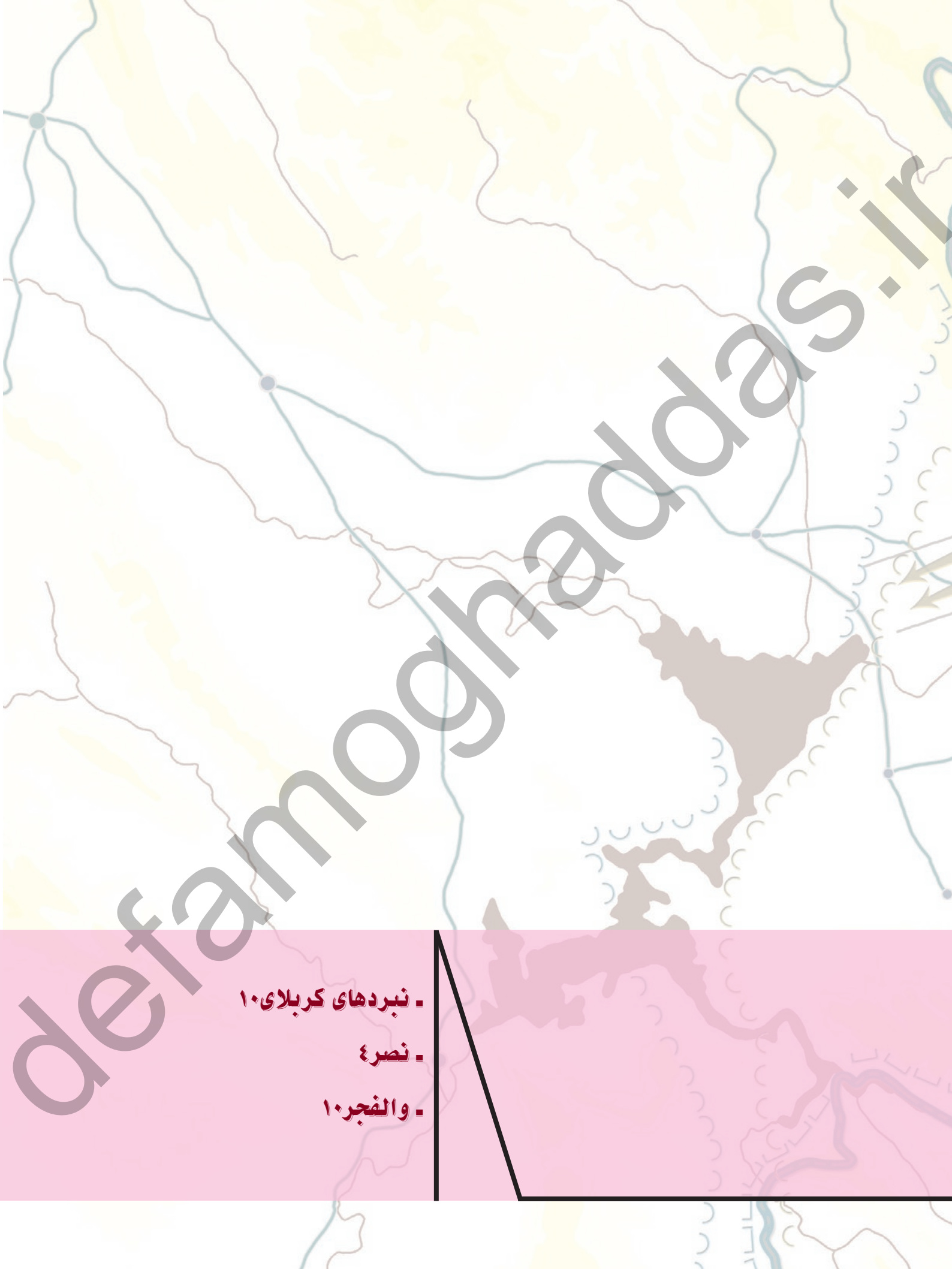

0. ... / 1

نبردهای کوهستانی

فصل ۵

- نبردهای کربلا ۱۰

- نصره

- والفجر ۱۰

شهید حسن مکی آبادی

طرح کلی عملیات

قرارگاه مقدم نیروی زمینی سپاه پاسداران با قرارگاه‌های حمزه سیدالشهدا^(ع)، کردستان (بدر)، رمضان و نجف اشرف، فرماندهی عملیات را برعهده داشت و پیش‌بینی شده بود طی سه مرحله، قرارگاه رمضان - که در عمق خاک عراق در منطقه آزادشده کردستان مستقر شده بود - با قرارگاه نجف اشرف - که یگان‌هایی از جمله لشکر ۴۱ ثارالله را تحت امر داشت - الحاق کند.

وضعیت لشکر ۴۱

رزمندگان لشکر ۴۱ ثارالله که طی چند ماه گذشته، در جبهه جنوبی، نبردهای سنگین کربلای ۴ و ۵ و تکمیلی کربلای ۵ را پشت سر گذاشته بودند، نیمه اول فروردین ۱۳۶۶، طی دو مرحله، از خوزستان به منطقه عملیاتی شمال غرب آمدند: واحدهای ستادی لشکر ثارالله، در مرحله نخست به بانه منتقل شدند و در مدرسه‌ای کنار آموزش و پرورش استقرار یافتند. سپس گردان‌های عملیاتی، به پادگان سقز وارد شدند و به‌مرور، به محل استقرارشان در منطقه عملیاتی انتقال یافتند.

مأموریت لشکر ۴۱

مأموریت لشکر ۴۱ ثارالله، تصرف ارتفاع گولان بود. برابر طرح رزمایش، قرار بود بعد از اینکه لشکر ۳۳ المهدی عملیات را آغاز کرد و خط دشمن را شکست، گردان‌های لشکر ۴۱ از خط لشکر المهدی عبور کنند و پس از پاک‌سازی ارتفاعات گولان، با لشکر ۲۵ کربلا الحاق کنند. به این منظور، لشکر ثارالله، گردان‌های ۴۱۶، ۴۱۱، ۴۰۷ و ۴۲۰ را به منطقه آورده بود.

منطقه عملیات: جبهه شمالی، سلیمانیه - ماووت
تاریخ: ۲۵ فروردین ۱۳۶۶ - ۵ اردیبهشت ۱۳۶۶
رمز: یا صاحب‌الزمان (عج) ادرکنی
هدف عملیات: تصرف ماووت و دسترسی به منطقه تحت نفوذ اتحادیه میهنی کردستان عراق
استعداد نیروهای خودی: ۵۰ گردان
استعداد گردان‌های عمل‌کننده لشکر ۴۱ ثارالله: ۴ گردان

لشکر ۴۱ ثارالله

در عملیات

کربلای ۱۰

نگاه راهبردی

موفقیت‌های به‌دست‌آمده در نبردهای جبهه شمالی، همچون پیروزی عملیات والفجر ۴ - که زمینه‌ساز فعالیت‌های برون‌مرزی سپاه شد و همچنین به تشکیل قرارگاه رمضان در سال ۱۳۶۴ انجامید - موجب پیوند معارضین کرد عراقی با قرارگاه رمضان و مجلس اعلاای عراق - که جمهوری اسلامی ایران آن را تأسیس کرده بود - شد. از سوی دیگر، دشمن با تسلیح زمین به انواع تجهیزات پیشرفته و ایجاد موانع انبوه و تمرکز وسیع قوا، کوشید اجرای هرگونه عملیات در جبهه جنوب را ناممکن سازد. به عبارت دیگر، جنگ را در جبهه جنوب به بن‌بست بکشاند.

در مقابل، طراحان نظامی خودی، با مشاهده وضعیت منطقه جنوب، توجه خود را به جبهه شمالی معطوف کردند تا با بهره‌برداری از توان معارضین کرد عراقی، بین مرزهای ایران و مناطق آزادشده کردستان عراق، اتصال برقرار کنند. در این جبهه، نه زمین مسلح بود و نه دشمن حضور جدی داشت، ولی جنگ در کوهستان‌های صعب‌العبور، بدون جاده‌هایی که مسیر انتقال گردان‌های رزمی و ادوات، توپخانه و تانک باشد، درصد موفقیت نیروی مهاجم را بسیار کاهش می‌داد.

موقعیت منطقه

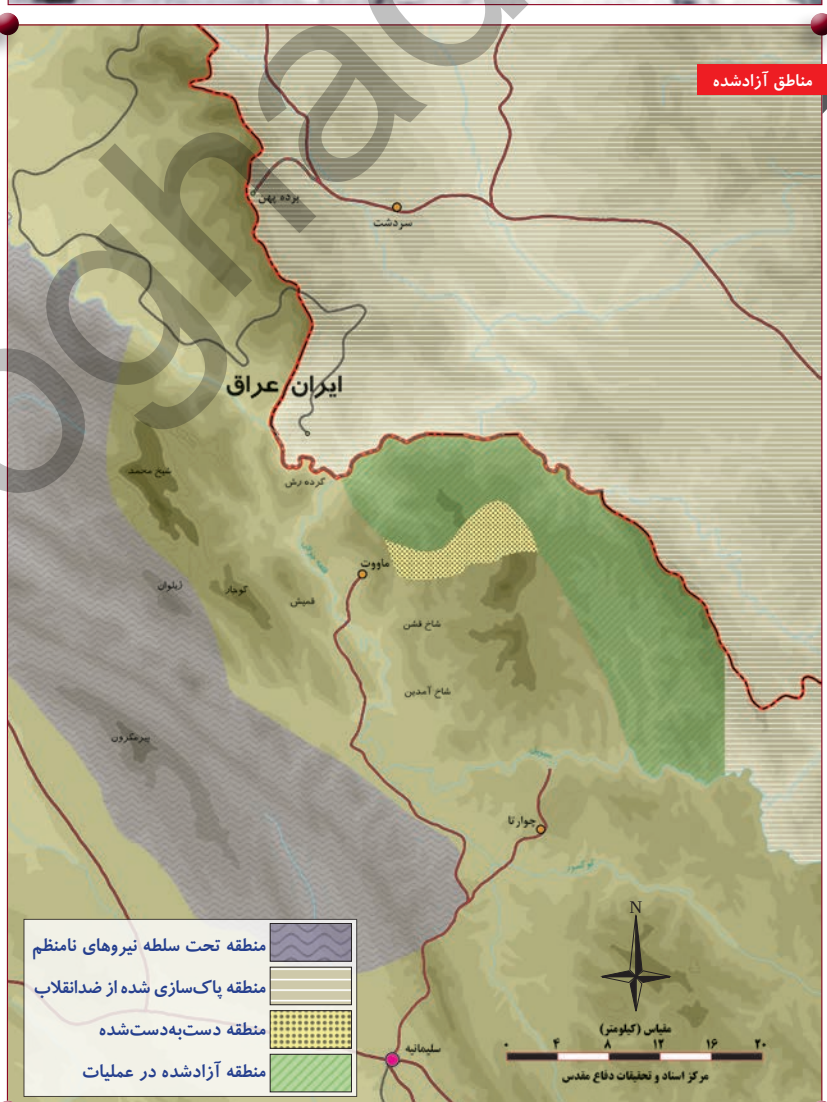
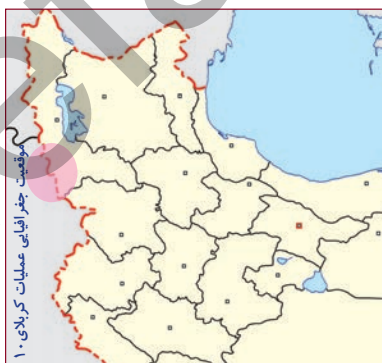
منطقه عملیاتی واقع در جنوب بانه و رودخانه مرزی کلاس، از جنوب، به رودخانه آوسیویل، از شرق، به سورکوه و از غرب، به ارتفاعات گرده‌رش، ویسی و مجموعه ارتفاعات آسوس منتهی می‌شد.

این منطقه، دارای عوارض حساس و ارتفاعات نسبتاً بلند و صعب‌العبور است که نبود جاده، تردد را در آنجا بسیار دشوار می‌کرد. بلندترین ارتفاع منطقه، «گامو» نام دارد که بر همه عارضه‌ها و مناطق اطراف مشرف است. همچنین، علاوه بر روستاها و شهرک‌های متعدد در سطح منطقه، وجود درختان مرتفع در پایین ارتفاعات، وضعیت مناسبی برای اختفای نیروهای پیاپی و حتی تحرک و جابه‌جایی آنها را در روز فراهم کرده بود.

رده ستادی لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات کربلای ۱۰	
سمت	نام و نام خانوادگی
رئیس ستاد	حمید عسگری
تدارکات	فرود بهرآسمانی
نیروی انسانی	صمد میرشهرکی
آموزش	محمود خاکسار
تعاون	غلام رنجبر
تبلیغات	سیدابراهیم یزدی
حفاظت	حسین جان کرمانی

رده صف لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات کربلای ۱۰	
مسئولیت	نام و نام خانوادگی
فرمانده لشکر	قاسم سلیمانی
جانشین لشکر	غلامرضا کرمی
جانشین عملیاتی	علی اکبر خوشی
طرح و عملیات	عبدالحسین رحیمی
اطلاعات و عملیات	علی نجیب زاده
فرمانده محور	حسین محمودی
ادوات	محمدعلی الله دادی
توپخانه	سیدمرتضی موسوی
زرهی	غلامرضا نجفیان
تخریب	مرتضی حاج باقری
مخابرات	عباس عرب نژاد
مهندسی	مهدی قاسم زاده
بهداری	اکبر عرب نژاد
پدافند	علی مرادی
ش. م. ر	مجید نخعی
یگان دریایی	کاظم علیمرادی
فرمانده گردان ۴۰۷	محمدرضا ایرانمنش
فرمانده گردان ۴۱۱	عباس طوسی
فرمانده گردان ۴۱۶	احمد حمزه ای
فرمانده گردان ۴۲۰	حسن مکی آبادی
شهدا	ابراهیم شهریار

شرح عملیات

شب اول عملیات، لشکر ۳۳ المهدی که قرار بود تک را در لحظات نخست روز ۲۵ فروردین شروع کند و با استفاده از تاریکی شب، اهداف را تصرف کند، به دلیل صعب‌العبور بودن منطقه، موفق نشد تا صبح هدف‌های موردنظر را تأمین کند؛ لذا با روشن شدن هوا، لشکر ۴۱، یک گروهان از رزمندگان گردان ۴۱۶ را وارد عملیات کرد. رزمندگان این یگان، با عبور از رودخانه چومان و صعود از منطقه صعب‌العبور، به دشمن یورش بردند و با وجود تسلط تیربارهای عراقی و شهادت حسن مکی آبادی، فرمانده گردان، موفق شدند با دشواری، ارتفاع گلان ۲ را تصرف کنند.

شب دوم، ۲ دسته از رزمندگان گروهان یکم، از گردان ۴۱۱ که از بین ارتفاع گلان و اسپیدار وارد عمل شده بودند، ارتفاع تصرف‌شده در روز اول را حفظ کردند. دسته سوم افراد گروهان یکم نیز، هدف‌های عملیاتی رزمندگان لشکر نصر در سمت راست گلان را تصرف کردند. این درحالی بود که مسعود ظهیرصادقی و عباس یزدانی، فرماندهان گروهان‌های دو و سه گردان ۴۱۱، در درگیری‌های روز دوم به شهادت رسیده بودند.

صعب‌العبور بودن منطقه، برخوردار نبودن از جاده‌های مناسب، سرعت عملیات کربلای ۱۰ را آن قدر کاهش داد که نتایج نهایی به دست نیامد و دشمن فرصت یافت مانع پیشروی رزمندگان شود. همچنین در این عملیات، چند نفر از عناصر ارزشمند لشکر، از جمله عباس عرب‌نژاد مسئول مخابرات به شهادت رسیدند.

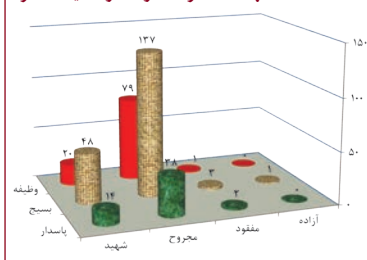
نتایج راهبردی

موفقیت در عملیات کربلای ۱۰ که نبرد توأمان با دشمن و کوهستان بود، کمتر از انتظار حاصل شد. هرچند در نتیجه این عملیات، تردد نیروهای قرارگاه رمضان به داخل خاک عراق تسهیل شد.

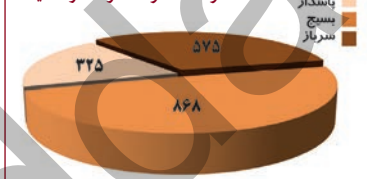

شهید عباس عرب نژاد

شهدای لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات (نفر)

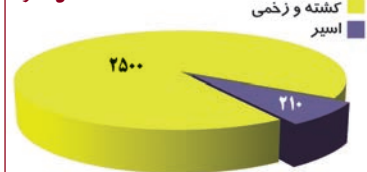
نفرات لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات

استعداد قوای طرفین

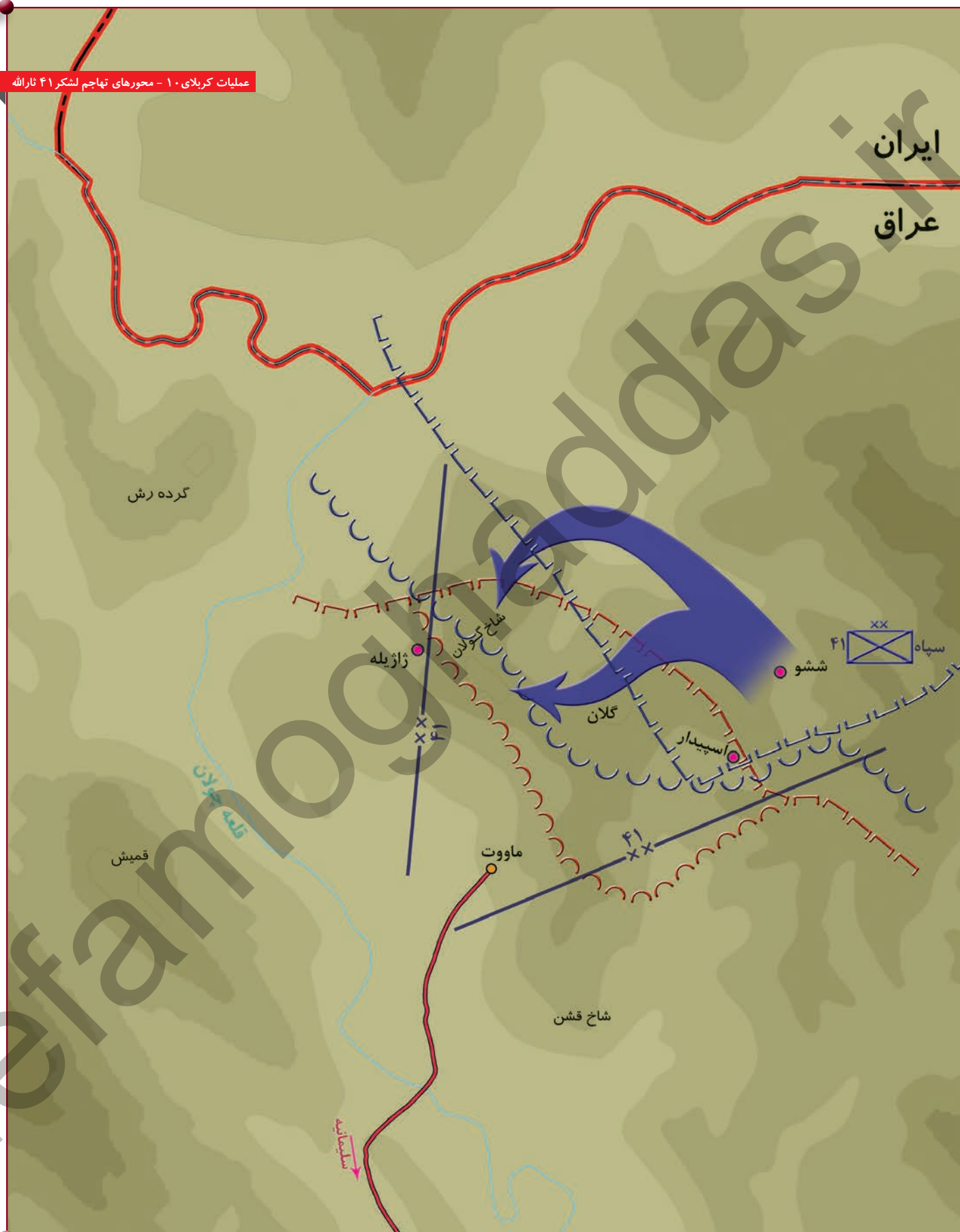
تلفات دشمن (نفر)

خسارات دشمن (دستگاه، فروند، قبضه)

تجهیزات	انهدام	غنیمت
هواپیما	-	-
بالگرد	۱	-
تانک و نفربر	۱۰	-
خودرو	-	-
دستگاه مهندسی	۵	-
ادوات	-	-

ایران
عراق

شهید مجید زینلی

منطقه عملیات: جبهه شمالی، سلیمانیه - ماؤوت
تاریخ: ۱۳۶۶/۳/۳۱ - ۱۳۶۶/۴/۱۴
رمز: یا امام جعفر صادق (ع)
هدف عملیات: تصرف منطقه عمومی ماؤوت
استعداد نیروهای خودی: ۲۹ گردان
استعداد گردان‌های عمل‌کننده لشکر ۴۱ ثارالله: ۴ گردان

لشکر ۴۱ ثارالله
 در عملیات
نصر

نگاه راهبردی

پس از عملیات کربلای ۱۰، در چهارچوب استراتژی (راهبرد) جدید ایران مبنی بر گشودن جبهه جدید در غرب و شمال غرب و با هدف پیشروی در استان سلیمانیه، مقرر شد ضمن پرهیز از عملیات‌های پراکنده در مناطق دیگر، عملیات‌های بعدی، در شمال سلیمانیه انجام شوند. یکی از این عملیات‌ها، نصر ۴ بود که با هدف تداوم عملیات کربلای ۱۰ و همچنین تصرف ماؤوت طراحی شد.

موقعیت منطقه

شهرک ماؤوت در میان ارتفاعات بلند با یال‌های به هم پیوسته، صخره‌ای و صعب‌العبور واقع شده است که تصرف آن با دشواری بسیار، همراه بود. ارتفاعات این منطقه، از شمال، به مرز سردشت و رودخانه زاب و از جنوب، به شهرک ماؤوت و جاده ماؤوت - سلیمانیه منتهی می‌شود. اشراف ارتفاعات بر قسمت‌هایی از منطقه ماؤوت و پادگان آن و مواضع توپخانه دشمن در این منطقه، بر اهمیت و ارزش نظامی این ارتفاعات می‌افزاید.

طرح کلی عملیات

قرارگاه نیروی زمینی سپاه، با به کارگیری قرارگاه نجف اشرف، فرماندهی این عملیات را برعهده داشت و قرارگاه نجف، صحنه نبرد را در چهار محور هدایت می‌کرد.

رده ستادی لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات نصر ۴

سمت	نام و نام خانوادگی
رئیس ستاد	حمید عسگری
تدارکات	فرود بهرام‌آسمانی
نیروی انسانی	سیدشجاع گل‌سرخ
آموزش	محمود خاکسار
تعاون	غلام رنجبر
تبلیغات	سیدابراهیم یزدی
حفاظت	مفیدی

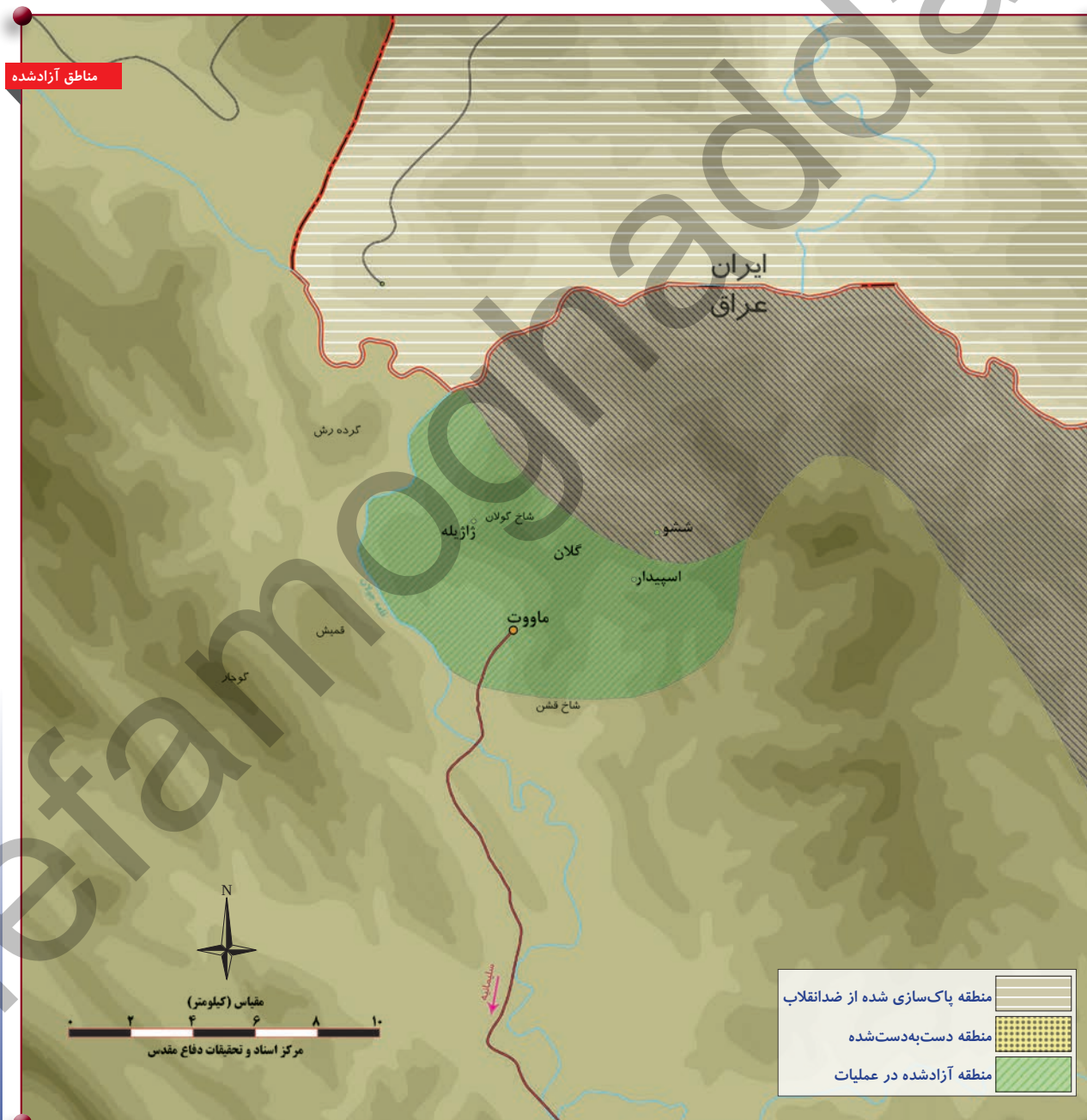
رده صف لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات نصر ۴

مسئولیت	نام و نام خانوادگی
فرمانده لشکر	قاسم سلیمانی
جانشین لشکر	غلامرضا کرمی
جانشین عملیاتی	علی اکبر خوشی
طرح و عملیات	عبدالحسین رحیمی
اطلاعات و عملیات	علی نجیب‌زاده
فرمانده محور	حسین محمودی
ادوات	محمدعلی الله‌دادی
توپخانه	سیدمرتضی موسوی
زرهی	غلامرضا نجفیان
تخریب	مرتضی حاج‌باقری
مخابرات	مهدی قاسم‌زاده
مهندسی	اکبر عرب‌نژاد
بهداری	علی مرادی
پدافند	مجید نخعی
ش. م. ر	کاظم علیم‌رادی
یگان دریایی	محمدرضا ایرائمنش
فرمانده گردان ۴۱۸	مجید زینلی
فرمانده گردان ۴۰۹	محب‌علی فارسی
فرمانده گردان ۴۱۷	علی علویان
فرمانده گردان ۴۲۰ شهدا	ابراهیم شهریاری

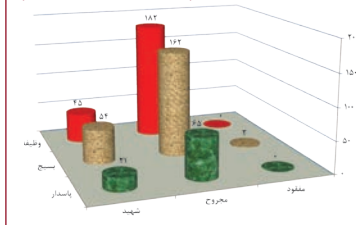

عملیات نصر ۴، ارتفاعات سلیمانیه عراق

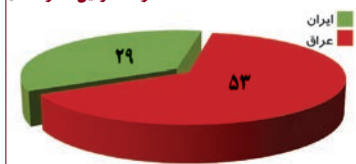
شهدای لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات (نفر)

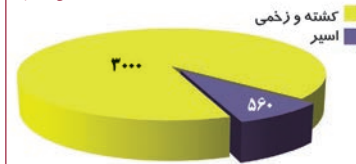
نفرات لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات

استعداد قوای طرفین (گردان)

تلفات دشمن (نفر)

خسارات دشمن (دستگاه، فروند، قبضه)

تجهیزات	انهدام	غنیمت
هواپیما	-	-
بالگرد	-	-
تانک و نفربر	۸ دستگاه	۱۰ دستگاه
خودرو	۱۰ دستگاه	۲۰ دستگاه
دستگاه مهندسی	-	-
ادوات	-	-

شرح عملیات

تصرف ارتفاع قشن، به دلیل تسلط بر شهر ماؤوت، با اهمیت بود. این ارتفاع، در شب اول عملیات تصرف شد ولیکن با پاتک دشمن، بخشی از هدفهای تصرف شده از دست رفت. ولی در شب دوم، در یک درگیری نزدیک و تن به تن، یال قشن به طور کامل تأمین شد. در روزهای بعد نیز، دشمن به منظور عقب راندن نیروی خودی، چندین بار پاتک کرد ولی همگی با شکست مواجه شد و سرانجام پس از ۱۵ روز، عملیات با تصرف شهر ماؤوت و ارتفاعات منطقه پایان یافت.

نتایج ارزشمند

در این عملیات، بیش از ۹ تیپ دشمن آسیب دیدند که عبارتند از:

- تیپ ۴۴۳ پیاده: ۱۰۰ درصد
- گردان ۳ تیپ ۲ کماندویی سپاه ششم: ۵۰ درصد
- تیپ ۶۰۳ پیاده: ۴۵ درصد
- تیپ ۹۴ پیاده: ۳۰ درصد
- تیپ ۶۵ نیروی مخصوص: ۶۰ درصد
- تیپ ۶۶ نیروی مخصوص: ۴۰ درصد
- تیپ ۶۸ نیروی مخصوص: ۵۰ درصد
- تیپ ۳ نیروی مخصوص گارد ریاست جمهوری: ۴۰ درصد
- تیپ ۱۶ نیروی مخصوص گارد ریاست جمهوری: ۴۰ درصد
- تیپ ۹۹ مکانیزه: ۶۰ درصد
- گردان تانک احفاء الکراز: ۸۰ درصد
- گردانهای ۷۹ و ۲۲ توپخانه: ۳۰ درصد

شیار و شکناو - اسفند ۱۳۶۶ - والفجر ۱۰

منطقه عملیات: جبهه شمالی، سلیمانیه - حلبچه
تاریخ: ۲۴ اسفند ۱۳۶۶ - ۲۹ اسفند ۱۳۶۶
رمز: یا محمد بن عبدالله (ص)
هدف عملیات: تصرف شهرهای حلبچه، خرمال، دوجیله، بیاره و طویله
استعداد نیروهای خودی: ۱۰۶ گردان
گردان‌های عمل‌کننده لشکر ۴۱ ثارالله: ۹ گردان

لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات الفجر ۱۰

نگاه راهبردی

منطقه عمومی حلبچه، واقع در جنوب شرقی استان سلیمانیه عراق، اگرچه بخشی از یک استان محسوب می‌شد، به دلیل ویژگی‌هایش، خود به تنهایی، یک هدف مستقل نظامی بود و از سال ۱۳۶۲ مدنظر طراحان جنگ قرار داشت. سکونت کردهای معارض عراق در حلبچه، که پیوند تاریخی با فارسی‌زبانان و ایرانیان دارند، وجود سد دربندیخان و نقش آن در ثبات برنامه‌های وابسته به صنعت برق حکومت عراق و نیز شکل هندسی زمین و ارتفاعات مشرف به دشت حلبچه، همگی از موقعیت جغرافیایی، نظامی، انسانی و اقتصادی منطقه عمومی حلبچه حکایت می‌کرد و از ارزش راهبردی آن خبر می‌داد.

موقعیت منطقه

منطقه عمومی حلبچه را - به جز در غرب و شمال آن که دریاچه سد دربندیخان واقع شده است - ارتفاعات بلند و صعب‌العبوری محصور کرده‌اند که هریک از این ارتفاعات، از اهمیت زیادی برخوردارند، به طوری که برخی از آنها بر دریاچه و سد دربندیخان و همچنین تونل جاده سلیمانیه - بغداد تسلط دارند.

طرح کلی عملیات

قرارگاه خاتم الانبیا (ص)، با سه قرارگاه فتح، ثامن الائمه (ع) و قدس، فرماندهی عملیات را برعهده داشت. قرارگاه فتح، جناح جنوبی، قرارگاه ثامن الائمه (ع)، محور میانی و قرارگاه قدس با یگان‌های تحت امر از جمله لشکر ۴۱ ثارالله، جناح شمالی عملیات را هدایت می‌کردند.

وضعیت لشکر ۴۱

ستاد لشکر ۴۱، در کیلومتر ۵ جاده مریوان - سنندج در پناهگاهی که فرمانداری مریوان احداث کرده بود، مستقر شد. همچنین قرارگاه تاکتیکی لشکر، در شیار و شکناو و گردان‌هایش در دامنه ملخور قرار گرفتند.

امکانات موردنیاز و سلاح و مهمات، با تلاش یک گردان ترابری که تنها متکی بر قاطر بود و ۱۰۰ نفر از عناصر لشکر که به این منظور آموزش دیده بودند، به شیار و شکناو در نزدیک‌ترین محل به دشمن منتقل شدند تا در شب حمله، رزمندگان مشکل حمل تجهیزات انفرادی نداشته باشند. همچنین، برای استقرار نیروها، غاری بزرگ در کوه خورنوازان کشف و چند گردان در آن مستقر شدند تا از حملات هوایی و بمباران‌های جنگنده‌های عراقی در امان باشند.

مأموریت لشکر ثارالله

عبور از ارتفاعات مرزی سربه‌فلک‌کشیده سورن، استقرار در شیار و شکناو، سرازیر شدن به شمال دشت حلبچه، تصرف ارتفاعات خورنوازان و گرده کوه و پیشروی به سوی پل رودخانه زَلَم به منظور بستن تنگه شمالی عملیات و آزادسازی سه‌تپان و محاصره کردن نیروهای دشمن در دشت حلبچه، مأموریت لشکر ثارالله بود.

رده ستادی لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات والفجر ۱۰	
نام و نام خانوادگی	مسئولیت
حمید عسکری	رئیس ستاد
فرود بهرام‌آسمانی	تدارکات
نیازعلی امیری	نیروی انسانی
محمود خاکسار	آموزش
قدرت‌الله گوپینی	تعاون
سیدابراهیم یزدی	تبلیغات
احمد احسانی	عقیدتی
مهدی میرزایی	حفاظت

شرح عملیات مرحله اول

نفرات گردان ۴۱۹، ساعت ۱۹ از شیار و شکیناو به سوی دشمن حرکت کردند و پس از ساعت‌ها راه‌پیمایی، ساعت ۲ بامداد ۲۴ اسفند ۱۳۶۶، از دو محور، به مواضع دشمن در خورنوازان رسیدند. درگیری ساعت ۰۲:۲۰ آغاز شد و ۳۰ دقیقه بعد درحالی‌که نفرات این گردان، ۲۳ عراقی را به اسارت گرفته بودند، خورنوازان را به تصرف درآوردند.

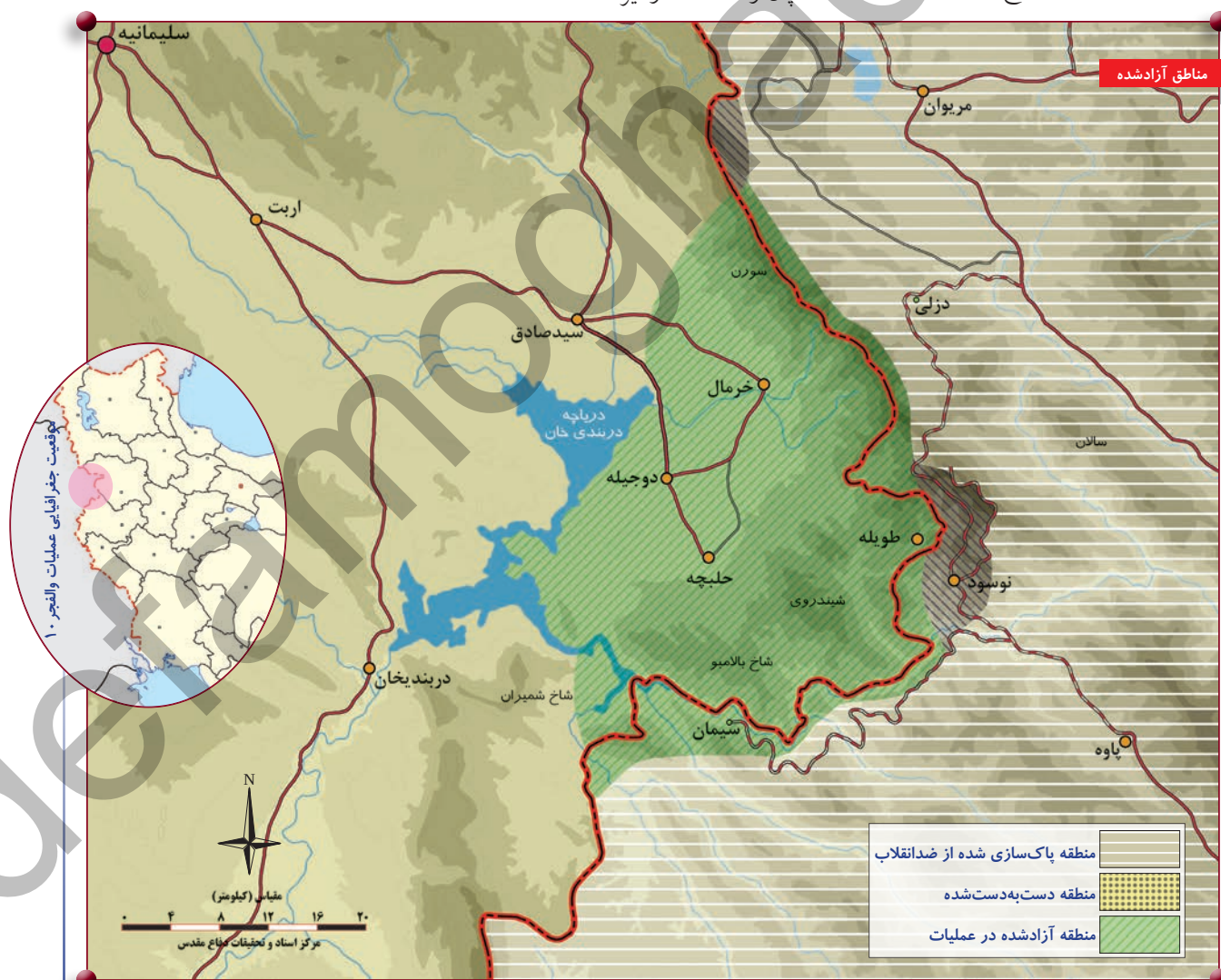
مرحله دوم

در پایان روز ۲۴ اسفند ۱۳۶۶، شب‌هنگام، گردان ۴۰۷ از ارتفاع خورنوازان به سمت شیرمر حرکت کرد. هنوز ساعتی نگذشته بود که دو دسته از افراد این گردان، وارد میدان مین شدند. با مجروح شدن تعدادی از

رزمندگان، مأموریت گردان ۴۰۷ با تأخیر روبه‌رو شد. باین‌همه، ارتفاع شیرمر، ساعت ۱ بامداد ۲۵ اسفند ۱۳۶۶ به تصرف درآمد و ۳۰ نفر از افراد دشمن اسیر شدند. این موفقیت سبب شد، مأموریت گردان‌های ۴۰۹ و ۴۱۱ برای شکستن خط در تنگ‌کوره و پدافند از آن لغو شود.

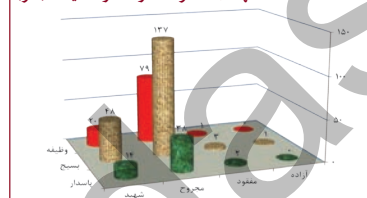
مرحله سوم

قرارگاه قدس، طرح رزمایش یگان‌هایش را تغییر داد. در طرح جدید، آزادسازی سه‌تپان به لشکر ۱۹ واگذار شد و لشکر ۴۱، همراه سه‌تپان تا جاده آسفالت سیدصادق را به عهده گرفت. متعاقب آن، یگان‌های لشکر ۴۱ در آخرین ساعات روز ۲۵ اسفند ۱۳۶۶، رزمایش جدیدی طراحی کردند، درحالی‌که فرصتی برای هماهنگی با لشکرهای هم‌جوار نداشتند. براساس طرح جدید، گردان ۴۰۹، ساعت ۲۰ روز ۲۵ اسفند ۱۳۶۶، از خورنوازان به سوی سه‌تپان حرکت کرد. ساعت ۰۱:۲۰ بامداد ۲۶ اسفند ۱۳۶۶، قاسم سلیمانی فرمانده لشکر ثارالله - که نگران بود نیروهای دو لشکر در تاریکی شب یکدیگر را تشخیص ندهند و با هم درگیر شوند- در تماس بیسیم به نبی رودکی فرمانده لشکر ۱۹ فجر یادآوری کرد که نفرات گردان ۴۰۹، سمت چپ افراد لشکر ۱۹ در حرکت‌اند. باوجوداین، کمی بعد، فرمانده گردان ۴۰۹ اعلام کرد که نزدیک سه‌راهی سه‌تپان، با دشمن درگیر شده‌اند. مدت درگیری کوتاه بود و به‌سرعت پایان یافت؛ زیرا گردان ۴۰۹ دریافت که در تاریکی شب، با یکی از گردان‌های لشکر ۱۹ فجر که مأموریت تصرف سه‌تپان را داشت، درگیر شده است.

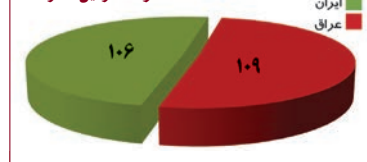
شهدای لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات (نفر)

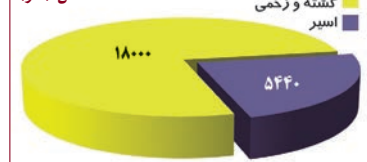
نفرات لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات

استعداد قوای طرفین (گردان)

تلفات دشمن (نفر)

خسارات دشمن (دستگاه، فروند، قبضه)

تجهیزات	انهدام	غنیمت
هواپیما	۱۰	-
بالگرد	۱	-
تانک و نفربر	۲۷۰	۹۰
خودرو	۲۳۰	۸۰۰
دستگاه مهندسی	۱۳	۱۵
توپ	۶۰	۱۰۰

این درگیری، نیروهای دشمن را نسبت به سمت تک قوای خودی هوشیار کرد، ولی با هوشیاری دشمن و شروع تیراندازی آنان، موقعیت عراقی‌ها نیز برای رزمندگان لشکر ۱۹ کشف و حرکت آنان به سمت هدف تسریع شد. درحالی‌که درگیری رزمندگان لشکر ۱۹ ادامه داشت، ساعت ۳ بامداد، گردان ۴۰۹ سه‌راهی سه‌پایان را از وجود دشمن پاک‌سازی کرد و نیروهایش را در ۵۰ متری جاده سیدصادق آرایش داد. در این زمان، یک گروهان از گردان ۴۱۷، برای کمک به لشکر ۱۹ وارد شد و الحاق بین دو یگان را برقرار کردند.

مرحله چهارم

ساعت ۲۱ روز ۲۷ اسفند ۱۳۶۶، قرارگاه قدس مأموریت جدیدی به لشکر ۴۱ واگذار کرد که تصرف تپه ریشن و تپه سبز دوقلو در سمت راست سه‌پایان بود. برای اجرای این مأموریت، قرارگاه تاکتیکی لشکر، به شیاری در ارتفاع خورنوازان منتقل شد. در این مرحله، لشکر ثارالله با عملیات مهندسی، خاکریز دوجداره‌ای از سه‌راه سه‌پایان تا تپه دوقلو احداث کرد تا گردان‌های ۴۱۱ و ۴۱۲ در پشت خاکریز مستقر شوند و از پل ریشن در ۶۰۰ متری راست تپه دوقلو پدافند کنند.

نتایج راهبردی

بررسی نام‌گذاری سلسله عملیات‌های والفجر، حاکی از آن است که عملیات والفجر مقدماتی، در آغاز عملیات، پسوند «مقدماتی» را نداشت. این عملیات که مقارن با دهه فجر ۱۳۶۱ و هم‌زمان با نشست کنفرانس کشورهای غیرمتعهد در دهلی اجرا شد، پیام نهفته‌ای برای پایان پیروزمندانه جنگ داشت. لیکن به دلیل ناکامی، پسوند «مقدماتی» بر آن افزوده شد تا با ۱۰ فجر موفق، پایان پیروزمندانه جنگ رقم بخورد. عملیات کربلای ۴ نیز که با چشم‌انداز سال سرنوشت آغاز شد، ابتدا والفجر ۱۰ نام داشت، لیکن به دلیل ناکامی، نام آن به کربلای ۴ تغییر کرد. یک سال بعد، عملیات حلبچه که از ابتدا نام والفجر ۱۰ را به خود اختصاص داده بود، با همین نام پایان یافت تا طلیعه پایان پیروزمندانه جنگ باشد. اما حامیان بین‌المللی عراق که اساساً جنگ را برای شکست ایران اسلامی به راه انداخته بودند و پیروزی جمهوری اسلامی ایران در جنگ را شکست خود می‌دانستند، با چراغ سبز خود اجازه بمباران شیمیایی حلبچه را صادر کردند تا به جمهوری اسلامی تفهیم کنند که پیروزی نظامی ایران در جنگ، خطر کشتار جمعی در شهرهای بزرگ ایران را در پی دارد.

فرمانده گردان‌های عملیات والفجر ۱۰

گردان	نام و نام خانوادگی
۴۰۷	عباس طوسی
۴۰۸	سیداسدالله ایرانمنش
۴۰۹	محب‌علی فارسی
۴۱۰	محمود امینی
۴۱۱	احمد حمزه‌ای
۴۱۲	محمد میرزایی
۴۱۴	مجید مخدومی
۴۱۵	صالح بناوند
۴۱۶	حسین نادری
۴۱۷	علی علویان
۴۱۸	مجید زینلی
۴۱۹	مهدی طیاری
۴۲۰	شریف شاه‌مرادی
۴۲۱	داود شاه‌حیدری
۴۲۲	خداکرم امیر تیموری
۴۲۵	ابراهیم شهرباری

رده صف لشکر ۴۱ ثارالله

در عملیات والفجر ۱۰

مسئولیت	نام و نام خانوادگی
فرمانده لشکر	قاسم سلیمانی
جانشین لشکر	غلامرضا کرمی
طرح و عملیات	عبدالحسین رحیمی
اطلاعات و عملیات	علی نجیب‌زاده
معاون عملیاتی	علی‌اکبر خوشی
فرمانده محور	حمید شفیعی حسین فتاحی حسین محمودی
ادوات	محمدعلی الله‌دادی
توپخانه	سیدمرتضی موسوی
زرهی	غلامرضا نجفیان
تخریب	مرتضی حاج‌باقری
مخابرات	مهدی قاسم‌زاده
مهندسی	اکبر عرب‌نژاد
بهرداری	سیداحمد حسینی
پدافند	مجید نخعی
ش. م. ر	کاظم علیمردادی
یگان دریایی	محمدرضا ایرانمنش

انتقال پیکر شهید توسط نیروهای واحد تعاون لشکر ۴۱ نارالله - منطقه عملیاتی والفجر ۱۰ - اسفند ۱۳۶۶

پایان جنگ

فصل

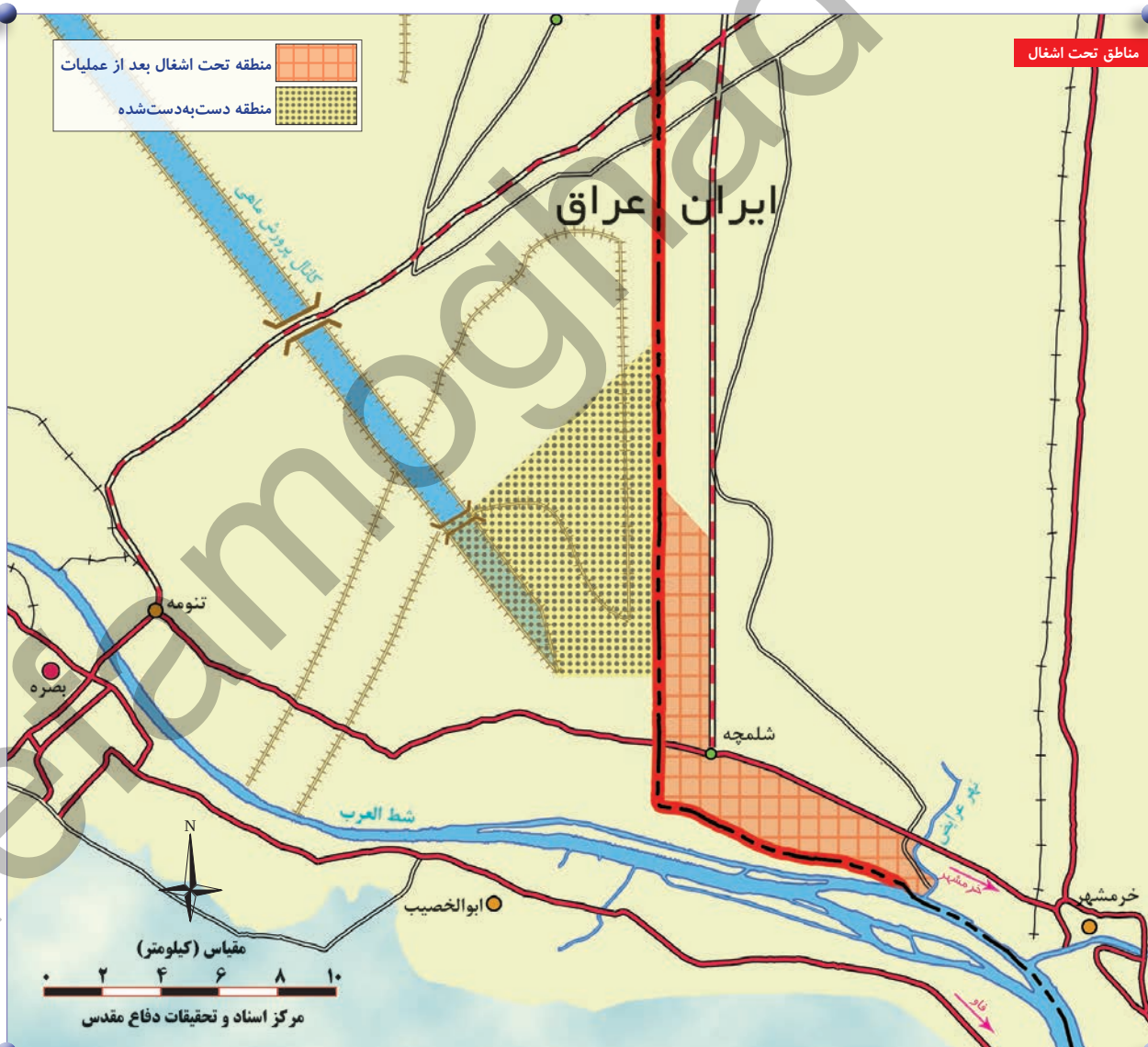
- بیت المقدس ۷
- مرصاد
- کارنامه هشت ساله لشکرا، ثارالله

آمار لشکر ۴۱ در عملیات بیت المقدس ۷	
گردان	فرمانده
۴۰۸	سیداسدالله ایرانمنش
۴۱۰	محمود امینی
۴۱۲	محمد میرزایی
۴۱۴	مجید مخدومی
۴۱۶	حسین نادری
۴۱۷	علی علویان
۴۱۸	مجید زینلی
۴۱۹	مهدی طیبیاری
۴۲۰	شریف شاهمرادی
۴۲۱	داود شاهحیدری
۴۲۵	ابراهیم شهریار
۴۳۰	خدابخش صوغانی
۴۳۱	عباس انجم شعاع
۴۳۲	حسین نژادعابدی
۴۳۳	محمدرضا پورسلطان

قرارگاه مقدم نیروی زمینی سپاه	
لشکر ۴۱ ثارالله	قرارگاه کربلا
لشکر ۷ ولی عصر (عج)	
لشکر ۸ نجف اشرف	
لشکر ۱۴ امام حسین (ع)	
لشکر ۱۹ فجر	
لشکر ۲۵ کربلا	
لشکر ۲۷ محمدرسول الله (س)	
لشکر ۳۳ المهدي (عج)	
لشکر ۵۲ قدس	
تیپ مستقل ۱۸ الفدیر	
تیپ مستقل ۲۰ زرهی رمضان	
تیپ ۳۸ زرهی ذوالفقار	
تیپ مستقل ۷۲ زرهی محرم	

سازمان رزم

شرح عملیات

لشکر ۴۱، از کانال ادب تا مرز بین‌المللی آرایش گرفته بود. زرهی و ادوات لشکر نیز پشت دژ مرزی و زاغه مهمات لشکر هم، پشت دژ سلمان قرار داشتند. لشکر ثارالله می‌بایست با عبور از کانال ادب، وارد جاده فاطمه‌الزهری(س) می‌شد و پس از پیشروی و پاک‌سازی جاده، به سوی کانال ماهی گسترش می‌یافت.

پس از شناسایی زمین، سه محور برای حمله انتخاب شد و گردان‌های ۴۱۰ و ۴۰۸ که استعداد آنها فقط یک گروهان بود، برای شکستن خط دشمن برگزیده شدند. ساعت ۲۲:۱۰، درگیری زود هنگام لشکر ۱۴ امام حسین(ع) دشمن را هوشیار کرد و رزمندگان لشکر ۴۱ از سه محور، با ۴ دسته خط‌شکن، به خط اول دشمن حمله کردند.

۱۵ دقیقه بعد، خط دشمن شکسته شد و گردان‌های ۴۰۸ و ۴۱۰ در اولین سهرای جاده، الحاق کردند. سپس گردان ۴۱۲ حرکت را ادامه داد و تا سهرای کنار آب‌گرفتگی منطقه بویان، جاده‌های فرعی و طول جاده اصلی را تأمین کرد و بعد نوبت به گردان‌های ۴۱۷ و ۴۲۱ رسید که پس از درگیری شدید، مقاومت دشمن را در جاده قرارگاه تاکتیکی لشکر ۴۱ - که در پی تک عراق در ۴ خرداد ۱۳۶۷ به تصرف درآمده بود - در هم شکستند و سهرای قرارگاه تاکتیکی را برای عبور نیروهای لشکر المهدی و تیپ الغدير امن کردند. پس از آن، گردان‌های ۴۱۸ و ۴۱۹ وارد عمل شدند و بدون درگیری شدید، جاده کانال ماهی را پاک‌سازی کردند. مقارن طلوع آفتاب، گردان‌های ۴۱۶ و ۴۱۴ نیز پس از عبور از گردان‌های ۴۱۸ و ۴۱۹، در کنار کانال ماهی گسترش یافتند.

گردان ۴۱۴، به دلیل تأخیر لشکر ۱۴ امام حسین(ع)، ساعتی خط حد این لشکر را حفظ، سپس با لشکر الحاق کرد. پس از ورود رزمندگان لشکر ۱۴، گردان ۴۱۴ به خط حد خود محدود شد. با روشنایی روز، دشمن با استفاده از زرهی، پاتک‌های خود را در کانال ماهی آغاز کرد. مقارن ساعت ۱۰:۳۰ تا ۱۱ روز ۲۳ خرداد ۱۳۶۷، زرهی دشمن از ۶ نقطه و هر نقطه، به استعداد ۱۵ دستگاه تانک، به مواضع لشکرهای ۴۱، ۳۳ و ۱۴ هجوم آورد.

گردان ۴۱۶ لشکر ۴۱، چند دستگاه تانک دشمن را به آتش کشید و پاتک دشمن را دفع کرد؛ اما با عقب‌نشینی نیروهای یگان مستقر در جناح چپ گردان ۴۱۶، تانک‌های باقی‌مانده عراقی، به خطوط خودی نفوذ کردند.

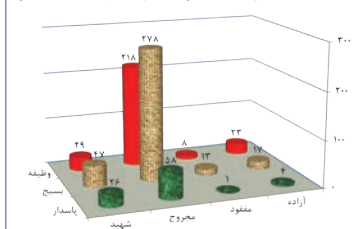
به‌کارگیری رزمندگان گردان‌های ۴۳۱ و ۴۲۵ که برای تقویت خط، به‌سرعت از راه رسیده بودند نیز مثر واقع نشد و ستون‌های پیاده و تانک‌های دشمن به عمق مواضع خودی پیشروی کردند. درگیری با تانک‌های دشمن در گرمای شدید آستانه تابستان، تا ساعت ۱۴ ادامه یافت و عاقبت، نیروهای لشکر ضمن جنگ و گریز، به مواضع قبل از تک بازگشتند. در این حمله، تعدادی پلاک مربوط به مفقودین تک عراق (۴ خرداد ۱۳۶۷) در منطقه پیدا شد. مهدی طیار فرمانده گردان ۴۱۹، در این عملیات به شهادت رسید.

نتایج راهبردی

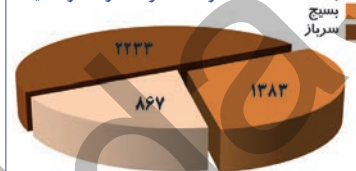
در این عملیات، بیش از ۱۷ تیپ ارتش عراق آسیب دید، لیکن این آسیب‌دیدگی نتوانست مانع ادامه تهاجمات آن روزه‌های ارتش عراق شود.

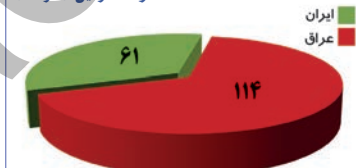
شهدای لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات (نفر)

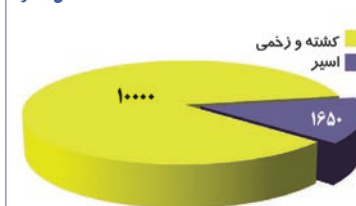
نفرات لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات

استعداد قوای طرفین (گردان)

تلفات دشمن (نفر)

رده ستادی لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات بیت‌المقدس ۷

سمت	نام و نام خانوادگی
رئیس ستاد	حمید عسگری
تدارکات	فرود بهرامانی
نیروی انسانی	نیازعلی امیری
آموزش	محمود خاکسار
تعاون	قدرت‌الله گویینی
تبلیغات	سیدابراهیم یزدی
عقیدتی	احمد احسانی
حفاظت	مهدی میرزایی

شلمچه - رزمندگان لشکر ۴ ثارالله - خرداد ۱۳۶۷

لشکر ۴۱ ثارالله
در عملیات
مرصاد

منطقه عملیات: جبهه میانی، اسلام آباد - سرپل ذهاب

تاریخ: ۴ مرداد ۱۳۶۷ - ۶ مرداد ۱۳۶۷

رمز: یا علی بن ابی طالب (ع)

هدف عملیات: آزادسازی زمین‌های اشغال‌شده در غرب کرمانشاه

استعداد لشکر ۴۱ ثارالله: ۶ گردان

نگاه راهبردی

درحالی‌که سه ماه اول سال ۱۳۶۷، توازن جنگ به نفع عراق رقم خورده بود و درحالی‌که امریکایی‌ها برای نمایش مشارکت خود در موفقیت‌های عراق، هم‌زمان با سقوط فاو در روزهای پایانی فروردین ۱۳۶۷، به سکوهای نفتی ایران حمله کردند و ۱۲ تیرماه همان سال، هواپیمای مسافربری ایران را در آسمان خلیج فارس سرنگون کرده و ۲۹۰ سرنشین آن را به شهادت رسانده بودند، جمهوری اسلامی ایران با پذیرش رسمی قطعنامه ۵۹۸، عدم موازنه به‌وجودآمده را تغییر داد؛ پشتوانه‌های بین‌المللی بلوک غربی حکومت عراق را از صحنه خارج کرد و بدین ترتیب، زمینه تغییر مجدد موازنه قوا به سود ایران ایجاد شد. لیکن بروز این برتری، نیازمند صحنه نبردی بود که تهاجم گسترده ارتش عراق در پایان تیرماه ۱۳۶۷، سبب اثبات این مدعا شد. ارتش عراق که در آغاز هجوم سراسری، بیش از ۱۳ لشکر نداشت، در ۳۱ تیر ۱۳۶۷، با ۱۳ لشکر به‌سوی اهواز حمله و تا جاده اهواز- خرمشهر پیشروی کرد. نبرد در جبهه خوزستان، ۶ روز ادامه داشت و درنهایت، عراقی‌ها شکست‌خورده، تا آن‌سوی مرز، مجبور به عقب‌نشینی شدند.

درحالی‌که دشمن از تصرف خوزستان ناامید شده بود، در ۳ مرداد ۱۳۶۷، به استان ایلام (از مهران تا صالح‌آباد) و استان کرمانشاه (از قصرشیرین تا اسلام‌آباد) حمله کرد. هدف دشمن تنها این منطقه نبود، بلکه با به‌کارگیری نیروهای سازمان مجاهدین خلق (منافقین)، آماده شده بود کرمانشاه را پشت سر گذاشته، همدان و سایر استان‌ها را به‌کمک هواداران داخلی تصرف کند. همچنین، هم‌زمان با ترغیب طرف‌دارانش به ایجاد شورش در زندان پایتخت، تهران را به آشوب بکشاند و طی چند روز کشتار بی‌رحمانه، نظام را سرنگون سازد.

هجوم دشمن درحالی آغاز شد که هنوز عرق یگان‌های رزمایشی خودی، در جبهه جنوب خشک نشده بود. باوجوداین، نیروهای خودی به‌سرعت عازم کرمانشاه شدند تا همراه یگان‌های منطقه‌ای که در ایلام و کرمانشاه پیشروی دشمن را سد کرده بودند، آخرین برگ زرین تاریخ دفاع مقدس را رقم بزنند.

طرح کلی عملیات

قرارگاه مرکزی خاتم‌الانبیا (ص) و قرارگاه مقدم نیروی زمینی سپاه، با قرارگاه نجف، قرارگاه سپاه هشتم و قرارگاه رمضان، عملیات را هدایت و فرماندهی می‌کردند.

وضعیت لشکر ۴۱

لشکر ۴۱ ثارالله مانند سایر یگان‌های رزمایشی سپاه، از ۲۷ تیر تا ۳ مرداد ۱۳۶۷، در جبهه جنوب درگیر نبردی سنگین با ارتش متجاوز عراق بود و هنوز نبرد در جنوب کشور آرام نگرفته بود که مأموریت یافت به‌سرعت به جبهه میانی نقل مکان کند. ساعت ۱۰ صبح ۵ مرداد ۱۳۶۷، رحیم صفوی در جلسه‌ای که در قرارگاه نیروی زمینی ارتش در شلمچه تشکیل شد، به لشکر ۴۱ ثارالله مأموریت داد تا به‌سوی اسلام‌آباد حرکت کند.

لشکر ۴۱، ابتدا یک گروهان را با یک قبضه توپ ۲۳ میلی‌متری و یک قبضه تفنگ ۱۰۶ م.م. به‌وسیله بالگرد، به فرودگاه اضطراری اسلام‌آباد اعزام کرد. همچنین با اعزام سایر نیروهایش، استعداد آنها را در جبهه غرب کشور، تا سقف ۲ گردان افزایش داد. بدین ترتیب، رزمندگان لشکر، در چند تپه کوچک اطراف فرودگاه اضطراری اسلام‌آباد، مستقر و آماده شدند با ۲ گردان، مأموریت خود را آغاز کنند.

طرح رزمایش لشکر

بعد از ورود گردان‌ها به منطقه، محسن رضایی فرمانده سپاه، در گفت‌وگو با فرمانده لشکر ۴۱، به او مأموریت داد در مرحله اول، تا بعدازظهر ۶ مرداد ۱۳۶۷، اسلام‌آباد را از تصرف نیروهای سازمان منافقین آزاد کند. سپس در مرحله دوم، با پیشروی به‌سوی کرند، جاده اسلام‌آباد - کرند را پاک‌سازی کند. قاسم سلیمانی فرمانده لشکر، بعد از شناسایی منطقه عملیاتی، دو محور را برای حمله به نیروهای منافقین برگزید: محور اول، از حاشیه جاده اصلی اسلام‌آباد، به‌طرف سهراهی اسلام‌آباد و سپس به‌سوی شهر و محور دوم، عبور از دهکده‌های دهل و برف‌آباد، از کنار رودخانه راوند به‌سوی شهر.

شرح عملیات

عملیات لشکر ثارالله در ساعت ۱۷ روز ۶ مرداد ۱۳۶۷ آغاز شد. با آغاز حمله، ابتدا منطقه‌ای به نام قهوه‌خانه آزاد شد. ساعتی قبل از دستیابی رزمندگان به شهر، ازطرف فرمانده کل سپاه خبر داده شد که منافقین به‌دلیل شکست در سایر محورها، از اسلام‌آباد گریخته‌اند. بدین ترتیب، مأموریت مرحله اول لشکر، بدون درگیری انجام شد و یگان‌های لشکر ثارالله می‌بایست وارد اسلام‌آباد می‌شدند و پس از تأمین شهر، مرحله دوم عملیات خود را آغاز و جاده کرند را پاک‌سازی می‌کردند.

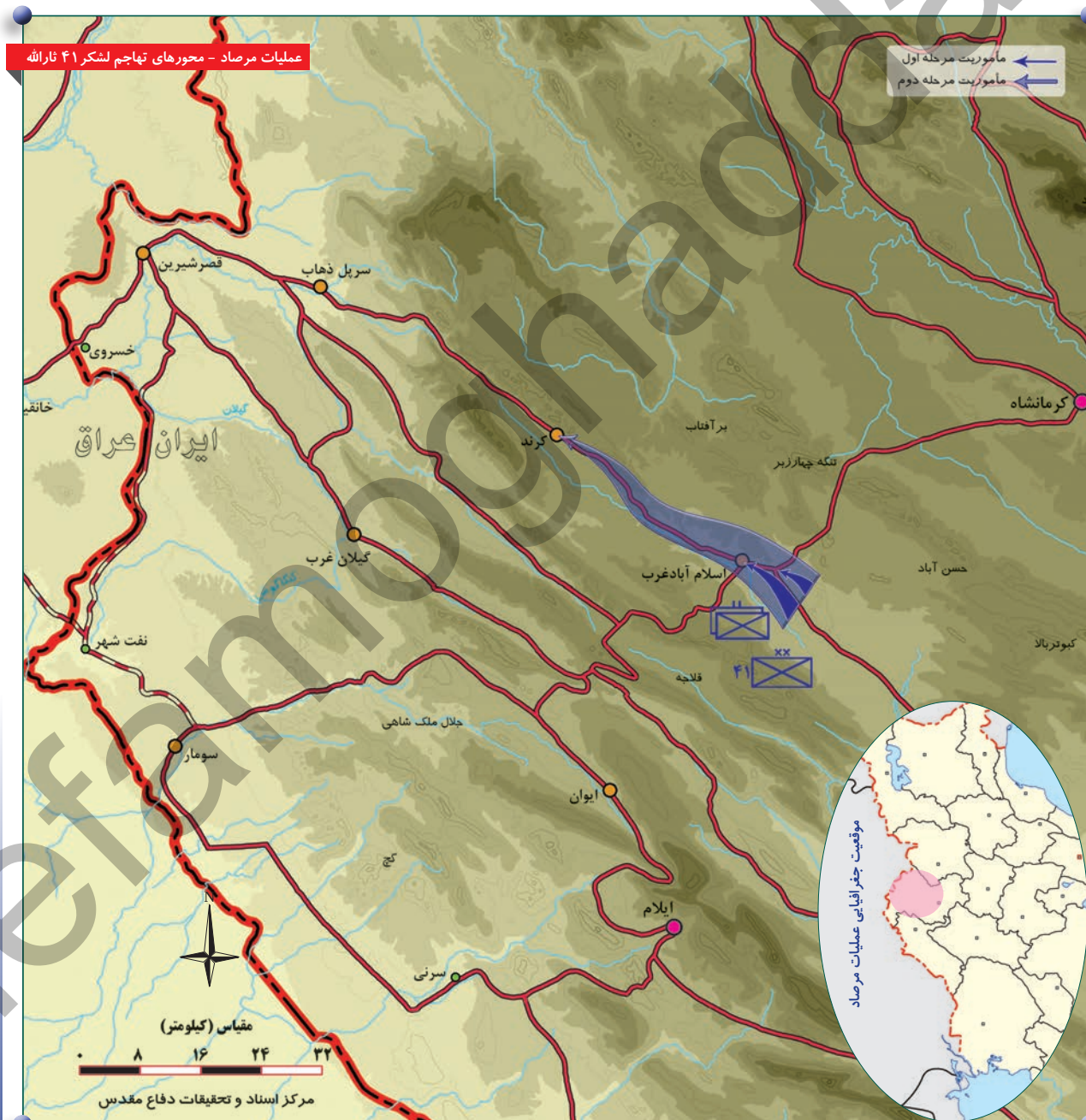
داد و این چنین، دفاع مقدس هشت ساله مردم ایران، بدون تحقق هدف‌های متجاوزان و با حفظ تمامیت ارضی پایان یافت و به تاریخ جنگ‌های دو دهه ساله حکومت‌های گذشته که با از دست رفتن بخش‌هایی از سرزمین ایران توأم بود، پایان بخشید.

ساعت ۱۷:۱۵، رزمندگان لشکر ثارالله از طریق جاده اسلام‌آباد - پل دختر وارد شهر شدند. گردان ۴۱۰، تأمین شهر را به عهده گرفت و توانست ۷۰۰ قبضه سلاح کلاشینکوف از سطح شهر جمع‌آوری کند.

گردان ۴۰۸ و مجموعه‌ای از نیروهای سایر گردان‌ها با هدف پاک‌سازی جاده، به طرف کرند پیشروی و پاک‌سازی جاده را، با تأمین گردنه‌ها آغاز کردند. عناصر ضدانقلاب منهزم شده بودند و در جاده اسلام‌آباد - کرند حضور فعالی از آنها دیده نمی‌شد. رزمندگان، منافقین پراکنده در منطقه را از پای درآوردند و به طرف کرند پیشروی کردند و موفق شدند غروب همان روز، آنجا را آزاد کنند و ۵ نفر را به اسارت درآورند.

نتایج راهبردی

در پی موفقیت عملیات مرصاد، حکومت عراق قطعنامه‌ی ۵۹۸ را پذیرفت و به آتش‌بس تن

رده صف لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات مرصاد	
مسئولیت	نام و نام خانوادگی
فرمانده لشکر	قاسم سلیمانی
جانشین عملیاتی	علی اکبر خوشی
طرح و عملیات	عبدالحسین رحیمی
اطلاعات و عملیات	علی نجیب زاده
فرمانده محور	حسین محمودی حمید شفیعی
ادوات	محمدعلی الله دادی
توپخانه	سیدمرتضی موسوی
زرهی	کمال مرادی
تخریب	محمدجواد باقریان
مخابرات	مهدی قاسم زاده
مهندسی	اکبر عرب نژاد
بهداری	علی مرادی
پدافند	مجید نخعی
ش. م. ر	کاظم علیمرادی
یگان دریایی	محمد رضا ایرانمنش

رده ستادی لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات مرصاد	
سمت	نام و نام خانوادگی
رئیس ستاد	حمید عسگری
تدارکات	فرود بهرامانی
نیروی انسانی	نیازعلی امیری
آموزش	محمود خاکسار
تعاون	قدرت الله گویینی
تبلیغات	سیدابراهیم یزدی
عقیدتی	احمد احسانی
حفاظت	مهدی میرزایی

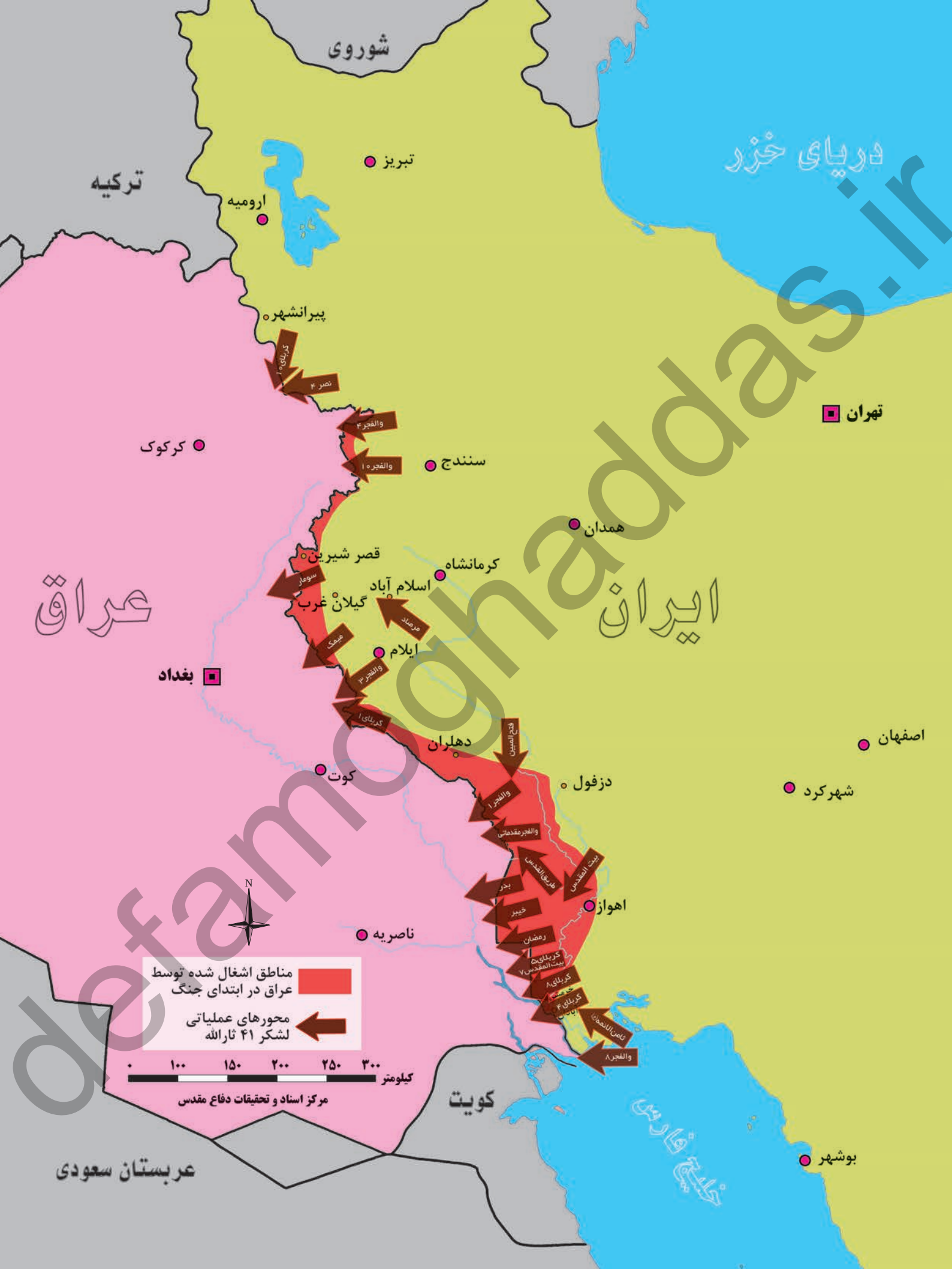
آمار لشکر ۴۱ ثارالله در عملیات مرصاد	
گردان	فرمانده
۴۰۴	حسین مرادی
۴۰۸	سیداسدالله ایرانمنش
۴۱۰	محمود امینی
۴۱۲	محمد میرزایی
۴۱۴	مجید مخدومی
۴۱۷	علی علویان

شلمچه - تک عراق - خرداد ۱۳۶۷

نبردهای لشکر ۴۱ ثارالله

نام عملیات	تاریخ	منطقه عملیات	محل نبرد	سازمان رزم	رمز عملیات
عاشورا	۵۹/۸/۲۸	کرمانشاه	سومار	گروه	-
امام مهدی (عج)	۵۹/۱۲/۲۶	خوزستان	سوسنگرد - احمیر	گروه	-
شهید چمران	۶۰/۵/۵	خوزستان	کرخه کور	گردان	-
شهید باهنر و شهید رجایی	۶۰/۶/۱۰	خوزستان	کرخه کور	گردان	-
ثامن الائمه (ع)	۶۰/۷/۵	خوزستان	شمال آبادان	گردان	نصر من الله و فتح قریب
طریق القدس	۶۰/۹/۸	خوزستان	بستان	گردان	یا حسین (ع)
ام‌الحسین	۶۰/۱۲/۲۶	خوزستان	حمیدیه	گروهان	-
فتح‌المبین	۶۱/۱/۲	خوزستان - ایلام	شوش، دزفول - دهلران	تیپ	یا زهرا (س)
بیت‌المقدس	۶۱/۳/۱۰	خوزستان	خرمشهر، هویزه	تیپ	یا علی ابن ابی طالب (ع)
رمضان	۶۱/۴/۲۲	خوزستان - بصره	شمال شرق بصره	تیپ	یا مهدی ادرکنی
والفجر مقدماتی	۶۱/۱۱/۱۷	خوزستان - ایلام	چزابه، فکه	لشکر	یا الله، یا الله، یا الله
والفجر ۱	۶۲/۱/۲۱	ایلام	جبل حمیرین	لشکر	یا الله، یا الله، یا الله
والفجر ۳	۶۲/۵/۷	ایلام	مهران	لشکر	یا الله، یا الله، یا الله
والفجر ۴	۶۲/۷/۲۷	کردستان - سلیمانیه	پنجوین	لشکر	یا الله، یا الله، یا الله
خیبر	۶۲/۱۲/۳	خوزستان - بصره	هور الهویزه	لشکر	یا رسول الله (ص)
عاشورا (میمک)	۶۳/۷/۲۵	ایلام	میمک	لشکر	یا اباعبدالله (ع)
بدر	۶۳/۱۲/۲۰	خوزستان - بصره	هور الهویزه	لشکر	یا فاطمة الزهرا (س)
والفجر ۸	۶۴/۱۱/۲۰	خوزستان - بصره	فاو	لشکر	یا فاطمة الزهرا (س)
کربلای ۱	۶۵/۴/۹	ایلام	مهران	لشکر	یا ابوالفضل العباس (ع) ادرکنی
کربلای ۴	۶۵/۱۰/۳	خوزستان - بصره	ام‌الرصاص	لشکر	محمد رسول الله (ص)
کربلای ۵	۶۵/۱۰/۱۹	خوزستان - بصره	شلمچه	لشکر	یا زهرا (س)
تکمیلی کربلای ۵	۶۵/۱۲/۳	خوزستان - بصره	شلمچه، نهر جاسم	لشکر	یا زهرا (س)
کربلای ۱۰	۶۶/۱/۲۵	کردستان - سلیمانیه	ماؤوت	لشکر	یا صاحب‌الزمان (عج)
نصر ۴	۶۶/۳/۳۱	کردستان - سلیمانیه	ماؤوت	لشکر	یا امام جعفر صادق (ع)
والفجر ۱۰	۶۶/۱۲/۲۴	کردستان - سلیمانیه	حلبچه	لشکر	یا محمد بن عبدالله (ص)
بیت‌المقدس ۷	۶۷/۳/۲۲	خوزستان - بصره	شلمچه	لشکر	یا اباعبدالله الحسین (ع)
مرصاد	۶۷/۵/۴	کرمانشاه	اسلام‌آباد - کرند	لشکر	علی بن ابی طالب (ع)

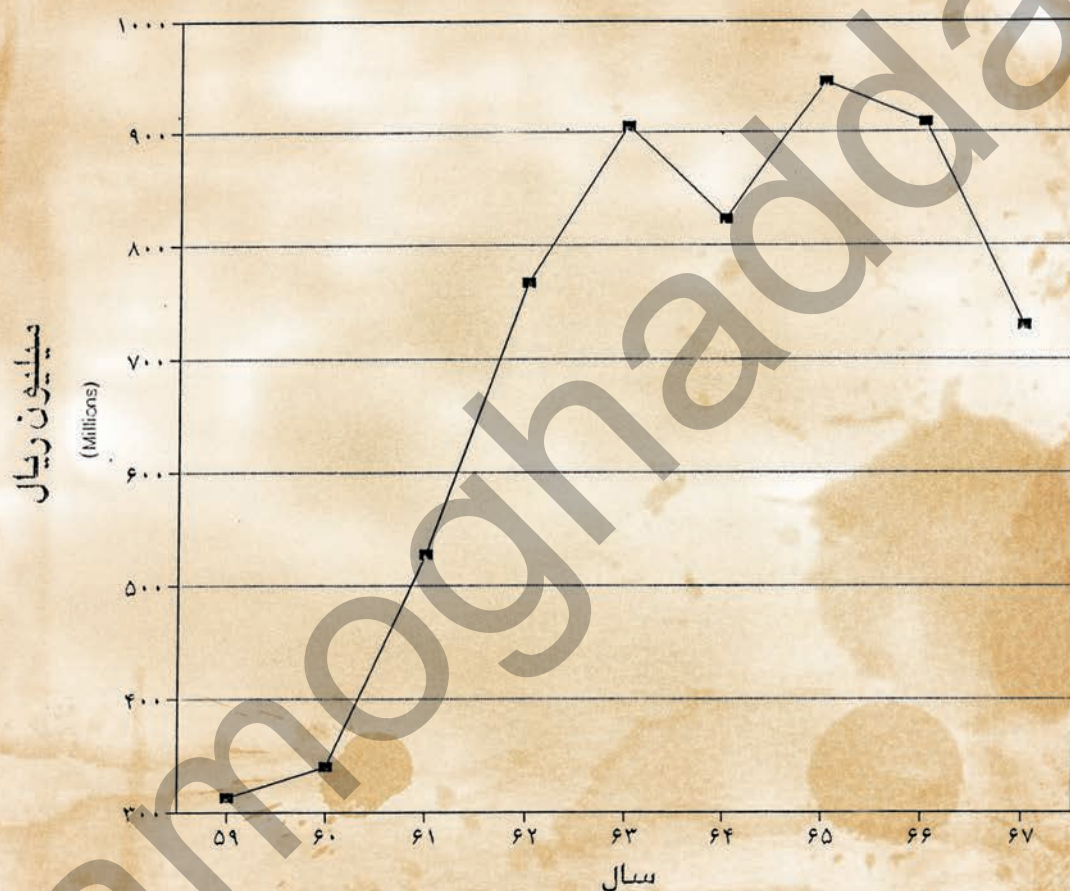
بسمه عالی

آمار عددی مجروحین لشکر اعدا... به تفکیک عضویت و استان

ردیف	نام تملیحات	کرمان			هرمزگان			سیستان و بلوچستان			استانهای متروکه			جمع
		رسمی	بیماری	وکیلته	رسمی	بیماری	وکیلته	رسمی	بیماری	وکیلته	رسمی	بیماری	وکیلته	
۱	ثامن الاثمه	۵	۳۴	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۳۹
۲	طریق القمص	۵۸	۲۴۹	۲	۹	۲۶	-	۷	۳۵	-	۵	۳۵	-	۴۲۶
۳	فتح المبین	۱۶	۱۱۸	۱	-	۵	-	۱	۶	-	-	۲	-	۱۴۹
۴	بیت المقدس	۱۱۷	۴۶۶	۳	۸	۶۲	-	۶	۴۹	-	۴	۶۷	-	۷۸۲
۵	رمضان	۱۱۵	۸۶۹	۸	۴	۱۱۸	-	۸	۹۶	-	۲۶	۳۱۴	-	۱۵۵۷
۶	مسلم ابن عقیل	۹	۱۴۲	۱	۳	۱۳	-	۱	۱۲	-	۲	۵	-	۱۷۹
۷	محم	۴۶	۱۸۱	-	۳	۵	-	۲	۳۵	-	۱	۱۷	-	۱۹۹
۸	والفجر مقدساتی	۱۴	۱۲۲	۲	-	۹	-	۳	۷	-	۱	۹	-	۱۵۷
۹	والنجر ۱	۲۲	۴۳۲	۴	۴	۴	-	-	۲۳	-	۲	۱	-	۴۹۲
۱۰	والنجر ۳	۹۴	۴۳۶	۵	۲۶	۴۹	۲	۱۰	۲۷	-	۵	۱۵	-	۵۶۸
۱۱	والنجر ۴	۱۳۷	۴۳۸	۱۹	۲۶	۶۵	۴	۲۷	۵۵	۳	۶	۱۵	۵	۷۰۳
۱۲	والفجر ۶ - سبیر	۱۷۱	۶۰۱	۱۴	۶	۲	۱	۷۵	۱۲۴	۲	۷	۲۰	۲	۹۷۶
۱۳	بدر	۳۳۷	۱۷۵	۱۲۰	۵۷	۱۲	۷	۳۱	۸۵	۲۱	۳۶	۸۸	۱۳	۱۷۱۳
۱۴	والنجر ۸	۳۷۹	۱۲۱۶	۲۲۸	۳۷	۱۹۳	۱۴	۲۳	۱۹۰	۱۸	۱۵	۷۱	۸۵	۲۶۲۱
۱۵	کربلای ۱	۱۲۶	۸۰۶	۲۶۹	۱۲	۷۶	۲	۲۳	۷۳	۱۷	۷	۳۰	۲۹	۱۴۷۵
۱۶	کربلای ۴	۸۵	۳۶۹	۱۸۵	۸	۲۸	۳	۴	۳۱	۳	۲	۱۱	۶	۷۳۵
۱۷	کربلای ۵	۳۲۲	۱۷۷۶	۶۹۹	۱۳	۱۴۳	۱۹	۷۵	۴۰۸	۲۰	۴۹	۴۲۱	۱۶۱	۴۱۴۶
۱۸	کربلای ۸	۴۱	۳۰۴	۱۹۲	۵۳	۱۸	۱	۹	۷۵	۱۸	۸	۱۶	۱۹	۷۶۲
۱۹	کربلای ۱۰	۳۸	۱۳۷	۷۹	۱	۱	۱	۲	۸	۴	۹	۲۲	۱۶	۴۲۷
۲۰	بانة	۴۵	۱۹۱	۲۰۷	-	-	-	۲	۱۳	۵	۱۰	۷	۳۳	۵۵۸
۲۱	نصر ۴	۳۲	۱۶۵	۲۰۹	-	-	-	۲	۱۱	-	۱۴	۷۲	۶۲	۵۶۸
۲۲	والنجر ۱۰	۱۶۶	۴۱۴	۱۱۸	۲	۶	۱	۱۲	۲۱	۲	۹	۷	۲	۶۴۰
۲۳	تک دار	۲۴	۲۱۰	۳۹۶	-	۱	۱	-	۵	-	۱	۴	۲	۶۴۵
۲۴	مرحله اول تک نامچ	۸۲	۲۹۳	۳۳۷	۳	۳۳	۱۸	۱۳	۲۸	۸	۲	۱۶	۱۷	۸۴۹
۲۵	مرحله دوم تک نامچ	۲۶	۱۰۵	۲۳۳	-	۵	۳	-	۸	-	۷	۷	۹	۴۰۵
۲۶	بیت المقدس ۷	۵۸	۲۷۸	۲۱۸	۱	۶	۳	۱	۲۴	۱۶	۲۳	۹	۹	۶۶۱
جمع کل		۲۵۱۶	۱۰۸۲۵	۲۵۴۵	۲۲۲	۹۵۸	۶۱	۴۰۲	۱۱۸۲	۱۲۲	۷۵۲	۱۷۹۷	۵۲۲	۲۲۱۷۰

محرور: ۱۳۵۷

نمودار میزان کمک‌های نقدی مردم کرمان به جبهه‌های نبرد
حق علیه باطل در طول جنگ

"مقادیر به میلیون ریال می‌باشد"

جمع کل : ۶۳۵۰ میلیون ریال

میانگین سالیانه: ۷۹۳ میلیون ریال

فرماندهان رده صف لشکر ۴۱ ثارالله در زمان جنگ	
مسئولیت	نام و نام خانوادگی
فرمانده لشکر	قاسم سلیمانی
جانشین	منصور همایون فر - علی رضا رزم حسینی - مصطفی مؤذن زاده غلامرضا کرمی
جانشین عملیاتی	عبدالحسین رحیمی - قاسم میرحسینی - علی اکبر خوشی
طرح و عملیات	محمد مهدی کارزونی - علی اکبر پوریانی - حمید ذکاء اسدی قاسم میرحسینی - عبدالحسین رحیمی محمدحسین پودینه
اطلاعات و عملیات	جواد رزم حسینی - حسن ملایی - منصور جمشیدی رمضان راجی - محمد انجم شعاع - علی نجیب زاده
فرمانده تیپ	علی اکبر خوشی - علی اکبر پوریانی - محمدحسین پودینه یونس زنگی آبادی - سید محمد تهامی - مرتضی حاج باقری حمید شفیعی
فرمانده محور	عبدالحسین رحیمی - علی شاد کام - حمید عرب نژاد ذبیح الله قریه میرزایی - یونس زنگی آبادی محمدحسین فتحعلی شاهی - سید محمد تهامی علی اکبر خوشی - محمدحسین پودینه - علی شفیعی علی اکبر پوریانی - حسین تاجیک - حمید شفیعی حسین محمودی - حسن فتاحی
معاونین عملیاتی	حمید شفیعی - سید محمد تهامی یونس زنگی آبادی - علی شفیعی علی اکبر بختیاری
ادوات	مهدی زندی نیا - علی الله دادی
توپخانه	سید مرتضی موسوی - سعید میرشکاری
زرهی	علی زادخوش - حمید عرب نژاد حسین صادقی - توپس رکانی غلامرضا نجفیان - کمال مرادی
تخریب	محمود انجم شعاع - اسماعیل الحاکمی مرتضی حاج باقری - محمد جواد باقریان
مخابرات	جواد رزم حسینی - رضا ایران منش علی حاجبی - عباس عرب نژاد سید محمد علی ابراهیمی مهدی قاسم زاده
مهندسی رزمی	محمد علی عرب نژاد - محمد مشایخی علی آذری - سید جواد حسینی اکبر عرب نژاد - احمد مراد علی زاده
بهداری	محسن چیذری - محمد سالاری رضا اتحادی - خدارضا پیرمرادی علی بهزادی - علی مرادی سید احمد حسینی
پدافند	مجید نخعی
۱۰۶	حسین امیر تیموری
خیمه پاره انداز	علی اشرف گنجوی - مهدی زندی نیا
ش. م. ر	کاظم علیمرادی
یگان دریایی	سعید میرشکاری - علی حاجبی محمد رضا ایران منش

فرماندهان رده ستادی لشکر ۴۱ ثارالله در زمان جنگ	
مسئولیت	نام و نام خانوادگی
رئیس ستاد	مصطفی مؤذن زاده - محمد علی سبحانی - حبیب الله باقری حمید عسکری
معاونین ستاد	احمد سلیمانی - محمد نصر اللهی علی حاجبی - ذبیح الله دریجانی عبدالمهدی مغفوری - محمد گرامی ذبیح الله دریجانی - علی زهرودی مهدی تهامی - سید جواد حسینی
تدارکات	حمید عسکری فرود بهر آسمانی
نیروی انسانی	حبیب الله باقری محمد علی ایران نژاد - جواد ملکی سید شجاع گل سرخی صمد میرشهرکی - نیاز علی امیری
آموزش	عباس پورمقدم - یونس زنگی آبادی محمد حیدری - مجید ترشیزی دامغانی - احمد علی آب بر محمود خاکسار
تعاون	اکبر مهاجری محمد علی شیخ بهایی رضا رشیدی - محمد شیخ بیگ غلام رنجبر - قدرت الله گوینی
تبلیغات	ابوالفضل کارآمد - ناصر فولادی حسین رزم حسینی - مهدی سلمانی - مسعود کاظمی مقدم وحید برکچی - رمضان شریف مهدی صدفی - علی شیرازی سید ابراهیم یزدی
عقیدتی	تیموری - برمک - علی زهرودی قطرانی - مقبلی - دلاوریان احمد احسانی
حفاظت	علی آخوندزاده - حسین جان کرمانی - مفیدی - مهدی میرزایی

محسن رضایی در جمع فرماندهان لشکر ۴۱ ثارالله

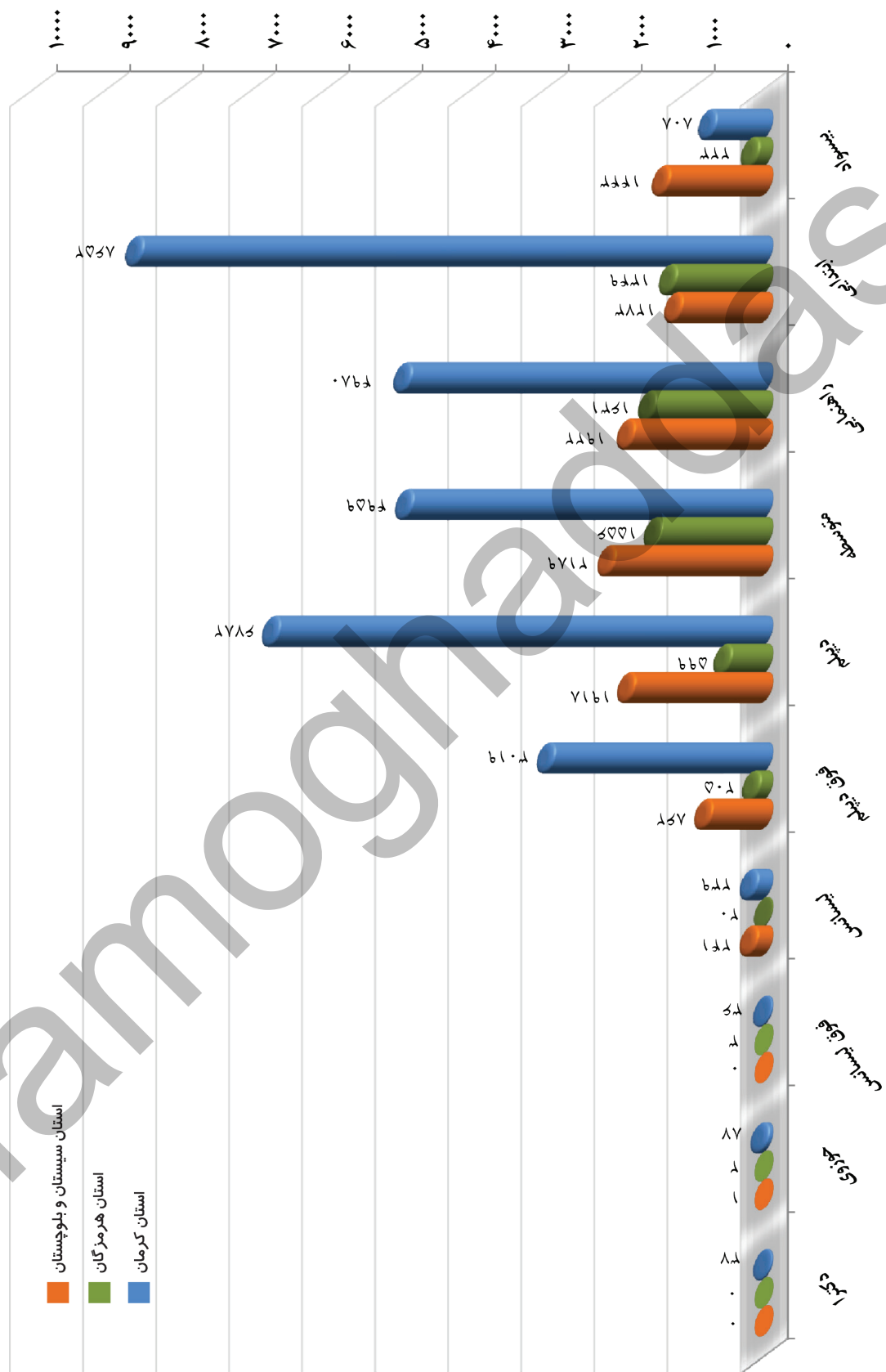
دوره‌های آموزشی
لشکر ۴۱ ثارالله

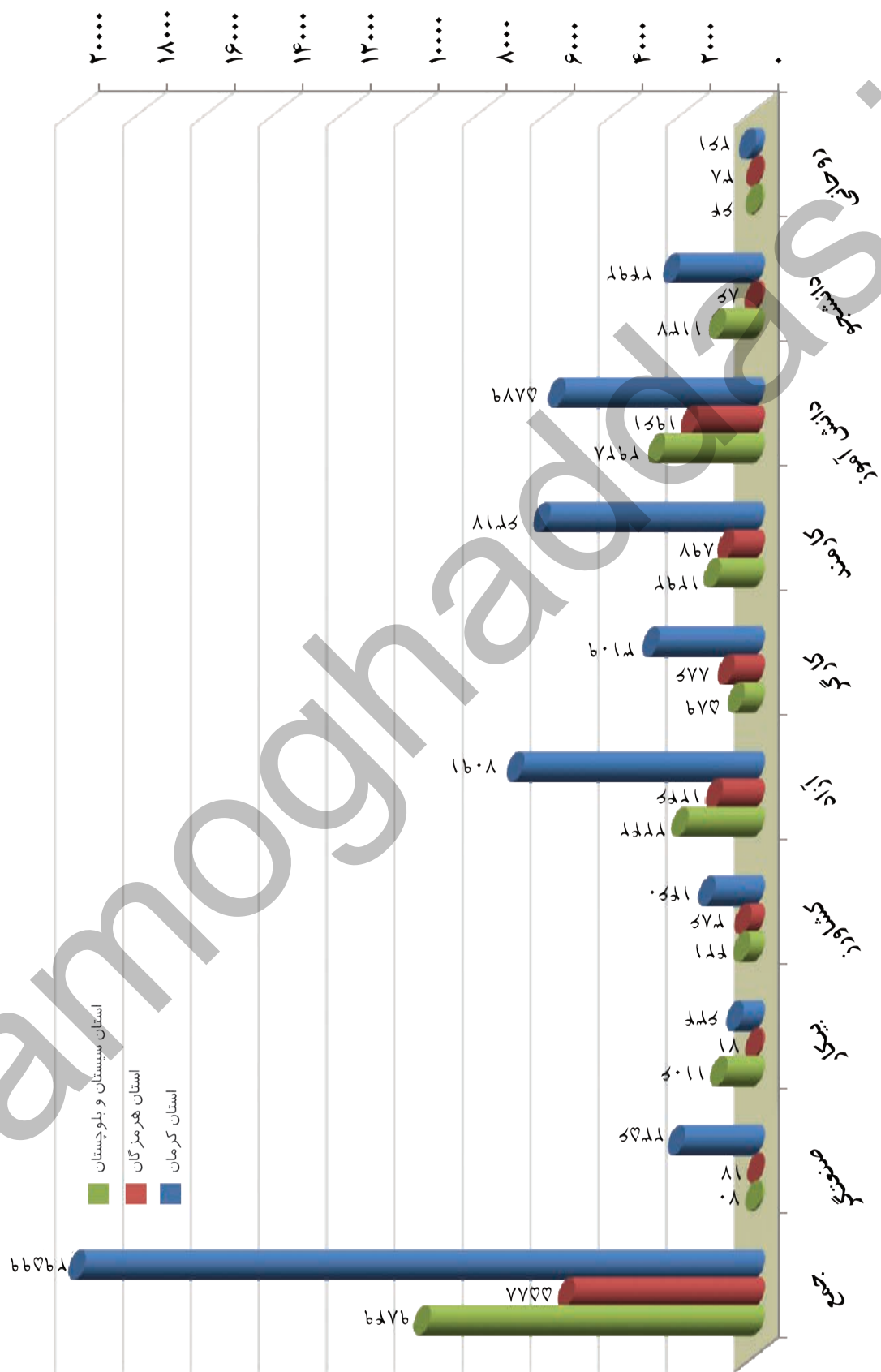
بسیجی		وظیفه		کادر		سال
تعداد نیرو	تعداد دوره	تعداد نیرو	تعداد دوره	تعداد نیرو	تعداد دوره	
۴۶۵۰	۳	-	-	۴۰۵	۳	۱۳۶۰
۶۱۵۰	۲	۲۴۸	۱	۳۲۲۶	۷	۱۳۶۱
۱۲۳۰	۵	۴۳۲	۶	۱۵۹۳	۳	۱۳۶۲
-	-	۲۵۵۴	۶	۵۲۰	۱	۱۳۶۳
۶۸۶	۴	۴۷۴۰	۶	-	-	۱۳۶۴
۱۰۲۴	۱	۶۳۵۰	۱۰	۹۴	۲	۱۳۶۵
۶۰۰	۲	۷۶۵۴	۱۱	۳۸۰	۴	۱۳۶۶
۳۰۰	۱	۴۷۸۹	۴	۶۹۲	۴	۱۳۶۷

اعزام نیروهای بسیج
منطقه ۶ سپاه به لشکر ۴۱ ثارالله

نفرات اعزامی	سال	*
۱۹۱۶	۱۳۵۹	۱
۷۴۴۷	۱۳۶۰	۲
۱۴۱۲۸	۱۳۶۱	۳
۱۲۴۵۰	۱۳۶۲	۴
۱۱۸۶۰	۱۳۶۳	۵
۱۶۳۷۷	۱۳۶۴	۶
۲۵۲۴۷	۱۳۶۵	۷
۳۳۲۴۷	۱۳۶۶	۸
۱۹۱۶۲	۱۳۶۷	۹

تحصیلات بسیجیان رزمنده لشکر ۴۱ ثارالله

سرداران شهید لشکر ۴۱ ثارالله (رده‌ی ستادی)

نام و نام خانوادگی	مسئولیت	تاریخ تولد	محل تولد	وضعیت تأهل	تاریخ شهادت	محل شهادت
ناصر فولادی	تبلیغات	۱۳۳۸	کرمان	متأهل	۶۱ خرداد	خرمشهر
احمد سلیمانی	معاون ستاد	۱۳۳۶	بافت	متأهل	۶۳ مهر	میمک
محمد نصراللهی	معاون ستاد	۱۳۴۲	کرمان	مجرد	۶۴ اسفند	فاو
علی حاجبی	معاون ستاد	۱۳۴۱	هرمزگان	متأهل	۶۵ تیر	منطقه عملیاتی کربلای ۱
عبدالمهدی مغفوری	معاون ستاد	۱۳۳۵	کرمان	متأهل	۶۵ دی	منطقه عملیاتی کربلای ۴
مهدی تهامی	معاون ستاد	۱۳۳۶	زرنده	متأهل	۶۵ دی	شلمچه
محمد شیخ بیگ	تعاون لشکر	۱۳۳۵	کرمان	متاهل	۶۵ دی	شلمچه
ذبیح الله دریجانی	معاون ستاد	۱۳۴۰	بم	متأهل	۶۵ دی	شلمچه
محمد گرامی	معاون ستاد	۱۳۴۱	کرمان	متأهل	۶۵ اسفند	شلمچه

گروهی از سرداران شهید لشکر ۴۱ ثارالله (رده‌ی صف)

نام و نام خانوادگی	مسئولیت	تاریخ تولد	محل تولد	وضعیت تأهل	تاریخ شهادت	محل شهادت
منصور همایون فر	جانشین تیپ ثارالله	۱۳۳۳	کرمان	مجرد	۶۱ فروردین	منطقه عملیاتی فتح المبین
محمود انجم شعاع	تخریب	۱۳۴۲	کرمان	مجرد	۶۱ فروردین	منطقه عملیاتی فتح المبین
حمید عرب نژاد	فرمانده محور	۱۳۳۲	زرنده	متأهل	۶۱ اردیبهشت	منطقه عملیاتی بیت المقدس
ذبیح الله قریه میرزایی	مسئول محور	۱۳۴۴	کرمان	مجرد	۶۱ تیر	شلمچه
محمد مهدی کازرونی	طرح و عملیات	۱۳۳۹	کرمان	متأهل	۶۲ مهر	منطقه عملیاتی والفجر ۴
حسین صادقی گلختمی	زرهی	۱۳۴۲	کرمان	متأهل	۶۳ اسفند	مجنون
رمضان راجی امیرحسینی	اصلاعات و عملیات	۱۳۳۷	کرمان	متأهل	۶۵ خرداد	مهران
علی اکبر بختیاری	فرمانده محور	۱۳۳۴	کرمان	متأهل	۶۵ مرداد	منطقه عملیاتی کربلای ۱
علی بهزادی	بهداری	۱۳۳۴	شهربابک	متأهل	۶۵ شهریور	مأموریت
قاسم میر حسینی	جانشین لشکر	۱۳۴۲	زابل	متأهل	۶۵ دی	شلمچه
علی شفیعی	فرمانده محور	۱۳۴۵	کرمان	متأهل	۶۵ دی	منطقه عملیاتی کربلای ۴
مهدی زندی نیا	فرمانده تیپ ادوات	۱۳۳۷	سیرجان	متأهل	۶۵ دی	شلمچه
یونس زنگی آبادی	فرمانده تیپ امام حسین ^(ع)	۱۳۴۰	کرمان	متأهل	۶۵ دی	شلمچه
محمد مشایخی	مهندسی رزمی	۱۳۳۳	جیرفت	متأهل	۱۳۶۵ دی	شلمچه
رضا اتحادی	بهداری	۱۳۴۱	بم	متأهل	۶۵ دی	منطقه عملیاتی کربلای ۵
سید محمد علی ابراهیمی	مخابرات	۱۳۴۱	کرمان	متأهل	۶۵ دی	شلمچه
عباس عرب نژاد	مخابرات	۱۳۴۳	زرنده	متأهل	۶۶ اردیبهشت	منطقه عملیاتی کربلای ۱۰
کاظم علیمرادی	ش م ر	۱۳۴۴	بافت	متأهل	۶۷ خرداد	شلمچه

جدول فرمانده گردانهای لشکر ۴۱ ثارالله در ۸ سال دفاع مقدس

نام و نام خانوادگی	نام و نام خانوادگی	نام و نام خانوادگی
غلام عباس گلزار	شهید اسفندیار صابری	شهید محمدرضا قربان زاده
شهید منصور همایون فر	شهید محمد نعمتی	شهید علی رضا اختراعی
شهید محمد مهدی کازرونی	غلام رضا باغبانی	شهید علیرضا شول
عبدالحسین رحیمی	محمدرضا ابوحیدری	منصور نبی زاده
شهید علی اکبر محمدحسینی	حسین کفعمی	محب علی فارسی
سید جواد حسینی	حسن رشیدی	عباس طوسی
علی اکبر خوشی	حسین مهدی زاده	احمد حمزه ای
سید محمد تهامی	شهید قاسم میرحسینی	شهید مهدی طیاری
علی لب سنگی	شهید محمود پایدار	شهید حسن هراتی اسکندری
محمد ابوحیدری	شهید عباس حسینی	محمود امینی
سعید استیلایی	شهید علی عابدینی	شهید ماشالله رشیدی
شهید حمید ایرانمنش	شهید محمدجواد رشیدفرخی	شهید مجید زینلی
شهید محمد مشایخی	اسماعیل رزاق پور	شهید حسن مکی آبادی
محمد حسین فتحعلی شاهی	شهید مهدی هنری	شهید علی علویان
شهید دادالله برزخ	شهید حسن مصطفوی	سیداسدالله ایرانمنش
شهید خانعلی سیرفر	شهید علی بینا	محمد میرزایی
شهید اصغر ایرانمنش	شهید حسین تاجیک	مجید مخدومی
محمد اصغری خواه	محمد مارانی	صالح بناوند
محمدرضا عسکری	شهید اسماعیل فرخی نژاد	شهید حسین نادری
محمدحسین پودینه	شهید احمد امینی	شریف شاهمرادی
اسدالله ریسی	شهید احمد شول	داوود شاه حیدری
صاحب نحوی	محمد جواد کهن	خداکرم امیر تیموری
بهرام سعیدی	شهید علی محمدی	خدابخش صوغانی
شهید سید عبدالحسین ثانی مرتضوی	حسین فتاحی	عباس انجم شعاع
شهید رضا عباس زاده	حسین محمودی	حسین نژادعابدی
حمید شفیعی	ابراهیم شهریاری	محمدرضا پورسلطان
عوض کهن	تقی نظامزاده (حاج مختار)	
عباس مرادی	حبیب دانش شهرکی	

موزه دفاع مقدس کرمان

این موزه، یکی از نتایج ماندگار و از پدیده‌های متحصربه‌فرد کنگره بزرگداشت سرداران و هشت‌هزار شهید استان‌های کرمان و سیستان و بلوچستان است که به‌همت و تدبیر فرمانده وقت لشکر ۴۱ ثارالله، سررتیب پاسدار قاسم سلیمانی، به‌مدت ۱۱ ماه، با هدف انتقال فرهنگ ایثار، جهاد، شهادت و همچنین اثبات حقانیت ملت مسلمان ایران در جنگ هشت‌ساله عراق و ایران بنا شده است.

موزه دفاع مقدس کرمان که مهندس خان‌محمدی، استاد دانشگاه علم و صنعت تهران آن را طراحی کرده است، در زمینی به مساحت ۲۳ هکتار با زیربنای ۲۵۵۰ مترمربع و با صرف هزینه‌ای بالغ بر ۱۱ میلیارد ریال ساخته و در تاریخ ۳ خرداد ۱۳۷۷، هم‌زمان با سالروز فتح خرمشهر، با حضور آقای هاشمی رفسنجانی افتتاح شد.

مرقد مطهر هشت شهید گمنام در طرفین در ورودی موزه و بوستان شهدا با آب‌نماهای زیبا و درختان سربه‌فلک‌کشیده و تندیس‌هایی از سرداران شهید برگزیده استان، از قسمت‌های مختلف موزه‌اند.

سردر ورودی موزه، با نماد هشت سال مقاومت و پایداری، هشت پایه دارد که با ضریحی از پوکه، نبرد عاشورایی ملت مسلمان ایران را تداعی می‌کند. ساختمان موزه که از معماری اسلامی الهام گرفته است، به‌صورت گنبدی مخروطی،

هشت‌پله‌ای و پوشیده از مس ساخته شده است. ساختمان اصلی موزه، سه طبقه و هشت تالار دارد که با ارائه اسناد و مدارک مستند، موضوعات مختلفی دربارهٔ هشت سال دفاع مقدس مطرح می‌کند. شکل کلی موزه، به‌صورت غنچه لاله دیده می‌شود.

تالار عبرت که با استفاده از اسناد و نقشه‌ها، جنگ‌های دویست ساله قبل از انقلاب را در معرض دید بازدیدکنندگان قرار می‌دهد و آن را با دفاع مقدس مردم ایران مقایسه می‌کند و تالار بصیرت که تعرضات مرزی عراق به خاک ایران را تا شروع رسمی جنگ به نمایش می‌گذارد، از مجموعه هشت تالار موزه‌اند.

ماکت بزرگ عملیات کربلای ۵، در زمینی به مساحت یک هکتار که مطابق با واقعیات جبهه طراحی شده، موانع پیچیده دشمن، شامل میدان‌های مین، انواع سیم خاردار و کانال‌ها را به نمایش می‌گذارد. همچنین ماکت پویای عملیات والفجر ۴، در مساحت ۲۵۰ مترمربع با استفاده از سیستم فیلم، نور، صوت و حرکت، عملیات والفجر ۸ را به نمایش گذاشته است. مشخصات هشت هزار شهید استان‌های کرمان و سیستان و بلوچستان، شامل نام و نام خانوادگی، نام پدر، تاریخ تولد و تاریخ شهادت که روی سنگ کنده شده‌اند، از قسمت‌های دیگر موزه دفاع مقدس کرمان است.

یگان نظامی ایران

یگان نظامی عراق

یگان پیاده

یگان مکانیزه

یگان زرهی

سپاه xxx

لشکر xx

تیپ x

گردان ||

گروهان |

دسته ...

خط حد لشکر —xx—

خط حد تیپ —x—

خط دفاعی ایران قبل از عملیات

خط دفاعی عراق قبل از عملیات

خط دفاعی ایران بعد از عملیات

خط دفاعی عراق بعد از عملیات

پاسگاه مرزی ایران

پاسگاه مرزی عراق

استان

شهر

روستا

محور هجوم ایران

محور هجوم عراق

راه آسفalte

راه شنی

راه خاکی

راه آهن

مرز بین‌المللی

رودخانه

منطقه تحت اشغال بعد از عملیات

منطقه آزادشده در عملیات

منطقه آزادشده قبل از عملیات

منطقه دست‌به‌دست‌شده

منطقه آلوده به ضدانقلاب

منطقه پاک‌سازی شده از ضدانقلاب

منطقه آزادشده به‌دست نیروهای نامنظم

تپه‌های رملی

هور

سرداران شهید لشکر ۴۱ ثارالله

شهید رضا قربانزاده

شهید مهدی هنری

شهید حسین صادقی

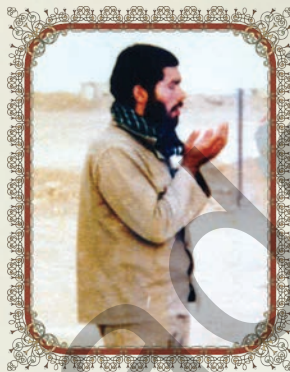
شهید مهدی زندی نیا

شهید محمدعلی ابراهیمی

شهید ذبیح الله قریه میرزایی

شهید دادالله برزخ

شهید خانعلی سیرفر

شهید حسن مصطفوی

شهید حاج محمد شیخ بیک

شهید حاج قاسم میر حسینی

شهید حاج علی محمدی پور

شهید علیرضا اختراعی

شهید سید عبدالحسین ثانی مرتضوی

شهید اصغر ایرانمنش

شهید اسفندیار صابری

سرداران شهید لشکر ۴۱ ثارالله

شهید کاظم علیمردی

شهید اسماعیل فرخی نژاد

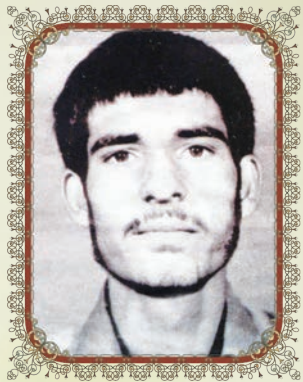
شهید احمد شول

شهید مشایخی رودباری

شهید علیار شول

شهید محمود پایدار

شهید ماشاءالله رشیدی

شهید عبدالمهدی مغفوری

شهید حاج محمد گرامی

شهید رمضان راجی زاده

شهید اسکندر هراتی

شهید حاج یونس زنگی آبادی

شهید محمود انجم شعاع

شهید منصور همایون فر

شهید ذبیح اله درجانی

شهید حسن مکی آبادی

سرداران شهید لشکر ۴۱ ثارالله

شهید حمید ایرانمنش

شهید محمد نصراللهی

شهید محمد نعمتی

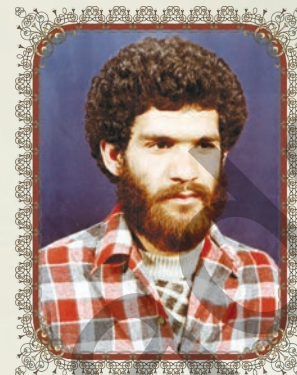
شهید حمید عرب‌نژاد

شهید محمدجواد رشیدفرخی

شهید رضا عباس زاده

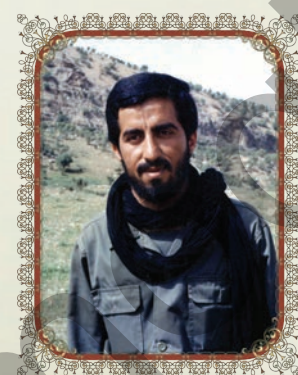
شهید علی اکبر محمدحسینی

شهید مجید زینلی

شهید عباس عرب نژاد

شهید مهدی طیار

شهید محمد سلیمی کیا

شهید علی حاجبی

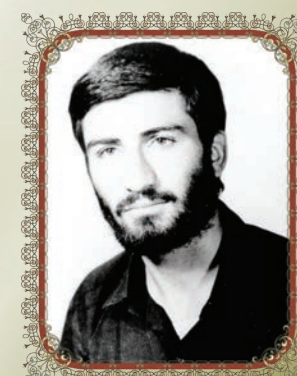
شهید حسین تاجیک

شهید احمد سلیمانی

شهید محمدعلی بهزادی

شهید حاج عباس حسینی

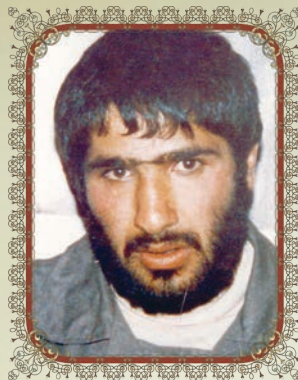
سرداران شهید لشکر ۴۱ ثارالله

شهید محمد مهدی کازرونی

شهید رضا اتحادی

شهید ناصر فولادی

شهید علی عابدینی

شهید حسین نادری

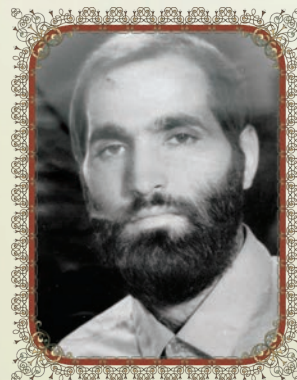
شهید مهدی تهامی

شهید علی بینا

شهید علی شفیع

شهید علی اکبر بختیاری

- ۱- اسناد و منابع اختصاصی مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس.
- ۲- آمار و اطلاعات مرکز اسناد اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس استان کرمان.
- ۳- فیلم‌ها و نوارهای صوتی مصاحبه با رزمندگان لشکر ۴۱ ثارالله، اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس.
- ۴- آمار و اطلاعات و اسناد اختصاصی معاونت اطلاعات و عملیات لشکر ۴۱ ثارالله.
- ۵- آمار و اطلاعات اختصاصی معاون نیروی انسانی لشکر ۴۱ ثارالله.
- ۶- فیلم‌ها و نوارهای صوتی مصاحبه با سردار عبدالحسین رحیمی، معاونت عملیات لشکر ۴۱ ثارالله.
- ۷- کارنامه توصیفی عملیات‌های ۸ سال دفاع مقدس، چاپ سوم، علی سمیعی.
- ۸- اطلس جنگ ایران و عراق، فشرده نبردهای زمینی، محسن رشید، چاپ دوم، مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس.
- ۹- اطلس خوزستان در جنگ ایران و عراق، ابوالقاسم حبیبی، مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس.
- ۱۰- اطلس راهنمای نبردهای زمینی، حسن دری، مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس.
- ۱۱- کتاب آشنایی با جنگ ۱، گزارشی کوتاه، محسن رشید، مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس.
- ۱۲- جزوه درون‌سازمانی ۳۸ عملیات بزرگ و محدود، ابوالقاسم حبیبی، مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس.
- ۱۳- کارنامه لشکر ۴۱ ثارالله در دفاع مقدس، محمد ندافیان، لشکر ۴۱ ثارالله.
- ۱۴- عکس‌ها و اسناد مؤسسه فرهنگی و هنری حماسه ثارالله.
- ۱۵- نبردهای پیروز، عباس میرزایی، سوره مهر، ۱۳۹۰.
- ۱۶- نبرد کرخه کور، عباس میرزایی، سوره مهر، ۱۳۹۱.